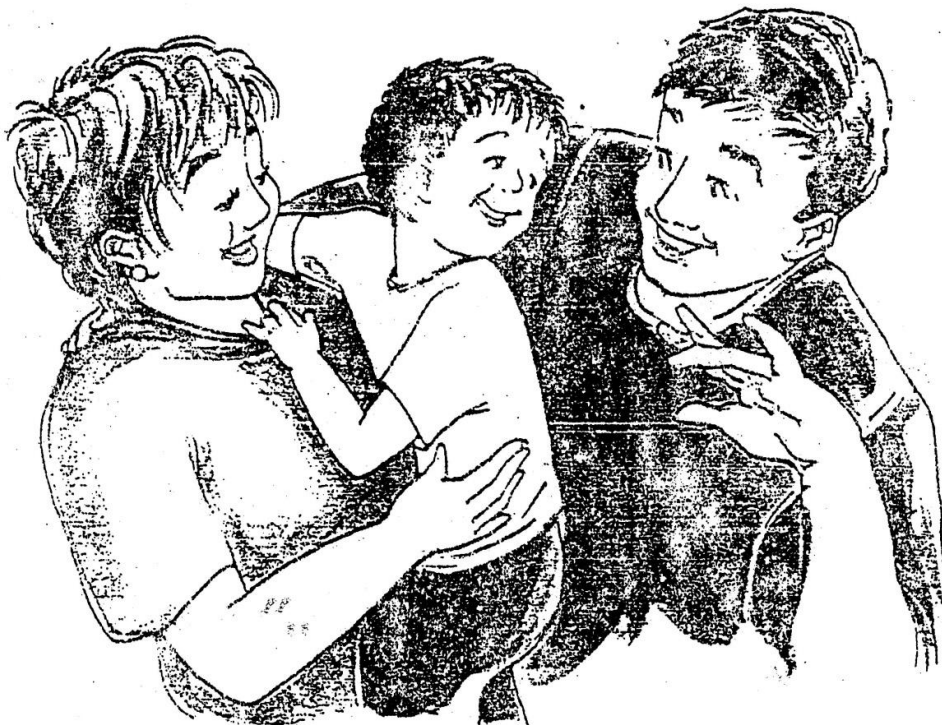

NHIỀU HƠN LỜI NÓI

**Giúp Cha Mẹ Đẩy Mạnh
Kỹ Năng Giao Tiếp ở Trẻ
Với Rối Loạn Tự Kỳ**

FERN SUSSMAN

MỤC LỤC

<i>1. Học biết thêm về sự giao tiếp của con bạn</i>	1
<i>2. Đặt mục tiêu bằng cách dùng hiểu biết của bạn về con bạn</i>	47
<i>3. Theo sự điều khiển của trẻ</i>	85
<i>4. Cùng luân phiên chơi</i>	111
<i>5. Nối kết với các trò chơi có người</i>	137
<i>6. Giúp trẻ hiểu những gì bạn nói</i>	189
<i>7. Dùng công cụ nhìn hỗ trợ</i>	213
<i>8. R.O.C.K trong việc thường qui</i>	254
<i>9. Tận dụng âm nhạc</i>	291
<i>10. Đem sách lên</i>	309
<i>11. Lấy đồ chơi ra</i>	336
<i>12. Kết bạn</i>	376

1

HỌC BIẾT THÊM VỀ SỰ GIAO TIẾP CỦA TRẺ

Benjamin 3 tuổi và hình như không thích ở với người khác. Trẻ thích chơi một mình, để xe lửa chạy qua lại trên đường ray. Khi trẻ không chơi với xe lửa, trẻ luôn cử động, chạy từ phòng khách xuống nhà bếp rồi chạy trở lại. Cha mẹ Benjamin lo lắng vì Benjamin không nói và không đáp ứng khi được gọi tên.

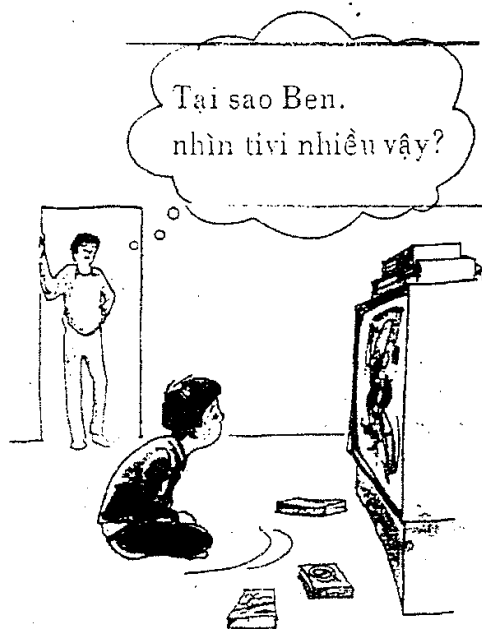
Xem Trẻ Thích Gì và Không Thích Gì

Khi bạn biết trẻ thích gì thì bạn biết điều gì động viên trẻ giao tiếp.

- Trẻ thích chơi với đồ chơi nào nhất?
- Trẻ thích thức ăn nào nhất?
- Trẻ thích loại trò chơi thể lực nào nhất?
- Trẻ thích ở với ai nhất?

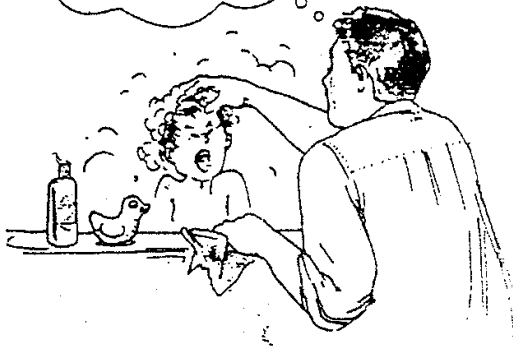

Những Điều Con Bạn Thích Có Thể Khó Mà Hiểu Được

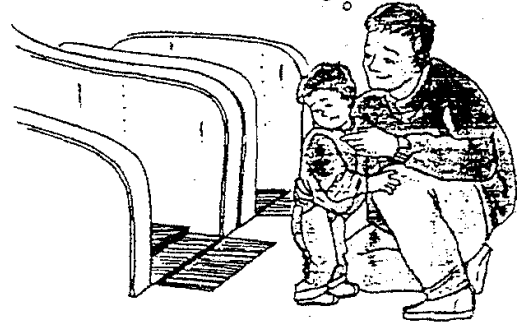

Những Điều Con Bạn Không Thích Có Thể Khó Mà Hiểu Được

Tại sao Justin ghét gội đầu?

Tại sao Michael sợ thang máy dữ vậy?

Tôi tự hỏi tại sao máy hút làm phiền trẻ dữ vậy.

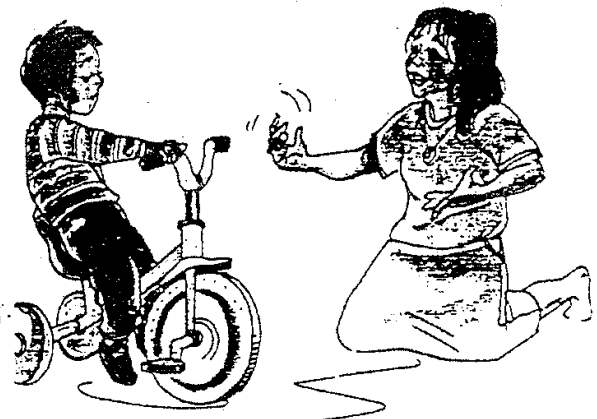
Tôi nghĩ trẻ con thích ăn spaghetti. Tại sao Katie không thích?

Trẻ Có Thể Làm Những Điều Khác Khó Mà Hiểu Được

Hành Động Của Con Bạn Chỉ Cho Bạn Cách Trẻ
Cảm Nhận Thế Giới – qua Cử Động, Sờ, Nhìn, Tiếng
Động Và Ngửi.

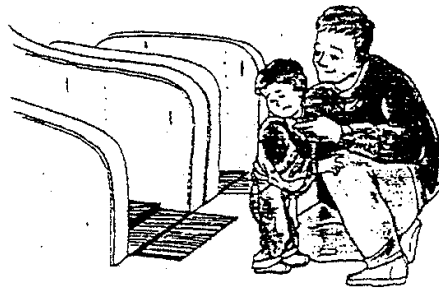
*Brent có khó khăn với kế hoạch vận động.
trẻ không thể dự tính và thực hiện hành
động trẻ cần để cỡi xe đạp.*

Nội Kết Sở Thích và Hành Động của Con Bạn với Cách Trẻ Cảm Nhận Thế Giới

Những trẻ này quá nhạy cảm với vài cảm giác và cố tránh chúng.

Những trẻ này kém nhạy cảm với vài cảm giác và tìm kiếm chúng.

Cử động

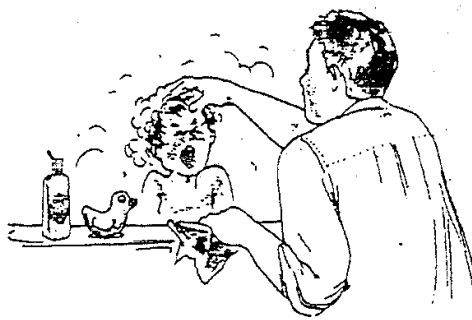

Michael cố tránh cử động và sợ thang cuốn.

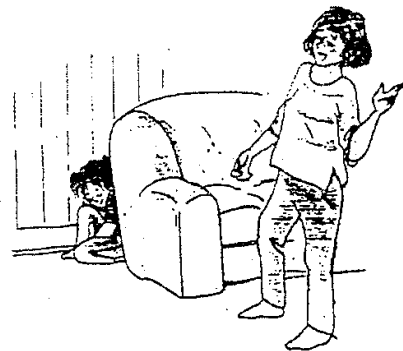

Ben tìm cử động bằng cách chạy quanh nhà.

Sờ

Justin khó chịu khi cha sờ vào đầu trẻ.

Lynsey thích cảm giác ấn vào cơ thể.

Những trẻ này quá nhạy cảm với vài cảm giác và cố tránh chúng.

Những trẻ này kém nhạy cảm với vài cảm giác và tìm kiếm chúng.

Nhìn

Jessica cố tránh ánh sáng trong mắt.

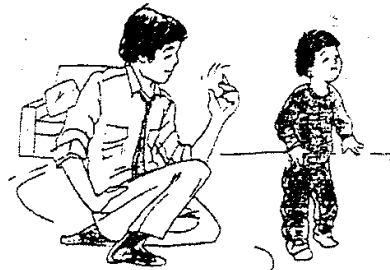

Graham thích nhìn ngón tay di động nhanh qua lại.

Tiếng động

Vài tiếng động có vẻ rất lớn đối với Christopher.

Đồng thời, trẻ có vẻ không nghe cha gọi trẻ.

Ngửi

Katie không ăn spaghetti vì trẻ không thích mùi nước sốt cay.

Patrick thích ngửi mùi tóc của mẹ.

Nhận biết Sở Thích Cảm Giác của Con Bạn

*Cha Benjamin biến sở thích cử động của Benjamin
thành trò chơi tương tác.*

Sở Thích Cảm Giác của Con Tôi

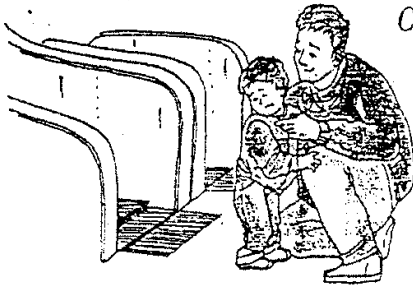
Quan sát sở thích cảm giác của con bạn. Rồi đánh dấu vào ô thích hợp.

Cử động

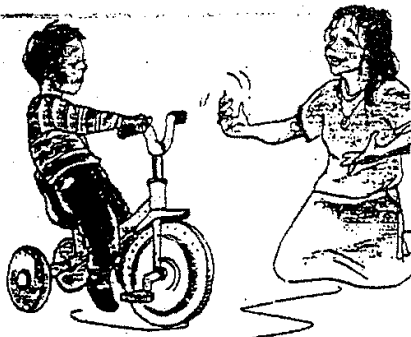
Con tôi kém nhạy cảm với cử động và tìm cử động bằng cách:

- Nhảy
- Đu đưa
- Quay tròn
- Ném lên không gian
- Chạy tới lui
- Điều khác _____

Con tôi quá nhạy cảm với cử động bằng cách:

- Sợ khi bước lên cầu thang hay thang cuốn
- Sợ xích đu, cầu tuột
- Say xe
- Điều khác _____

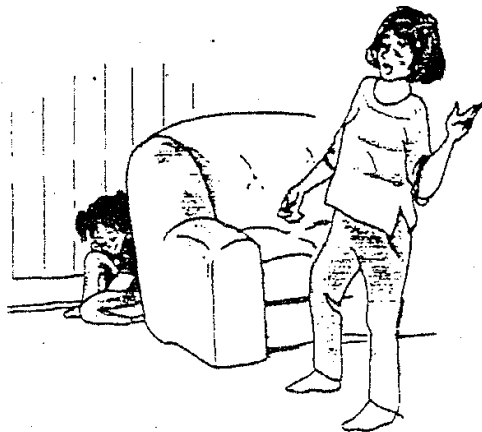

Con tôi có khó khăn trong kế hoạch vận

- Trẻ vụng về hoặc vô tình đụng vào đồ vật.
- Trẻ không dùng đồ chơi một cách thích hợp.
- Trẻ chơi hoài với cùng một đồ chơi.
- Trẻ không bắt chước điều tôi làm.
- Trẻ chỉ làm một sinh hoạt một lần.
- Trẻ đi lang thang không mục tiêu.
- Trẻ hay nằm dài.
- Trẻ có khó khăn khi thổi nến.
- Trẻ hiểu tôi nhưng không nói được.
- Trẻ có khó khăn "tìm" một từ mà trẻ đã nói tru
- Trẻ phát âm không rõ những từ trẻ có thể nói.
- Trẻ có một giọng nói bất thường.
- Điều khác _____

Xúc giác

Con tôi kém nhạy cảm với xúc giác và tìm cảm giác này bằng cách:

- Muốn được ôm chặt lâu.
- Tự quấn trong mền.
- Tự chen vào chỗ chật.
- Đòi mặc quần áo chật.
- Nằm sát sàn nhà.
- Vô tình đụng vào người khác.
- Vỗ tay.
- Nắm đồ vật.
- Để đồ vật vào miệng.
- Nghiến răng.
- Ít khi khóc khi bị đau.
- Điều khác _____

Con tôi tỏ vẻ quá nhạy cảm với xúc giác;

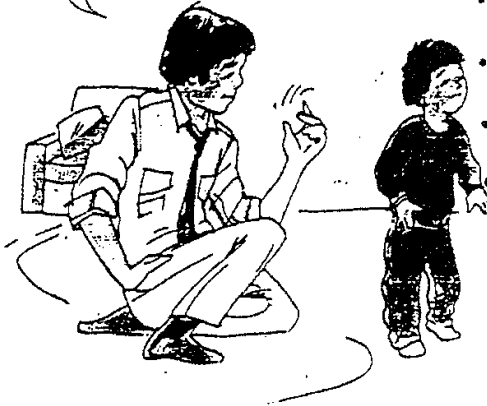
- Trẻ không nắm đồ vật dính trong bàn tay.
- Trẻ thích và không thích một số loại vải.
- Trẻ không thích đội nón và mang bao tay.
- Trẻ không thích gội đầu hoặc cắt tóc.
- Trẻ không thích thức ăn cứng giòn, cần nhai.
- Điều khác.

Tiếng động

Con tôi kém nhạy cảm với tiếng động:

- Trẻ không có vẻ nghe điều người khác nói.
- Trẻ thích nhạc và vài tiếng động.
- Trẻ thích tôi nói với trẻ một cách linh động.
- Điều khác.

Christopher!
Con đến đây!

Con tôi quá nhạy cảm với tiếng động
và có thể tránh né chúng:

- Trẻ bị tai.
- Trẻ khóc khi tôi dùng thiết bị điện
(vd máy rửa chén, máy giặt)
- Trẻ thích tôi nói êm dịu.
- Trẻ có thể nghe những âm thanh nhỏ nhất.
- Điều khác _____

Thị giác

Con tôi kém nhạy cảm với những điều trẻ thấy và tìm thị giác qua:

- Bật tắt đèn.
- Nhìn những cử động lặp đi lặp lại (vd lật sách, mở đóng cửa, ngón tay di động trước mặt)
- Xếp hàng đồ vật
- Nhìn những đồ vật ngoài góc mắt của trẻ
- Nhìn đồ vật từ góc cạnh bất thường
- Điều khác _____

Con tôi quá nhạy cảm với những điều trẻ nhìn và có thể tránh một số thị giác:

- Trẻ thích bóng tối.
- Trẻ thường chớp mắt.
- Trẻ tránh mặt trời.
- Điều khác.

Khứu giác và vị giác

Con tôi kém nhạy cảm với một số mùi vị và tìm những cảm giác đó:

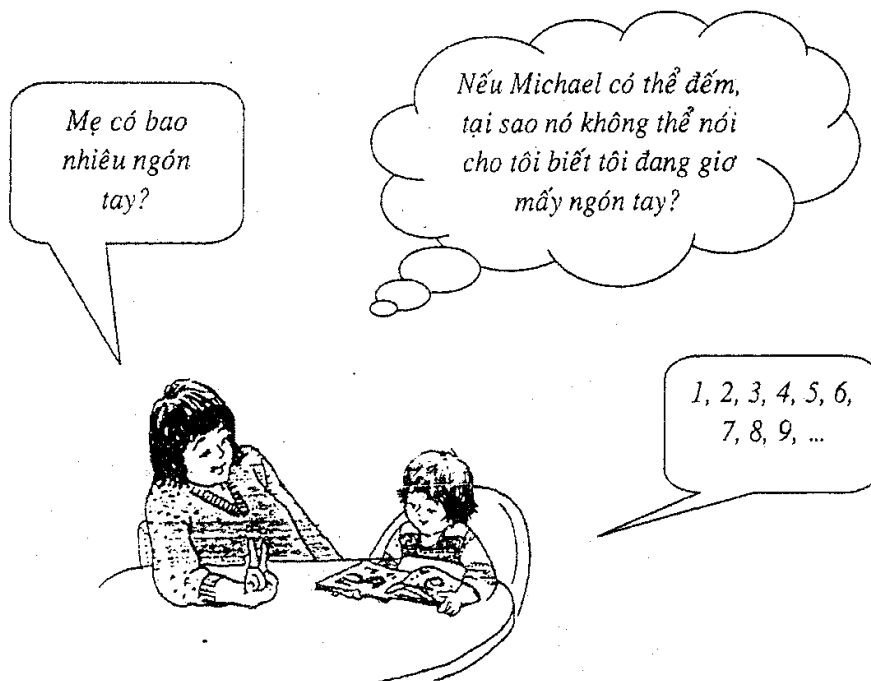
- Trẻ khám phá đồ vật bằng cách liếm và/hoặc ngửi chúng.
- Trẻ thích thức ăn nêm đậm (ví dụ: rất mặn)
- Điều khác.

Con tôi quá nhạy cảm với một số mùi vị và tránh những cảm giác ấy:

- Trẻ thích thức ăn nhạt.
- Trẻ nhạy cảm với một số mùi (vd. nước hoa)
- Điều khác _____

HIỂU CÁCH HỌC CỦA CON BẠN

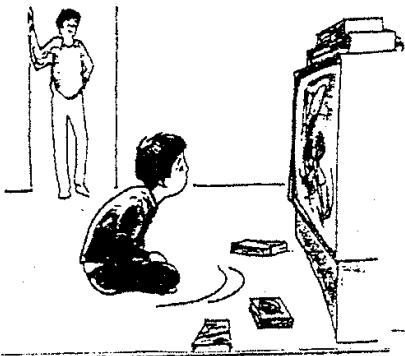
Michael có thể đếm từ 1 đến 10, nhưng không thể hiểu khái niệm con số.

Nathan dùng một câu trẻ nhớ trong một bài hát để nói với bố là trẻ buồn. Trẻ không thể hiểu những từ, nhưng trẻ hiểu câu nói về nỗi buồn.

Nhiều loại học sinh

- Học thuộc lòng (rote learners)
- Nhớ nguyên câu nhưng không hiểu ý nghĩa từng chữ (gestalt learners).
- Học qua cách nhìn (visual learners)
- Học bằng cách sờ vào đồ vật (hands-on learners).
- Học qua cách nghe (auditory learners).

Christopher hiểu điều trẻ thấy hơn điều trẻ nghe.

Tùy theo kiểu học của trẻ, bạn có thể biết cách giúp trẻ:

- Nếu trẻ có trí nhớ thuộc lòng tốt, trẻ sẽ học tốt nhất từ những sinh hoạt được thực hiện giống nhau, bao gồm học số và chữ cái.
- Nếu trẻ là học sinh kiểu gestalt, trẻ có thể học để nói nguyên câu trước khi nói một từ. Công việc của bạn là giúp trẻ hiểu những phần của tổng thể.
- Nếu trẻ là học sinh qua cách nhìn, cho trẻ thông tin qua những đồ vật trẻ có thể thấy. Ví dụ, khi nói một từ, hãy chỉ cho trẻ đồ vật thực sự hoặc một bức ảnh. Cho trẻ cơ hội học từ sách tranh và video.
- Nếu trẻ học qua cách sờ, hãy để trẻ học về thế giới bằng cách thao tác và sờ đồ vật. Chọn đồ chơi mà trẻ có thể thao tác bằng bàn tay.

Hiểu thế nào là giao tiếp?

Giao tiếp

Giao tiếp xảy ra khi một người gửi một sứ điệp cho một người khác. Bạn có thể gửi một sứ điệp bằng nhiều cách, bao gồm nét mặt, cử chỉ hay lời nói. Và bạn có thể gửi sứ điệp với nhiều lý do khác nhau, như xin giúp đỡ hoặc chia sẻ một ý tưởng. Cách bạn giao tiếp đôi khi là giao tiếp "thế nào" hoặc "tại sao".

Tương tác

Tương tác xảy ra mỗi khi bạn và con bạn cùng làm điều gì và đáp ứng với nhau. Đó là cơ bản của giao tiếp hai chiều. Mỗi lần bạn và con bạn tương tác, bạn nối kết để sự giao tiếp bắt đầu.

Bố của Carl khó tương tác với Carl, vì trẻ thích nhìn bánh xe quay hơn.

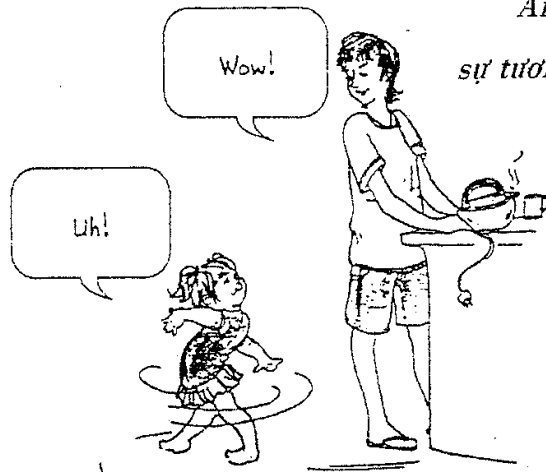
Mặc dù Evan có thể nói, nếu không tương tác, thì trẻ và mẹ không thể trò chuyện với nhau.

Victor đáp ứng theo hướng của bố.

Andrea khởi xướng sự tương tác để xin giúp đỡ.

Khi Robin quay tròn, trẻ bắt đầu tương tác với mẹ chỉ vì xã giao. Đó là một bước tiến.

Vài trẻ chỉ tương tác với cha mẹ và người thân trong vài trò chơi và hoạt động.

Vài trẻ có khả năng tham gia chơi với bạn cùng tuổi.

Hiểu con bạn giao tiếp cách nào và tại sao.

Trẻ đang nói với tôi là trẻ
muốn cái bánh!

Mặc dù Kevin không nói, trẻ có
thể làm cho bố hiểu điều trẻ
muốn mà không cần nói.

Nhìn cách trẻ giao tiếp

Vẽ mặt và ngôn ngữ cơ thể của Katie nói với mẹ, đúng cách trẻ cảm nhận về việc ăn spaghetti.

Con bạn có thể giao tiếp bằng các cách dưới đây:

- Trẻ có thể khóc hoặc la.
- Trẻ có thể cử động thân thể gần người và đồ vật trẻ quan tâm hoặc quay thân ra xa.
- Trẻ có thể dùng cử chỉ hoặc vẽ mặt.
- Trẻ có thể đạt với bàn tay rộng mở để lấy đồ vật trẻ muốn.
- Trẻ có thể nhìn đồ vật trẻ muốn.
- Trẻ có thể chỉ đồ vật mà không nhìn bạn.
- Trẻ có thể nhìn hoặc chỉ đồ vật trẻ muốn rồi nhìn lại bạn. Chuyển ánh mắt giữa bạn và đồ vật được gọi là Cùng Chú ý (Joint Attention). Có nghĩa là con bạn có thể giao tiếp với bạn về diện trẻ quan tâm.
- Trẻ có thể giao tiếp với hình ảnh.
- Trẻ có thể gây tiếng động.
- Trẻ có thể dùng câu.
- Trẻ có thể lặp lại lời nói (echolalia).

Đầu tiên con bạn chỉ một đồ vật mà không nhìn lại bạn....

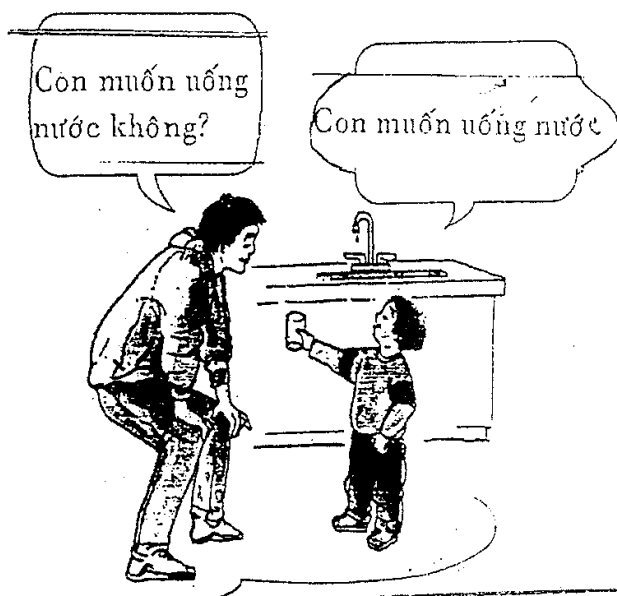
....rồi trẻ chỉ và nhìn bạn để chắc chắn bạn cũng nhìn đồ vật ấy.

Con bạn có thể nói với bạn điều ... hoặc bằng cách đưa cho
 trẻ muốn bằng cách chỉ trên ảnh... bạn ảnh của điều trẻ muốn.

Khi trẻ bắt đầu nói, trẻ có thể lặp
 lại điều trẻ nghe người khác nói.
 Đó là "chứng nhại lời" và đó là
 dấu hiệu trẻ đang phát triển giao
 tiếp.

Christopher lặp lại vài lời của bố để trả lời câu hỏi.

Nhìn lý do giao tiếp của con bạn

Mẹ của Robbie biết trẻ muốn gì, mặc dù trẻ không đưa tín hiệu trực tiếp cho mẹ.

Trẻ có thể giao tiếp trước khi ý thức khi:

- tự trấn an khi đang làm một việc
- thực hành một việc
- tập trung hoặc tự hướng đến
- phản ứng với một kinh nghiệm thích thú hoặc khó chịu
- đạt đến điều trẻ muốn
- kháng cự hoặc từ chối.

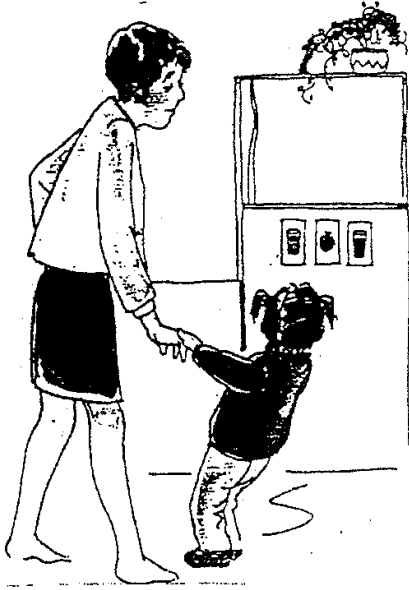
Michelle đếm lớn tiếng để tự tập trung vào quyển sách. Trẻ không ý thức mẹ đang đặt một câu hỏi.

Trẻ có thể giao tiếp một cách ý thức vì nhiều lý do

Kháng cự hoặc từ chối

Benjamin phải nhìn bố trước khi đẩy bàn tay ra xa để cố tình phản kháng.

Sarah đang làm cho mẹ hiểu là
trẻ muốn một cái gì trong tủ lạnh.

Yêu cầu

Trẻ có thể yêu cầu để bạn biết trẻ
muốn:

- Ăn hoặc uống.
- Đồ chơi, đồ vật hoặc một sinh hoạt.
- Bạn giúp đỡ.
- Xin phép làm một điều gì đó.

Nó muốn cưỡi
ngựa nữa!

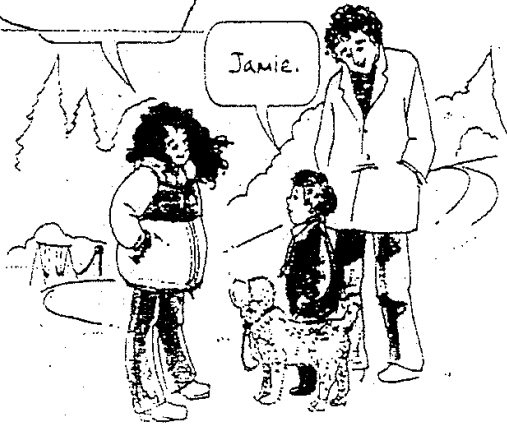
Paul cử động cơ thể để nói với mẹ
tiếp tục trò chơi, một dấu hiệu rõ
ràng trẻ bắt đầu yêu cầu mục tiêu
xã hội.

Khi trẻ được xã hội hóa hơn, trẻ giao tiếp vì nhiều lý do hơn

Trẻ có thể giao tiếp để đáp ứng với người khác bằng cách theo các hướng dẫn, chọn lựa, hay trả lời câu hỏi.

Chó của em tên gì?

Jamie.

Con bạn có thể giao tiếp để chào hay để tạm biệt.

Bye, bye!

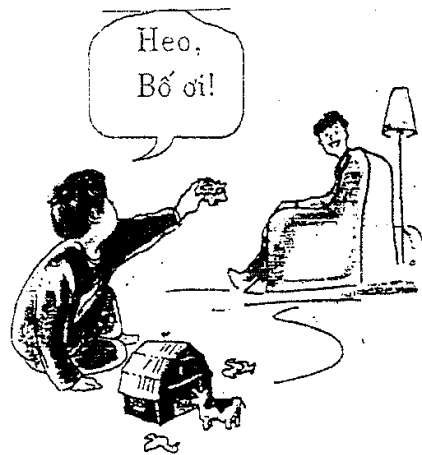
Con bạn có thể giao tiếp để làm bạn quan tâm đến trẻ.

Wow!

Uh!

Heo, Bớ ới!

Con bạn có thể giao tiếp để chỉ hay bình luận một điều.

Con bạn có thể giao tiếp để đặt câu hỏi.

Con bạn có thể giao tiếp để nói về quá khứ và tương lai.

Con bạn có thể giao tiếp để biểu lộ tình cảm, để nói với bạn là trẻ hạnh phúc, buồn hay sợ.

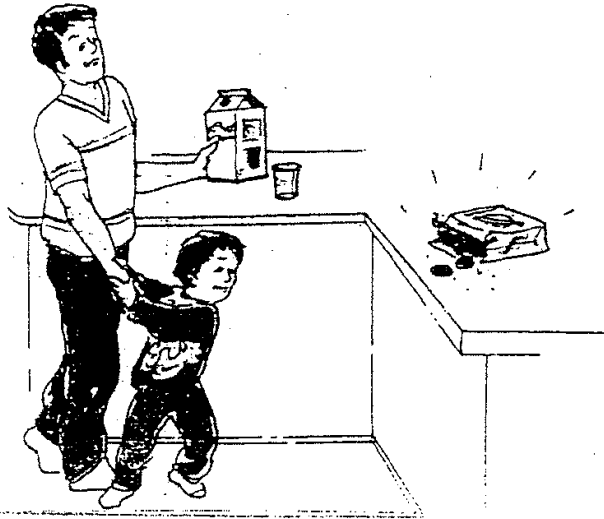

Con bạn có thể giao tiếp để giả vờ và tưởng tượng.

Liên tục giao tiếp cố ý

Trẻ liên tục giao tiếp để đạt được điều trẻ muốn, và cũng vì nhiều lý do khác, như đặt câu hỏi, bình luận về một điều hay chỉ để được xã hội hóa.

Trẻ này chỉ giao tiếp để đạt được điều trẻ muốn, bằng cách kéo bố.

Trẻ này dùng lời nói để được xã hội hóa.

Hiểu Giai Đoạn Giao Tiếp Của Con Bạn

Giai đoạn giao tiếp của con bạn tùy thuộc bốn điều:

- Khả năng tương tác với bạn
- Cách trẻ giao tiếp
- Lý do trẻ giao tiếp
- Hiểu biết của trẻ.

Điều quan trọng là xác định giai đoạn giao tiếp của trẻ để bạn có một ý niệm tốt về những điều trẻ có thể và không thể làm, cũng như điều bạn kỳ vọng trẻ làm kế tiếp. Sự hiểu biết này sẽ giúp bạn đặt mục tiêu cho trẻ và hỗ trợ theo nhu cầu trẻ.

Sự mô tả trẻ theo bốn giai đoạn giao tiếp có thể giúp bạn xác định giai đoạn giao tiếp của con bạn. Bốn giai đoạn đó là:

- Giai đoạn Tự Phát
- Giai đoạn Yêu cầu
- Giai đoạn Giao Tiếp Sớm
- Giai đoạn Đối Tác.

Không phải tất cả các trẻ đều qua bốn giai đoạn này theo thứ tự, nhưng nhiều trẻ bắt đầu từ giai đoạn Tự Phát, tiến qua Yêu cầu và Giao Tiếp Sớm, và đạt đến giai đoạn Đối Tác khi trẻ lớn lên. Các trẻ khác có thể có những đặc tính từ nhiều giai đoạn. Và dĩ nhiên, trẻ làm nhiều điều khác nhau tùy theo trẻ sống với ai, trong hoàn cảnh nào và tùy nhân cách độc nhất của trẻ.

Một khi bạn đã đọc sự mô tả của các trẻ ở tất cả các giai đoạn, bạn hãy quan sát con bạn thật kỹ trong tuần tới. Rồi bạn điền vào bảng Cách nào và Làm sao ở chương 2 trang 14 để xác định giai đoạn giao tiếp của con bạn.

Giai Đoạn Tự Phát

Rebecca, 2 tuổi rưỡi, khá tự lập. Trẻ muốn tự làm nhiều điều, mace dù trẻ không chơi với đồ chơi. Hoạt động trẻ thích nhất là chơi trong vườn. Mỗi lần trẻ thấy mẹ sẵn sàng ra khỏi nhà, Rebecca nhảy lên nhảy xuống một cách phấn khởi. Nhiều lần, Rebecca thử tự mở cửa. Nhưng vì trẻ không thể với tới tay nắm để mở cửa, trẻ thường cảm thấy hụt hẫng và khóc. Mẹ tự hỏi tại sao Rebecca không bao giờ nhờ mẹ giúp.

Rebecca không bao giờ nhờ mẹ mở cửa. Một trẻ ở giai đoạn Tự Phát không gửi tín hiệu trực tiếp cho bạn.

Trẻ ở giai đoạn Tự Phát có vẻ muốn chơi một mình và hình như không quan tâm đến những người xung quanh trẻ. Trẻ chưa hiểu trẻ có thể ảnh hưởng đến người khác bằng cách gửi tín hiệu trực tiếp cho họ, vì sự giao tiếp của trẻ thường trước khi ý thức. Bạn biết cách trẻ cảm nhận qua việc quan sát cử động của cơ thể trẻ, cử chỉ, tiếng hét và tiếng cười. Nhiều trẻ nhỏ tuổi ở giai đoạn Tự Phát khi trẻ được chẩn đoán đầu tiên là hội chứng tự kỷ.

Hy vọng trẻ ở giai đoạn Tự Phát biết làm vài điều dưới đây:

- Tương tác với bạn rất ngắn và gần như không bao giờ với trẻ khác.
- Muốn tự làm việc.
- Nhìn hoặc với tới điều trẻ muốn.
- Không ý thức giao tiếp với bạn.
- Chơi một cách lạ thường.
- Gây tiếng động để tự trấn an.
- Khóc hay hét để phản kháng.
- Cười.
- Gần như không hiểu từ nào.

Rebecca chưa biết chơi với búp bê.

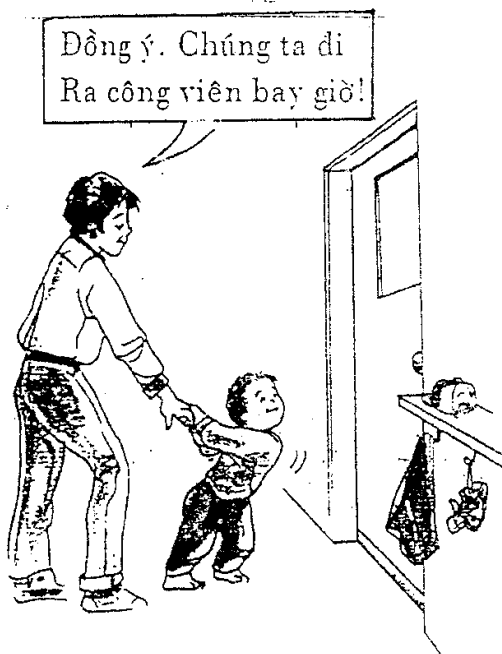
Giai Đoạn Yêu Cầu

Kevin 3 tuổi ở giai đoạn Yêu cầu, và giao tiếp chủ yếu bằng cách kéo hoặc đưa người khác để yêu cầu những điều trẻ muốn. Trong giờ tắm, Kevin kéo bàn tay của bố để đòi bố cù lét thêm; khi trẻ muốn đi ra ngoài, trẻ dẫn mẹ đến cửa cái. Kevin cũng kéo khi muốn một trong 2 bố mẹ lấy bánh trong tủ ở nhà bếp. Bố mẹ hụt hẫng vì khó làm cho trẻ chú ý.

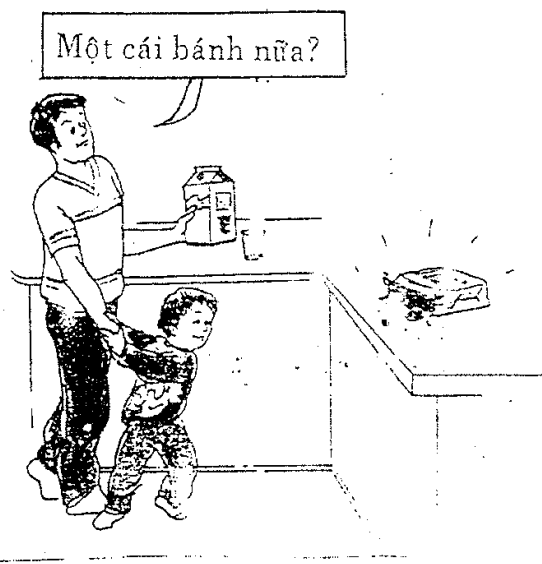

Kevin làm cho bố hiểu trẻ muốn được cù lét bằng cách nhìn bố và kéo bàn tay bố đến bụng của trẻ.

Trẻ ở giai đoạn Yêu Cầu bắt đầu hiểu rằng trẻ có thể nói với bạn làm nhiều điều bằng cách kéo hoặc dẫn bạn đi.

Kevin đòi đi công viên bằng cách kéo mẹ đến cửa.

Kevin cũng đòi bánh bằng cách kéo bố đến bánh.

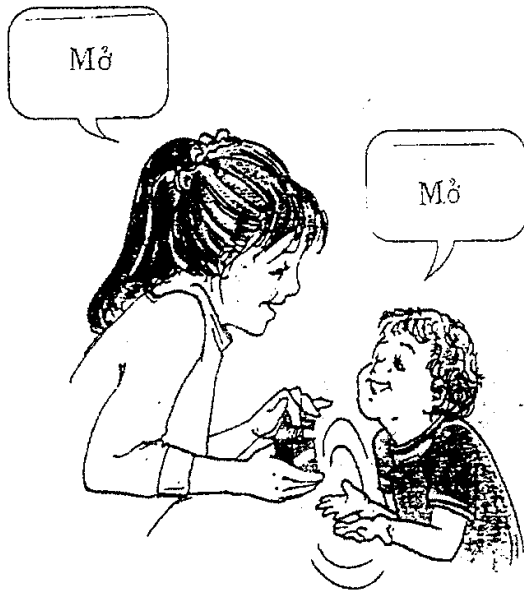
Hy vọng trẻ ở giai đoạn Yêu cầu biết làm vài điều dưới đây:

- tương tác với bạn thời gian ngắn
- dùng âm thanh để tự trấn an hay tập trung
- lặp lại vài từ để tự trấn an hay tập trung
- đạt đến điều trẻ muốn
- chủ yếu giao tiếp khi trẻ cần một điều gì bằng cách dẫn bạn hay nắm bàn tay bạn
- yêu cầu bạn tiếp tục một trò chơi có người tham gia như cù lét hoặc rượt đuổi với tiếp xúc mắt và/hoặc nụ cười và/hoặc cử động cơ thể và/hoặc âm thanh
- đôi khi theo hướng quen thuộc nếu trẻ có thể nhìn điều phải làm
- Hiểu các bước trong những việc thường qui quen thuộc

Jake thường chơi những trò chơi thể chất như Rượt Đuổi và Cù Lét với bố mẹ và anh của trẻ. Mẹ Jake vịn vai trẻ và nói: "Sẵn sàng, bắt đầu..." và chờ trẻ nhìn mẹ và hét: "Đi!" để mẹ hiểu đến giờ bắt đầu rượt đuổi. Mẹ thường cảm thấy mệt vì trò chơi trước khi trẻ mệt! Đôi khi, Jake sẽ bắt đầu trò chơi với những người ngoài mẹ bằng cách nói: "Đi!". Jake cũng dùng vài từ khác. Thường, trẻ nói mẹ mở hộp nho bằng cách ra dấu "mở" bằng bàn tay mà trẻ đã học ở trường mẫu giáo, nhưng đôi khi trẻ nói: "Mở".

Trẻ ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm có thể dùng một cách nhất quán cùng cử chỉ, âm thanh hoặc từ để hỏi những điều trẻ thích và để nói với bạn rằng trẻ thích tiếp tục chơi một trò chơi sau khi đã bắt đầu.

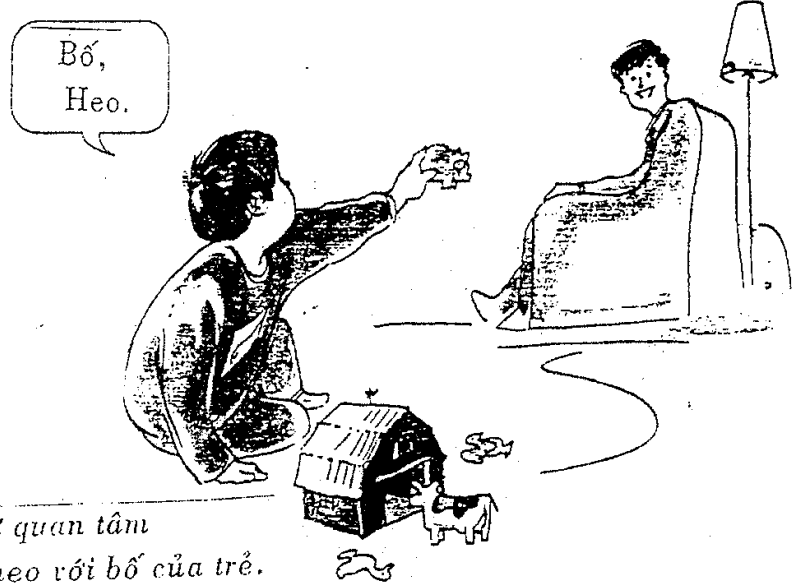

*Jake làm dấu với bàn tay và
lặp lại từ "mở" để xin nhờ.*

*Mark đưa cho bố ảnh bong bóng
để xin đồ thật.*

Khi trẻ ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm bắt đầu chia sẻ quan tâm với bạn bằng cách nhìn một vật gì và rồi nhìn lại bạn, trẻ đang phát triển sự chú ý phối hợp (joint attention), một bước tiến bộ lớn để học giao tiếp.

Jake chia sẻ sự quan tâm trong đồ chơi heo với bố của trẻ.

Hy vọng trẻ ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm biết làm vài điều dưới đây:

- tương tác với bạn và người thân trong gia đình trong tình huống quen thuộc
- chơi luân phiên nhiều hơn trong trò chơi có người và chơi với bạn trong thời gian lâu hơn
- yêu cầu bạn tiếp tục vài trò chơi có người mà trẻ thích như cù lét hoặc rượt đuổi, bằng cách dùng cùng những hành động, âm thanh hoặc từ ngữ mỗi lần bạn chơi
- Mỗi khi yêu cầu hoặc đáp ứng bằng cách lặp lại điều bạn nói (dùng chứng nhại lời ngay lập tức)
- yêu cầu những điều gây động viên (ví dụ thức ăn, đồ chơi, trò chơi có người, giúp đỡ) bằng cách dùng hình ảnh, cử chỉ hoặc từ ngữ
- bắt đầu phản kháng hoặc từ chối dùng cùng một hành động, âm thanh hay từ ngữ
- đôi khi dùng cử động cơ thể, cử chỉ, âm thanh hay từ ngữ để gây sự chú ý của bạn hoặc để chỉ cho bạn điều gì
- hiểu câu đơn giản, quen thuộc
- hiểu tên của những đồ vật và người quen mà không cần gợi ý bằng mắt

Giai Đoạn Đối Tác

Jerry là một trẻ giao tiếp và chơi như một Đối Tác. Trẻ thích tương tác với người khác và có khả năng trò chuyện ngắn về những điều trẻ quan tâm. Tuy nhiên câu chuyện có thể bị cắt đứt vì trẻ không hiểu điều người kia đang nói hoặc vì trẻ không thể nhớ những từ trẻ cần sử dụng. Khi điều đó xảy ra, trẻ thường dựa vào việc “nhại lời” người mới vừa nói.

Giao tiếp hai chiều giữa Đối Tác và một người khác có thể bị cắt đứt khi cuộc trò chuyện trở thành quá phức tạp đối với trẻ.

Hy vọng trẻ Đối Tác biết làm vài điều dưới đây:

- tham gia lâu hơn vào sự tương tác với bạn
- chơi với các trẻ khác một cách thành công nhất trong các trò chơi quen thuộc
- dùng từ hoặc một cách giao tiếp khác để:
 - yêu cầu
 - phản kháng
 - chào hỏi
 - gây sự chú ý của bạn về điều gì đó
 - hỏi và trả lời câu hỏi
- bắt đầu dùng từ hoặc cách giao tiếp khác để:
 - nói về quá khứ và tương lai
 - bày tỏ tình cảm
 - giả vờ
- tự làm những câu
- trò chuyện ngắn
- đôi khi sửa điều trẻ nói khi có người không hiểu trẻ
- hiểu ý nghĩa của nhiều từ khác nhau

Hy vọng Đối Tác còn thấy khó khăn trong giao tiếp. Trẻ có thể:

- kháng cự chơi với các trẻ khác khi trẻ không biết phải làm gì, như trong trò chơi tưởng tượng, tùy thuộc ngôn ngữ và giả vờ
- Dùng nhại lời khi trẻ không hiểu điều người khác đang nói hoặc khi trẻ không có khả năng để tự làm thành câu
- Cố khó khăn trong việc tham gia trò chuyện, Trẻ có thể:
 - trả lời người khác thay vì tự khởi xướng câu chuyện
 - cố duy trì trò chuyện về những chủ đề trẻ thích
 - phạm lỗi văn phạm, đặc biệt với đại từ, như “anh”, “tôi”, “nó”
 - bối rối khi câu truyện phức tạp và các người không nói trực tiếp với trẻ
- có khó khăn trong luật trò chuyện. Trẻ có thể:
 - không biết làm thế nào bắt đầu và kết thúc cuộc trò chuyện
 - không nghe điều người kia nói
 - không nói về chủ đề
 - không theo dõi điều đang được nói một cách thích hợp
 - cho quá ít hoặc quá nhiều chi tiết.
- bỏ những gợi ý xã giao tế nhị mà người kia gửi qua nét mặt và ngôn ngữ cơ thể
- hiểu nhầm sự châm chọc khôi hài hoặc chơi chữ vì hiểu theo nghĩa đen điều người khác nói

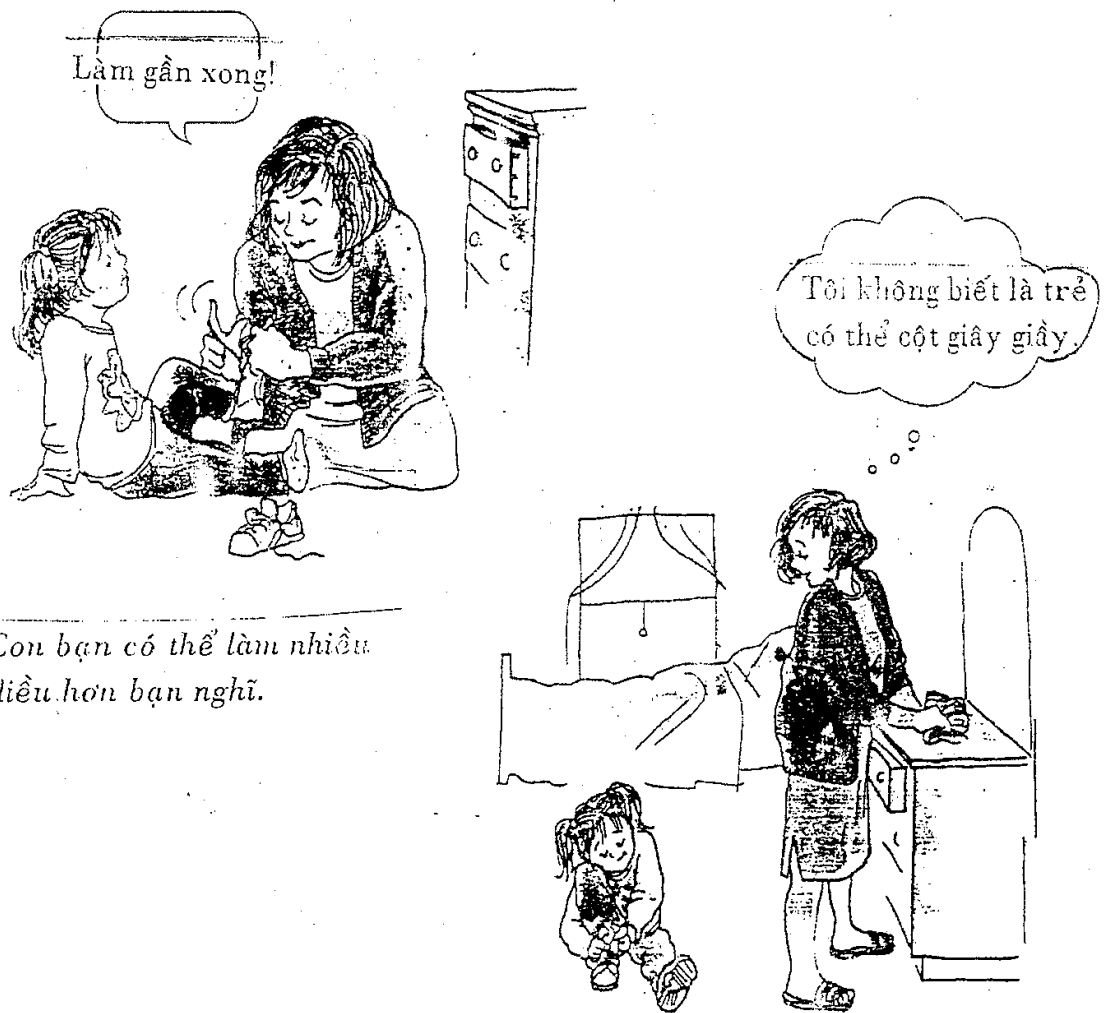
Một Đối Tác thường muốn chơi với các trẻ khác nhưng không biết cách hỏi các trẻ khác.

Nhìn Cách Bạn Ảnh Hưởng Trên Giao Tiếp Của Con Bạn

Vai trò “Người Giúp Đỡ/Giáo Viên”

Khi con bạn có vẻ không biết cách làm hoặc không có khả năng giao tiếp, điều tự nhiên là bạn muốn giúp trẻ. Nhưng nếu bạn luôn luôn làm thay cho con bạn, thì trẻ sẽ không có cơ hội cho bạn thấy là trẻ có khả năng làm nhiều điều hơn bạn hy vọng.

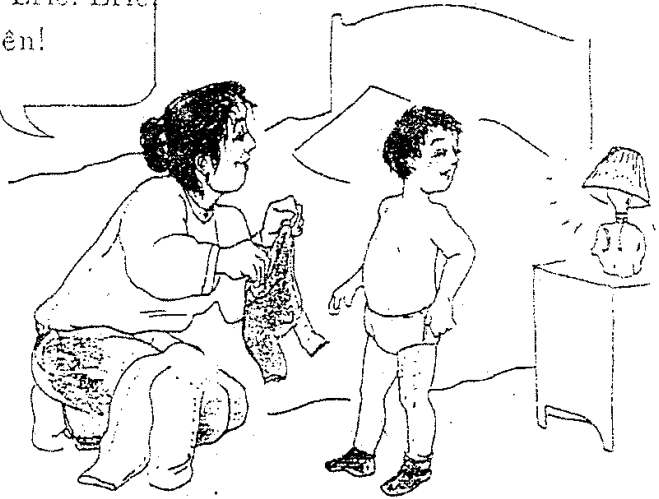
*Con bạn có thể làm nhiều
điều hơn bạn nghĩ.*

Luật của người giúp đỡ:

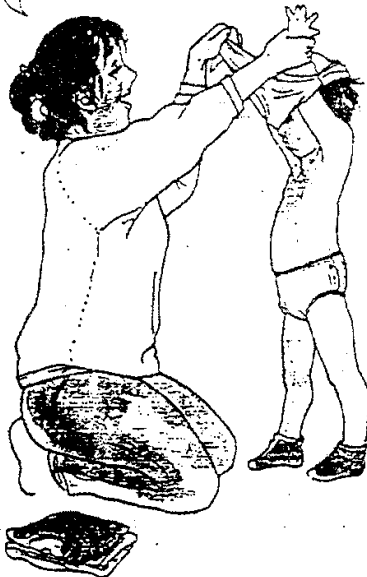
“Luật của người giúp đỡ” này sẽ giúp bạn xác định khi nào bạn giúp trẻ, và bạn có thể làm gì để giúp điều trẻ cần: Hỏi một lần và đợi, rồi hỏi lần nữa kèm theo sự giúp đỡ.

Tay lên!
Tay lên, Eric! Eric
Giờ tay lên!

Eric cần được giúp để đáp ứng yêu cầu của mẹ.

Tay lên!

Mẹ của Eric nói một lần và chờ cho trẻ đáp ứng. Khi trẻ không đáp ứng, mẹ hỏi lần nữa, giờ tay trẻ lên trên đầu để giúp trẻ mặc áo.

Tay lên!

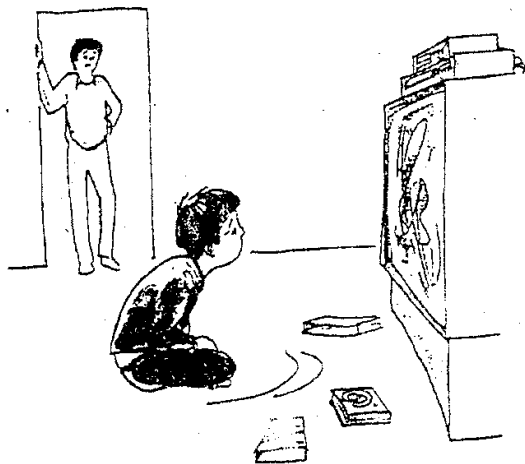
Sau một tuần, mẹ Eric vẫn cần nói với Eric giơ tay một lần và lần thứ hai, nhưng mẹ không còn cần giúp đỡ nhiều như trước. Bây giờ, mẹ chỉ cần sờ khuỷu tay Eric để nhắc trẻ nhớ giơ tay lên khỏi đầu.

Tay lên,
Eric!

Sau một tháng, Eric có thể giơ tay lên sau khi mẹ bảo một lần.

Vai trò “không quấy rầy”

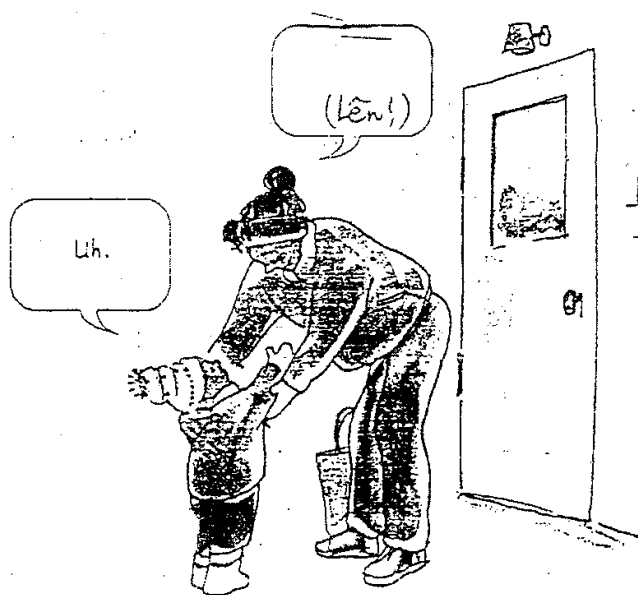
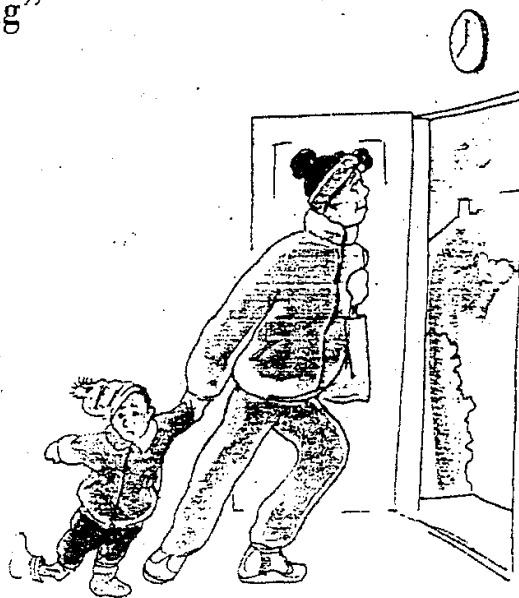
Thay vì để con bạn
“tự làm một mình” ..

Để gạo vô đây!

..thử cùng làm việc với nhau.

Vai trò “người cử động”

Giảm bớt tốc độ và cho trẻ
có cơ hội giao tiếp với bạn.

Vai trò “Đối Tác”

Adam ở đâu?

Con ở đây!

*Trẻ học rất nhiều khi bạn
là đối tác chơi của trẻ.*

Vai trò “Hướng Dẫn Vui Nhộn”

Với tư cách một người bố, bạn thường là người hướng dẫn vui nhộn.

Thay vì cắt ngang cuộc đối thoại của trẻ với những từ mà trẻ không hiểu....

....thử khen trẻ bằng cách đáp ứng trực tiếp điều mà trẻ cố giao tiếp.

Tóm tắt

Trong phần đầu của chương này, chúng ta đã xem những yếu tố ảnh hưởng đến giao tiếp của trẻ. Những gì trẻ thích và không thích, những sở thích giác quan và kiểu học duy nhất của trẻ đều ảnh hưởng đến giao tiếp của trẻ và cho bạn cảm nhận cách bạn có thể bắt đầu giúp trẻ. Trong phần thứ hai của chương này, bạn đã xác định giai đoạn giao tiếp của trẻ dựa trên khả năng tương tác của trẻ, các từ giao tiếp, lý do trẻ giao tiếp và sự hiểu biết của trẻ. Bằng cách biết giai đoạn giao tiếp của trẻ, bạn có thể giúp trẻ một cách thích hợp nhất. Với tư cách là phụ huynh, bạn có nhiều vai trò với con bạn, tùy theo nhân cách của bạn, nhân cách của con bạn và tình huống. Bằng cách nhìn gần hơn chính bạn và con bạn, cả hai đang trên đường giao tiếp.

2

ĐẶT MỤC TIÊU BẰNG CÁCH DÙNG SỰ HIỂU BIẾT CỦA BẠN VỀ TRẺ

Thông tin trong phần đầu của chương này sẽ giúp bạn có những kỳ vọng thực tiễn về trẻ. Phần thứ hai của chương này gửi đến bạn những đề nghị về cách bắt đầu giúp trẻ hoàn thành mục tiêu giao tiếp.

Đặt Bốn Mục Tiêu

Con bạn sẽ là người giao tiếp thành công nếu bạn giúp trẻ hoàn thành bốn mục tiêu:

- tương tác với bạn và những người khác.
- giao tiếp bằng nhiều cách.
- giao tiếp với nhiều lý do mới.
- hiểu sự nối kết giữa điều bạn nói và điều xảy ra trong thế giới của trẻ.

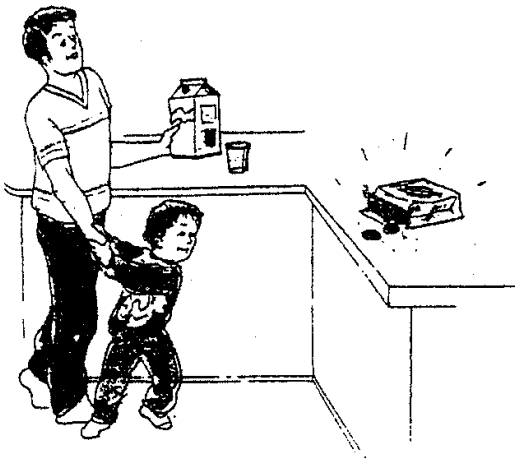
Mục tiêu 1: Tương Tác Với Bạn Và Với Người Khác

Lên!Lên!
Lên!

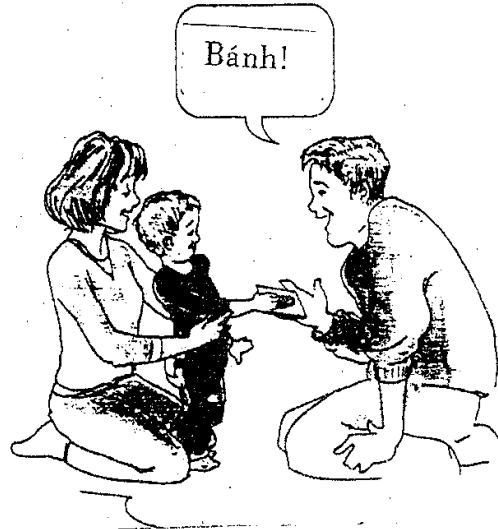

Khuyến khích con bạn tương tác với bạn trong mọi việc làm chung.

Mục tiêu 2: Giao Tiếp bằng Những Cách Mới

Giúp con bạn tiến triển từ việc kéo hay dẫn bạn đến điều trẻ muốn...

...qua việc sử dụng hình ảnh...

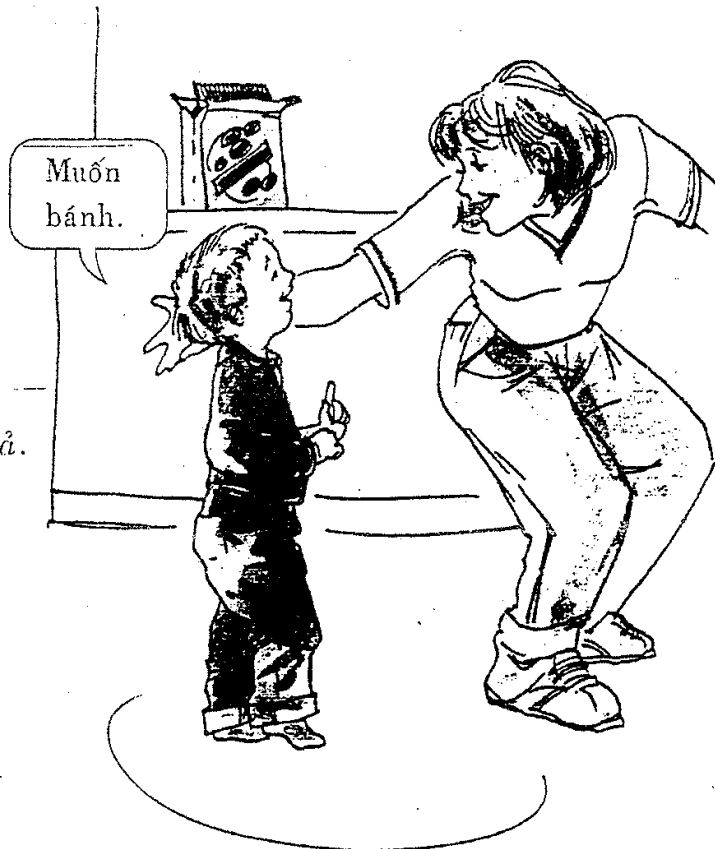
...hoặc cử chỉ.

Rồi, nếu có thể, qua việc dùng hình ảnh hay cử chỉ...

...qua việc dùng âm thanh với hoặc không hình ảnh hay cử chỉ...

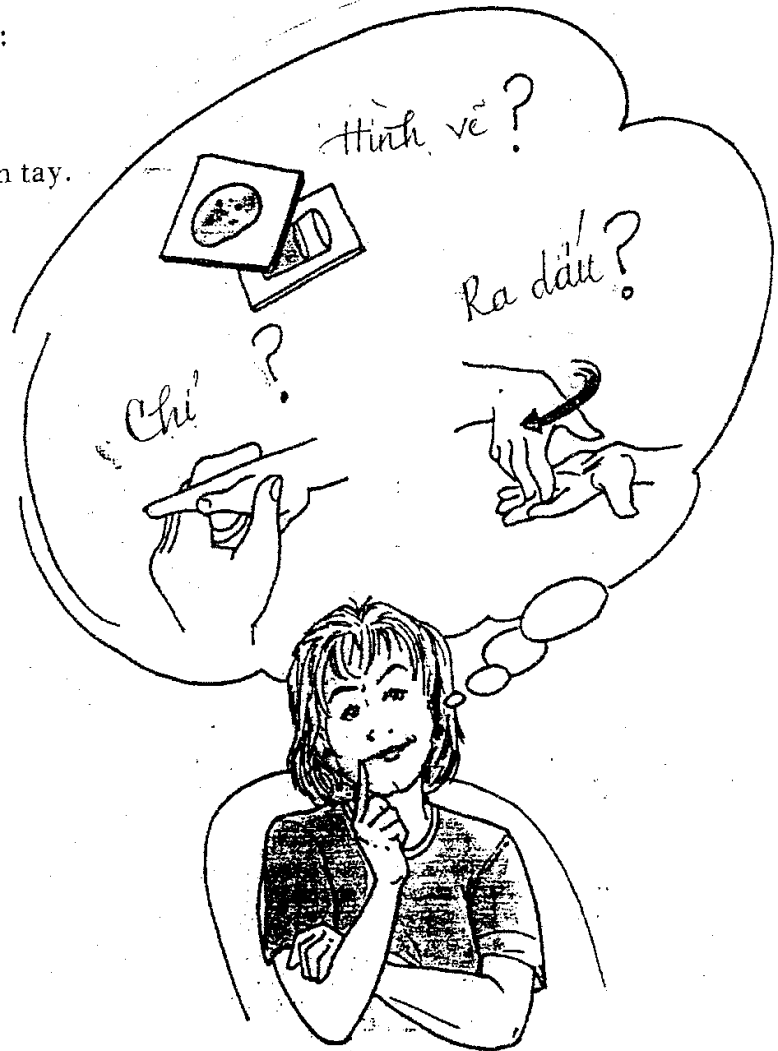

...qua việc tự nói tất cả.

Tìm một cách để con bạn giao tiếp:

Bạn có thể dạy con bạn:

- dùng hình ảnh.
- chỉ đồ vật, hoặc
- dùng dấu hiệu bàn tay.

Dùng hình ảnh:

Hệ thống Trao Đổi Giao Tiếp bằng Hình Ảnh
(Picture Exchange Communication System)

qua đó trẻ phát triển tư duy biểu tượng- trẻ học
Một hình ảnh, giống một từ, có thể tương trưng
cho vật thật. Đây cũng là cách bắt trẻ tương tác
với bạn.

Ở giai đoạn đầu của Trao Đổi Hình Ảnh, con bạn sẽ cần sự giúp đỡ thể chất để học cách trao đổi hình ảnh để có một điều trẻ muốn, như bánh hay đồ chơi. Dần dần, trẻ sẽ học trao đổi vài hình ảnh mà không cần sự giúp đỡ.

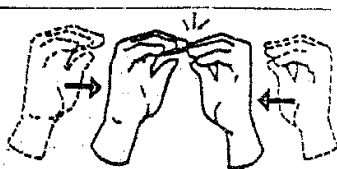

Aaron cho mẹ hiểu rằng trẻ muốn uống nước bằng cách đưa cho mẹ một ly "đặc biệt".

Dùng cách chỉ

Dùng dấu hiệu bàn tay

Đây là dấu hiệu “nửa”.

Dùng nhiều phương pháp
phối hợp: ví dụ, trẻ có thể

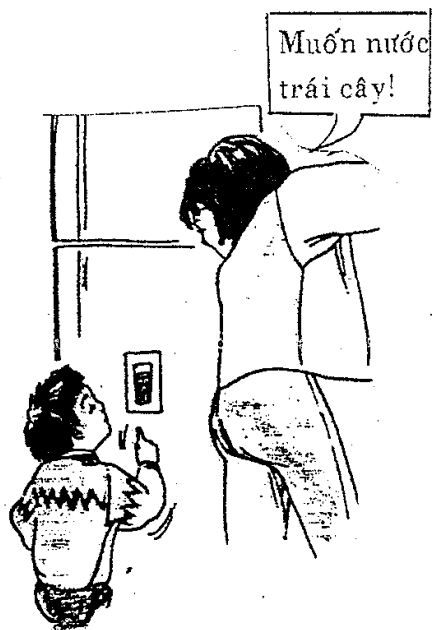
đưa cho bạn hình ảnh để hỏi một số thức ăn trẻ thích và làm dấu với bàn tay để hỏi “nửa”.

Giúp trẻ tiến triển từ giao tiếp trước chú ý...

...đến giao tiếp chú ý.

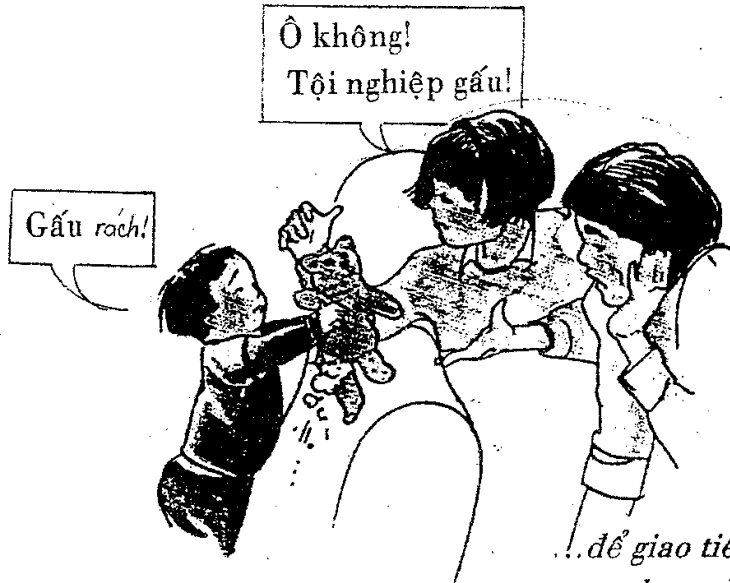

Từ những yêu cầu ...

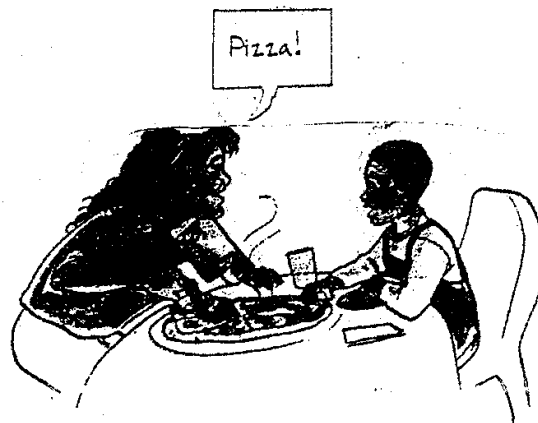
...đến giao tiếp xã hội ...

Mục tiêu 3: Giao Tiếp vì những Lý Do Mới

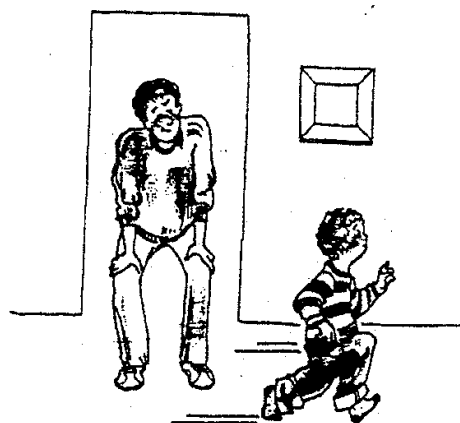
...để giao tiếp về những quan tâm được chia sẻ.

Mục tiêu 4: Hiểu sự Nối Kết giữa Điều Bạn Nói và Điều Xảy ra trong Thế Giới của Trẻ

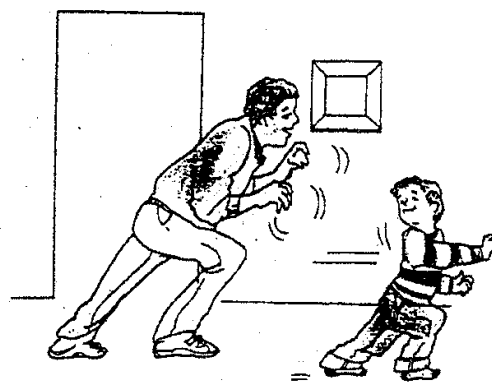

Để con bạn hiểu ý nghĩa các từ, trẻ cần nghe những từ tương ứng với những điều trẻ thích thú trong đời sống hằng ngày.

Dùng Những Điều Trẻ Thích để Hoàn Thành Mục Tiêu

Bố của Benjamin biết Benjamin thích chạy...

... vì thế bố chuyển việc chạy một mình của Benjamin thành trò chơi cho cả hai!

Bà mẹ này nghĩ "xe tải" sẽ là từ đầu tiên của trẻ vì trẻ thích xe hơn các đồ chơi khác.

Dùng Kiểu Học của Con Bạn để Hoàn Thành Mục Tiêu

Nếu trẻ là một người học kiểu "gestalt", trẻ sẽ học nói bằng cách lặp lại cụm từ trẻ nghe. Vì thế, bạn hãy nhớ rằng trẻ sẽ lặp lại điều bạn nói chính xác như bạn nói.

Nếu trẻ là người học qua nhìn (visual learner), bạn hãy cho trẻ những gợi ý để giúp trẻ hiểu những điều mà trẻ nghe. Chỉ vào đồ vật mà bạn đang nói. Cường điệu nét mặt của bạn, và dùng video để giúp trẻ hiểu thế giới.

Nếu trẻ học qua cách sờ, dùng cách học qua bàn tay (hands-on learning) để dạy trẻ những từ mới. Ví dụ, nếu trẻ thích ấn nút trên ra-đi-ô của xe bạn, dùng điều đó như một cơ hội để giúp trẻ hiểu "tắt" và "mở".

Lynsey thích đếm, vì thế mẹ tham gia đếm với trẻ.

Căn cứ Mục Tiêu của Bạn cho Trẻ vào Giai Đoạn Giao Tiếp của Nó

Mục Tiêu cho Trẻ ở Giai Đoạn Tự Phát

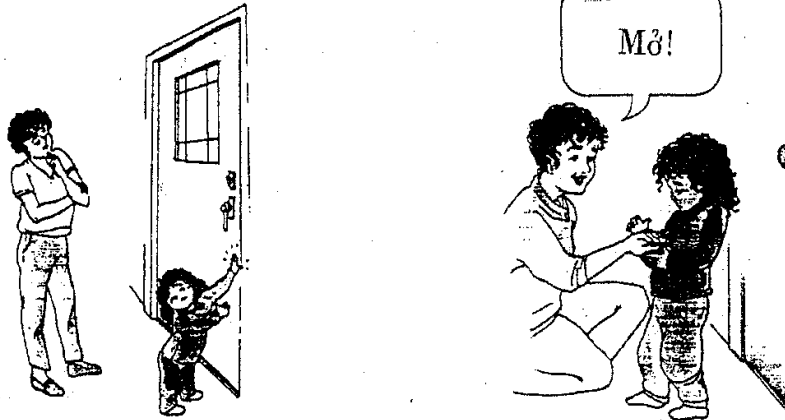
Làm cho trẻ thích thú sự tương tác vui vẻ với bạn trong trò chơi thể chất với người.

*Rebecca ít tương tác với bố mẹ.
Để có sự tương tác với trẻ, bố mẹ
Phải tìm điều trẻ thích làm-như
nhảy lên xuống khi trẻ được phấn
khởi.*

*Mẹ Rebecca giúp trẻ khám phá sự
lý thú của việc nhảy với mẹ hơn là
nhảy một mình.*

Đặt tình huống để trẻ giao tiếp có ý thức, bắt đầu với yêu cầu

Ban đầu, Rebecca không có ý tưởng là để gửi một thông tin cho bố mẹ, trẻ có thể để bố mẹ mở cửa. Rebecca thử tự mở cửa ...

...nhưng khi mẹ đối diện với trẻ và giơ bàn tay ra, Rebecca thấy thật dễ dàng để được giúp đỡ.

Dạy con bạn biết luân phiên dùng cử động cơ thể, tiếp xúc mắt, nụ cười và âm thanh trong trò chơi thể chất và cảm giác được trẻ ưa chuộng.

Khi Rebecca và mẹ cùng nhảy, họ không chơi luân phiên lúc đầu. Họ chỉ tiếp tục nhảy cho đến khi mẹ Rebecca nói: "Ngừng!" và ngừng nhảy. Rebecca nghĩ điều đó buồn cười; trẻ cười và nhìn mẹ trước khi bắt đầu nhảy trở lại. Nụ cười và tiếp xúc mắt là phiên chơi của Rebecca.

Tăng sự hiểu biết của trẻ về những sinh hoạt để trẻ có thể bắt đầu đáp ứng với điều bạn nói

Khi Rebecca bắt đầu nhảy với mẹ, trẻ không có ý niệm làm gì khi mẹ nói: "Ngừng!". Mẹ cần chỉ cho trẻ. Nhưng, nếu hai người cùng chơi nhảy ngày hôm sau và hôm sau nữa, cuối cùng Rebecca sẽ hiểu cách chơi. Và trẻ sẽ cũng sớm luận ra ý nghĩa của từ "Ngừng".

Mục Tiêu cho Trẻ ở Giai Đoạn Yêu Cầu

Giúp con bạn dùng một hoạt động hoặc một âm thanh để làm bạn tiếp tục một trò chơi thể chất, như Cù Lét hoặc Rượt Đuổi.

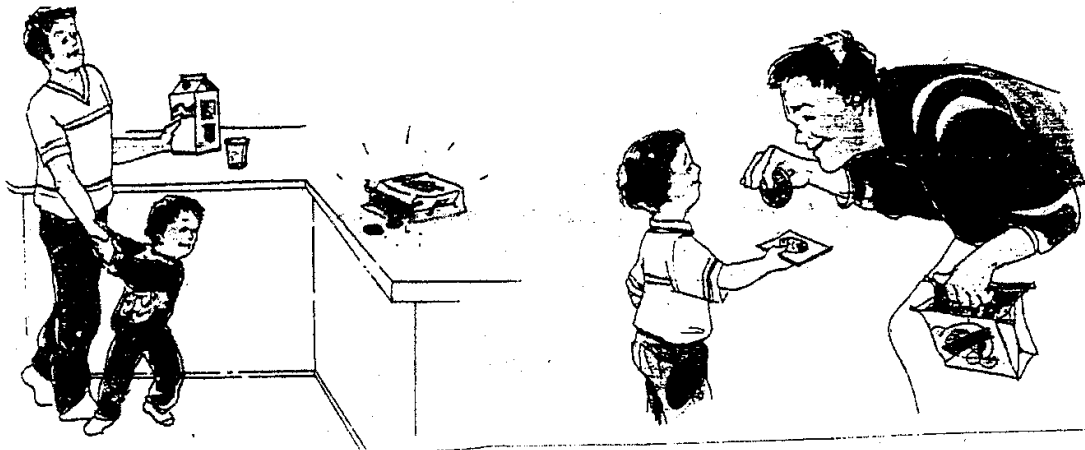
Hãy nhớ Kevin, trẻ trai nhỏ ở Chương 1, thích được cù lét trong khi tắm. Kevin làm cho bố hiểu là trẻ muốn được cù lét nữa bằng cách kéo bàn tay bố qua bụng trẻ. Bây giờ Kevin cần học để thêm âm thanh vào hành động của mình.

Sau khi Kevin thường chơi trò chơi, trẻ bắt đầu dùng một nguyên âm khi kéo bàn tay bố để được cù lét.

Giúp trẻ thay thế hành động kéo và dẫn với cử chỉ, hình ảnh, âm thanh hoặc cố gắng nói

Kevin kéo bố mẹ để họ hiểu trẻ muốn cái bánh trong tủ. Bây giờ, bố mẹ cần chỉ cho trẻ cách xin bánh bằng cách đưa cho trẻ một hình bánh.

Bố Kevin giúp Kevin đi từ việc kéo trẻ đến việc đưa trẻ một hình ảnh để xin bánh.

Gia tặng những đồ vật mà trẻ yêu cầu.

Giúp đỡ trẻ hiểu nhiều từ quen thuộc.

Khuyến khích con bạn chơi các trò chơi mà trẻ chơi với bạn, với những người khác trong gia đình, như với anh chị em và ông bà.

Mục Tiêu cho Trẻ ở Giai Đoạn Giao Tiếp Sớm

Dạy con bạn biết chơi luân phiên một cách phù hợp với bạn và những người khác trong các trò chơi thể chất với người.

Hãy nhớ Jake, trẻ trai nhỏ ở chương 1, thích được bố mẹ rượt. Jake biết trẻ có thể bắt đầu chơi bằng cách nói: "Đi!" sau khi bố mẹ nói: "Sẵn sàng...".

Khuyến khích con bạn khởi xướng vài trò chơi thể chất thay vì chờ bạn chơi

Sau khi trẻ đã chơi: "Sẵn sàng! Đi!" nhiều lần với mẹ, bước kế tiếp đối với trẻ là khởi xướng trò chơi với một người anh, Jesse. Mẹ giúp bằng cách vịn Jake trong khi Jesse bắt đầu chạy. Muốn trò chơi bắt đầu, Jake nói: "Sẵn sàng! Đi!" và rồi bắt đầu rượt.

Trò chơi chỉ có thể bắt đầu sau khi Jake luân phiên.

Khuyến khích trẻ Giao Tiếp Sớm khởi xướng trò chơi được ưa chuộng và chơi với những người khác trong gia đình ngoài bạn.

Giúp con bạn gia tăng sử dụng cử chỉ, dấu hiệu, hình ảnh hoặc âm từ để yêu cầu trong những tình huống mới.

Jake luôn nói mẹ mở hộp nho bằng cách dùng từ “mở” và một dấu hiệu bằng bàn tay, cũng như trẻ luôn xin chơi Rượt Đuổi bằng cách nói: “Sẵn sàng! Đi!”. Bố mẹ muốn trẻ học biết những từ “mở” và “sẵn sàng, đi!” có thể được dùng trong những tình huống khác.

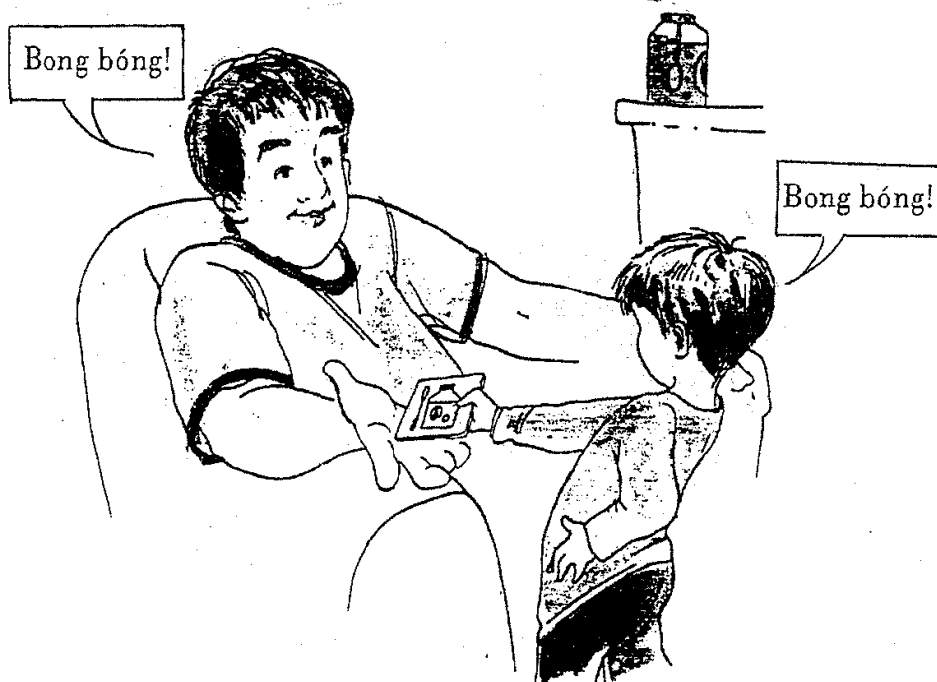
Jake làm hiệu và nói: “mở” để xin điều trẻ vui thích.

...vì thế bố khuyến khích Jake dùng cùng 1 dấu hiệu bàn tay và từ ngữ để xin bố mở cửa xe.

Giúp trẻ cải thiện phương pháp giao tiếp bằng cách:

- chuyển “nhại lại” qua lời nói tự phát.
- chuyển cử chỉ qua giao tiếp bằng dấu hiệu, lời nói hoặc hình ảnh.
- chuyển giao tiếp hình ảnh qua giao tiếp lời.
- chuyển giao tiếp bằng một từ qua câu ngắn.

Mỗi khi Mark trao đổi một hình ảnh để xin bong bóng, bố nói: “Bong bóng!”. Sau khi nghe từ này nhiều lần, Mark đưa hình và đồng thời nói từ.

Giúp con bạn giao tiếp vì nhiều lý do, chứ không chỉ để được điều trẻ muốn. Khuyến khích để trẻ:

- từ chối và phản kháng.
- trả lời câu hỏi.
- chào và nói “bye”.
- chuyển ánh mắt giữa bạn và một đồ vật trẻ quan tâm.
- kéo sự chú ý của bạn đến một người hay đồ vật khác.
- bình luận về những đồ vật bất thường hoặc thích thú.

Sau khi Jake có khả năng xin một cách thích hợp một số đa dạng thức ăn và hoạt động, mẹ muốn trẻ giao tiếp vì nhiều lý do khác ngoài yêu cầu. Vì thế, mẹ thử dựng một tình huống làm Jake ngạc nhiên và khuyến khích trẻ làm điều mới. Khi mẹ kéo củ cà rốt từ hộp nho ra, Jake chắc chắn ngạc nhiên. Nhưng chính mẹ ngạc nhiên nhiều nhất khi Jake nhìn củ cà rốt và nói: "Không!" lần đầu tiên.

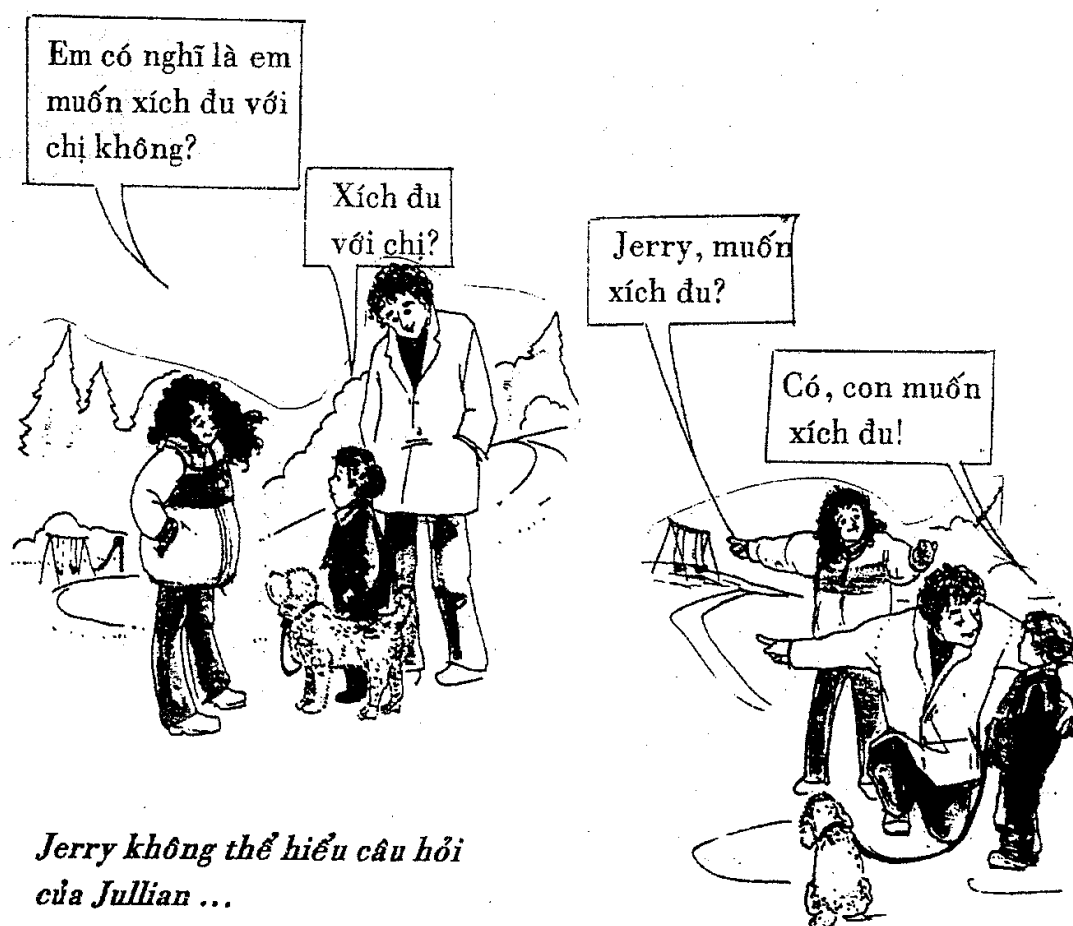

Jake biết củ cà rốt không thuộc về hộp nho!

Giúp con bạn hiểu những từ và câu quen thuộc và theo những hướng dẫn đơn giản.

Mục Tiêu cho Trẻ ở Giai Đoạn Đối Tác

Jerry ở giai đoạn Đối Tác. Trẻ là một bé trai thân thiện có thể trò chuyện ngắn. Trẻ thích ở với các trẻ khác và thích thú khi Jillian, một bé gái lớn hơn được Jerry gặp trong công viên, đến gần Jerry. Khi cuộc đối thoại còn đơn giản, Jerry có thể tham gia. Nhưng khi Jullian nói với trẻ những câu dài hơn, cuộc đối thoại bị cắt đứt. Mục tiêu của bố Jerry là làm cho trẻ hiểu điều Jillian đang nói để Jerry có thể trả lời Jullian. Hãy nhìn cách bố Jerry giúp trẻ hoàn thành mục tiêu đó.

Jerry không thể hiểu câu hỏi của Jullian ...

...vì thế bố giúp trẻ bằng cách đơn giản hóa câu hỏi và chỉ cho trẻ hiểu điều Jullian muốn nói.

Giúp trẻ giao tiếp vì nhiều lý do khác nhau

Khuyến khích trẻ để:

- trả lời những câu hỏi bắt đầu bằng “Cái gì”, “Ai” và “Ở đâu”, cũng như các câu hỏi mở, như “Tại sao con buồn?” hoặc “Làm thế nào con bị đau vậy?”.
- nói về quá khứ, tương lai và tình cảm.
- giả vờ.

Giúp trẻ đối thoại:

Một trẻ ở giai đoạn Đối Tác cần học:

- cách bắt đầu và kết thúc đối thoại.
- cách ở lại trong chủ đề.
- người khác hoặc trẻ khác không luôn hiểu điều trẻ nói, và trẻ có thể đổi cách nói.
- trẻ cần hỏi cho rõ khi trẻ không hiểu một điều gì đó.

Bố mẹ Lisa chỉ cho trẻ điều trẻ có thể nói khi trẻ giả vờ nấu bữa ăn tối.

Giúp trẻ cải thiện sự hiểu biết:

- quá khứ và tương lai.
- tình cảm (vd hạnh phúc, buồn, giận).
- so sánh (vd lớn hơn, nóng hơn).
- cách cư xử hay giải quyết vấn đề.
- góc nhìn của người khác.
- câu hỏi cần sự tư duy ngoài ở đây-và-bây giờ.

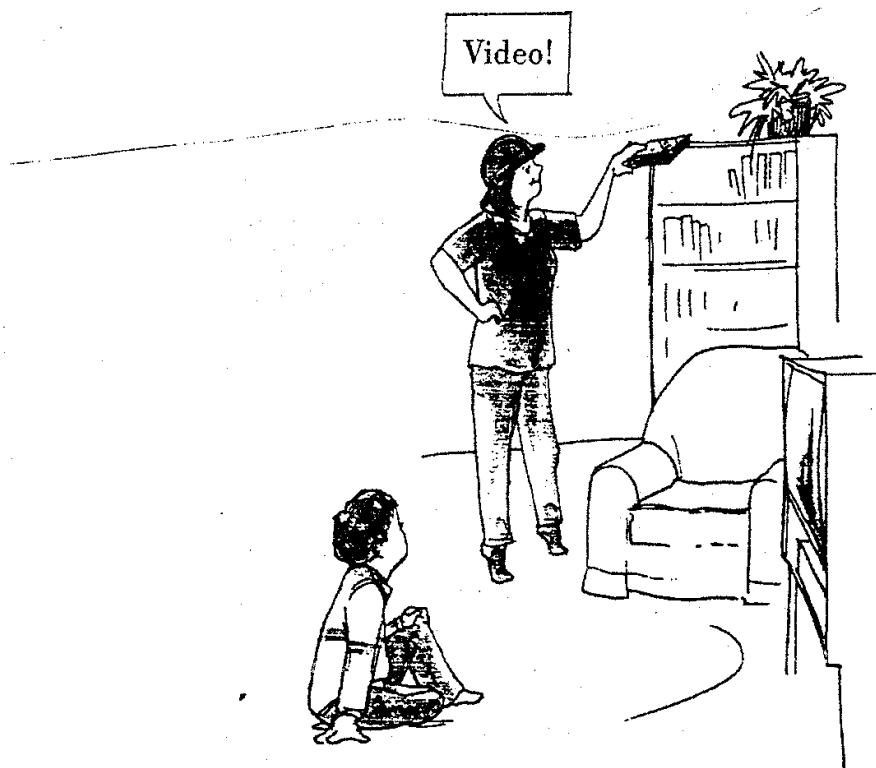
Giúp trẻ chơi và giao tiếp thành công với các trẻ khác:

Cho Trẻ Lý Do Giao Tiếp và Chờ Đợi

Cách Giúp Con Bạn Yêu Cầu

Đặt những đồ vật trẻ ưa chuộng trong tầm nhìn nhưng ngoài tầm tay của trẻ:

- Đặt thức ăn trẻ ưa chuộng trên một ngăn kệ nơi trẻ có thể thấy nhưng không thể với tới thức ăn.
- Đặt đồ chơi hay băng video trẻ ưa chuộng trên một ngăn kệ ngoài tầm tay nhưng trong tầm nhìn của trẻ.

Mẹ Randall “sắp đặt” môi trường của trẻ bằng cách đặt băng video trẻ ưa chuộng trên ngăn kệ, hy vọng trẻ sẽ nói để nhờ mẹ giúp khi trẻ muốn.

- Đặt một đồ vật được ưa chuộng, như một viên kẹo hay một xe đồ chơi, trong một vật chứa sạch khó mở hay một bình nhựa với một đinh ốc khó mở.

Rebecca không thể mở bình để lấy kẹo được ưa chuộng...

... vì thế trẻ nói với mẹ giúp.

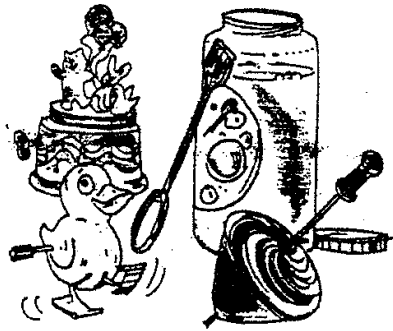
Dùng Đồ Chơi hình Người

Kevin không thể tự thổi bong bóng. Vì thế trẻ nói với bố thổi bằng cách đẩy bàn tay vào miệng bố.

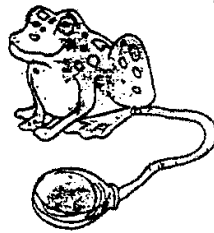

Đồ Chơi hình Người cần 2 người để gây vui nhộn và làm cho trẻ ở mọi giai đoạn vui thích.

Đồ Chơi cuộn và nặn

Bọt xà bông

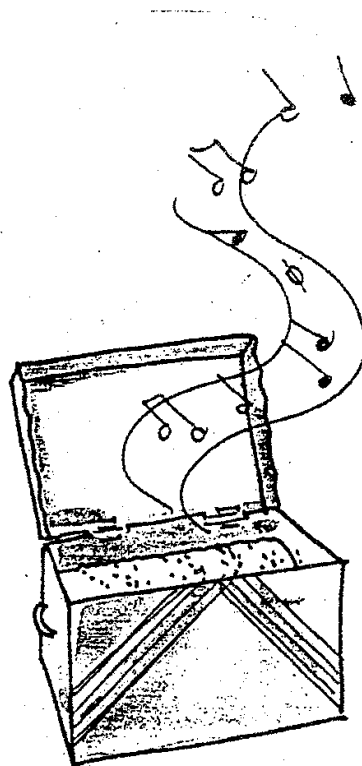

Bong bóng

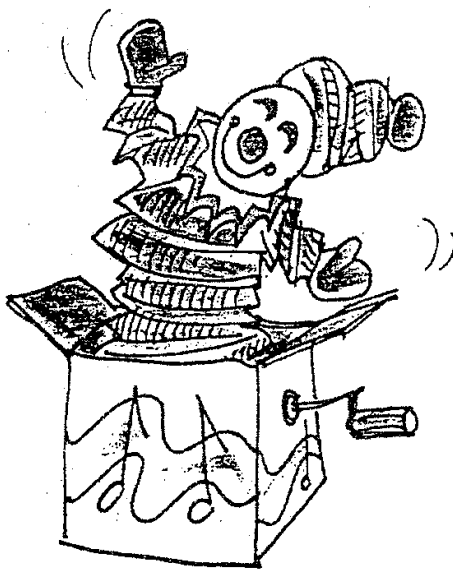

Trẻ nhỏ này hỏi mẹ làm cho bong bóng lớn hơn bằng cách chỉ cho trẻ cách thổi.

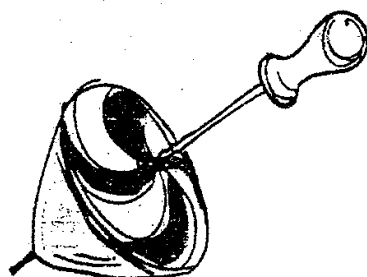
Hộp nhạc

Hộp hình nộm

Đánh cù

Tự Sáng tạo Đồ Chơi Người

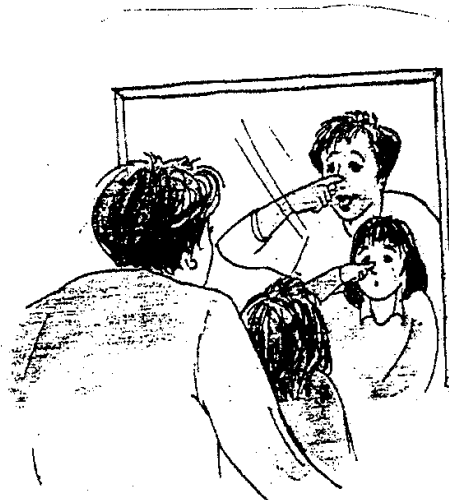
Nón khờ dại

Ông bố này tự biến mình thành đồ chơi!

Vòi nước

Gương

Tặng đồ vật dần dần

Đổ một chút nước trái cây vào tách của con bạn và chờ trẻ xin thêm.

Bẻ lát khoai tây rán và bánh ra mảnh nhỏ và cho trẻ một mảnh trong một thời gian để trẻ có cơ may đòi thêm nữa. Mỗi lần, đưa cho trẻ một đồ chơi lắp hình.

Cách Giúp Con Bạn Nói với Bạn
“Không”, “Đủ”, “Xong rồi” hoặc “Ngừng”:

Những người ăn kiểu cách thường từ chối ăn.

Tặng những đồ vật ít được ưa chuộng nhất.

Cho trẻ một thức ăn, một thức uống hay một đồ chơi mà trẻ không thích để cho trẻ cơ hội nói “Không!”.

Cách Giúp Con Bạn Học Chào và Nói "Tạm Biệt"

Dùng búp bê hoặc thú nhồi bông:

Mẹ chào búp bê nhiều lần, để Ava hiểu rõ cách làm khi đến phiên Ava.

Sử dụng cửa sổ:

Đứng ở cửa sổ, vẫy tay và nói "chào" với bất cứ ai hay bất cứ xe nào chạy qua. Rồi chờ trẻ tự chào một xe.

Cách Khuyến Khích Con Bạn Tương Tác hoặc Bình Luận: Làm Điều Không Hy Vọng

Sáng tạo công việc thường qui có thể dự đoán được rồi đưa ra một bất ngờ.

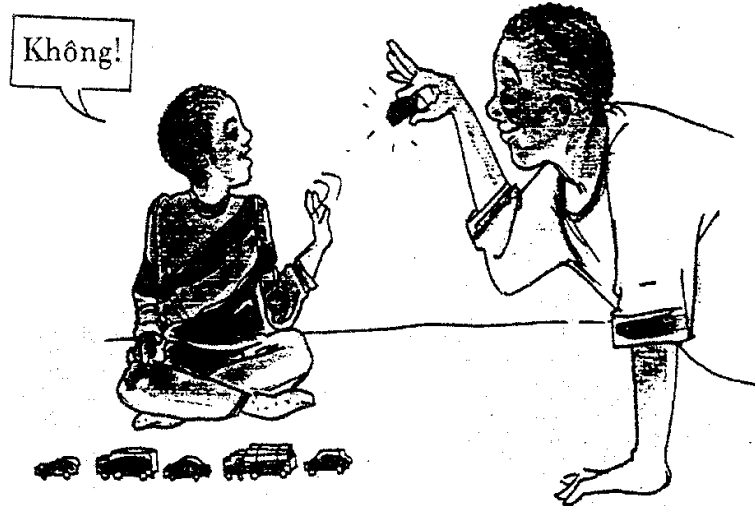
Giấu đồ ở nơi bất ngờ:

Để một trong các đồ chơi được ưa chuộng trong ngăn kéo và chờ để trẻ khám phá sự bất ngờ.

Mẹ Caitlin hy vọng con gái mẹ sẽ chỉ cho mẹ hình ảnh khi trẻ khám phá hình ảnh bị kẹp trong sách.

Carl ngạc nhiên khi bố đưa cho trẻ một mảnh lego thay vì một xe tải.

Tặng món đồ khác.

Gây ngạc nhiên với mùi.

Gây ngạc nhiên với xúc giác.

David đoán là mẹ đang làm món ăn trẻ ưa thích.

Thử một chút “ngu sáng tạo!”.

Làm lỗi “một cách rủi ro”.

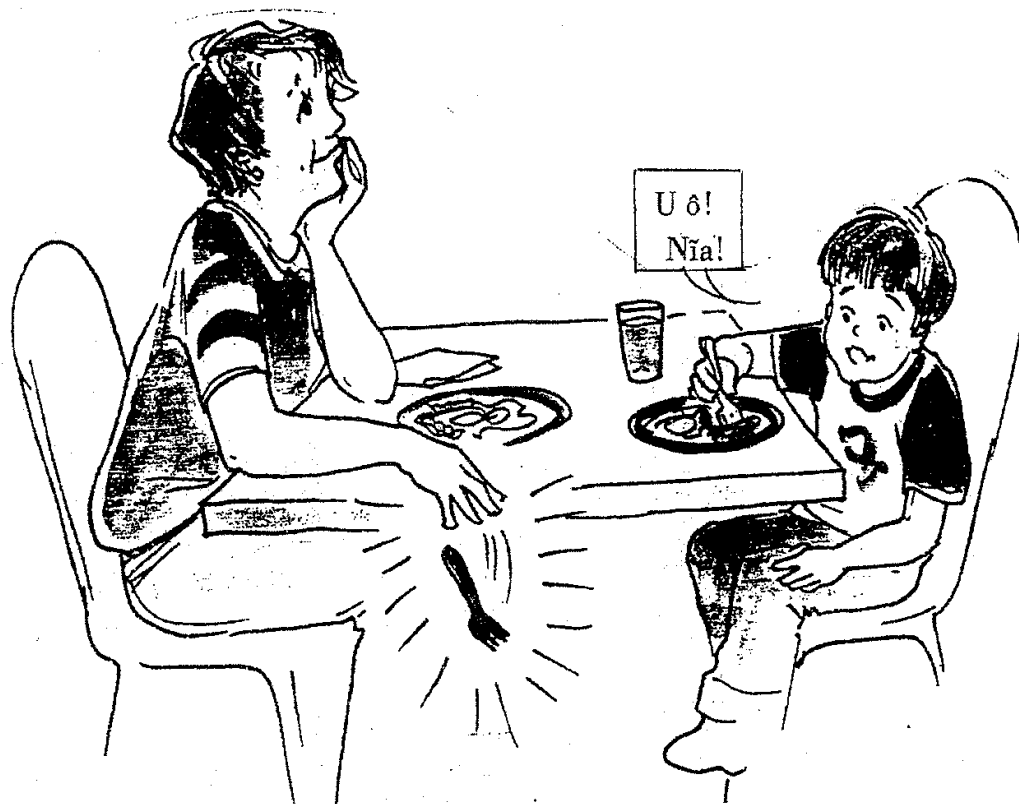

Con bạn có thể ghi nhận rằng bạn “quên” cách mang giày.

Sử dụng thời gian khi các điều bị sai:

Ví dụ, nếu thức ăn tối quá nóng, đừng chỉ làm cho thức ăn nguội lại, nhưng hãy nói “Ồ, nóng quá!”. Nếu bạn hoãn hành động của bạn bằng cách thổi cho thức ăn nguội, con bạn có thể quyết định đó là một tình huống lý thú để trẻ muốn tham gia vào hoặc nói một điều gì về sự việc đó.

Nếu mọi sự xảy ra êm ả, làm một điều nào đó sai.

Khi mẹ Raymond “rủi ro” đánh rơi nĩa, Raymond cho mẹ biết.

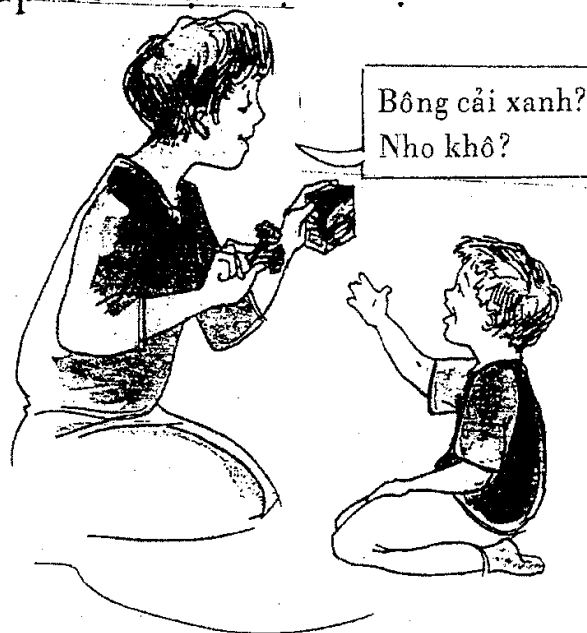
Giả vờ bạn không biết đồ vật ở đâu.

Giả vờ một cái gì đó vỡ khi nó không vỡ.

Khi mẹ Jerry giả vờ không nghe tiếng chuông rung, trẻ có cơ hội để cho mẹ biết điều đang xảy ra.

Cách Giúp Con Bạn Lựa Chọn

Sasha không thích rau cải, vì thế trẻ dễ dàng chọn giữa món ăn được ưa chuộng và một miếng bông cải xanh.

Bắt đầu bằng những chọn lựa dễ dàng.

Lúc đầu, tặng sự lựa chọn được ưa chuộng sau cùng:

Nếu con bạn mới học lựa chọn, trẻ thường chọn món đồ được đưa sau cùng. Trẻ làm như vậy vì đó là món đồ sau cùng trẻ *nhìn*, cũng như khi trẻ bắt đầu nhại lời, trẻ lặp lại từ sau cùng trẻ *nghe*.

Sau đó, tặng sự lựa chọn ban đầu.

Cho những gợi ý thị giác:

Đây là vài chọn lựa để thử:

- “Con muốn xà bông hay cái nón của con?”(trước khi đi ra ngoài)
- “Con muốn sữa hay nước trái cây?”(khi bạn biết con bạn thích nước trái cây hơn)
- Con muốn trái banh hay video?”(khi bạn biết con bạn sẽ chọn video)

Chọn lựa Có/Không

Ví dụ, cầm một búp bê (một đồ vật trẻ không muốn) ở một bàn tay và một bộ lắp hình (một đồ vật mà trẻ thích) trong bàn tay kia. Cầm búp bê lên và hỏi trẻ: “Muốn búp bê?” Khuyến khích trẻ trả lời: “Không”. Nếu trẻ không thể trả lời, trả lời dùm trẻ để chỉ cho trẻ điều trẻ có thể nói. Rồi cầm bộ lắp hình lên và hỏi: “Con có muốn bộ lắp hình không?” Khuyến khích trẻ trả lời: “Có”.

Tóm Tắt

Cần có thời gian để trẻ trở thành người giao tiếp. Trong phần đầu của chương này, ta thảo luận về 4 mục tiêu tổng quát mà trẻ có thể đạt mỗi lần từng bước nhỏ :1) để tương tác với bạn và những người khác; 2) để giao tiếp bằng những cách khác nhau; 3) để giao tiếp với những lý do mới; và 4) để hiểu sự nối kết giữa điều bạn nói và điều đang xảy ra trong thế giới. Những mục tiêu đặc hiệu bạn đề ra tùy thuộc giai đoạn giao tiếp hiện tại của trẻ. Nếu con bạn không gửi bất kỳ tín hiệu trực tiếp nào cho bạn, đừng hy vọng trẻ nói ngay. Tuy nhiên, kỳ vọng trẻ tập trung chú ý vào bạn hơn là một mục tiêu thực tiễn. Bằng cách tái lượng giá và đặt mục tiêu mới, bạn có thể giúp con bạn đạt được tiềm năng hoàn toàn của trẻ.

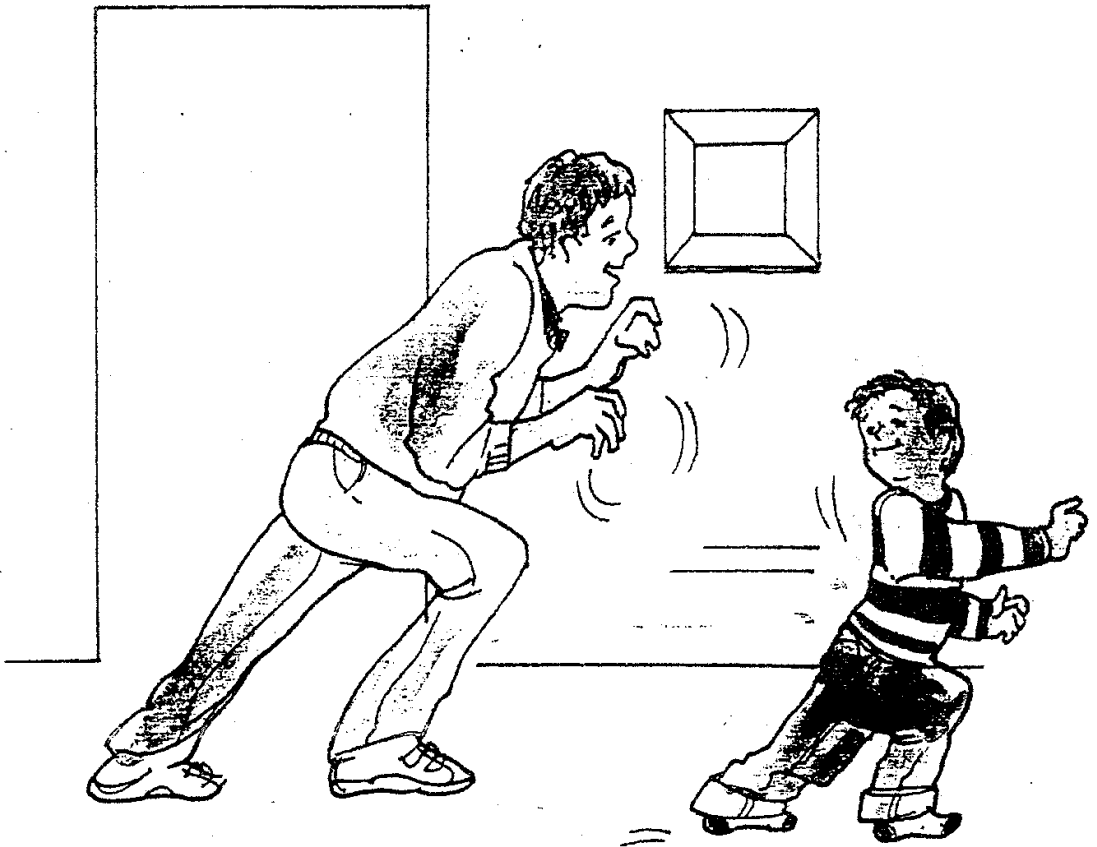
Trong phần 2 của chương, chúng ta tìm xem cách bạn có thể làm nhiều điều để cho con bạn một lý do giao tiếp. Khi bạn làm cho thức ăn và đồ chơi xa tầm tay của trẻ, hay hành động một cách ngu ngơ “sáng tạo”, bạn cho con bạn vô số cơ hội để giao tiếp. Bạn giống như người kỹ sư, lập kế hoạch và thao tác môi trường của con bạn để trẻ có thể phản ứng và đáp trả những gì bạn làm. Nhiều chiến lược đã được mô tả sẽ được đề cập trở lại nhiều lần trong tài liệu này để chỉ cho bạn cách sử dụng chúng trong công việc thường ngày, sinh hoạt chơi, bài hát và sách, và cách thích nghi chúng đối với con bạn và giai đoạn giao tiếp của trẻ.

Bản Liệt Kê Cách và Lý Do Giao Tiếp

Tại sao Trẻ Giao Tiếp	Khi nào Trẻ Giao Tiếp	Cách Trẻ Giao Tiếp					Lời nói tự phát
		Hành vi (vd khóc/là)	Hành động, cử chỉ	Hình ảnh	Âm thanh	Nhại lời	
Để tự trấn an hay tự chửi							
Để phản kháng hoặc từ chối							
Để yên cầu: Thức ăn/uống Đồ vật/chơi							
Giúp đỡ							
Để tiếp tục một trò chơi người hay bài hát							
Cho phép làm một điều gì							
Thông tin							
Đáp ứng người khác: để theo sự hướng dẫn							
Để chọn lựa							
Để trả lời câu hỏi							
Để chào							
Chào tạm biệt							
Kéo sự chú ý/bình luận trên:							
Đồ vật							
Con người							
Biểu cố							
Bản thân							
Để nói về:							
Quá khứ							
Tương lai							
Tình cảm: hạnh phúc							
Buồn sầu							
Cận đĩ							
Sợ hãi							
Để giả vờ							

3

THEO SỰ ĐIỀU KHIỂN CỦA TRẺ

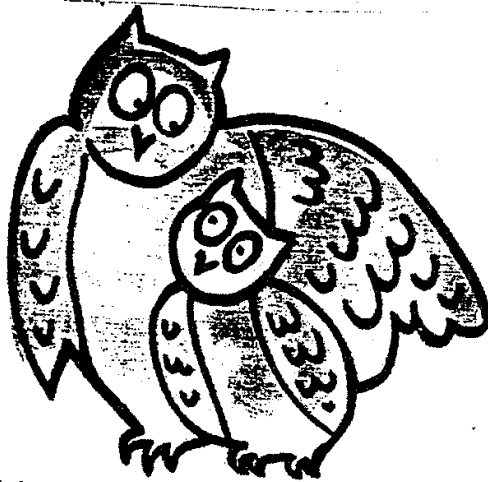

Trong chương này, chúng ta sẽ nhìn xem khi nào và cách nào để theo sự điều khiển của con bạn, cũng như khi nào không nên theo. Chúng ta sẽ thấy nếu bạn học theo sự điều khiển của trẻ, trẻ có thể học giao tiếp trong khi cả hai cùng làm việc.

Trẻ Điều Khiển Thường Đạt Được Điều Trẻ Cần

- Một trẻ chú ý đến đồ vật trẻ chọn hơn là đồ vật bạn chọn.
- Một trẻ sẽ thường dễ hoà đồng và tương tác hơn khi được tham gia vào sinh hoạt trẻ chọn.
- Bạn và con bạn dễ dàng tập trung vào cùng một đồ vật khi trẻ điều khiển. Khi trẻ có thể tập trung vào cùng một đồ vật với bạn, trẻ đi bước đầu quan trọng để có khả năng quan hệ đồng thời với bạn và sinh hoạt của trẻ cùng lúc.
- Một trẻ điều khiển, học được điều trẻ không lệ thuộc bạn để hiểu điều trẻ làm hay nói trong mọi tình huống. Trẻ có thể tự chọn lựa.
- Một trẻ điều khiển, học được rằng trẻ có quyền năng để làm cho những sự việc xảy ra. Biết rằng trẻ có thể ảnh hưởng đến những người xung quanh là một bước quan trọng để trở thành một người giao tiếp có mục đích.
- Một trẻ điều khiển không cần thay đổi sự tập trung chú ý, một điều khó thực hiện đối với trẻ có Rối Loạn Tự Kỳ.

Sử Dụng O.W.Ling : Quan Sát (Observing), Chờ Đợi (Waiting) và Lắng Nghe (Listening)

Quan Sát

Chờ Đợi

Lắng Nghe

Quan Sát

Quan sát có nghĩa là nhìn kỹ con bạn để thấy những điều mà trẻ quan tâm. Rồi bạn có thể bao gồm những sự quan tâm đó vào những việc mà cả hai cùng làm. Hãy nhìn những điều Karen học về con trai Julian khi mẹ quan sát kỹ trẻ trong khi hai mẹ con chơi banh qua lại. Mẹ thấy Julian quan tâm đến việc cầm muống trước mắt hơn là dùng muống để đánh banh.

Khi bạn quan sát con bạn, nhìn cách và lý do trẻ giao tiếp và cách trẻ đáp ứng.

Chờ Đợi

Chờ đợi sẽ cho con bạn đủ thời gian để gửi tín hiệu theo kiểu của trẻ. Trong khi bạn có thể nghĩ đến thời gian con bạn không giao tiếp gì cả, có thể trẻ chưa có cơ hội để giao tiếp.

Mẹ Kelly lo lắng vì Kelly không bao giờ hỏi mẹ điều gì. Rồi một hôm sau bữa ăn trưa, khi Kelly thường đòi ăn bánh, mẹ không thể cho vì mẹ đang bận điện thoại. Kelly giậm chân và la hét để mẹ hiểu là trẻ muốn cái bánh ngay bây giờ. Rồi mẹ hiểu ra rằng Kelly có thể giao tiếp nếu ai đó chờ đợi trẻ làm điều đó.

Chờ đợi cũng cho con bạn cơ may quan tâm và suy nghĩ điều bạn đang nói.

Mẹ Kelly khám phá sự quan trọng của chờ đợi.

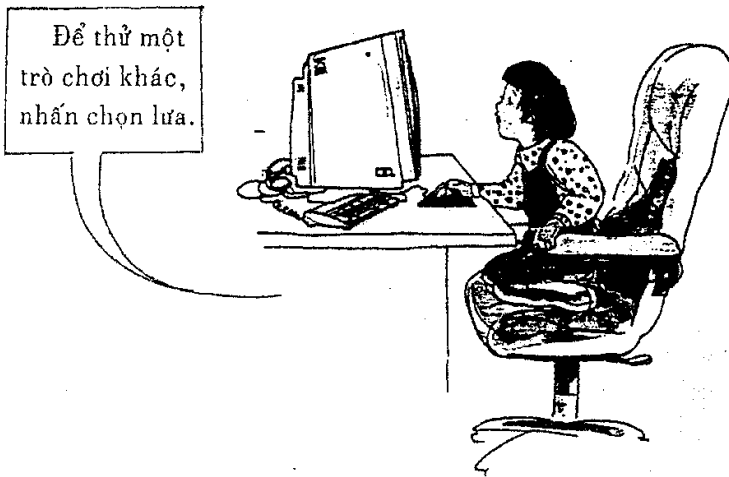
Lắng Nghe

Khi bạn chăm chú lắng nghe các âm thanh, từ ngữ hoặc câu nói của con bạn, bạn học về những điều trẻ có thể sẵn sàng làm và những điều bạn có thể xây dựng trên đó.

Bạn có thể nghe con bạn dùng một từ một ngày, rồi không nghe trẻ dùng lại từ ấy trong nhiều ngày và thậm chí trong nhiều tuần. Nhưng nếu bạn lắng nghe và ghi nhớ từ đó, bạn có thể làm những điều sẽ khuyến khích trẻ dùng lại từ đó sớm hơn. Ví dụ, nếu bạn nghe trẻ nói "không" một lần, bạn có thể tăng cơ hội để dùng lại từ "không" bằng cách cho trẻ những thực phẩm mà trẻ không thích, hát một bài ca với từ "không", và nhìn các hình người lắc đầu nói "không".

Lắng nghe là một công cụ đáng giá khi con bạn đang dùng sự nhại lời (vd, bắt chước từ hoặc cụm từ mà người khác nói). Nếu bạn lắng nghe cách trẻ lặp lại những từ đó, ngữ điệu của trẻ sẽ cho bạn biết nhiều về lý do trẻ đang nói những từ ấy. Ví dụ, nếu bạn hỏi trẻ: "Muốn cái bánh?" và trẻ lặp lại câu hỏi của bạn *y như* bạn đã nói với cùng ngữ điệu cao, trẻ có thể không hiểu điều bạn nói và "nhại lời" vì trẻ cảm thấy lo lắng. Tuy nhiên, nếu trẻ lặp lại điều bạn nói và *thay đổi* ngữ điệu, có thể là trẻ đã hiểu điều bạn nói và đang nói với bạn, với cách tốt nhất trẻ có thể làm: "Vâng, con muốn cái bánh".

Nếu con bạn trì hoãn sự nhại lời, thì bạn cần là người lắng nghe tốt đặc biệt và là người quan sát để hiểu trẻ đang cố nói với bạn điều gì. Bạn sẽ đôi khi cần chơi để thử hiểu ý nghĩa của các sự "nhại lời".

Stephanie thích lắng nghe một câu truyện tương tác trong máy vi tính của trẻ. Mỗi lần đến lúc “mở trang” máy vi tính nói: “Nhấn lựa chọn”. Khi Stephanie muốn bố mẹ mở tivi, trẻ cũng nói: “Nhấn lựa chọn”. Trong khi điều đó hoàn toàn có ý nghĩa đối với trẻ, thì ngược lại bố mẹ rất bối rối. Nhưng bằng cách lắng nghe Stephanie và quan sát trẻ ở máy vi tính, bố mẹ nhận ra rằng trẻ kết hợp lệnh “Nhấn lựa chọn” với làm một điều mới xảy ra trên cả màn hình vi tính và màn hình tivi.

Bằng cách quan sát và lắng nghe, bố mẹ Stephanie ý thức rằng trẻ nghĩ “Nhấn lựa chọn” nghĩa là “làm cho màn hình (bất kỳ màn hình nào) thay đổi!”

Khi Bạn OWL, Vị Trí Tốt Nhất là Ngồi Mặt-Đối-Mặt

Mẹ Sujit không thể nhìn xem trẻ quan tâm điều gì khi mẹ ở đằng sau trẻ.

Khi mẹ ngồi mặt-đối-mặt với Sujit, mẹ thấy trẻ đang chơi với sợi dây và bây giờ mẹ có thể theo dõi sự điều khiển của trẻ bằng cách cùng chơi với trẻ.

Dùng phương pháp bốn “I” để Theo sự Điều Khiển của Con Bạn

Bốn “I” :

1. Bao gồm sự quan tâm của trẻ (Include)
2. Diễn giải (Interpret)
3. Bắt chước (Imitate)
4. Xâm nhập (Intrude)

(Include)

“I” thứ nhất: Bao Gồm sự Quan Tâm của Con Bạn

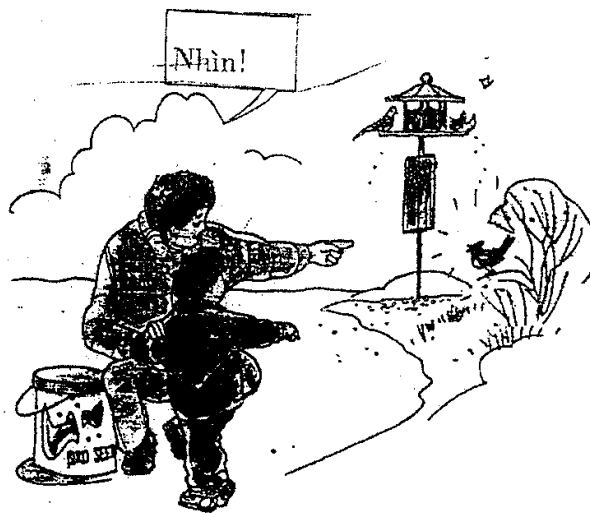
Lưu ý điều trẻ đang làm và cùng làm với trẻ

Đó là điều mẹ Sujit đã làm khi mẹ thấy Sujit đang chơi với sợi dây. Bạn hãy nghĩ lại về Karen và Julian ở phần đầu của chương này. Trong khi đang chơi, “Đánh banh với cái muỗng”, Karen lưu ý rằng Julian quan tâm đến việc để muỗng trước mắt hơn là dùng muỗng đánh banh. Mặc dù mẹ muốn Julian chơi một trò chơi có sự luân phiên, mẹ cảm thấy rằng nếu mẹ thúc đẩy trẻ tiếp tục chơi banh, trẻ sẽ đứng dậy và bỏ đi. Vì thế mẹ quyết định để trái banh qua một bên.

Một khi Karen ý thức rằng Julian không muốn chơi với bánh, mẹ theo sự điều khiển của trẻ bằng cách nhập vào điều trẻ đang làm và đổi sự quan tâm của trẻ trong cái muỗng thành trò chơi “Ú òa”.

Mang điều trẻ nhìn vào trong không gian chia sẻ của bạn
 Bao gồm sự quan tâm của con bạn có nghĩa là khi con bạn quan tâm đến một vật, bạn cũng quan tâm đến vật đó. Bạn có thể làm điều đó bằng cách đem đồ chơi hoặc đồ vật trẻ quan tâm đến gần cả hai. Ví dụ, nếu một khối có màu sáng bắt mắt trẻ, bạn hãy cầm lên và cùng nhìn với trẻ.

Bố Christopher chỉ và gọi tên
 “chim non” cho con trai của bố.

“I” thứ hai: Diễn Giải (Interpret)

Xử trí bất cứ điều gì trẻ làm như thể trẻ cố ý gửi cho bạn một tín hiệu

Mẹ Eduardo ứng xử như để nói với trẻ đi dạo trên xe.

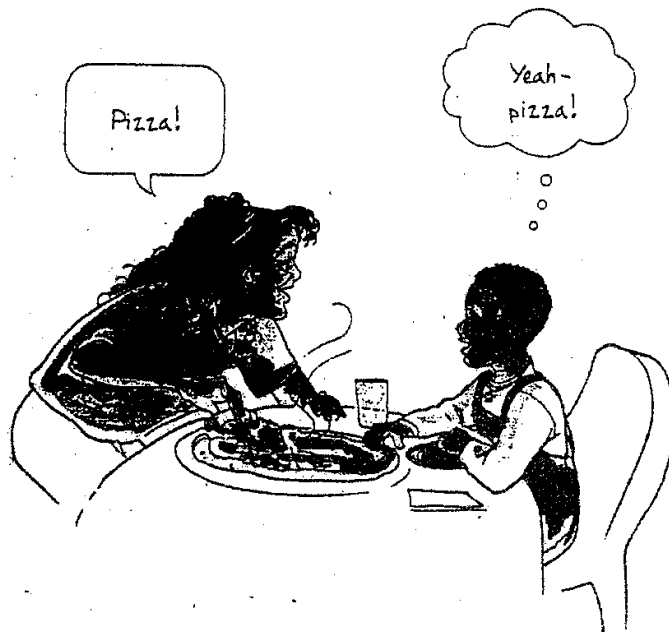

Rồi một ngày nào đó, trẻ thực sự hỏi mẹ bằng cách đưa cho mẹ chìa khóa.

Nói hoặc làm những điều “như trẻ phải làm nếu trẻ có thể”

Một mẫu thể chất minh họa điều con bạn có thể làm. Một mẫu lời nói minh họa điều trẻ có thể nói. Ví dụ, nếu con bạn tỏ vẻ quan tâm đến chim, bạn hãy chỉ chim (mẫu thể chất) và nói “chim” (mẫu lời nói). Hãy quan tâm đến sự minh họa của bạn bằng cách giảm tốc độ trước khi nói hoặc làm điều gì và nhấn mạnh hoặc cường điệu lời nói và hành động của bạn. Khi bạn làm nổi bật mẫu minh họa, con bạn ghi nhận và chắc chắn sẽ bắt chước.

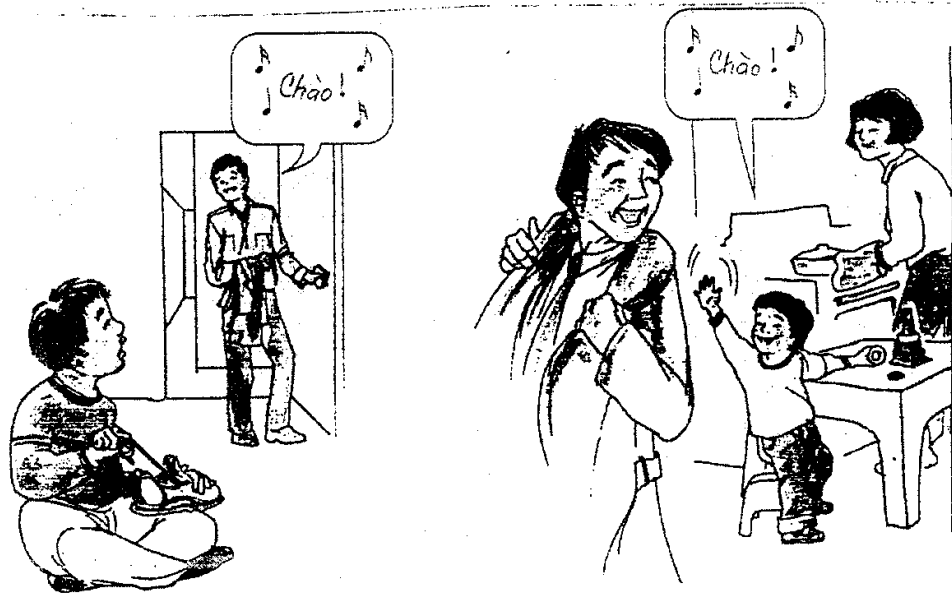
Diễn giải cho giai đoạn Tự Phát và Yêu Cầu

Khi diễn giải cho Carl, mẹ giữ cho lời nói của mẹ được “ngắn gọn và êm ái” để Carl có thể cuối cùng tự xin pizza.

*“U ô!” là một “từ VUI” dễ và vui
cho Raymond hơn là nói “cái nữa rồi!”.*

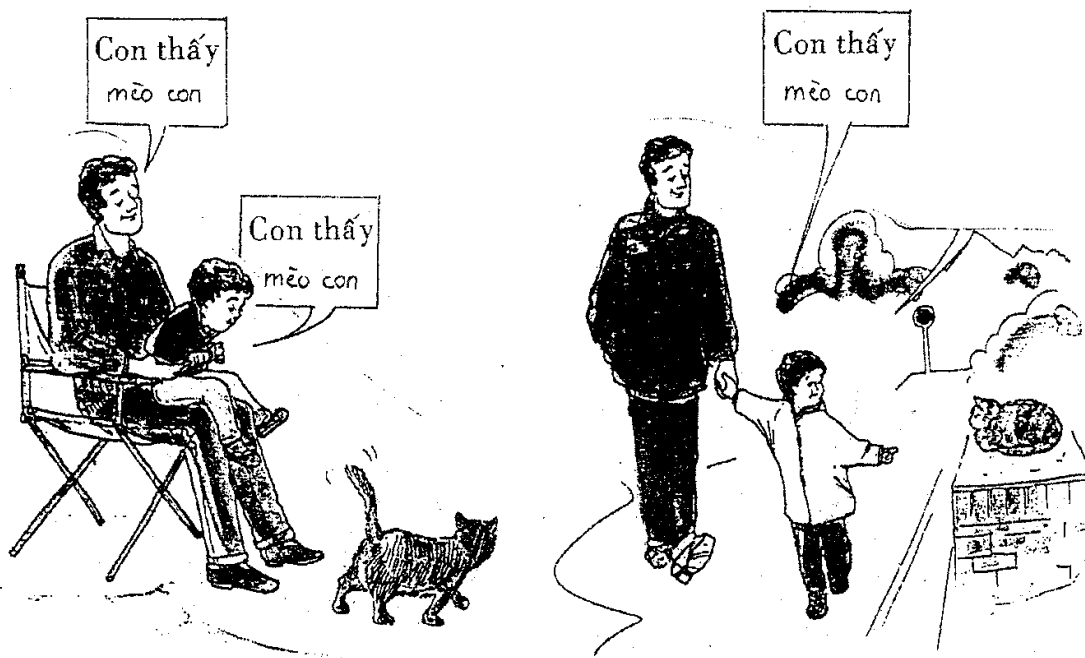

Christopher học nói hello với cùng ngữ điệu hát như bố.

Diễn giải cho trẻ ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm

Nếu con bạn chưa bắt đầu nói, nhưng gửi những tín hiệu cố ý với cử chỉ hoặc hình ảnh, thì mẫu lời nói của bạn phải là một từ đơn mà bạn nói ngay sau khi trẻ làm cử chỉ hoặc đưa cho bạn hình ảnh.

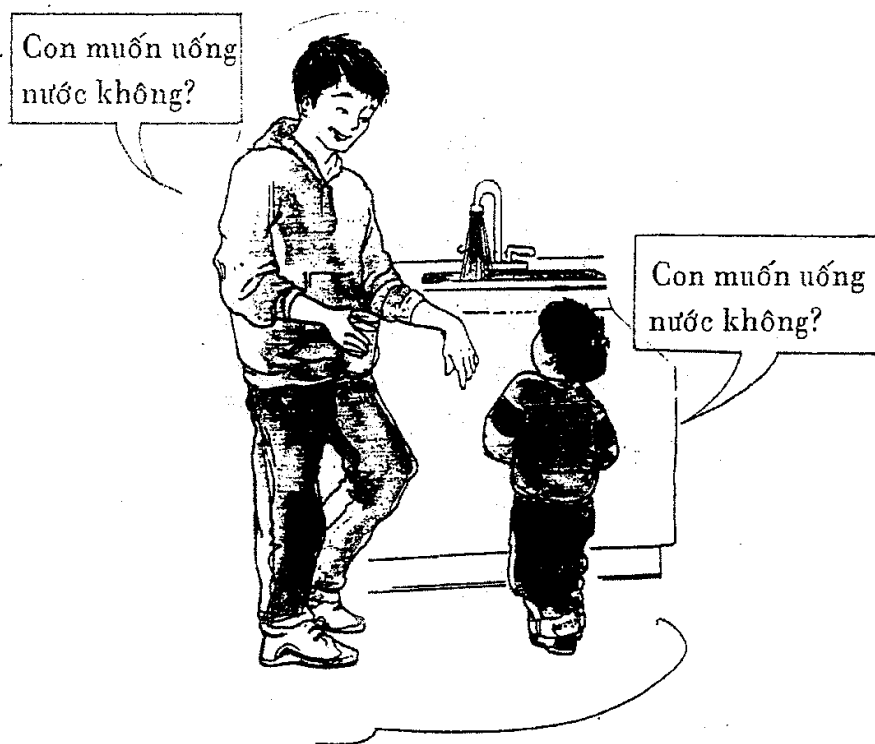
Tuy nhiên, nếu con bạn giống như các trẻ khác ở giai đoạn này, đã bắt đầu nói bằng cách nhại lời trong cụm từ hay câu nói, thì điều quan trọng là mẫu lời nói của bạn chứa những từ trẻ có thể “nhắc lên” và dùng sau này.

Lúc đầu, Andrew học thuộc lòng cách nói khi trẻ lặp lại lời bố nói.

Rồi Andrew cho thấy trẻ hiểu bằng cách dùng những từ ấy trong một hoàn cảnh tương tự.

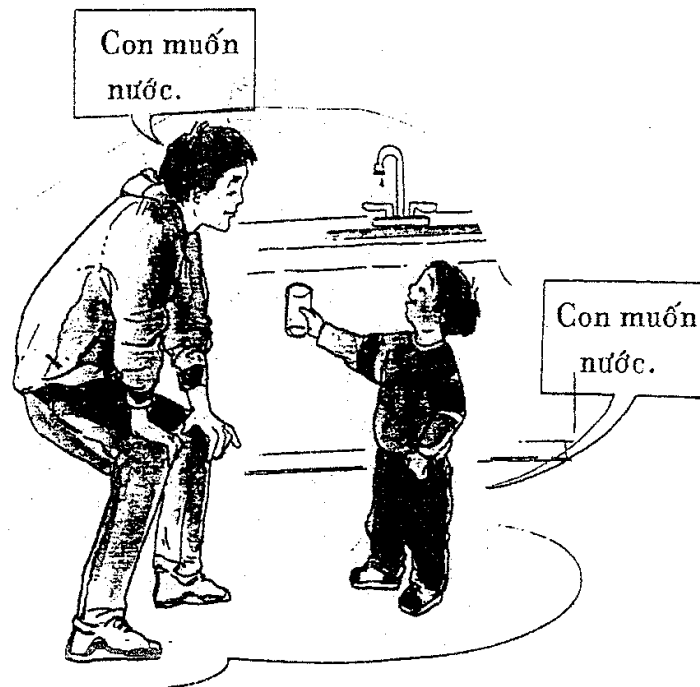
Nếu con bạn đã biết bắt chước, tất cả điều bạn cần làm là nhấn mạnh mẫu, hy vọng và có thể sờ ngực hoặc vai trẻ để cho trẻ hiểu là đến phiên trẻ nói. Mặt khác, nếu con bạn chưa có ý sẵn sàng để bắt chước, thì bạn có thể thúc đẩy trẻ dùng mẫu của bạn bằng cách dạy trẻ: "Nói," "con muốn nước". Nếu trẻ hiểu ý nghĩa của những từ "nói", "nói cho bố" hoặc một hướng dẫn khác, thì trẻ sẽ không bao gồm những từ đó trong khi lặp lại mẫu. Tuy nhiên, đối với những trẻ có khuynh hướng bắt chước mọi điều bạn nói mà không tôn trọng ý nghĩa, thì những hướng dẫn của bạn sẽ được trẻ cảm nhận như một phần của mẫu.

Để nói với bố là trẻ muốn uống nước, Christopher lặp lại chính xác câu hỏi của bố như trẻ đã nghe.

Về sau, trẻ hỏi bố uống nước bằng cách dùng câu trẻ đã nhớ.

Khi bố nói điều đó “như Christopher phải làm như trẻ có thể”, Christopher có một mẫu thích ứng hơn để bắt chước.

Dùng **Cụm Từ Chuyên Chở** trong các mẫu lời nói của bạn để con bạn học vài cụm từ chủ yếu có thể được sử dụng trong nhiều hoàn cảnh khác nhau.

Cụm Từ Chuyên Chở là gì?

Đó là những từ thường đi chung với nhau và được dùng như một đơn vị.

Ví dụ: “Tôi muốn..”, “tôi thích..”, “tôi có..”, “tôi thấy..”, “tôi sắp..”, “cho tôi xin..”, “hãy..”, “Cái đó là cái gì?”

Từ 1 đến 2-3 từ

Phối hợp hai-từ

Ví dụ

Người/vật + từ hành động	“Mẹ đẩy”, “xe đi”
Từ hành động + người/vật	“đọc sách”, “muốn bánh”
Người/vật + từ nơi chốn	“chó ngoài”, “giấy vó”
Từ hành động + nơi chốn/vật	“để vó”, “nhảy lên”
Từ mô tả + người/vật	“thêm nước hoa quả”, “banh to”

Phối hợp ba-từ

Ví dụ

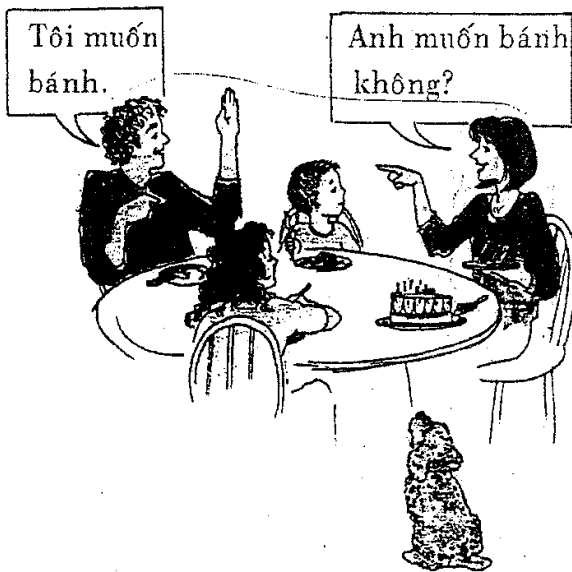
Tác nhân(người/vật) + từ hành động + bổ ngữ	“Tôi muốn nước hoa quả”
Tác nhân + từ hành động + bổ ngữ	“Mẹ hôn bé”
Từ hành động + từ nơi chốn + bổ ngữ	” Để trên bàn”
Từ hành động + từ mô tả + bổ ngữ	“Muốn thêm nước hoa quả”

Diễn giải từ Đối Tác

Julie có thể sửa lỗi của mình nếu mẹ diễn giải cho trẻ.

Làm thế nào bạn có thể làm mẫu các đại từ

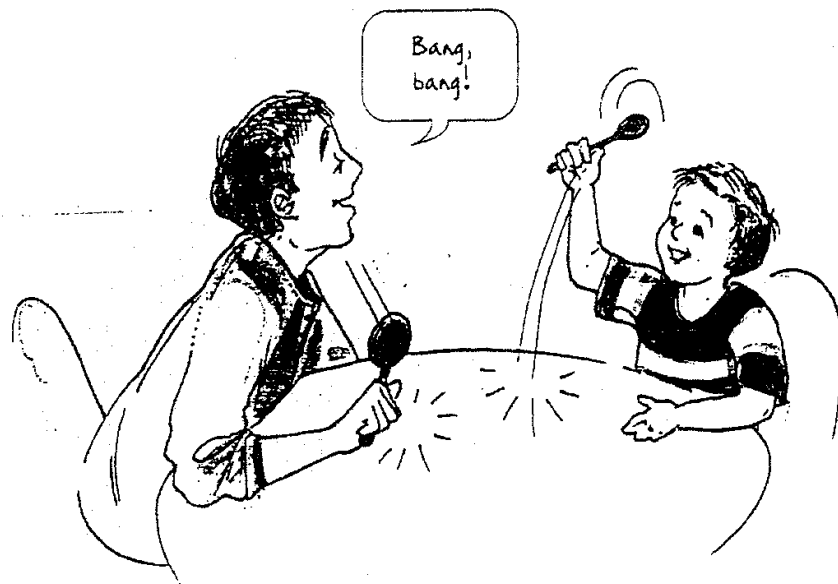

Bố mẹ Jerry làm mẫu cách Jerry có thể dùng đại từ ở bàn ăn.

“I” thứ ba: Bắt Chước (Imitate)

Theo sự điều khiển của trẻ bằng cách bắt chước hành động và âm thanh của trẻ

Vào giờ ăn trưa, Sean đập bàn với cái muỗng của trẻ. Bố của Sean theo sự điều khiển của trẻ bằng cách đập muỗng của bố lên bàn giống Sean. Điều đó làm Sean chú ý! Sau khi đập muỗng lần nữa, Sean nhìn bố, như để nói: “Bây giờ đến phiên bố”.

Sean phấn khởi khi bố bắt chước trẻ.

“I” thứ tư: XÂM NHẬP (Intrude)

Nhấn mạnh việc tham gia vào điều trẻ đang làm, kể cả khi trẻ không tiếp đón bạn lúc đầu

Ali thích chạy tới chạy lui. Bố của trẻ thử theo sự điều khiển của trẻ bằng cách chạy bên cạnh trẻ, nhưng Ali hình như không để ý. Rồi bố chặn đường Ali và nói: “Ngừng!” Ali không hài lòng và thử tránh bố bằng cách đi vòng quanh bố, nhưng bố cũng di chuyển. Ali bị bắt buộc đẩy bố ra khỏi đường của mình. Di chuyển sang một bên, bố nói: “Đi!” cho phép Ali lại tiếp tục chạy. Sau khi điều đó xảy ra nhiều lần, Ali bắt đầu hy vọng ở “vật chướng ngại đường” (roadblock) và cười khi thấy bố ở trước mặt trẻ. Ba tuần sau, khi Ali đang chạy quanh phòng khách, trẻ nhìn bố. Vừa thấy bố nhảy trước mặt, Ali, lần đầu tiên, nói: “Đi!” để làm cho bố không vướng đường chạy của mình.

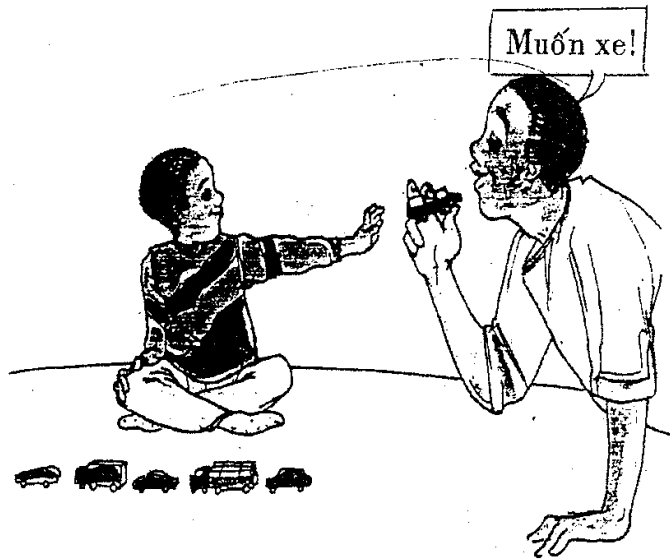
Bằng cách gây “chướng ngại trên đường”, bố của Ali chuyển việc chạy của Ali thành trò chơi tương tác và cho con trai cơ may học một từ mới.

Chiến lược của Người Giữ (Keeper Strategy)

Nếu con bạn thích làm rơi đồ, như hình khối, trên sàn nhà, bạn hãy ứng xử sự thả rơi đó như sự cố ý bắt đầu một trò chơi. Hãy để một giỏ hay hộp trên sàn nhà để lượm đồ, và nói: "Trong hộp". Khối. Trong hộp." Rồi, tự tham gia một phần vào trò chơi làm rơi khối bằng cách trở thành "người giữ" khối. Lượm các khối ngay khi con bạn làm rơi và đưa lại cho trẻ. Diễn giải theo mức độ của trẻ: nếu trẻ ở giai đoạn giao tiếp Tự Phát hoặc Yêu Cầu, bạn nói: "Khối". Nếu trẻ là một Người Giao Tiếp Sớm, và có khả năng lặp lại điều bạn nói, thì hãy nói: "Bố muốn một khối". Một trẻ ở giai đoạn Đối Tác sẽ có thể tìm cách riêng để nói với bạn là trẻ muốn một khối. Cho trẻ một khối. Sau khi trẻ đánh rơi, cho trẻ một khối khác, với một mẫu lời nói thích hợp. Khi đã thiết lập kiểu rồi, chờ vài giây trước khi trả lại khối. Điều đó sẽ làm cho trẻ có thời gian chia tay, gây tiếng động, lặp lại mẫu của bạn hoặc dùng từ của bản thân để xin bạn cho khối.

Khi trẻ nhấn mạnh để nắm lấy các khối trong giỏ, mẹ chuyển việc ném khối lặp đi lặp lại của con gái thành một trò chơi tương tác.

*Bố của Carl cầm chiếc xe cuối
mà Carl cần để hoàn tất hàng xe,
để Carl phải tương tác với bố để
có chiếc xe.*

*Carl làm rõ tình cảm của trẻ
khi bố thử đặt một phần Lego
vào hàng xe tải.*

Giấu và Tìm

- Lấy một trong các đồ vật ra khỏi hàng và giấu trong tay áo của bạn, trong túi bạn hoặc dưới áo của bạn. Điều đó bảo đảm trẻ sẽ tương tác với bạn.
- Giấu những đồ vật mà trẻ thích xếp hàng và rồi giúp trẻ tìm đồ vật. Để giúp trẻ tìm một cách thành công, hãy chắc chắn rằng những đồ vật được thấy một phần, hoặc nằm dưới ghế dài, sau cánh cửa hoặc trên bàn.

Khi bạn tìm, hãy dùng những từ hay cụm từ thích hợp với giai đoạn giao tiếp của trẻ: một từ đơn giản nếu trẻ ở giai đoạn Tự Phát hay Yêu Cầu (vd Carl); 1 hoặc 2 từ hoặc 1 câu bao gồm một cụm từ chuyên chở đối với trẻ Giao Tiếp Sớm (vd “*Tôi thấy chiếc xe!*”); hoặc một câu bao gồm một từ hay một khái niệm mới (như “*Hãy nhìn dưới bàn!*”) đối với trẻ Đối Tác.

Bố của Carl giấu các chiếc xe của Carl để khi trẻ muốn xếp hàng chúng, trẻ phải đi bắt đầu tìm chúng với bố.

Đứng trước mặt trẻ

- Đứng trước mặt trẻ để trẻ phải làm hoặc nói điều gì để nói bạn di chuyển. Đó chính xác là điều bố của Ali làm khi bố chặn đường của Ali, làm cho Ali không thể *không* tương tác với bố nếu trẻ muốn tiếp tục chạy.

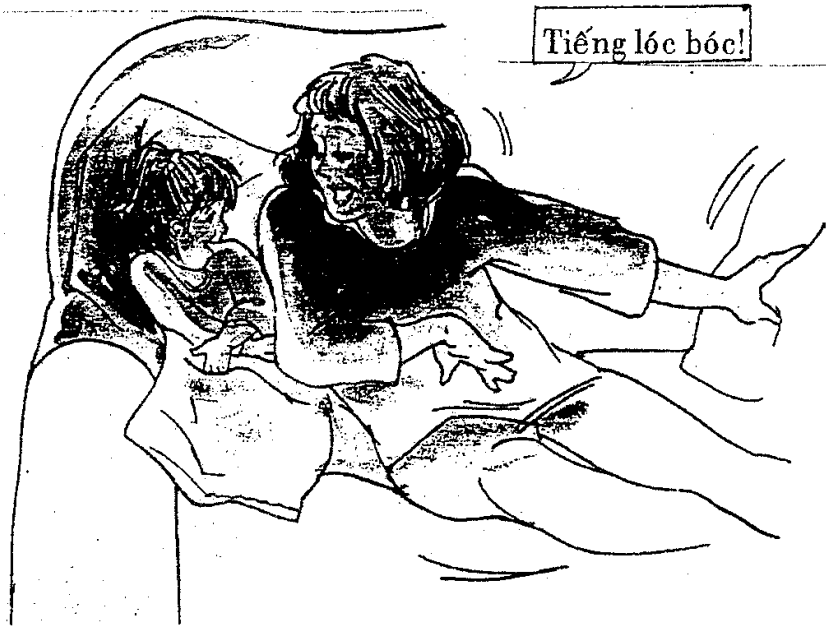

Nếu Ali muốn đi qua, trẻ phải nói với bố di chuyển.

Tham gia vào trò chơi

Liam chỉ thích chơi một mình với các khủng long cho đến khi mẹ nhấn mạnh tham gia vào trò chơi. Rồi trẻ khám phá một trò chơi mới chỉ vui nhộn khi có hai người cùng chơi.

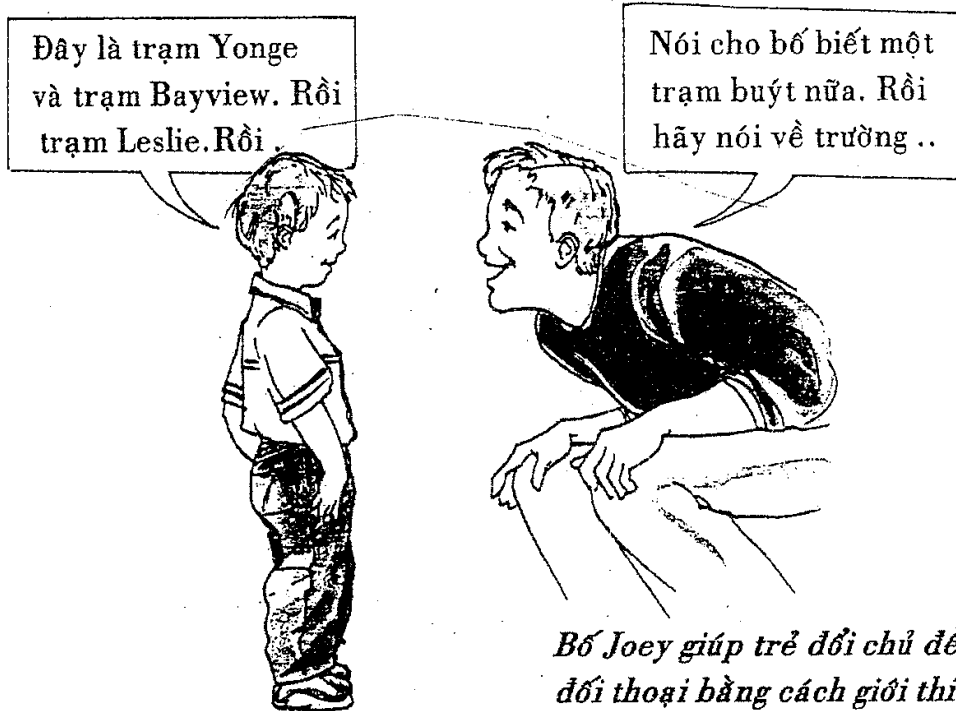
Lynsey muốn ngồi một mình trên ghế dài, cho đến khi mẹ xâm nhập với trò chơi “tiếng lóc bóc”.

* Nếu con bạn luôn muốn ngồi một mình, bạn thử ngồi rất sát trẻ và chơi “lóc bóc” với trẻ. Đối với trẻ ở giai đoạn Tự Phát, Yêu Cầu hoặc Giao Tiếp Sớm, bạn hãy nói một điều như: “Lóc bóc”, “Đẩy” hoặc “U ô! Mẹ trên Lynsey” Đối với trẻ ở giai đoạn Đối Tác, bạn hãy nói một điều như: “Hãy chơi lóc bóc”. Nếu trẻ quay lưng lại bạn hoặc di chuyển ra xa khi bạn đến gần trẻ, điều dễ dàng là thừa nhận ý nghĩa “Đừng quấy rầy!” Nhưng nếu bạn quay lưng đi, bạn sẽ không nối kết được. Vì thế hãy kiên trì trong việc chia sẻ không gian với trẻ.

Xâm nhập để tiếp tục đối thoại

- Nếu con bạn ở giai đoạn giao tiếp Đối Tác, xâm nhập có nghĩa nhiều hơn là chỉ tham gia vào điều trẻ đang làm. Bạn có thể không cần xâm nhập thường để nối kết với con bạn hoặc để làm cho trẻ chú ý đến bạn. Thay vào đó, bạn có thể dùng kỹ thuật “xâm nhập” để giúp con bạn tiếp tục đối thoại.

Joey thích kể khai tất cả những trạm buýt mà trẻ biết. Đôi khi, bố theo sự điều khiển của trẻ và thử bao gồm sự quan tâm của Joey trong các cuộc đối thoại. Tuy nhiên, bố muốn Joey nói về những điều khác ngoài xe buýt. Hãy nhìn cách bố xâm nhập để giúp Joey ra khỏi chủ đề trẻ ưa chuộng.

Đây là trạm Yonge và trạm Bayview. Rồi trạm Leslie. Rồi

Nói cho bố biết một trạm buýt nữa. Rồi hãy nói về trường ..

Bố Joey giúp trẻ đổi chủ đề đối thoại bằng cách giới thiệu một chủ đề mới.

Cách xâm nhập khi trẻ đi ra ngoài chủ đề hoặc nhấn mạnh về chủ đề

- Tái giới thiệu chủ đề thứ nhất hoặc giới thiệu chủ đề mới.
- Nói lại điều đã được nói trước khi trẻ thay đổi chủ đề.
- Điều khiển trẻ trở lại chủ đề bằng cách nói một phần điều đã được nói và để trẻ bổ sung phần cuối.
- Chắc chắn là trẻ hiểu bạn. Nếu trẻ đã chuyển qua một chủ đề thân quen vì cuộc đối thoại làm trẻ bối rối, hãy thử đơn giản hoá điều bạn nói. Đổi 1 câu hỏi khó thành một lời phát biểu. Rồi đặt một câu hỏi dễ hơn.

Những thời điểm không theo sự điều khiển của con bạn

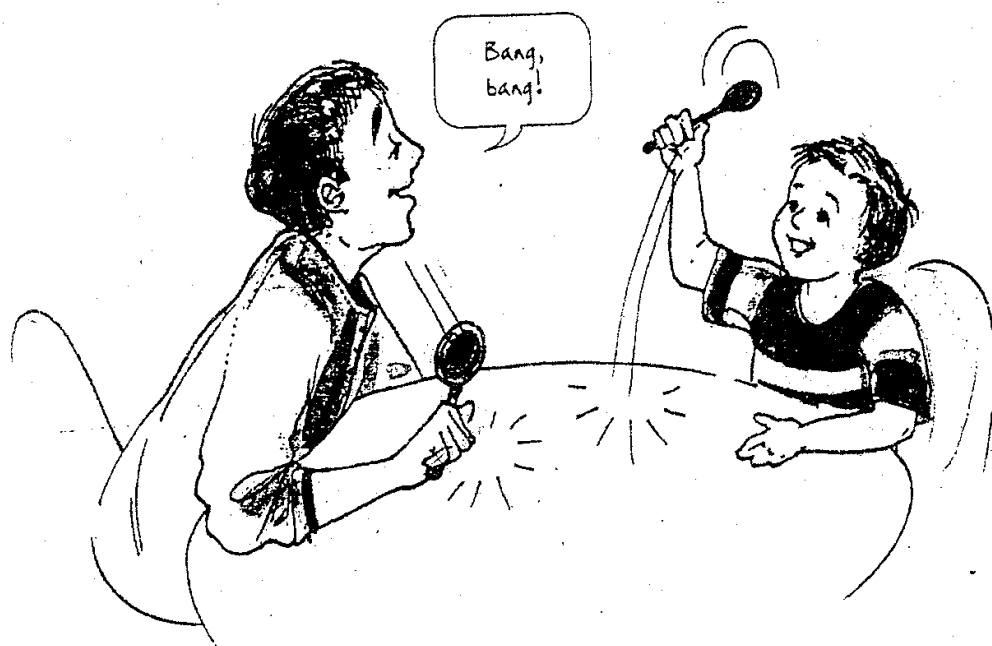
Không phải lúc nào cũng thích nghi hoặc hữu ích cho trẻ trong việc theo sự điều khiển của trẻ. Trẻ vẫn còn cần học nhiều điều nơi bạn, và một trong những điều đó là cách ứng xử. Quyết định khi nào theo và không theo sự điều khiển của trẻ thường được dựa trên nhận định của mỗi người.

Tóm Tắt

Khi bạn OWL – quan sát, chờ đợi và lắng nghe điều con bạn nói và làm – bạn tìm ra chính xác sự quan tâm của trẻ. Rồi bạn có thể theo sự điều khiển của con bạn bằng cách tham gia và bao gồm những sự quan tâm đó vào những tương tác chung. Đôi khi trẻ có thể phản kháng sự tham gia của bạn. Rồi, bạn phải nhẹ nhàng xâm nhập vào thế giới của trẻ. Một cách khác để có sự tương tác là bắt chước con bạn bằng cách làm theo những hành động và âm thanh của trẻ. Bất cứ lúc nào bạn cảm thấy con bạn muốn giao tiếp “nếu trẻ có thể”, hãy cho trẻ thông tin là trẻ cần bằng cách diễn giải, nói những lời từ góc nhìn của trẻ.

4

CÙNG LUÂN PHIÊN CHƠI

Nếu bạn theo sự hướng dẫn của trẻ, bạn có thể ghi nhận rằng bạn và con bạn đáp ứng với nhau bằng nhiều cách. Ví dụ, khi bạn cù lét con bạn, trẻ có thể nhìn bạn để cho bạn hiểu là trẻ vui thích. Nếu bạn ngừng cù lét trẻ một thời gian, lúc đó trẻ có thể kéo bàn tay bạn về hướng trẻ để làm cho bạn tiếp tục cù lét trẻ. Trong tình huống này, bạn và con bạn luân phiên nhau. Từ "luân phiên" mô tả cho dù 2 người làm gì - nhìn nhau, cử động, gây tiếng động hoặc nói lời - để làm cho người kia hiểu họ đang tham gia vào sự tương tác.

Đối thoại là giao tiếp hai chiều trong đó mỗi người luân phiên nói ở thời điểm đúng, gửi tín hiệu qua lại. Bạn có thể đối thoại với từ, nhưng cũng có nhiều loại đối thoại khác.

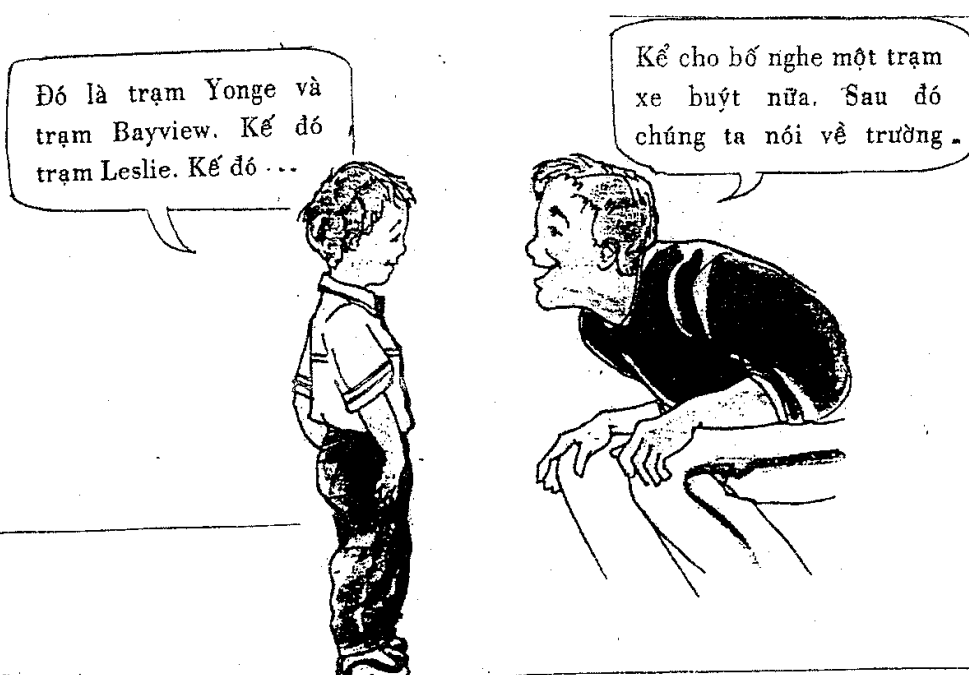

Trò chơi ú oà này là cuộc đối thoại không có nhiều lời nói.

Nguyên tắc của cuộc đối thoại.

Giúp trẻ học theo những nguyên tắc này của cuộc đối thoại :

- Chú ý đến người mà bạn đang tương tác.
- Bắt đầu cuộc đối thoại.
- Đáp ứng khi những người khác bắt đầu cuộc đối thoại
- Luân phiên nói ở thời điểm thích hợp.
- Cho người nào đó một cơ hội luân phiên.
- Tiếp tục luân phiên, duy trì một chủ đề.
- Xem xét lời nói của người khác, ngôn ngữ cơ thể và quan niệm.
- Làm cho dễ hiểu hoặc “ nói kiểu khác” khi người nghe không hiểu.
- Yêu cầu người khác nói dễ hiểu hơn khi cần thiết.
- Thay đổi chủ đề khi phù hợp.
- Kết thúc cuộc đối thoại một cách hợp lý.

Đó là trạm Yonge và trạm Bayview. Kế đó trạm Leslie. Kế đó ...

Kể cho bố nghe một trạm xe buýt nữa. Sau đó chúng ta nói về trường.

Joey cần được giúp đỡ để thay đổi chủ đề đối thoại của trẻ.

Gợi ý để giúp trẻ luân phiên

- Sự gợi ý rõ ràng chỉ cho con bạn biết điều trẻ phải làm. Khi bạn gợi ý rõ ràng, bạn làm 1 phần hoặc toàn bộ điều trẻ đến phiên làm.
- Sự gợi ý tự nhiên *không* chỉ cho trẻ điều phải làm, mà chỉ gợi ý nhẹ nhàng điều trẻ phải làm.

*Chờ đợi và nhìn với tính chất
mong đợi là sự gợi ý tự nhiên
mà ta sử dụng mọi lúc!*

SỬ DỤNG SỰ GỢI Ý RÕ RÀNG

Sự giúp đỡ thể lý

Nếu con vui và con biết
điều đó, con vỗ tay!
Vỗ, vỗ!

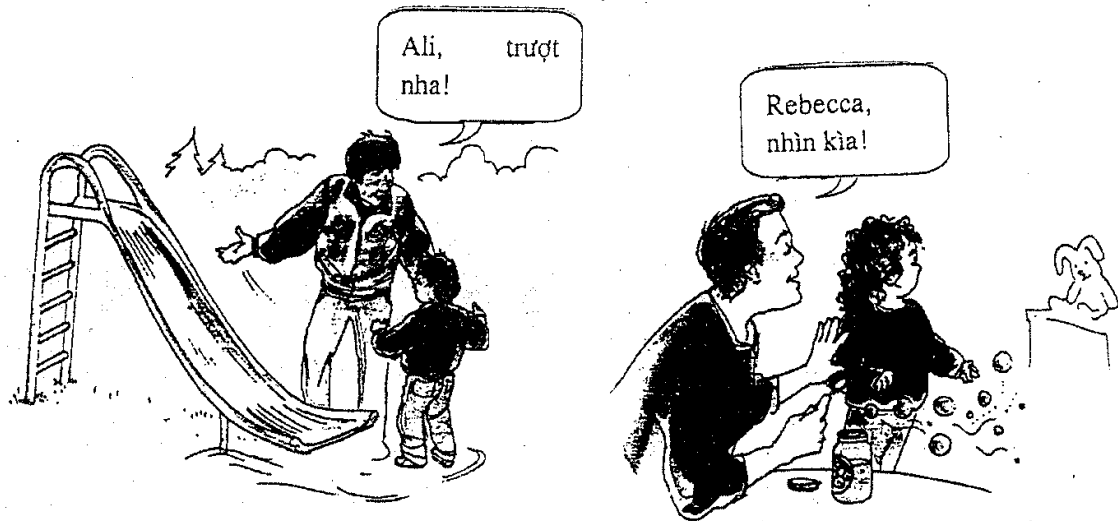

*Mẹ của Kevin hướng dẫn trẻ
vỗ hai bàn tay để trẻ có thể
luân phiên hát.*

Bánh!

*Dùng sự giúp đỡ thể chất để
dạy trẻ đưa cho bạn một hình ảnh
để đổi lấy một điều trẻ thích.*

Ali đi thơ thẩn ngoài cầu trượt sau khi đến lượt trẻ, vì thế bố hướng dẫn cho trẻ quay lại thang.

Bố cố gắng gây sự chú ý của Rebecca bằng cách thổi lên vai của trẻ.

Những mẫu thể chất và lời nói

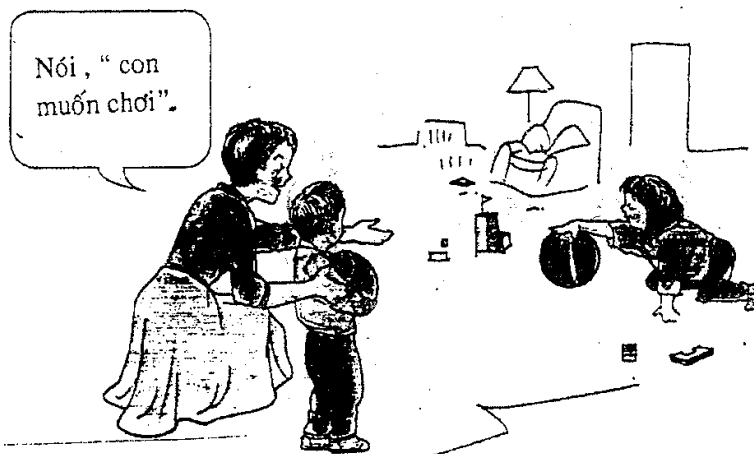
Một mẫu thể chất chỉ cho trẻ một hành động. Mỗi khi bạn minh họa hành động trong bài hát hoặc lật một trang sách, bạn cho con bạn một mẫu để bắt chước và học tập. Đồng thời khi bạn chỉ cho trẻ việc làm, hãy mô tả điều bạn làm bằng câu ngắn gọn, đơn giản.

Một mẫu lời nói cho trẻ nghe những từ, câu mà trẻ có thể lặp lại sau bạn hoặc tự nói sau này. Con bạn tìm lợi ích không chỉ từ những mẫu lời nói của bạn, mà còn từ những người khác nữa.

Jerry học những danh từ tính tế bằng cách xem và nghe những người khác sử dụng chúng.

Những chỉ dẫn nói.

Để giúp Justin bắt đầu chơi với Kayla, mẹ của trẻ bảo một cách chính xác điều cần nói.

Nói, "con muốn nước".

Nói, con muốn nước"

Nếu trẻ không hiểu lời hướng dẫn của bạn, hầu như chắc chắn trẻ sẽ lặp lại điều bạn nói.

Con khoẻ không?

Con khoẻ.

Con khoẻ.

Thay vì cho trẻ những lời hướng dẫn nói, hãy minh họa điều bạn muốn trẻ nói.

Những mẫu từng phần.

❖ Sử dụng mẫu từng phần để gợi ý trẻ thực hiện một hành động:
Bắt đầu làm một hành động và đợi trẻ hoàn thành nó dựa vào bạn hoặc là chính trẻ.

Trước khi mẹ của Christopher hát từ cuối, mẹ lấy ngón tay chỉ vào mũi của mẹ và đợi Christopher kết thúc việc sờ vào mũi của mẹ.

❖ Sử dụng mẫu riêng, được gọi là bổ sung vào chỗ trống, để gợi ý trẻ nói vài từ:
Nói phần đầu của từ, cụm từ hoặc câu và đợi trẻ hoàn thành nó.

Người mẹ này nói phần đầu của từ và sau đó đợi trẻ nói thêm.

Bố của Christopher nói phần đầu của câu và sau đó đợi Christopher bổ sung từ còn lại.

Quyển sách này được gọi là gì?

Khi Carl không thể trả lời câu hỏi của mẹ ..

?

Quyển sách này được gọi Red là...

Tốt nhất.

..Mẹ giúp trẻ bằng cách đổi câu hỏi thành việc bổ sung từ cuối.

Sử dụng gợi ý tự nhiên

Gợi ý nhìn

Bông cải?
Nho khô?

*Để cho Sasha có sự chọn lựa khi
trẻ thấy những điều có sẵn.*

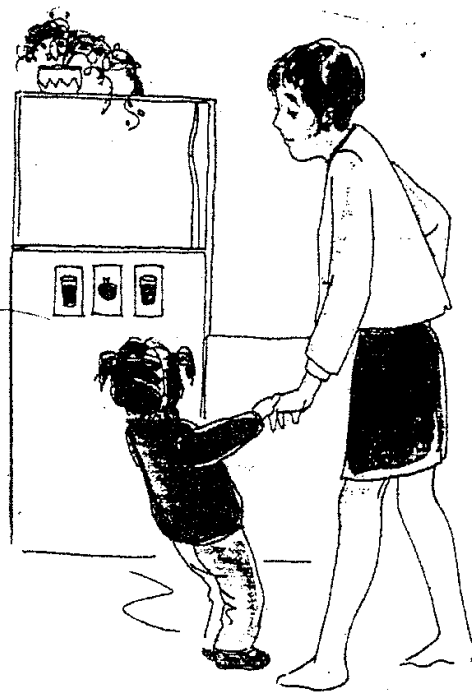
Ghé trông nhắc Jerry rằng bố chưa về nhà và giúp trẻ bắt đầu cuộc đối thoại.

Michelle biết những gì trẻ muốn khi trẻ thấy bảng hiệu.

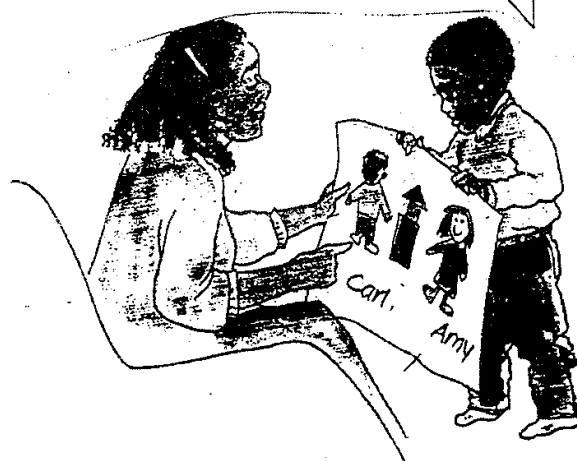
Nước trái
cây!

*Những hình ảnh nhắc trẻ
nói với bạn điều trẻ cần.*

*Thầy của Carl gửi trẻ về nhà
với một hình ảnh để giúp trẻ
kể cho mẹ nghe những gì trẻ
đã làm ở trường.*

Chơi Amy.

Những câu hỏi

Chọn lựa câu hỏi.

Câu hỏi có/ không

Mẹ của Rebecca chắc chắn con của bà có nhiều thực hành trả lời "có" bằng việc cho trẻ nước trái cây một cách từ từ.

Câu hỏi “cái gì”
 Câu hỏi “ai?”, “ở đâu?” và “khi nào?”

Mẹ của Eric giúp trẻ trả lời câu hỏi
 “ở đâu” bằng việc chơi trò trốn
 tìm.

Mẹ của Cara sử dụng quyển sách
 nhật ký để giúp Cara thực tập
 trả lời câu hỏi “ai”.

Câu hỏi “ thế nào?” và “ tại sao?”

Cẩn thận những câu hỏi quá nhiều hoặc quá khó!

Khi trẻ chỉ cho bạn thấy những câu hỏi của bạn không giúp cho trẻ, bạn hãy cố gắng theo những chỉ dẫn sau:

- Đặt ít câu hỏi hơn và cung cấp nhiều lời chú thích và kiểu nói hơn. Đặt ít câu hỏi hơn thường có kết quả làm tăng lời nói tự phát của trẻ.
- Đặt câu hỏi dễ hơn.
- Đặt lại cùng một câu hỏi , bắt đầu trả lời nó và đợi đến khi trẻ lấp chỗ trống. Sau khi trẻ hoàn thành, bạn có thể thử đặt lại câu hỏi.

Tên của con khủng
long đó là gì?
Nó có ăn thịt người
không?
Bạn của nó ở đâu?
Tên bạn nó là gì?

Thay vì đưa cho trẻ những câu hỏi
như dơi bom

Con thích răng
của nó không?

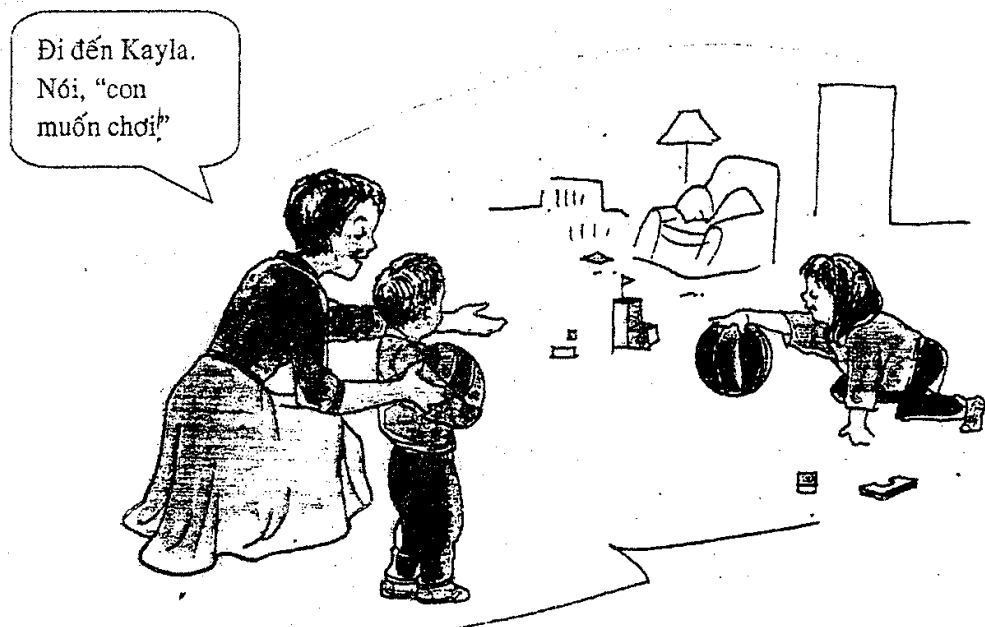
Con thích cái
đuôi của nó?

.. bình luận sẽ giúp cho trẻ tiếp tục đối thoại.

Những lời chỉ dẫn.

- Có một vài kiểu để bắt đầu cuộc đối thoại: bạn có thể cười và nói “ chào, con khoẻ không?” bạn có thể nói vài điều thú vị với người khác; bạn có thể chỉ cho họ album hình của bạn.” (mỗi lần chỉ cho một hướng dẫn) .
- Có vài cách đi vào cuộc đối thoại ; bạn cần lắng nghe những gì người khác nói. Sau đó, bạn nói điều gì đó về điều người khác vừa nói. Bạn có thể nói:“ tôi cũng nghĩ như vậy” hoặc “tôi không nghĩ như vậy”.
- Có một cách khác để kết thúc cuộc đối thoại .Bạn có thể nói: “bây giờ, tôi phải đi, bye”.

Mẹ của Justin cho trẻ những chỉ dẫn về những gì cần làm và nói để bắt đầu cuộc tương tác với Kayla.

Cách gọi ý.

Gọi ý không lời.

Mẹ của Zachary nhìn vào trẻ một cách hy vọng, chờ đợi trẻ cho mẹ biết rằng trẻ muốn cười trên đầu gối của mẹ một lần nữa.

Trẻ đáp ứng lại gọi ý của mẹ bằng sự uốn éo cơ thể để bảo với mẹ sự vui thích đang diễn ra!

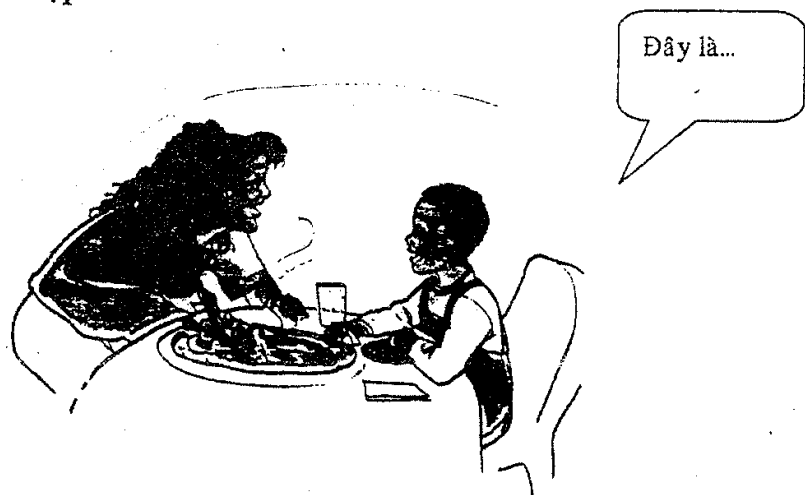
Gọi ý có lời

Dẫn giải

Để hơn cho Melissa để trả lời câu hỏi của bố nếu như trẻ nghe lời dẫn giải của bố trước.

Những gợi ý kết hợp

Mẹ của Carl cho con trai cái gợi ý nhìn (bánh pizza) và sau đó hi vọng chờ đợi trẻ bổ sung từ cuối.

Luân phiên đối thoại khác với luân phiên trong lúc chơi

Chờ tới phiên trẻ là kỹ năng thiết yếu mà trẻ xoay sở với các trẻ khác, nhưng điều đó không dạy cho trẻ nhiều về đối thoại.

Luân Phiên ở Giai Đoạn Giao Tiếp của Trẻ

Giai Đoạn Tự Phát

Những phiên bạn có thể mong đợi

Những luân phiên mà bạn có thể mong đợi trẻ Tự Phát học được:

- Nhìn vào bạn
- Cười với bạn
- Đạt tới
- Từ chối bằng cách khóc, quay mặt đi hoặc đẩy tay bạn ra
- Cho bạn một vật
- Thực hiện một số ít hành động hướng vào bạn (vd , việc cầm tay bạn để bạn tiếp tục việc cù lét trẻ)
- Tạo ra âm thanh hướng về bạn

Bạn mong đợi việc luân phiên ở đâu.

Trẻ sẽ tìm nơi dễ nhất để học cách luân phiên:

- Trong những trò chơi thể lý (vd trò chơi về người) với những cảm giác lý thú như : đu đưa, ôm chặt.
- Khi hát những bài hát.
- Khi trẻ thật sự muốn một điều nào đó như : bánh tây, hoặc chai nước.

Bạn có thể làm gì

Những loại gợi ý sẽ giúp cho trẻ luân phiên :

- Gợi ý thể chất tạo sự chú ý của trẻ(vd vỗ vào vai trẻ)
- Giúp đỡ thể chất để hướng dẫn trẻ qua hành động
- Những mẫu thể chất chỉ cho trẻ cách thực hiện những hành động
- Mẫu lời nói chỉ cho trẻ những điều trẻ có thể nói
- Gợi ý nhìn(chỉ cho trẻ những đồ vật thật ở giai đoạn này)
- Chờ đợi một cách hi vọng trước phiên của trẻ trong những hoạt động có động cơ rõ rệt
- Những tình huống được sắp đặt cho trẻ một lý do để giao tiếp.

Giai Đoạn Yêu Cầu

Bạn có thể mong đợi những phiên nào

Những luân phiên mà bạn có thể mong đợi trẻ học được trong giai đoạn Yêu Cầu là:

- Nhìn vào bạn thường hơn
- Thực hiện nhiều hành động hướng về bạn nhiều hơn
- Cười với bạn
- Tạo ra những âm thanh hướng về bạn.
- Khởi xướng một Vật hoặc sự Trao Đổi Hình Ảnh để yêu cầu một hoặc hai thức ăn hoặc đồ chơi ưa thích nhất, hoặc yêu cầu sự giúp đỡ
- Từ chối những vật mà trẻ không muốn bằng cách khóc, quay đi hoặc đẩy tay bạn ra.

Bạn mong đợi việc luân phiên ở đâu.

Trẻ sẽ tìm nó dễ nhất để học cách luân phiên:

- Trong việc thúc đẩy tốt những hoạt động hằng ngày khi trẻ muốn vãi thứ.
- Trong những hoạt động thể chất (trò chơi với người)
- Trong những trò chơi có sự thay đổi, như đuổi bắt.
- Khi hát
- Khi chơi với những quyển sách có sự tương tác với việc vỗ, nghe, ngửi.
- Khi chơi những đồ chơi người hấp dẫn trẻ và khó hoạt động.

Bạn có thể làm gì

Những loại gợi ý mà sẽ giúp cho trẻ luân phiên :

- Giúp đỡ thể chất để hướng dẫn trẻ
- Mẫu lời nói và thể chất để minh họa những gì trẻ có thể nói và làm.
- Mẫu riêng lẻ (cho những hoạt động trong trò chơi người)
- Gợi ý bằng mắt (vỗ, chỉ vào, cho thấy đồ vật)
- Câu hỏi có sự lựa chọn (giữa hai thứ mà trẻ có thể thấy)
- Câu hỏi với những câu trả lời mà bạn làm mẫu.
- Những gợi ý không lời: chậm dần, đợi, nghiêng phía trước, nhìn 1 cách mong đợi.
- Những tình huống mà được sắp đặt bởi :
 - Đặt những vật trong phạm vi nhìn nhưng ngoài tầm với.
 - Đưa những vật một cách từ từ
 - Làm những việc bất ngờ.

Giai đoạn Giao Tiếp Sớm

Bạn có thể mong đợi gì.

Những luân phiên mà bạn có thể mong đợi trẻ học được trong giai đoạn Giao Tiếp Sớm:

- Việc sử dụng những cử chỉ/ âm thanh / hình ảnh/ từ ngữ thường hơn ví một số lý do:

- Đưa ra những yêu cầu với những thứ đa dạng.
- Đưa ra sự lựa chọn
- Đưa ra lời bình luận
- Đáp ứng những câu hỏi có/ không hoặc “đó là gì?”
- Đáp ứng lời bình luận(thường bắt chước những gì bạn nói)

Bạn mong đợi những luân phiên ở đâu.

Trẻ sẽ tìm thấy điều đó dễ dàng nhất để học cách đưa ra luân phiên.

- trong khi chơi trò chơi với người như rượt đuổi
- trong những trò chơi có sự thay đổi như rượt bắt.
- trong những công việc hằng ngày, đặc biệt là vào giờ ăn chính và giờ ăn nhanh khi trẻ muốn một vài thứ
- trong khi hát
- trong khi nhìn vào sách(đặc biệt những quyển sách có thể đoán được)
- khi tham gia vào những hoạt động thường ngày có tính cộng tác và cấu trúc, như làm thạch với người khác
- khi chơi với những đồ chơi có người hoặc những đồ chơi khó vận hành
- trong trò chơi với đồ chơi rất quen thuộc qua đó trẻ biết “kịch bản”
- khi chào trong những tình huống quen thuộc (vd, nói “bye” bố – mẹ vào buổi sáng)

Bạn có thể làm những gì.

Những loại gợi ý sẽ giúp cho trẻ luân phiên.

- giúp đỡ thể chất để dạy trẻ làm cái gì(trẻ sẽ ít cần hơn trẻ ở giai đoạn Tự Phát và Yêu Cầu)
- Mẫu thể chất và lời nói của những vật mà trẻ có thể làm và nói. Những mẫu về từ, cụm từ và câu ngắn từ góc nhìn của trẻ đặt biệt quan trọng nếu trẻ đang bắt đầu lặp lại những gì mà trẻ nghe.
- gợi ý nhìn để nhắc lại điều trẻ làm và nói cũng như cách trả lời vài câu hỏi.
- điền vào chỗ trống
- những câu hỏi có sự lựa chọn, những câu hỏi có/không và những câu hỏi bắt đầu với “cái gì” và có thể là “ai”.

- 135-
- những lời chỉ dẫn nói như “ nói” hoặc “ kể cho bố nghe” theo sau bởi những từ nguyên văn mà trẻ có thể nói
- gợi ý nhẹ nhàng như : chậm dần, nghiêng về phía trước, tạm ngưng hoặc nhìn trong sự mong đợi , để trẻ biết điều mà bạn mong đợi ở trẻ lặp lại hoặc bổ sung vào chỗ trống
- bình luận đi đôi với gợi ý nhìn
- những tình huống được sắp đặt bởi:

- đặt những vật trong tầm nhìn nhưng ngoài tầm với
- đưa những vật một cách từ từ.
- làm những cái bất ngờ.

Giai đoạn Đối Tác

Những luân phiên bạn có thể mong đợi.

Những luân phiên mà bạn có thể mong đợi trẻ học được trong giai đoạn Đối Tác.

- Bình luận và đặt câu hỏi.
- Trả lời những câu hỏi bắt đầu với “ cái gì” “ai” “ ở đâu” và cuối cùng là “tại sao” và “cách nào”
- Bắt đầu cuộc đối thoại thích hợp.
- Nghe những gì người khác nói, sau đó nói một điều dựa vào cùng chủ đề .
- Làm sáng tỏ những gì trẻ nói khi mà người lắng nghe trẻ không hiểu trẻ.
- Giới thiệu một chủ đề mới thích hợp.
- Kết thúc cuộc đối thoại thích hợp.

Bạn có thể mong đợi luân phiên ở đâu

Trẻ sẽ tìm thấy điều đó dễ dàng nhất để học cách luân phiên:

- Trong những hoạt động quen thuộc hàng ngày với những người quen thuộc.
- Khi chơi những trò chơi với những nguyên tắc (lô tô..)
- Trong việc đưa ra kịch bản chơi giả (như : việc giả bộ đi cửa hàng, nấu bữa ăn tối giả bộ hoặc ăn trong nhà hàng giả bộ.)
- Trong việc cấu trúc những hoạt động có tính cộng tác (như : làm món xốt táo) và những hoạt động hàng ngày (như : giờ ăn, giờ tắm)
- Khi hát
- Khi nhìn vào quyển sách.

Bạn có thể làm những gì.

Những loại gợi ý mà sẽ giúp trẻ luân phiên :

- Gợi ý nhìn (vd hình ảnh)
- Giúp đỡ thể chất để trẻ hướng đến những trẻ khác.
- Những mẫu của từ hoặc câu trẻ thấy khó , như những đại từ “ tôi” , “bạn”
- Những câu hỏi (Cái gì? Ai ? Ở đâu? Tại sao? Cách nào?) Cộng với lời bình luận hoặc những mẫu câu trả lời.
- Bổ sung chỗ trống.
- Gợi ý có lời và không lời
- Hướng dẫn dựa vào những quy tắc của đối thoại
- Những tình huống được sắp đặt sẵn cho trẻ có lý do để giao tiếp

Tóm tắt

Ngay khi bạn thành công trong việc giúp trẻ tham gia vào những tương tác hai chiều, sự thách thức là giữ trẻ ở đó. Bạn có thể cho trẻ nhiều gợi ý đa dạng để cho trẻ biết những điều mà trẻ cần để tạo ra phiên. Lúc đầu trẻ cần nhiều sự nâng đỡ, và bạn có thể sử dụng những gợi ý rõ ràng để giúp trẻ. Cung cấp một mẫu để gợi ý trẻ đưa ra phiên bằng cách bắt chước những gì bạn làm hoặc nói, hoặc cho trẻ sự giúp đỡ thể chất để thực hiện một số hành động . Điều quan trọng là làm mờ dần những loại gợi ý này một cách nhanh chóng để trẻ có thể luân phiên ngoài sự giúp đỡ của bạn. Những gợi ý tự nhiên tốt nhất, như : sự tạm dừng và nhìn một cách mong đợi, là những điều mà bạn có thể hi vọng sẽ có hiệu quả tốt nhất. Tất cả trẻ có thể được lợi từ gợi ý nhìn – những điều xảy ra một cách tự nhiên trong thế giới của trẻ và những điều bạn có thể tạo nên qua những hình ảnh. Những câu hỏi cũng là những gợi ý hữu ích, nhưng có quá nhiều câu hỏi có thể làm cho trẻ trở nên phụ thuộc vào bạn hoặc lo lắng vì những khó khăn của trẻ. Tạo những tình huống qua đó thời gian của trẻ được can bằng giữa “người khởi sướng” và “người đáp ứng”.

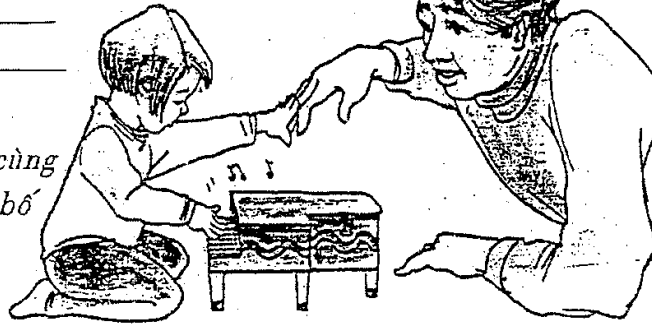
5

**NỐI KẾT VỚI
NHỮNG TRÒ CHƠI CÓ NGƯỜI**

Kelsi không chơi với nhiều trò chơi, nhưng bé tạo ra tiếng nhạc từ đàn dương cầm đồ chơi của mình. Bố của bé cố gắng cùng chơi với bé, nhưng khi bố vừa chạm vào bàn phím, ngay lập tức Kelsi đẩy tay bố ra. Khi bố kiên trì làm điều đó, Kelsi đứng dậy và đem cây đàn vào phòng ngủ của mình. Bố đi theo Kelsi, nhưng thay vì cố gắng chơi đàn với bé một lần nữa, bố nhấc bổng Kelsi lên và tung bé lên trên không. Kelsi thích được tung nên bé cười và nhìn thẳng vào mắt bố. Sau một vài cú tung như vậy, cô bé có khoảng thời gian vui vẻ đến mức quên mất cây đàn dương cầm của mình

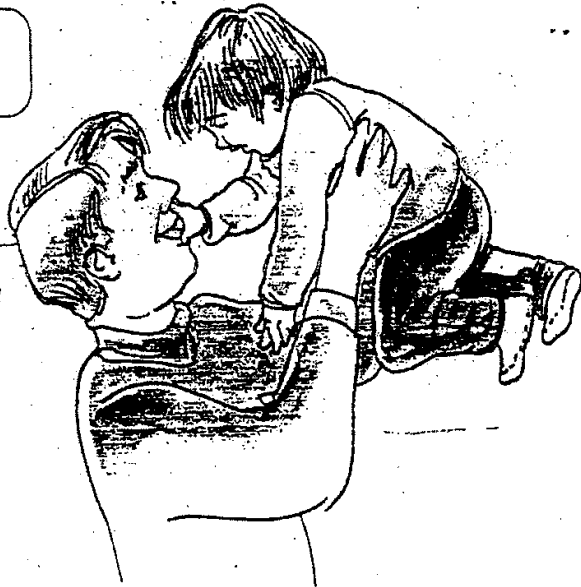
Tôi đoán Kelsi không muốn tôi chơi

Kelsi không biết cùng chơi đồ chơi với bố như thế nào

Whee!

Nhưng bé nghĩ bố là món đồ chơi tốt nhất mà bé được chơi khi bố tung bé lên không

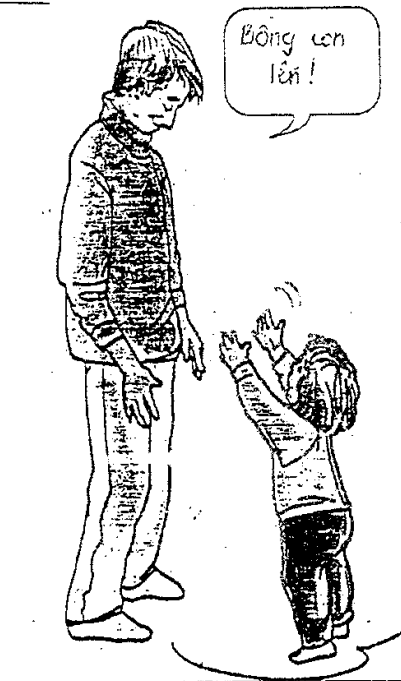

Những trò chơi có người, chúng là gì?

Hãy nghĩ đến những điều có thể làm cho bạn và bé có sự kết nối và có vui đùa với nhau. Nếu trẻ, như Kelsi, có vấn đề trong việc cùng chơi đồ chơi với bạn, thì suốt trò chơi, toàn bộ thời gian tương tác của bạn, bạn chơi với trẻ mà không có đồ chơi. Hầu hết các trẻ thích các hoạt động cơ thể, được rượt bắt, cù lét, hay được tung trên không. Khi bạn và trẻ vui đùa với nhau mà không có đồ chơi, sự tương tác trở nên dễ dàng hơn và sẽ có nhiều cơ hội hơn cho việc giao tiếp.

Thông qua việc chơi những trò chơi có người, trẻ học được:

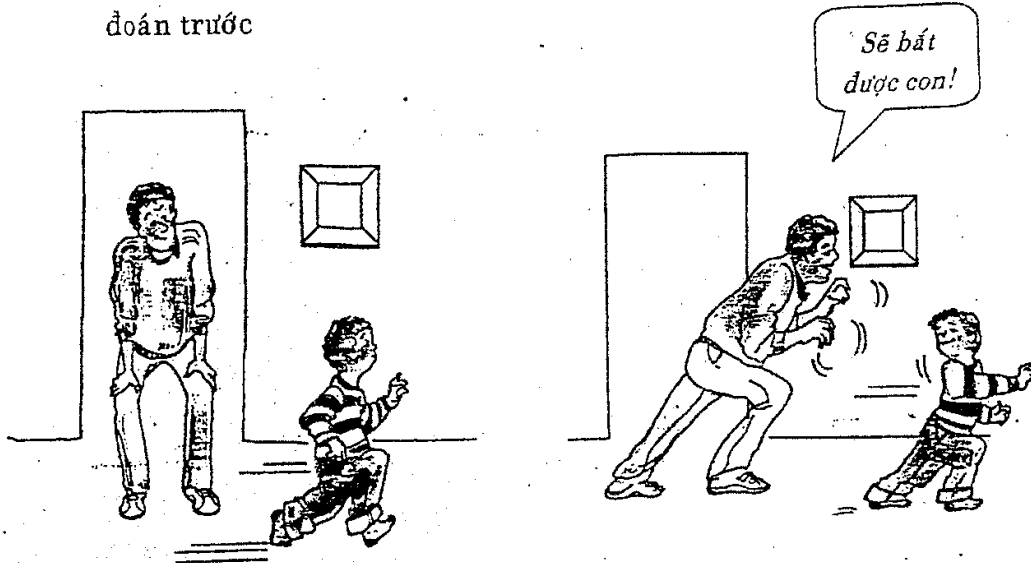
- Tập trung chú ý tới bạn và bắt chước
- Chơi luân phiên
- Bắt đầu trò chơi
- Kết thúc trò chơi
- Bắt đầu trò chơi mới

Bằng cách chờ đợi, bố của Kelsi tạo cơ hội cho trẻ chơi luân phiên

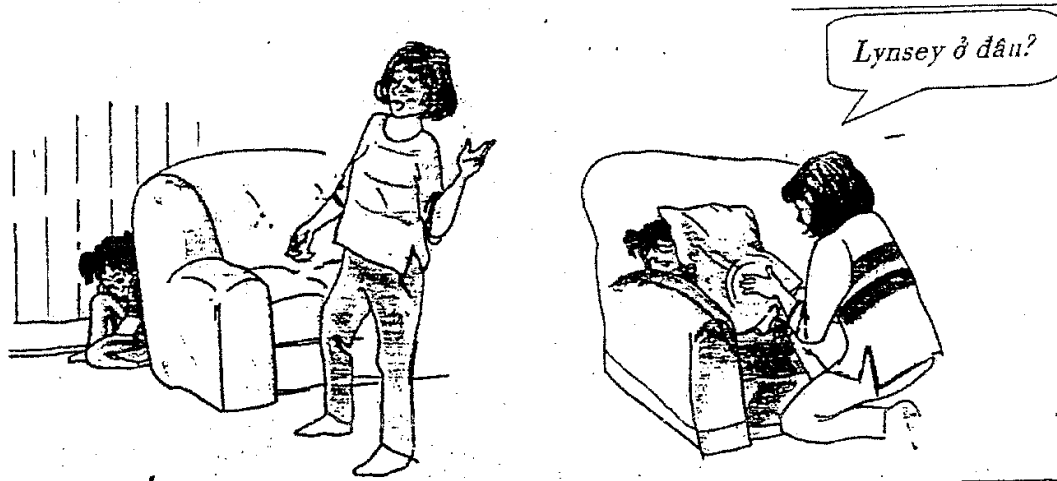
Thật dễ dàng để trẻ chơi luân phiên trong trò chơi có người vì:

- Chúng có một cấu trúc nhất định và có thể tiên đoán trước

Benjamin thích chạy tới chạy lui

... Vì vậy bố đã chuyển tình yêu thương của mình thành động cơ để tham gia vào trò chơi rượt bắt

Lynsey thích trốn sau ghế dài...

... Vì vậy mẹ chuyển hành động trốn thành trò chơi trốn tìm

- Các trò chơi có những hành động, âm thanh và từ ngữ được lặp đi lặp lại.
- Trẻ biết khi nào đến phiên của mình.
- Những trò chơi đó có những cảm xúc mà trẻ thích.
- Trò chơi này tạo sự vui vẻ và thích thú cho trẻ, là động cơ để trẻ tiếp tục chơi.

R.O.C.K Khi bạn chơi trò chơi có người:

R.O.C.K.

R.O.C.K.

(Repeat) : Lặp lại những gì bạn nói và làm.

(Offer) : Tạo điều kiện cho trẻ chơi luân phiên.

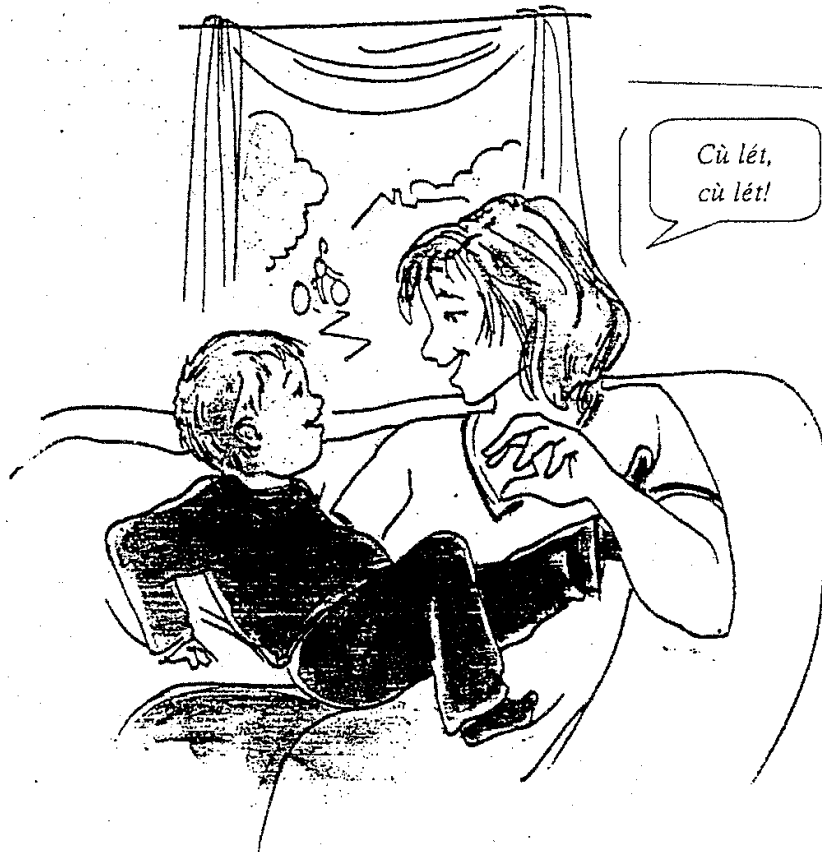
(Que) : Trẻ chơi luân phiên.

(Keep) : Giữ cho trò chơi vui vẻ và tiếp tục diễn ra.

Lặp lại những gì bạn nói và làm

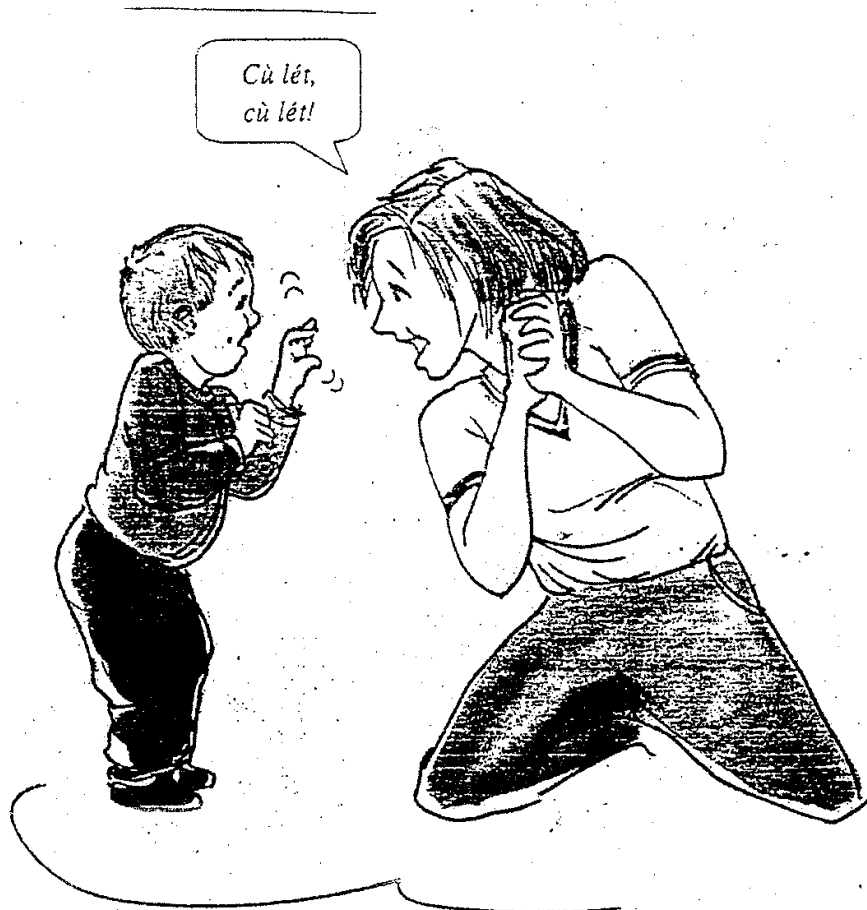
R.

- Khi bạn bắt đầu trò chơi
- Khi bạn chơi trò chơi
- Khi bạn kết thúc trò chơi
- Lặp lại trò chơi thường xuyên với nhiều người khác

Mỗi lần chơi, mẹ của Kevin bắt đầu trò chơi cù lét bằng cách nói tên trò chơi và dùng tay diễn tả hành vi cù lét. Kevin thích thú bởi hành động của mẹ. Mỗi lần thấy những dấu hiệu đó, trẻ biết chính xác những điều gì sẽ diễn ra tiếp theo.

Lặp lại điều bạn nói và làm khi bắt đầu trò chơi

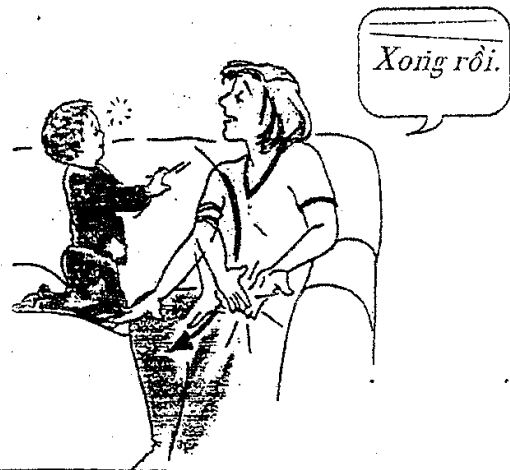
Kevin đã nhìn thấy mẹ bắt đầu trò chơi cù lét nhiều lần đến mức cuối cùng trẻ có thể tự mình bắt đầu trò chơi.

Lặp lại những gì bạn nói và làm trong lúc chơi.

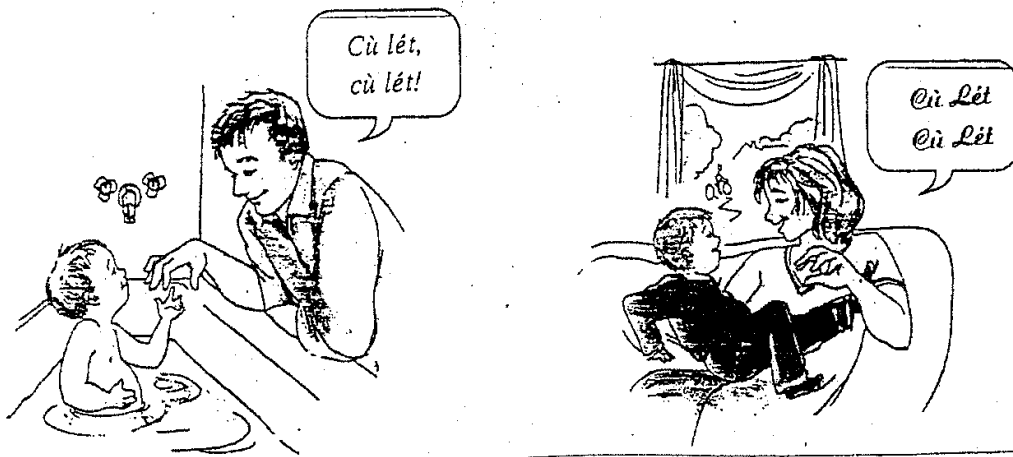
Đếm 1,2,3 là một phần của mọi trò chơi có người mà Lynsey chơi với mẹ.

Lặp lại những điều bạn nói và làm khi kết thúc trò chơi

Mẹ của Kevin kết thúc mọi trò chơi bằng cách nói xong rồi và làm dấu hiệu thức với hy vọng một ngày nào đó Kevin sẽ làm y như vậy.

Thường xuyên lặp lại những trò chơi với nhiều người khác nhau.

Kevin chơi trò chơi Cù lét nhiều lần mỗi ngày, thỉnh thoảng chơi với bố, thỉnh thoảng chơi với mẹ.

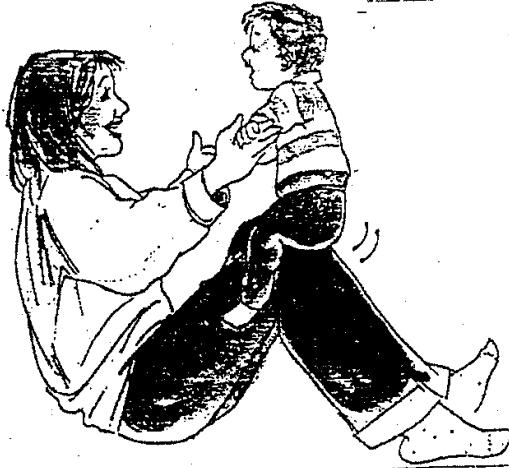
Thường xuyên tạo cơ hội cho trẻ nhận phiên chơi.

- Dự tính khi nào bạn đề nghị phiên của trẻ.
- Dự tính phiên chơi nào trẻ sẽ chơi.
- Tạo những cơ hội để trẻ tiến hành phiên chơi của mình.

Dự tính khi nào đề nghị đến phiên trẻ.

Xích đu
Xích đu!

Vậy thì vui nhưng Zachary không có cơ hội để đến phiên của mình.

Con đang đòi một
lần chơi nữa.

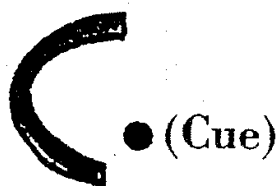

Khi mẹ chờ, Zachary ngo nguậy người để cho mẹ biết rằng trẻ muốn chơi một lần nữa.

- Dự tính lượt chơi nào trẻ sẽ chơi.
- Tạo thêm nhiều phiên chơi mới cho trẻ.

Gợi ý trẻ chơi luân phiên .

- Đưa ra những gợi ý chính xác khi trẻ không biết như thế nào là đến phiên của trẻ
- Đưa những gợi ý tự nhiên một khi trẻ quen thuộc với trò chơi.

Đưa ra những gợi ý chính xác khi trẻ không biết như thế nào là đến phiên của trẻ.

Đưa ra những gợi ý chính xác khi trẻ không biết như thế nào là đến phiên của trẻ.

Ngừng, nghiêng mình phía trước, và nhìn một cách chờ đợi để gợi ý cho trẻ tới phiên trẻ chơi.

Giữ cho trò chơi luôn vui vẻ và tiếp tục.

K(Keep)

- Luôn sống động và linh hoạt.
- Luôn tạo sự tương tác khi có thể

Nếu trẻ thích vận động, thử chơi những trò chơi :

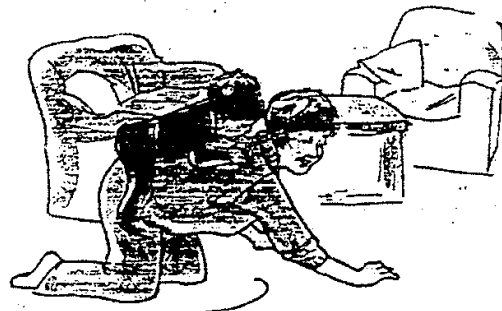
- Rượt bắt, cưỡi ngựa.
- Trò chơi xích đu tiên.
- Đu đưa.
- Nhảy ngọn núi gối.

Nếu trẻ thích cảm giác ấn vào cơ thể hay bàn tay, ta chọn những trò chơi :

- Trốn tìm (dùng những cái gối và mền nặng)
- Ôm chặt
- Trò chơi có sự đụng chạm : Cù lét.
- Trò chơi có nắm tay.
- Cưỡi ngựa nếu trẻ thích nằm dài trên lưng bạn.

Chạy và nhảy trên đống gối sẽ tạo sự vui thú cho những trẻ thích vận động.

Trẻ cảm thấy dễ chịu khi chơi cưỡi ngựa.

Chọn những trò chơi có người phù hợp với từng giai đoạn giao tiếp của trẻ.

Trò chơi có người ở giai đoạn tự phát.

Ở giai đoạn này, mục tiêu của trẻ là:

- Hứng thú với trò chơi.

- Chủ động giao tiếp với ba mẹ

Vì vậy khi chơi bạn có thể trông đợi trẻ nhìn hoặc mỉm cười với bạn và chuyển động cơ thể.

Bạn có thể làm được gì:

- Để trẻ bị lôi kéo vào trò chơi, dụ trẻ tham gia vào trò chơi bằng cách tạo sự vui nhộn và thích thú.

+ Làm những hành động gây sự chú ý nơi trẻ, ví dụ như làm cử động sắp cù lét trong không khí hoặc quì gối để trẻ cười trên lưng

+ Tỏ ra thích thú khi bạn cùng tham gia vào một việc nào đó mà trẻ đang làm ví dụ như: chạy hay nhảy

+ Gọi trẻ với giọng vui nhộn và giới thiệu tên trò chơi

- Làm đi làm lại trò chơi nhiều lần

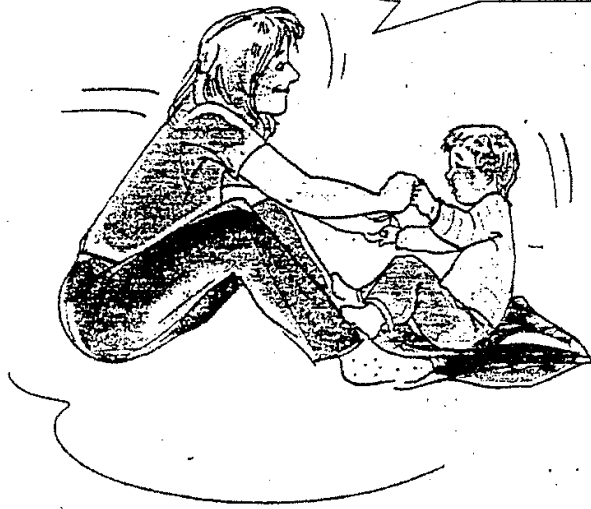
- Tạo cho trẻ những dấu hiệu rõ ràng để khuyến khích trẻ nhận phiên của mình

- Xử lý bất kỳ phản ứng nào của trẻ khi tới phiên trẻ

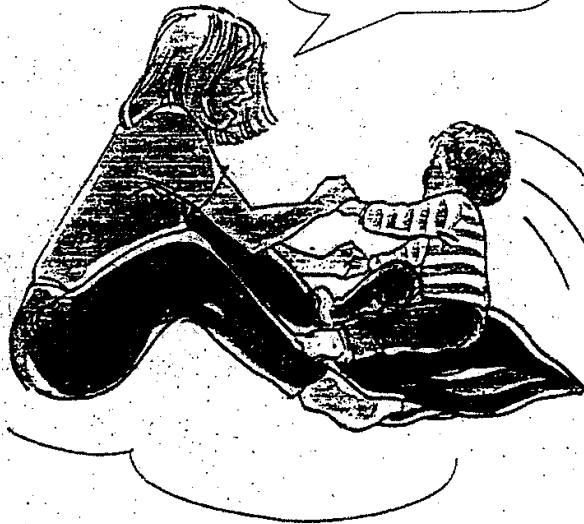
- Đưa thêm nhiều gợi ý tự nhiên
theo sự điều khiển của trẻ.

Thỉnh thoảng trẻ sẽ chỉ bạn cách chơi mới.

*Thuyền em thuyền
con vịt, nó bơi.. bơi..
bơi..*

*Được thôi, chúng
ta sẽ bơi qua bên
này*

Trò chơi có người ở giai đoạn yêu cầu:

Mục tiêu của trẻ ở giai đoạn này

- Chơi với thời gian dài hơn.
- Nhận ra được phiên chơi của mình.
- Tặng việc yêu cầu để được tiếp tục chơi.
- Thay đổi cách yêu cầu ở những trò chơi quen thuộc (ví dụ kéo tay bạn để tạo ra âm thanh).
- Sử dụng phiên mà trẻ đã biết ở trò chơi mới.
- Giao tiếp vì lí do khác bên cạnh việc đòi hỏi để được chơi tiếp.
- Bắt đầu chơi trò chơi có người với những người quen khác.

Bạn có thể làm gì?

- Làm tăng cơ hội để trẻ yêu cầu bằng cách thay đổi trò chơi một khi trẻ đã biết rành nó.

*Làm một việc không được trẻ trông chờ
và có thể trẻ cũng sẽ làm một điều gì đó
không mong đợi!*

- Thay đổi cách trẻ yêu cầu trong những trò chơi tương tự.

Để giữ cho trò chơi tiếp tục, Lynsey thường đếm ngón tay của mẹ ..

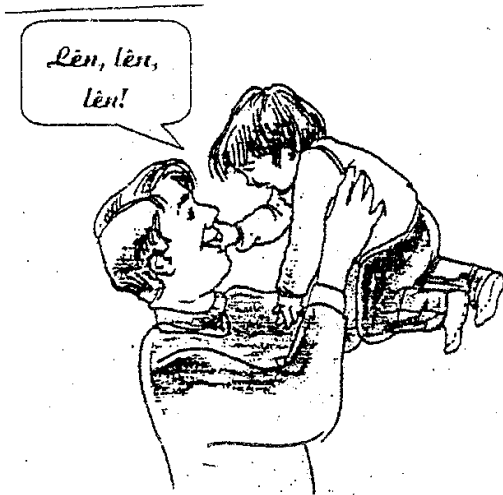
...nhưng bây giờ trẻ có thể tự đếm ngón tay của mình

Nhảy lên
nhảy lên!

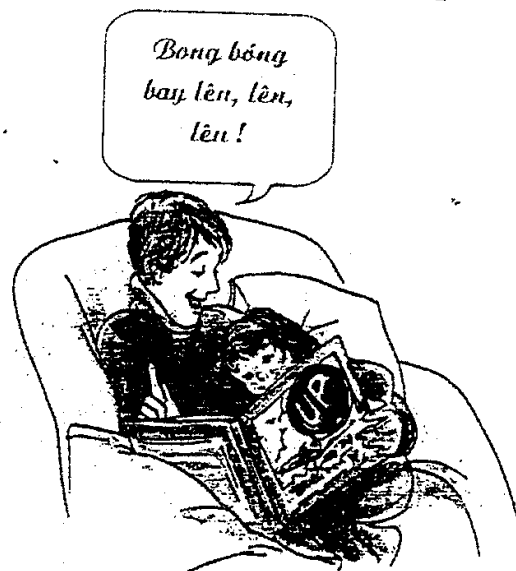

Khi trẻ bắt chước mẹ nhảy, cả 2 sẽ cùng nhảy lên chung với nhau.

- Giúp trẻ giao tiếp vì một lí do mới (khác hơn yêu cầu) trong những trò chơi quen thuộc.
- Giúp trẻ dùng những phiên chơi mà trẻ hiểu rõ (“yêu cầu đã được học”) trong những trò chơi mới, trong bài hát, sách, truyện, trong cuộc sống hàng ngày và trong những hoạt động khác.

Bố Kelsi chờ Kelsi nhìn bố để báo cho bố biết trẻ muốn bố đưa mình lên.

Sau đó bố đọc chậm lại và chờ tới phiên trẻ trước khi trẻ đọc “lên” trong sách của trẻ

Trò chơi có người ở giai đoạn Giao tiếp Sớm.

Mục tiêu của trẻ ở giai đoạn này :

- Chắc chắn yêu cầu bạn tiếp tục trò chơi.
- Thay đổi cách trẻ yêu cầu trong những trò chơi ổn định(ví dụ: lặp lại điều bạn nói để điền vào chỗ bạn bỏ lỗng ...)
- Có một nguyên nhân khác để giao tiếp với bạn hơn là vì yêu cầu, ví dụ có lựa chọn, có bình luận hoặc trả lời những câu hỏi đơn giản (câu hỏi có/ không)
- Đổi vai với bạn.
- Tự trẻ bắt đầu trò chơi.
- Dùng những phiên mà trẻ hiểu rõ trong những trò chơi mới.
- Chơi trò chơi với những người quen khác.

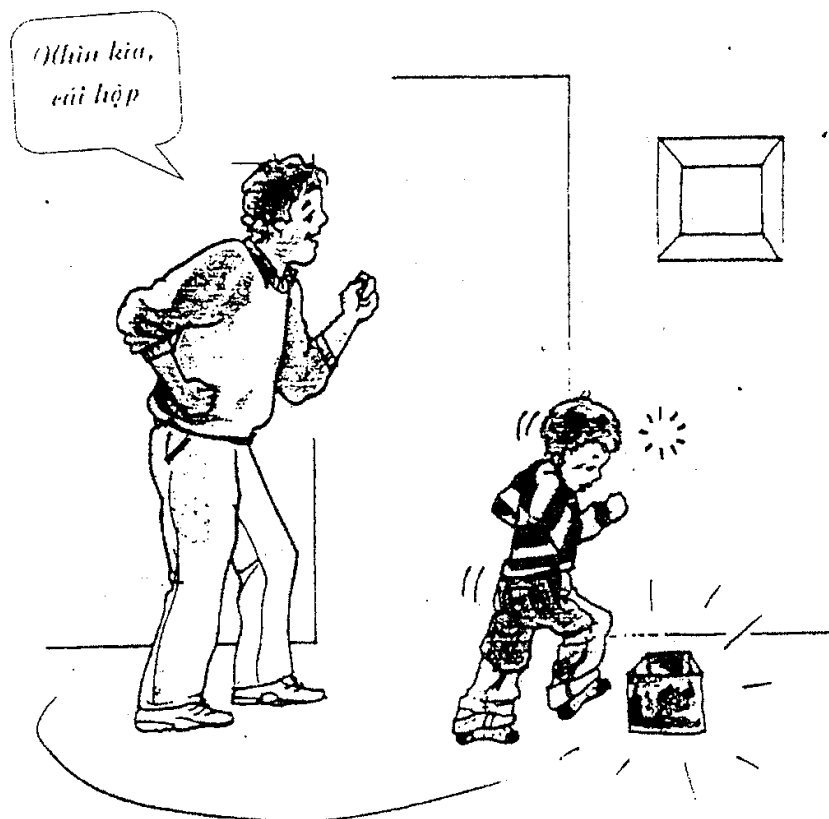
Bạn có thể làm gì?

- Lặp đi lặp lại những trò chơi có người để giúp trẻ chắc chắn chơi khi đến phiên của trẻ.
- Thay đổi cách trẻ yêu cầu bằng cách làm mẫu cho phiên chơi của trẻ.
- Phát triển những lý do mà trẻ giao tiếp.
- Đề nghị trẻ chọn lựa trong lúc chơi, hỏi trẻ thích được cù lét kiểu nào (nhiều hay ít) thích cù lét ở đâu? (ở bụng hay ở nách)
- Bao gồm cả những câu hỏi Có/ không. (Con có muốn ngừng không?)
- Thay đổi trò chơi để trẻ có cơ hội bình luận, thêm những điều mới lạ vào trò chơi để tạo điều kiện cho việc yêu cầu, đáp ứng và bình luận .

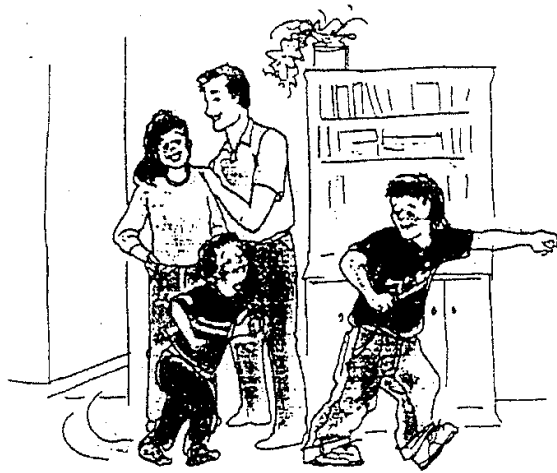
Benjamin và bố chơi “rượt bắt”, cùng một cách chơi trong một thời gian dài.

- Khuyến khích trẻ đổi vai với bạn. Ví dụ bạn thường rượt trẻ- đổi vai bằng cách để trẻ rượt lại bạn

Khi bố Benjamin đặt cái hộp lên sàn, Benjamin có điều mới lạ để nói và làm trong trò chơi.

- Sắp đặt những tình huống mà trẻ có thể khởi đầu trò chơi
- Để trẻ chơi với những người khác ngoài bạn

Lúc đầu Jake được mẹ rượt bắt.

... Sau đó trẻ rượt những người khác.

Trò chơi có người ở giai đoạn Giao tiếp sớm

- Ở giai đoạn này mục tiêu của trẻ là
- Chơi những trò chơi mà trẻ có nhiều lý do để giao tiếp, đặc biệt là để chia sẻ những suy nghĩ tự phát.
 - Chơi nhiều trò chơi phức tạp.
 - Thực hành những từ vựng và văn phạm mới. Ví dụ: hỏi và trả lời những câu hỏi: ở đâu?, cái gì? Ai?...
 - Có một vài hành động giả vờ trong trò chơi.
 - Chơi với những trẻ khác.

Bố mẹ có thể làm gì :

- Thay đổi cách trẻ giao tiếp: hầu hết trẻ ở giai đoạn này thường nhại lời, do đó bạn nên làm mẫu việc bình luận, đặt câu hỏi cho trẻ bắt chước.

- Giúp trẻ có nhiều lý do để giao tiếp trong khi chơi: có thể tạo ra những tình huống "sáng tạo ngộ ngẩn".

(160)

- Giúp trẻ biết nghệ thuật trò chuyện. ví dụ: trong lúc chơi rượt bắt, có thể nói với trẻ "con là người chạy nhanh, còn bố là người chạy chậm" và chờ trẻ bình luận. Tiếp tục chủ đề đó bằng những câu hỏi đơn giản như "ở trường con có chạy không?". Tuy nhiên không nên hỏi trẻ quá nhiều, hỏi một cách dồn dập

- Chơi với trẻ những trò chơi phức tạp hơn và sáng tạo thêm nhiều lượt mới trong trò chơi. Tạo càng nhiều sự thú vị trong trò chơi càng tốt. Ví dụ với trò chơi rượt bắt, trẻ có thể trèo lên ghế, nhảy lên giường trong lúc chạy, có như vậy, trẻ có nhiều cơ hội hơn để chơi và nói những điều mới

- Giúp trẻ làm việc để phát triển vốn từ vựng của trẻ và các kĩ năng văn phạm: ví dụ, nếu muốn trẻ biết đặt câu hỏi với từ ở đâu, có thể chơi với trẻ trò chơi trốn tìm. Trong khi chơi sẽ sử dụng câu hỏi "Con đâu rồi?".

- Giới thiệu sự tưởng tượng trong lúc chơi

Bố là một con
quái vật cù lét

Trò chơi có người vui tươi hơn khi bạn thêm tưởng tượng.

Một số trò chơi có người để chơi với trẻ

Trò "Ú oà"

Trò chơi ú oà là trò chơi đầu tiên trẻ được biết. Phủ một tấm mền lên trẻ và hỏi "tên trẻ đâu rồi". Sau đó kéo tấm mền ra và "phát hiện" ra trẻ.

Những biến tấu của trò chơi "ú oà"

- Trùm mền lên cả bạn và trẻ. Bây giờ, phiên của trẻ là trẻ sẽ kéo mền ra khỏi bạn. Nếu được có thể được, một người khác cùng chơi. Nếu trẻ đang ở giai đoạn tự phát hay giai đoạn Yêu cầu, người đó có thể hướng dẫn tay trẻ đến cái mền nếu trẻ cần sự hỗ trợ thể chất.

- Nếu trẻ thích được chạm vào da, có thể để trẻ trốn dưới gối. Nếu trẻ thích sự êm ái chạm vào da, có thể lấy những cái mền bằng nhung hay vải len.

Adam thích trốn dưới cái mền khi trẻ chơi ú oà

Trò chơi ú oà ở giai đoạn Tự Phát

Bạn có thể mong đợi:

- Trẻ ngo nguậy dưới mền.
- Thoáng nhìn bố mẹ khi mền được tung ra.
- Trẻ đẩy cái mền ra.
- Mím cười hay cười lớn.

Bạn có thể làm:

- Tạo sự náo nhiệt khi bắt đầu trò chơi.
- Lặp lại cho đến khi trẻ không bỏ chạy khi mền được kéo ra.
- Chờ một lúc lâu trước khi bạn trùm mền lên trẻ và trước khi kéo mền ra.

Lynsey
đâu rồi?

Lynsey thích cảm giác được ẩn lên cơ thể,

Trò chơi ú oà ở giai đoạn Yêu Cầu

Bạn có thể mong đợi:

- Trẻ đòi chơi bằng cách nhìn bạn, làm một hành động hoặc tạo ra một âm thanh để bạn trùm mền lên đầu trẻ hoặc lấy mền ra.
- Bất chước đếm ngón tay của bạn.
- Bung mền ra khỏi trẻ hoặc bạn tiếp tục chơi.
- Đòi bạn trùm mền lên đầu trẻ bằng cách kéo tay của bạn.
- Vẫy tay chào.

Bạn có thể làm:

- Bắt đầu trò chơi bằng cách kéo cái mền lên bất cứ khi trẻ nhìn về phía bạn.
- Chơi trò chơi cho đến khi đến phiên trẻ trước và sau khi bạn phủ mền lên trẻ.
- Thêm những phiên mới cho trò chơi đã được thiết lập.
- Thay đổi trò chơi.
- Dùng phiên mà trẻ đã học được trong trò chơi ú oà cho những trò chơi khác.

Adam
đâu rồi?

Lúc đầu Adam chờ mẹ kéo mền ra.

Adam
đây nè!

Sau đó Adam tự mình bung ra khỏi mền.

Chào bố!

Xin
chào!

Mẹ chỉ cho Adam một phiên chơi mới - Vẫy tay chào bố.

Trò chơi Ú Oà ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm

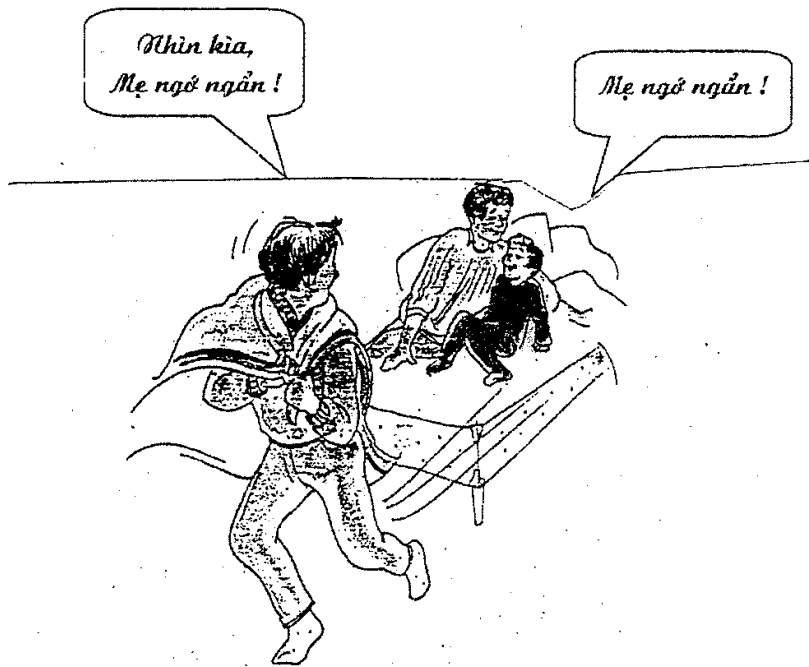
Bạn có thể mong đợi :

Khi đến phiên trẻ bạn có thể mong đợi trẻ học làm những điều sau đây:

- Trẻ kéo mền ra.
- Trẻ nói “chào” hoặc “con ở đây” khi cái mền được tung ra và vẫy tay “chào”.
- Nhìn bạn và dùng từ hay một cụm từ để yêu cầu bạn chơi tiếp.
- Có thể nói tiếp những chỗ mà bạn bỏ lửng. Ví dụ “... (tên trẻ) đâu rồi?”.
- Trả lời những câu hỏi đơn giản, thường trẻ có thể trả lời “vượt đuôi”. Ví dụ “Ở dưới cái mền có mẹ hay Adam?”.
- Đáp trả những câu hỏi có/ không bằng cách gật. Lắc đầu hoặc bằng cách nói.
- Bắt đầu trò chơi bằng cách đưa bức hình cho bạn hoặc ném cái mền lên bạn hoặc trẻ và nói: “... (tên người ở dưới cái mền) đâu rồi?”.
- Nói 1 hoặc 2 lời bình luận.
- Dùng những phiên trẻ đã học học được trong trò chơi vào những hoạt động khác.
- Trò chơi ú oà với những người quen khác.

Bạn có thể làm gì?

- Chơi trò chơi này nhiều lần trong ngày.
- Làm mẫu nhiều lần những việc bạn muốn trẻ làm (vẫy tay chào và nói “Con đây!”, khi trẻ kéo cái mền ra).
- Tạo cơ hội cho trẻ được chọn lựa trong khi chơi(ví dụ: để cho trẻ chọn việc trốn bên dưới cái gì : gối hay mền).
- Thay đổi trò chơi bằng cách làm một số việc không được định sẵn.

*Khi mẹ Adam làm một việc không mong đợi,
mẹ tạo cho trẻ cơ hội để giao tiếp bình luận về sự ngỡ ngàng.*

- Giúp trẻ tự bắt đầu trò chơi.
- Để cho trẻ thử kỹ năng giao tiếp mới của trẻ ở những hoạt động khác.
- Khi trẻ đã biết rành trò chơi, rủ những người khác trong gia đình cùng tham gia trò chơi.

Trò chơi “trốn tìm”.

Khi trẻ ở giai đoạn giao tiếp sớm hoặc giai đoạn đối tác, trẻ có thể đã sẵn sàng để chuyển từ trò chơi ú òa sang trò trốn tìm.

Trò chơi trốn tìm trong giai đoạn Giao Tiếp Sớm và trong giai đoạn Đối Tác.

Lúc bắt đầu chơi, hãy để trẻ là người đi trốn trước. Sẽ có một vài yêu cầu cho người đi trốn. Chỉ trẻ trốn sau ghế sofa, dưới ghế hoặc ở sau màn cửa. Đếm chậm chậm từ 1 đến 10 sau đó nói: "Bố (mẹ) đến đây!" hoặc "... (tên trẻ) đâu rồi?". Sau đó đi tìm trẻ. Tiếp theo bạn và trẻ có thể đổi vai cho nhau, cho trẻ có cơ hội là "người đi tìm". Khi bắt đầu chơi trò này, có thể có một người thứ 3 cùng tham gia để làm mẫu cho trẻ.

Bạn có thể trông đợi ở trẻ :

- Trẻ đi trốn và đi tìm bạn.
- Bắt đầu trò chơi bằng cách đếm số.
- Nói với "người đi trốn" là trẻ đang đến(bằng cách lặp lại theo mẫu --- hoặc những từ riêng của trẻ).
- Nói với "người đi trốn" là trẻ đã tìm ra (ví dụ: "con tìm thấy bố (mẹ) rồi!").
- Thông báo tới phiên ai đi trốn và ai đi tìm.
- Điền vào khoảng bị lửng trong câu nói của bạn.
- Trả lời những câu hỏi bằng lời và bằng điệu bộ.
- Đặt câu hỏi có/ không và "ở đâu?", "ai?"(ở giai đoạn Đối tác).
- Bình luận.

Bạn có thể làm gì?

- Tăng cường việc làm mẫu cho trẻ chơi luân phiên.
- Đưa ra những dấu hiệu đúng (chính xác) để trẻ biết đến phiên của mình. Bỏ lửng câu để trẻ điền vào (ví dụ: "mẹ không có ở ...") đặt những câu hỏi theo mức độ của trẻ.
- Làm cho trò chơi càng phức tạp hơn.
- Đổi vai cho trẻ.

Sau đó trẻ có thể là người đi tìm.

Trò chơi "cù lét"

Điều vui thích là cho và nhận cù lét.

Bạn hiện diện, mặt đối mặt với trẻ khi chơi cù lét để bạn có thể thấy được phản ứng của mỗi người.

Nhiều trẻ nhỏ thích chơi những trò chơi có người, nhưng trò này dưới dạng như: cù lét, vuốt ve, ôm, vỗ nhẹ.

Trò chơi cù lét ở giai đoạn Tự Phát

Bạn có thể mong đợi :

- Thoáng nhìn bạn.
- Hướng tới bàn tay của bạn.
- Mím cười và cười thành tiếng.

Bạn sẽ làm gì?

- Tạo sự thích thú cho trò chơi cù lét.
- Làm đi làm lại việc cù lét và chờ đợi.
- Đáp trả lại mọi phản ứng của trẻ như thể là trẻ đòi bạn cù lét trẻ.

Bố chờ đợi bé mím cười và hướng người về bố trước khi bố cù lét trẻ.

Trò chơi cù lét ở giai đoạn *giáo dục*

Bạn có thể trông đợi

- Trẻ nhìn bạn
- Phát ra những âm hay làm điệu bộ để được cù lét
- Mỉm cười hay cười thành tiếng
- Có những hành động thông báo cho bạn biết trẻ muốn được cù lét ở vị trí nào (giơ hai tay để mẹ cù lét ở nách trẻ)

Lynsey counts on her mother's fingers before she gets tickles.

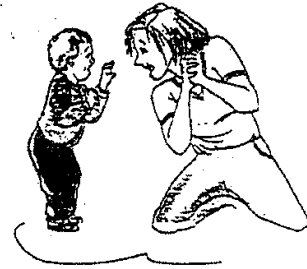
Bạn có thể làm

- Thêm nhiều lượt vào trò chơi cù lét bằng cách đếm tới ba
- Tạo thêm nhiều cơ hội để trẻ báo cho bạn biết trẻ muốn được tiếp tục cù lét
- Cù lét trẻ ở vị trí khác
- Cho trẻ lựa chọn 1 trong 2 vị trí cù lét
- Thay đổi cách trẻ *giao tiếp*.

Cù lét ở giai đoạn giao tiếp sớm

Bố mẹ có thể mong đợi

- Trẻ đòi được cù lét bằng cách làm điệu bộ hoặc nói
- Có thể diễn vào chỗ bỏ lưng. Ví dụ: "con muốn ...(cù lét)"
- Trả lời những câu hỏi lựa chọn về kiểu mà trẻ muốn được cù lét, chủ yếu là lặp lại từ sau cùng mà trẻ nghe hoặc trả lời có / không
- Đưa ra lời chỉ dẫn
- Bắt đầu trò chơi cù lét với bạn và những người khác

Bố mẹ có thể làm

- Tăng cường việc làm mẫu và đưa ra những dấu hiệu để trẻ biết đến phiên của mình
- Mở rộng lí do để giúp trẻ giao tiếp bằng cách làm điều mà trẻ không mong đợi, ví dụ: trẻ đòi được cù lét ở nách nhưng bạn giả vờ cù lét ở đầu trẻ. Có thể trẻ sẽ "sửa sai" cho bạn bằng cách nói cho bạn biết đó không phải là nơi trẻ muốn
- Đổi vai với trẻ
- Ở giai đoạn này, cả gia đình có thể chơi cùng trẻ

Cù lét ở giai đoạn Đối tác

Bạn có thể mong đợi :

- Trả lời nhiều câu hỏi hơn trong trò chơi.
- Nói với bạn phải làm cái gì. Ví dụ : cù lét ở đâu? Ai cù lét?
- Dùng từ riêng của trẻ ví dụ : giới thiệu trẻ sẽ cù lét ai.
- Chơi có sự tương tượng và chơi với người khác.

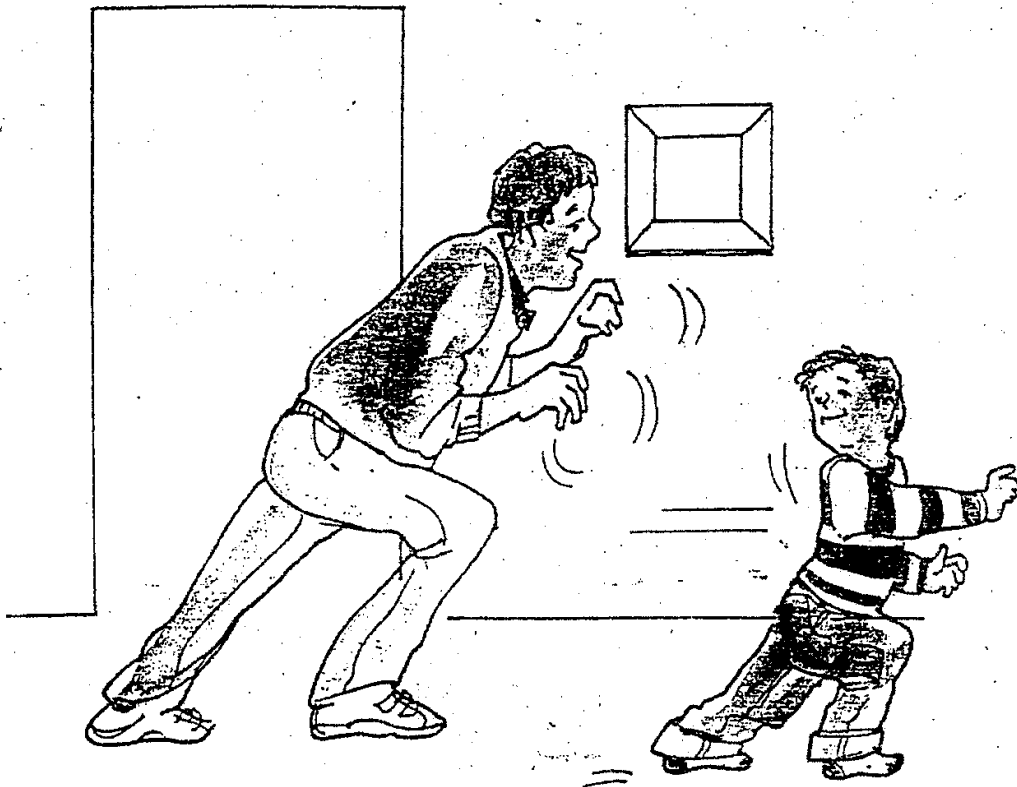
Bạn có thể làm :

- Đặt thêm nhiều câu hỏi mở cho trẻ.
- Chơi kèm theo sự tương tượng.

*Ta là con quái vật
cù lét đây...*

Trò chơi Rượt bắt

Rượt bắt là trò chơi yêu thích nhất của trẻ vì trẻ em rất hiếu động. rượt bắt là trò chơi mà bạn sẽ rượt trẻ và bắt trẻ bằng cách ôm chặt trẻ hoặc ngược lại, trẻ sẽ rượt bạn! Sau khi đã biết cách chơi trò chơi này, trẻ sẽ rất dễ dàng để chơi trò chơi này với các bạn khác và có thể chơi ở trong công viên hoặc trường học.

Rượt bắt ở giai đoạn Tự Phát

Bạn có thể mong đợi :

- Trẻ có thể quay lại nhìn bạn trong khi chạy.
 - Cố gắng tiếp tục chạy trong khi bạn bắt trẻ bằng cách đẩy tay bạn ra.
 - Cười thành tiếng hoặc mỉm cười và nhìn ra sau khi bạn bắt trẻ.
-

Bạn có thể làm :

- Bắt đầu trò chơi ngay khi trẻ bỏ chạy khỏi bố mẹ.
- Làm đi làm lại trò chơi nhiều lần.

Rượt bắt ở giai đoạn Yêu cầu :

Bạn có thể mong đợi :

- Trẻ đòi bạn bắt trẻ bằng cách nhìn ra đằng sau trong khi chạy.
 - Cười thành tiếng khi bạn nhìn trẻ.
-

- Nhìn bạn và đẩy tay bạn ra khi bạn bắt được trẻ.
- Tạo ra âm thanh sau khi bố mẹ nói: “sẵn sàng chưa, bắt đầu..”.

Bạn có thể làm :

- Chơi với trẻ giống giai đoạn tự phát, nhưng không bắt trẻ ngay lập tức, bạn chờ một chút để trẻ biết phiên của mình.
- Tạo thêm nhiều cơ hội để trẻ giao tiếp.

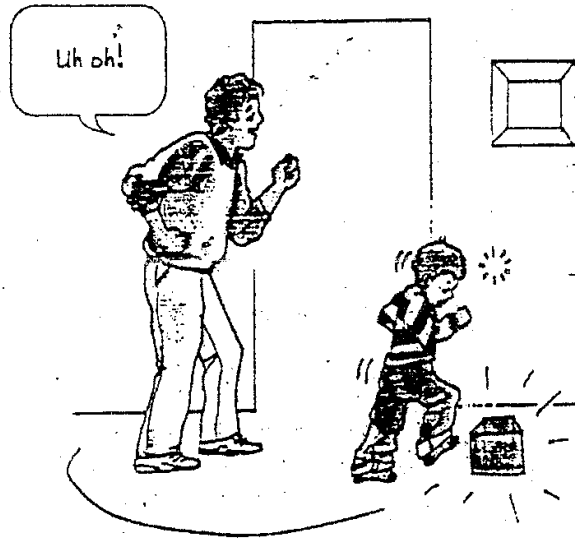
Rượt bắt ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm

Bạn có thể trông chờ :

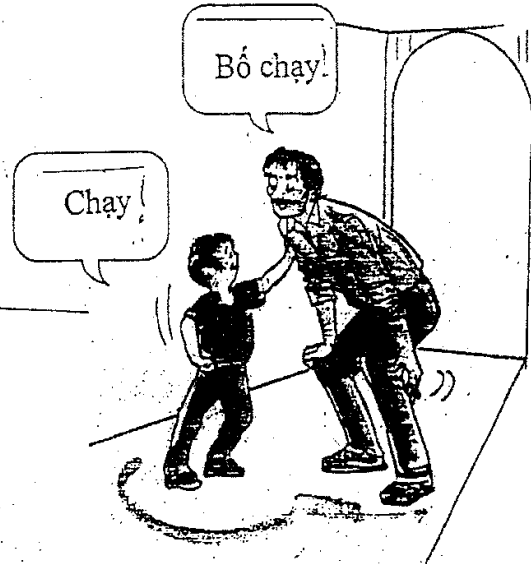
- Trẻ bắt đầu trò chơi bằng cách nhìn bạn và nói “chạy” hoặc “bắt con”
- Lặp lại những gì bạn nói để được chơi tiếp.
- Điền vào những chỗ bỏ lửng.
- Giải thích cho trò chơi bằng cách dùng những từ mẫu của bạn hoặc dùng những từ của riêng trẻ.
- Trả lời những câu hỏi chọn lựa. ví dụ: con muốn chạy nhanh hay chậm? và câu hỏi có / không. Ví dụ “con có muốn chơi rượt bắt với bố không?”.

Bạn có thể làm :

- Thay đổi trong khi chơi để tạo thêm nhiều cơ hội đòi hỏi những phiên chơi mới.

Bố Benjamin thay đổi trò chơi bằng cách đặt một khối trên đường.

Bố của Ali thay đổi trò chơi bằng cách thành vật cản trở trên đường.

Rượt bắt ở giai đoạn đối tác:

Bạn có thể trông chờ :

- Đòi bạn chơi rượt bắt.
- Trả lời những câu hỏi. ví dụ: con có muốn bắt bạn ?
- Bắt chước bạn.
- Tự động giải thích.
- Đặt câu hỏi.

Bạn có thể làm :

- Tạo chướng ngại vật
- Tạo sự tương trọng trong lúc chơi

Ta là một con chó sói
to và xấu xí. Ta sẽ
bắt được người, con
heo nhỏ kia...

Bắt đi,
bắt đi!

Trò chơi “cưỡi ngựa”

Ở trò chơi cưỡi ngựa, trẻ có thể sẽ ở trên vai bạn hoặc nếu thích, trẻ có thể nằm dài trên lưng bạn. Khi bạn dừng lại, phiên của trẻ là đòi bạn bắt đầu chơi lại. Giỏi hơn trẻ sẽ nói cho bạn biết khi nào dừng và khi nào đi.

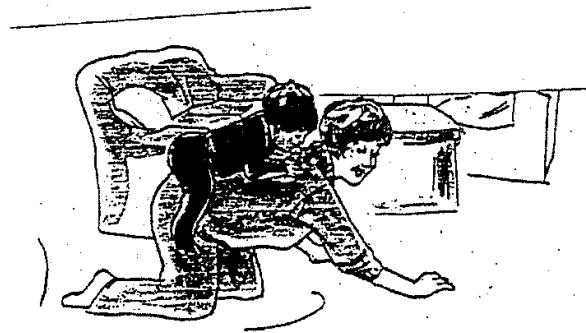
Cưỡi ngựa ở giai đoạn Tự Phát

Bạn có thể mong đợi:

- Trẻ cười thành tiếng hoặc mỉm cười trong khi cưỡi.
- Ngộ nguây khi “ngựa” dừng lại.
- Tạo nên âm thanh khi ngựa dừng.

Bạn có thể làm:

- Tạo sự thích thú, có thể bắt đầu bằng cách bạn bò xuống đất và nói “ngựa” đây” bằng một giọng hào hứng. Nếu bạn “hí”, bạn có thể tạo sự chú ý với trẻ.
- Lúc đầu, có thể để trẻ tự “cưỡi ngựa” theo ý trẻ - lặp lại trò chơi, nói “đi nào” khi bạn di chuyển về phía trước và nói “dừng lại” khi dừng. Dần dần, tăng thời gian chờ đợi cho đến lúc trẻ tỏ ý muốn bạn “đi tiếp”.

Cưỡi ngựa ở giai đoạn Yêu Cầu

Bạn có thể mong đợi

- Cười to hay mỉm cười trên lưng ngựa.
- Lúc lắc người khi ngựa dừng.
- Đạp nhẹ để làm ngựa đi chuyên.
- Có thể nói, tạo âm thanh giống như “đi nào” khi ngựa “dừng lại”.

Bạn có thể làm:

Chơi trò chơi giống khi bạn chơi với trẻ ở giai đoạn tự phát ngoại trừ việc đợi thêm một chút cho trẻ có thể biết đến phiên của mình khi “ngựa” dừng lại.

Cưỡi ngựa ở giai đoạn giao tiếp sớm

Bạn có thể mong đợi

- Trẻ bảo bạn “đi” và “dừng lại”, bạn đầu là lặp lại theo lời bạn nhưng về sau trẻ tự nói.
- Đưa ra sự lựa chọn (ví dụ: nhanh hoặc chậm).
- Bắt đầu trò chơi bằng cách nói “ngựa” hay đẩy bạn vào tư thế làm ngựa
- Bình luận về một động tác nào đó mới.
- Trả lời cho câu hỏi có/ không, ví dụ : con có muốn chơi lần nữa không?

Bạn có thể làm:

- Cung cấp, làm mẫu bằng lời nói cho việc “đi” và “dừng” ngựa. Hãy cố đưa ra cách giúp trẻ dễ dàng hơn khi thêm vào những câu nói như: “bố ơi-đi”, “bố ơi-dừng”.
- Mở rộng trò chơi bằng cách làm “ngựa” nhanh hơn hoặc chậm hơn, từ phòng này sang phòng khác. Sau đó cho trẻ quyền chọn lựa. Ví dụ: “Con muốn đi nhanh hay chậm?”, “Nhà bếp hay phòng ngủ”. hay tạo nên các chướng ngại vật trên đường ngựa đi, để khuyến khích trẻ bình luận những tình huống mới (Ví dụ: “Ồ! Nhìn kia có hàng rào”), hay trẻ sẽ nói bạn làm cách nào để vượt qua (ví dụ: “Nhảy”).

Giai đoạn Đối tác.

Bạn có thể mong đợi.

- Trẻ trả lời những câu hỏi về trò chơi “Con muốn cưỡi ngựa ở đâu?”.
- Nói với bạn nên làm gì “Đi nhanh hơn bố ơi!”, “Chậm lại ngựa ơi!”.
- Trẻ chia sẻ ý kiến thông qua những lời nhận xét: “Ngựa giỏi quá!”, “Ngựa ngốc quá!”.
- Trong giai đoạn này, tiêu chuẩn cho một trò chơi cưỡi ngựa phức tạp hơn. Bạn có thể tạo một màn kịch tưởng tượng vào trong trò chơi. Trẻ có thể giả vờ như đang cưỡi ngựa tới trường hay ngựa chúng có thể khát và cần phải uống nước. Hãy nhớ là những kiểu làm mẫu hoặc lời bình luận sẽ giúp trẻ suy nghĩ nhiều hơn. Nếu không nhiều thì bạn có thể đặt thêm nhiều câu hỏi (Ví dụ: khi bạn nói: “Ngựa mệt lắm rồi!”, trẻ có thể nói: “Vậy ngựa ngủ đi!”. Tuy nhiên nếu bạn nói: “Ngựa phải làm gì bây giờ?”. Trò chơi có thể kết thúc sớm nếu như trẻ không tìm ra câu trả lời.

Trò chơi lên xuống (trò chơi xích đu tiên).

Trong trò chơi này bạn tung trẻ vào không trung, đưa trẻ lên đầu gối hoặc để trẻ ngồi lên chân bạn và đưa chúng lên xuống. Như bạn sẽ thấy, có nhiều loại trò chơi như thế. Nếu như trẻ thích di chuyển, trẻ sẽ thích ít nhất một trong các trò chơi này.

Trò chơi xích đu tiên ở giai đoạn Tự Phát.

Bạn có thể mong đợi.

- Trong giai đoạn này trẻ có thể không chơi luân phiên. Lúc đầu trẻ có thể chạy trốn sau một lần được tung lên xuống như thế nhưng sau đó bạn có thể mong đợi trẻ có thể làm được một số việc.
- Nhìn bạn khi trẻ được tung lên.
- Nhìn bạn khi bạn hạ nó xuống.
- Đòi bạn làm tiếp.

Bạn có thể làm.

- Tạo sự chú ý cho trẻ, rồi bắt đầu trò chơi. Đưa tay bạn ra khi bạn biết trẻ đang nhìn bạn và nói: “Lên”. Nâng trẻ và tung trẻ cao hơn đầu rồi nói: “Lên”. Đặt trẻ xuống đất và đưa tay đến trẻ và hỏi: “Lên”.

- Ngay cả khi trẻ không phản ứng, cứ nâng trẻ lên cao và nói: “Lên” và tiếp tục trò chơi theo cách ấy. Đừng nên chờ đợi lâu vì trẻ vẫn chưa biết phải làm gì vào lúc này.

- Mỗi lần chơi trò chơi đợi thêm một chút trước khi nhắc trẻ lên. Hãy ra hiệu để trẻ chạy đến hoặc nhìn bố mẹ bằng cách mở vòng tay ra với trẻ.

Trò chơi Xích đu tiên ở giai đoạn Yêu Cầu

Bạn có thể mong đợi:

- Nhìn bạn và vớ tay.
- Làm tiếng động hướng về bạn.
- Nhìn bạn để bạn bỏ trẻ xuống.
- Đếm những ngón tay của bạn.
- Bắt chước bạn bằng cách tự đếm ngón tay.

Bạn có thể làm:

Bắt đầu trò chơi thêm vào phần đếm “1,2,3 lên”. Đếm chuẩn bị cho trẻ được một niềm vui theo sau và tạo cơ hội cho nhiều lần khác. Nếu như trẻ không bắt chước đếm, thì giúp trẻ bằng cách chỉ vào những ngón tay trẻ mỗi khi bạn nói một số

Trò chơi Xích đu tiên ở giai đoạn giao tiếp sớm.

Bạn có thể mong đợi:

- Nhìn bạn và đòi tung lên bằng một từ nào đó.
- Nhìn bạn và đòi hạ xuống bằng một từ nào đó.
- Đếm số và lặp lại những con số để tiếp tục trò chơi.
- Hoàn thành việc thêm vào những chỗ trống khi đang đếm.

Bạn có thể làm.

- Nếu trẻ bắt đầu lặp lại, giúp trẻ đóng vai của mình, bằng cách khuyến khích trẻ thêm vào chỗ trống khi bạn đếm số 1,2,3. Để trẻ biết bạn mong đợi trẻ đóng vai của mình bằng cách nói chậm lại trước khi đếm đến ba. Chờ đợi là cho trẻ cơ hội để nói từ ấy. Sau đó, khi trẻ biết rõ về trò chơi, trẻ có thể tự đếm vào mỗi chỗ trống cho mỗi con số. Bao gồm cả những câu như: “con muốn...” trong trò chơi. Dần dần nói ít hơn để trẻ hoàn thiện câu nói của mình.

183

- Thêm vào những hoạt động mới để trẻ có thể đóng các vai khác nhau. Cho trẻ trò chơi quay tròn thể cho trẻ tung hứng. Sau đó bạn có thể cho trẻ quyền chọn lựa 1 trong 2 trò “tung hứng hoặc quay vòng”.
- Làm những việc không mong đợi. Khi trẻ nói rằng trẻ muốn đi xuống, cứ để trẻ trên cao hay để trẻ xuống một chỗ khác như là giường.

Trò chơi Xích đu tiên ở giai đoạn hợp tác.

Bạn có thể làm.

- Thích nghi trò chơi để trẻ có nhiều cơ hội để luân phiên nói, ví dụ: bạn có thể hạ trẻ xuống đất thật chậm vài lần sau đó làm thật nhanh, làm một mẫu từ nào đó mô tả những việc bạn làm. Sau đó cho trẻ lựa chọn “Con muốn đi nhanh hay chậm?”. Bạn có thể kéo trẻ lên trên đầu và hỏi “Con muốn cao hay không cao lắm?”.
- Đưa ra trò chơi tương tự bằng cách giả vờ trẻ đang bay như một con chi hay máy bay. Làm mẫu tiếng chim hoặc máy bay hay từ gì đó mà trẻ có thể sử dụng, ví dụ: “Máy bay đang hạ cánh, ô không, máy bay nổ rồi!”.

Các trò chơi có người khác ở tất cả các giai đoạn.

Cưỡi ngựa-lên xuống:

Đây cũng giống hệt như trò chơi lên xuống, ngoại trừ việc trẻ sẽ có lên lưng bạn cho một chuyến đi lên xuống.

Trồng chuối:

Nếu trẻ thích chúi đầu xuống và đưa mông lên, hãy biến việc này thành trò chơi. Khi trẻ chúi đầu, cố nhắc chân trẻ lên và nói: “Lên nào” khi nhấc và xuống “Khi bạn hạ trẻ xuống thấp”.

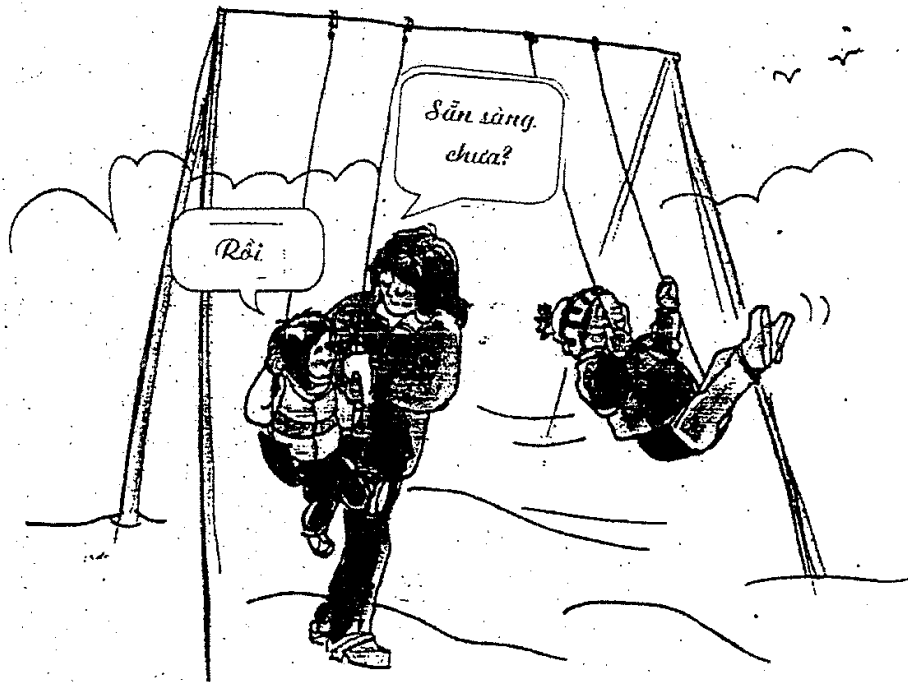
1, 2, 3 đưa:

- Chơi trò 1,2,3 đưa cũng giống như bạn chơi lên và xuống. Trừ việc thay vì bạn tung trẻ qua đầu, dùng đưa trẻ vòng quanh bằng cách nắm tay và nói: “1,2,3” (dùng) đưa hay: “Đi nào”.
- Nếu bạn đã nói 1,2,3 trong những trò khác, thì hãy nói những câu khác như “Xong chưa, chuẩn bị đi nào”, hay tạo nên bằng cách sử dụng tên của trẻ: “Adam đi lên nào, Adam đi xuống nào!”.
- Bạn cũng có thể sử dụng trò này trên xích đu- một vài trẻ trở nên hiện đơn

Lên, lên...
và... trên!

Trẻ có thể thích bò lên.

Khi chơi trò chơi xích đu, bạn có thể tạo cơ hội cho trẻ làm và nói điều gì đó trước khi bạn đẩy trẻ.

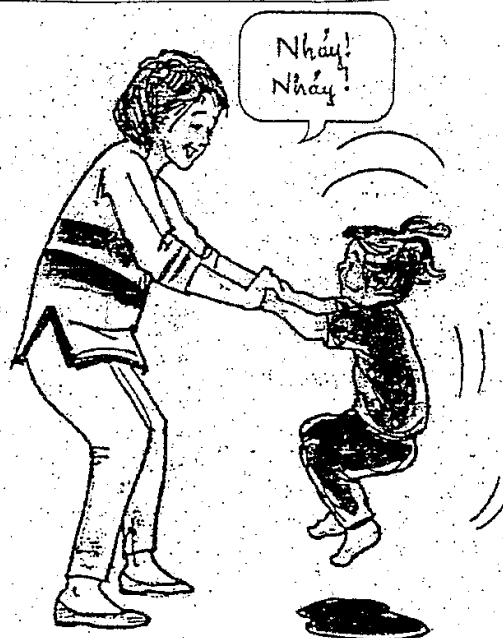
Đu đưa.

1,2,3 đu đưa thì sẽ vui hơn khi trẻ đi giữa bố và mẹ và một người khác to lớn hơn. Nắm tay trẻ kéo tay trẻ lên và nói "1,2,3,đu đưa" hay "1,2,3 bay lên" nếu đã nói 1,2,3 trong trò chơi khác trước đó thì có thể nói "đến lúc đu đưa rồi" hay "chúng ta bay lên nào".

1,2,3 nhảy.

1,2,3 nhảy được chơi giống như trò lên xuống nhưng thay vì tung trẻ lên đầu, hãy nắm tay trẻ và nhảy lên xuống cùng nhau nói 1,2,3 nhảy. Nếu trẻ thích nhảy, bạn có thể dùng một tấm đệm lò xo nhỏ có thể mua được ở các cửa hàng bán đồ thể thao. Nếu trẻ sử dụng tấm đệm này, chắc chắn bạn ngừng cho trẻ nhảy để trẻ có cơ hội yêu cầu lần nữa.

Trò trái banh to.

Một trái banh đủ to để con bạn ngồi là lí tưởng cho trò chơi này. Trẻ ngồi trên trái banh, nằm sấp trên banh hay quỳ trên banh. Bạn ngồi bên cạnh đỡ cho trẻ. Đẩy trái banh nhẹ nhàng và nói: “Xong chưa, sẵn sàng - đi nào, 1,2,3 tung” hay “tung trên banh” cho trẻ cơ hội luân phiên tùy theo giai đoạn giao tiếp của trẻ.

Núi gỏi.

- Trò này gây nhiều kích thích: chạy, nhảy, cảm thấy sức ép lên cơ thể.
- Cùng trẻ tạo ra một núi gỏi, cái này chồng lên cái kia, khi bạn đang làm, hãy đếm những cái gỏi và đưa ngón tay bạn để chỉ những con số bạn đang đếm. Sau đó bảo: “Nhảy nào”.
- Giúp trẻ nhảy vào trong đống gỏi ấy. Bạn có thể giúp trẻ chạy lấy đà một đoạn. Có nhiều cách để bạn có thể chen ngang vào trò chơi khiến trẻ phải làm lại từ đầu để trẻ có thể biết được cách thức cuộc chơi. Nếu trẻ ở giai đoạn yêu cầu, trẻ có thể giúp “dựng” núi và “nhảy”.
- Ở giai đoạn giao tiếp sớm trẻ có thể đi vào những chỗ mà bạn bỏ lưng khi bạn nói: “xong chưa... sẵn sàng...”. Ở giai đoạn hợp tác, có thể khuyến khích trẻ nói cho bạn biết cách làm một núi gỏi và đến phiên ai là người nhảy.

Trò chơi giúp con bạn hiểu những mệnh lệnh đơn giản.

- Trẻ ở giai đoạn tự phát hoặc yêu cầu chỉ học để hiểu bạn nói gì. Bạn có thể giúp trẻ học để đáp ứng lại với vài mệnh lệnh đơn giản bằng cách tạo ra những trò chơi khác với thường ngày. Nếu bạn có thái độ dạy tích cực, những trò chơi này cũng sẽ rất vui như những trò chơi khác.
- Trong khi chơi, có thể có sự trợ giúp: “hỏi một lần và rồi hỏi lần nữa kèm theo sự giúp đỡ”.

Trò chơi : “ lại đây”.

Bắt đầu chơi khi con bạn bỏ chạy khỏi bạn. Khi chúng không quá xa, gọi tên chúng và nói: “(tên trẻ) lại đây nè!”. Giúp trẻ đáp lại, nhờ một người khác hướng dẫn trẻ lại chỗ bạn. Sau đó trẻ có thể chạy tới, lui giữa 2 người. Nếu bạn muốn thúc đẩy trẻ đến với bạn, hãy để trẻ thấy bạn cầm một thứ gì đó cho trẻ, hay một thứ đồ chơi trẻ thích. Khi trẻ đến với bạn, khen trẻ, ôm trẻ, tung trẻ lên và cho trẻ món đồ chơi.

TÓM TẮT

- Ở phần đầu của chương này, chúng ta đã nói “mọi thứ con bạn cần biết về giao tiếp có thể học được từ những trò chơi có người”.

- Trong trò chơi có người, như trong đối thoại, con bạn nên theo một chủ đề, luân phiên và đáp ứng với người đang chơi với trẻ. Để giúp trẻ giao tiếp, hãy xây dựng những trò chơi có người của bạn theo hướng dẫn R.O.C.K. Lặp lại những gì bạn làm và nói mỗi khi bạn chơi.

- Chơi trò chơi thường xuyên, cho trẻ cơ hội để trẻ biết chơi luân phiên, gợi ý cho trẻ luân phiên, sử dụng những gợi ý tự nhiên mà không cắt ngang trò chơi. Quan trọng nhất là phải làm trò chơi thật vui.

- Không phải mọi trẻ đều học nói trong trò chơi có người. Tuy nhiên, trẻ cũng học rất nhiều về sự tương tác qua lại. Hơn tất cả, con bạn sẽ không nhận ra rằng trẻ đang làm một việc còn hơn cả việc đơn giản là có thời gian tốt với người thân yêu nhất của chúng, không ai khác hơn chính là bạn.

6

GIÚP TRẺ HIỂU NHỮNG GÌ BẠN NÓI

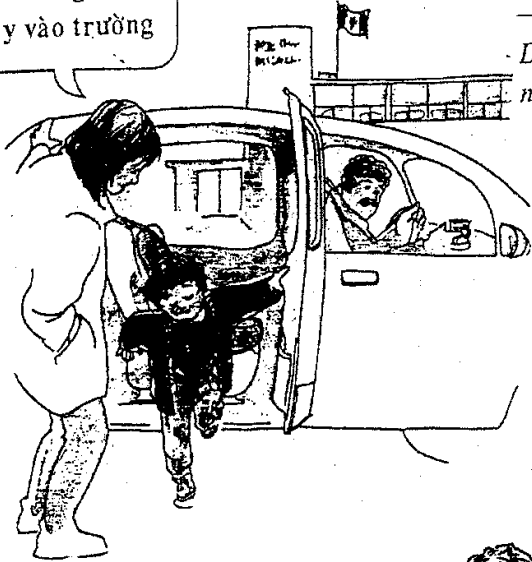
Đó là
nước táo!

Để con của bạn hiểu được sự nối kết giữa từ ngữ với thế giới hiện thực, trước tiên, trẻ phải hiểu điều gì đang xảy ra xung quanh trẻ. Nhưng để hiểu được thế giới xung quanh thường khó khăn đối với trẻ em. Vì việc xử lý thông tin có thể khó khăn với trẻ, nên bạn và trẻ có thể phát triển nhiều cách diễn đạt khác nhau trong một tình huống. Ví dụ, nếu con bạn xếp hàng những đồ chơi của trẻ là vì trẻ thích nhìn hình mẫu đó, sự hiểu biết của trẻ về ý nghĩa của việc chơi với những đồ chơi có thể khác với sự hiểu biết của bạn.

Ngay cả khi con bạn hiểu được tình huống, trẻ cũng không thể hiểu những từ đi kèm theo tình huống đó.

Raphael, chúng ta xuống đây, hãy vào trường

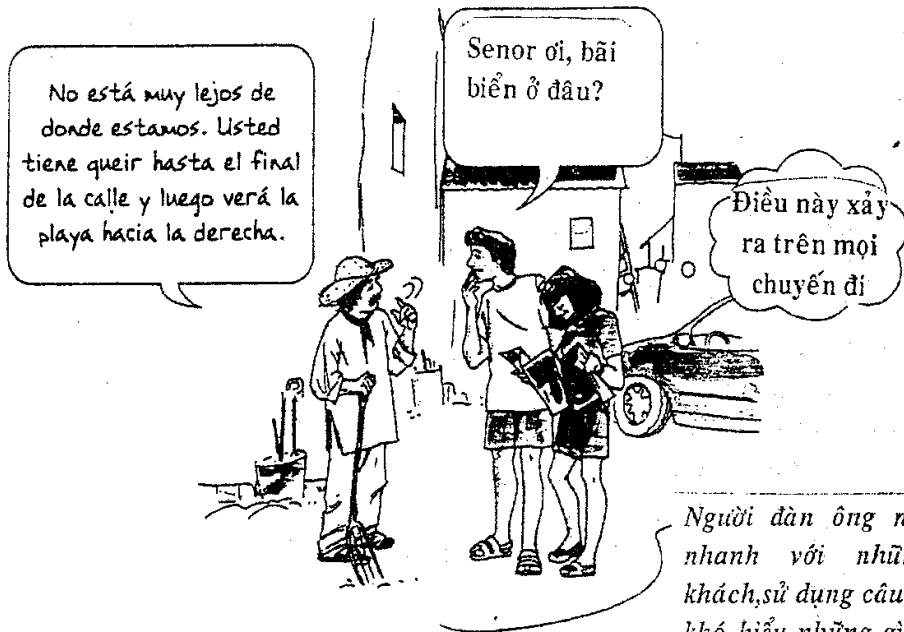

Dường như Raphael hiểu ý nghĩa của từ "đi vào trường"

Raphael, trời lạnh, chúng ta đi vào nhà

Trong một tình huống khác, từ "đi vào" không có nghĩa gì với Raphael ...

Người đàn ông này nói nhanh với những du khách, sử dụng câu dài. Họ khó hiểu những gì anh ta nói.

Bây giờ người đàn ông thay đổi cách nói với du khách. Ông ta giúp họ hiểu sự hướng dẫn của ông ta bằng câu ngắn lặp đi lặp lại và nhấn mạnh một số từ quan trọng, nói chậm lại và chỉ cho du khách lối đi bằng cách chỉ ngón tay và sử dụng bản đồ.

Có thể trẻ có kinh nghiệm về sự thất bại giống như ai đó cố gắng hiểu một ngoại ngữ. Ở chương 1, chúng ta đã thảo luận cách mà hầu hết những trẻ em chậm ngôn ngữ có khó khăn để tiếp thu những gì chúng nghe được. Có nghĩa trẻ có những khó khăn sau:

- Hiểu những gì bạn nói
- Lắng nghe bạn khi có những âm giọng và cái nhìn khác.
- Cấu tạo những điều trẻ nghe.

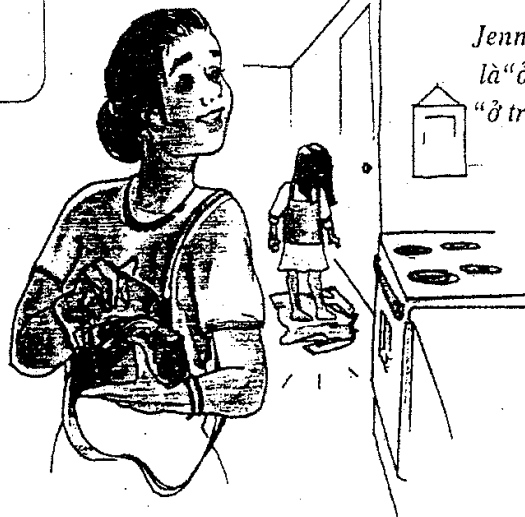
JEREMY, bây giờ,
con cần cất dọn những
thứ đó đi, để chúng ta
có thể ăn trưa

JEREMY không hiểu
những gì mẹ nói

Thậm chí khi trẻ biết ý nghĩa của từ đặc biệt trong một tình huống, trẻ không thể hiểu nghĩa của nó là gì trong ngữ cảnh khác. Đây là lý do mà trẻ có khuynh hướng kết hợp một ý nghĩa đơn với từ đặc biệt.

Jenny,
mặc áo vào

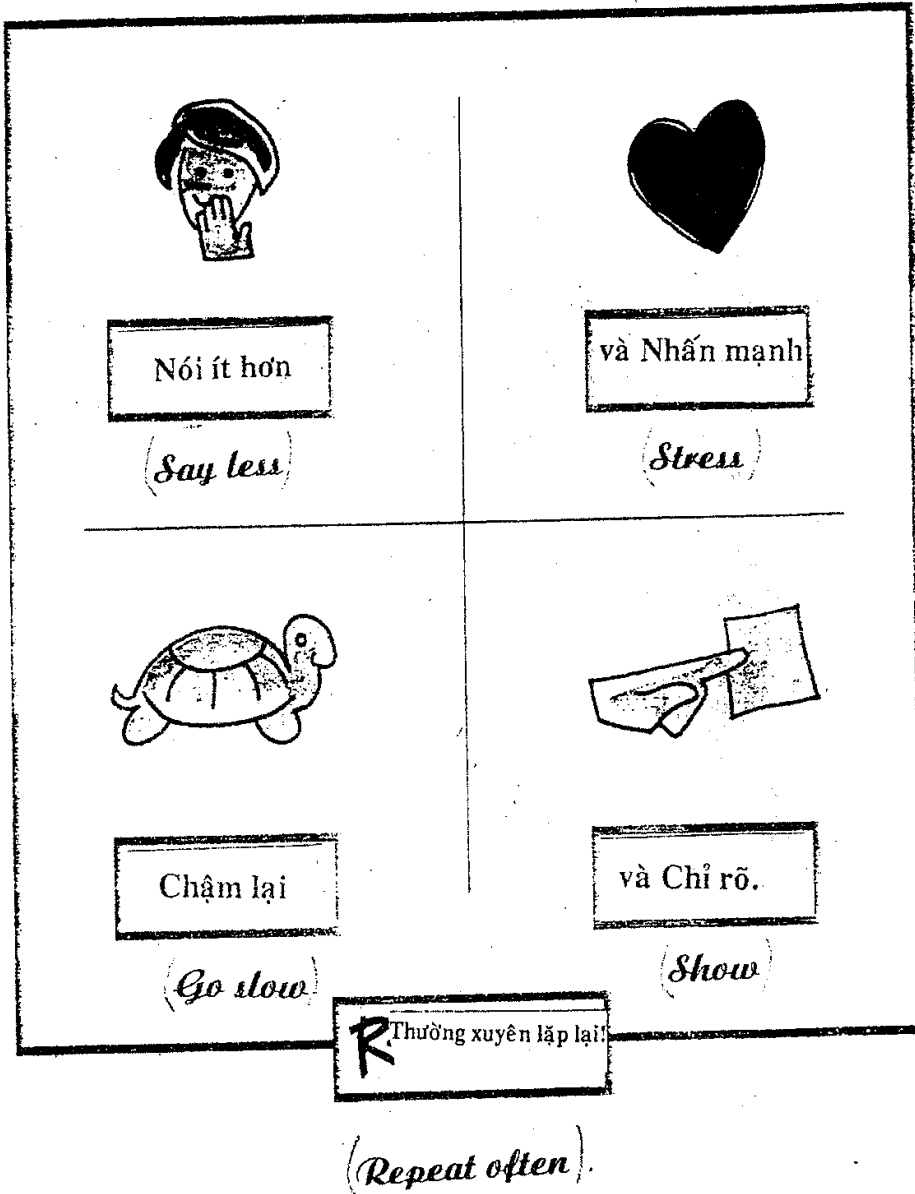

Jenny, đã học từ "ở trên" có nghĩa
là "ở trên của". Giờ thì trẻ hiểu
"ở trên" chỉ có một nghĩa.

Nói Ít Hơn và Nhấn Mạnh,
Chậm Lại và Chỉ Rõ.

Để giúp việc nhớ bằng cách điều chỉnh những gì bạn nói làm cho trẻ dễ hiểu một cách dễ dàng hơn, sử dụng theo vắn dưới đây:

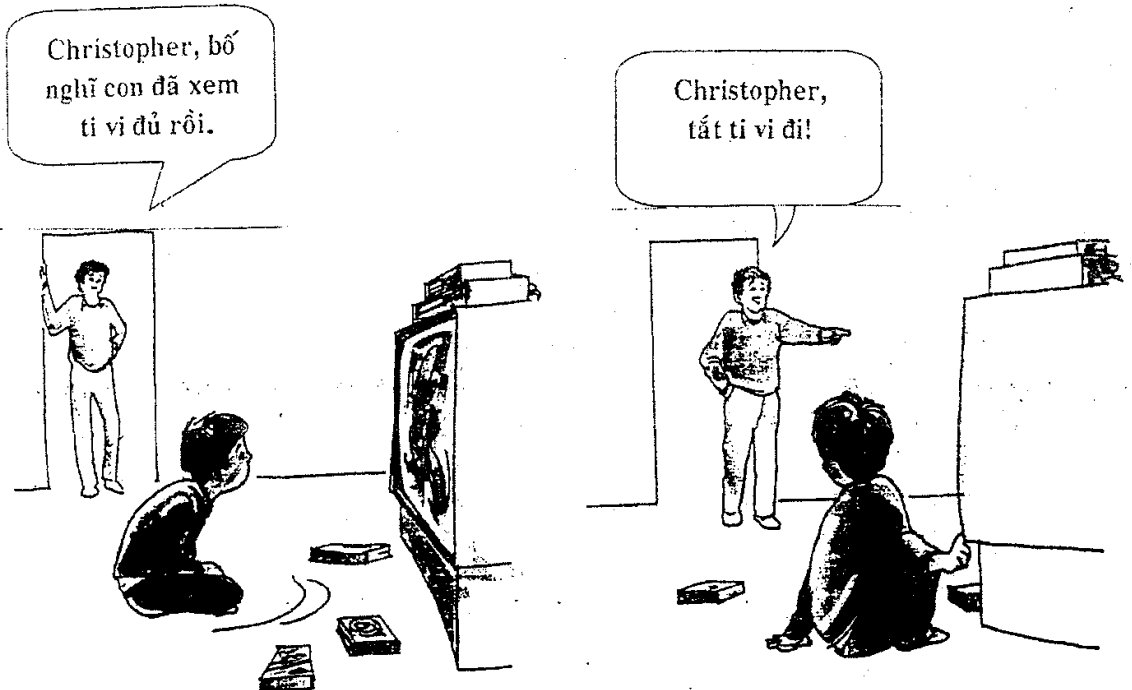
Nói ít hơn

- Đơn giản hóa những điều bạn nói
- Dùng câu ngắn, rõ ràng.

Đơn giản hóa những điều bạn nói

“Nói ít hơn” có nghĩa là bạn trò chuyện với trẻ tùy theo mức độ hiểu của trẻ, điều này còn tùy thuộc vào giai đoạn giao tiếp của trẻ. Đưa ra tất cả những lời hướng dẫn rõ ràng, từ ngữ đơn giản. Hầu như thông thường bạn cần đưa ra gợi ý nhìn cùng với lời hướng dẫn. Ví dụ, khi trẻ đến giờ ngủ, nói “tối giờ ngủ rồi” và chỉ cho trẻ bộ đồ ngủ.

Sử dụng câu ngắn, rõ ràng.

CHRISTOPHER không thể hiểu những gì cha trẻ nói.

Khi cha trẻ dùng câu đơn giản và chỉ ra những gì ông ta đang nói tới, CHRISTOPHER hiểu chính xác điều gì phải làm.

Nhấn mạnh

- Làm rõ những từ quan trọng.
 - Đặt những từ quan trọng vào cuối câu nói.
 - Sử dụng từ vui nhộn.
-
-

Chậm lại.

- Tạm dừng giữa các từ và cụm từ.
 - Tự nhiên
-

Tự nhiên

Cố gắng nói càng tự nhiên càng tốt để giúp trẻ hiểu ý nghĩa những gì bạn nói. Bạn muốn tránh làm mất nhịp điệu và cung giọng tự nhiên để giúp trẻ hiểu lời nói. Nếu bạn nói quá chậm hoặc chia nhỏ các từ, như là “lại đây”, “cảm ơn” hoặc “mẹ muốn”, trẻ có thể khó hiểu bạn hơn. Và nếu bạn giống như người máy, trẻ cũng có thể tương tự, vì trẻ bắt chước mẫu của bạn.

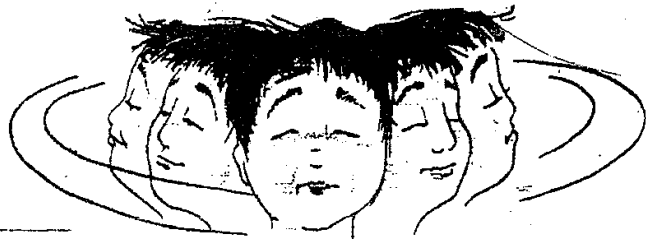
Chỉ rõ

- Chỉ rõ với vật thật
- Chỉ rõ với hành động và cử chỉ
- Chỉ rõ với hình ảnh
- Chỉ rõ với từ được in

Vì trẻ học những điều tốt nhất khi trẻ có thể thấy những gì bạn đang nói, bạn hãy kết hợp những gì bạn nói với dụng cụ gợi ý nhìn - vật thật, hành động, cử chỉ, hình ảnh, hoặc những từ được in- tăng dần khả năng ý thức về từ. Những gợi ý nhìn ở lại trong tâm nhìn lâu sau khi lời nói qua đi. (xem chương 7 phần gợi ý nhìn).

Chỉ rõ với vật thật

Lúc đầu, có thể trẻ cần thấy vật thật để tạo sự liên tưởng giữa từ và đồ vật. Ví dụ: khi bạn kêu trẻ đến giờ lên xe, thì chỉ cho trẻ thấy chìa khoá xe. Đến giờ đi ngủ thì chỉ vào bộ đồ ngủ.

Vừa nói “không” vừa chỉ !

Chỉ với hình ảnh

Chỉ với từ được in

Nếu trẻ nhìn tên được in trên hình ảnh
trong cuốn album gia đình, trẻ có thể
bắt đầu nhận ra tên riêng và "đọc" chúng.

R.

Thường xuyên lặp lại

Repeat often

Làm cách nào để điều chỉnh điều bạn nói ở Giai Đoạn Tự Phát và Yêu Cầu

Nói ít lại

- Gán nhãn cho đồ vật, người, hành động và sự việc.
- Dùng tên riêng của người, đồ vật và hành động.
- Dùng tên riêng của trẻ khi nói chuyện với trẻ.

Nhấn mạnh.

- Sử dụng từ ngữ vui nhộn

Chậm lại.

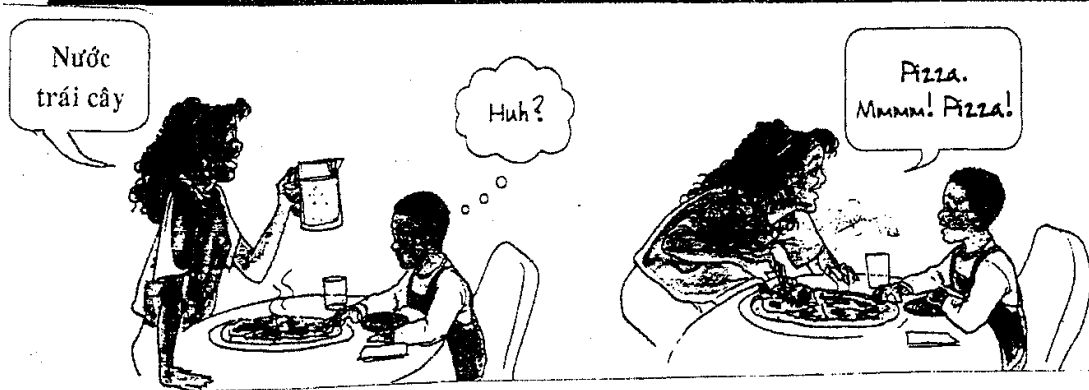
- Tạm dừng giữa các từ
- Tự nhiên

Chỉ rõ

- Chỉ rõ với vật thật
- Chỉ rõ với hành động và cử chỉ được diễn tả
- Chỉ rõ với hình ảnh

Gán nhãn cho đồ vật, người, hành động và sự kiện.

Thay vì cho Carl tên đồ vật mà trẻ nhìn thấy (Pizza), mẹ của Carl nói về nước trái cây. Điều này làm trẻ lúng túng.

Khi mẹ của Carl nói về những gì trẻ quan tâm, bà đã giúp trẻ hiểu từ "Pizza" nghĩa là gì.

Sử dụng tên riêng của người, đồ vật và hành động.

Mẹ của Rebeqa nói càng ít từ càng tốt, nhấn mạnh từ "mở" vì nó diễn tả điều Rebeqa quan tâm.

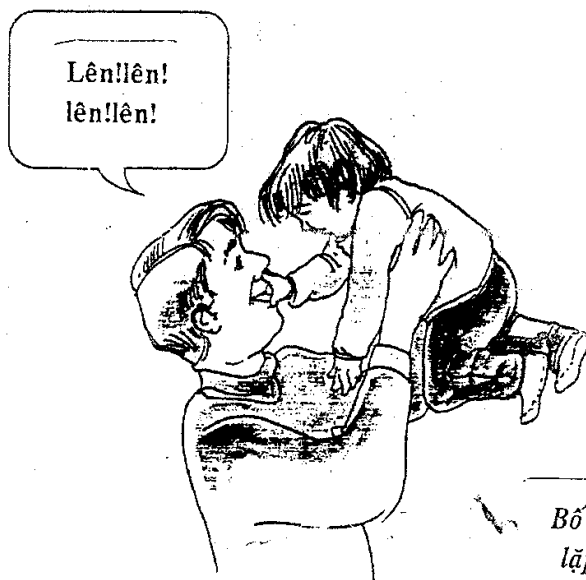
Sử dụng tên riêng của trẻ khi nói chuyện với trẻ

Sử dụng từ vui nhộn

Vui nhộn như từ "Uh Oh" dễ nghe,
dễ hiểu và dễ lặp lại.

Bố của Kelsi tạo hứng thú bằng cách
lặp lại từ "lên" càng nhiều càng tốt.

Chỉ rõ với vật thật

Correy,
sách

Mẹ của Correy chỉ cho trẻ cuốn sách để
giúp trẻ hiểu những gì bà nói .

Chỉ-rõ với hành động, cử chỉ và biểu lộ vẻ mặt rõ ràng

Có và không

Làm rõ gật đầu lên xuống để nói "có"
và lắc đầu qua lại để nói "không"

Chào và tạm biệt
Vẫy tay

Lên

Chỉ ngón tay lên

Xuống

Chỉ ngón tay xuống

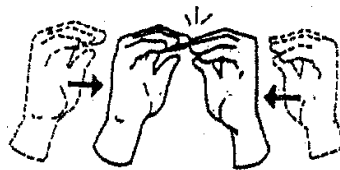
Kết thúc

Phủ lòng bàn tay này lên lòng
bàn tay kia.

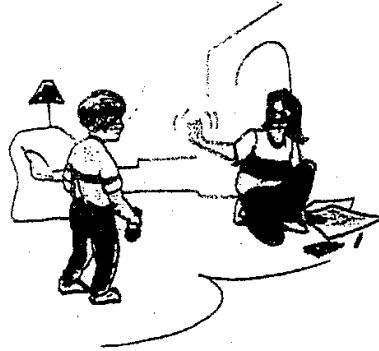
Thêm nữa

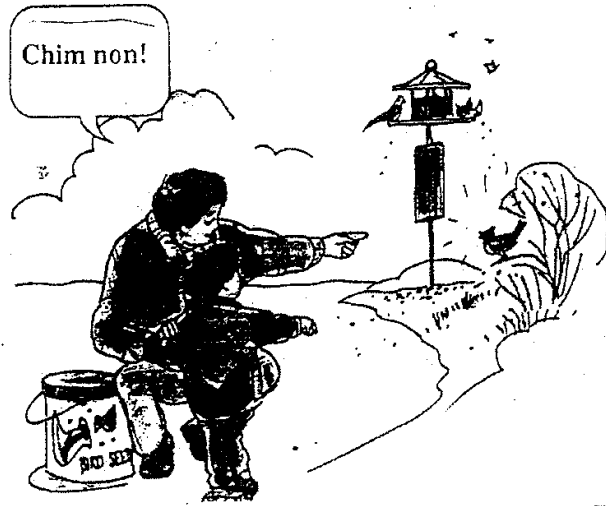
Chấp hai lòng bàn tay thành
hình chữ O vào nhau, chạm các
ngón tay lại một lần.

Đến đây (với mẹ)

Ngửa lòng bàn tay lên vẫy lại

Chỉ rõ với hình ảnh

*Khi người mẹ chỉ cho trẻ hình ảnh nước trái cây,
bé Madeline bắt đầu hiểu được cái gì bên trong tủ lạnh.*

Điều chỉnh Như Thế Nào Với Những Gì Bạn Nói Ở Giai Đoạn Giao Tiếp Sớm.

Nói ít lại

- Sử dụng câu đơn giản đúng ngữ pháp.
- Gán nhãn (đặt tên) cho đồ vật, người, hành động và sự việc.
- Nói tên của người sau khi bạn dùng đại từ.

Nhấn mạnh

- Sử dụng cách xây dựng và phá vỡ
- Dùng từ vui nhộn.

Chậm lại

- Trò chuyện với trẻ bằng hai cách sau:
Một cách giúp trẻ hiểu.
Một cách giúp trẻ nói.

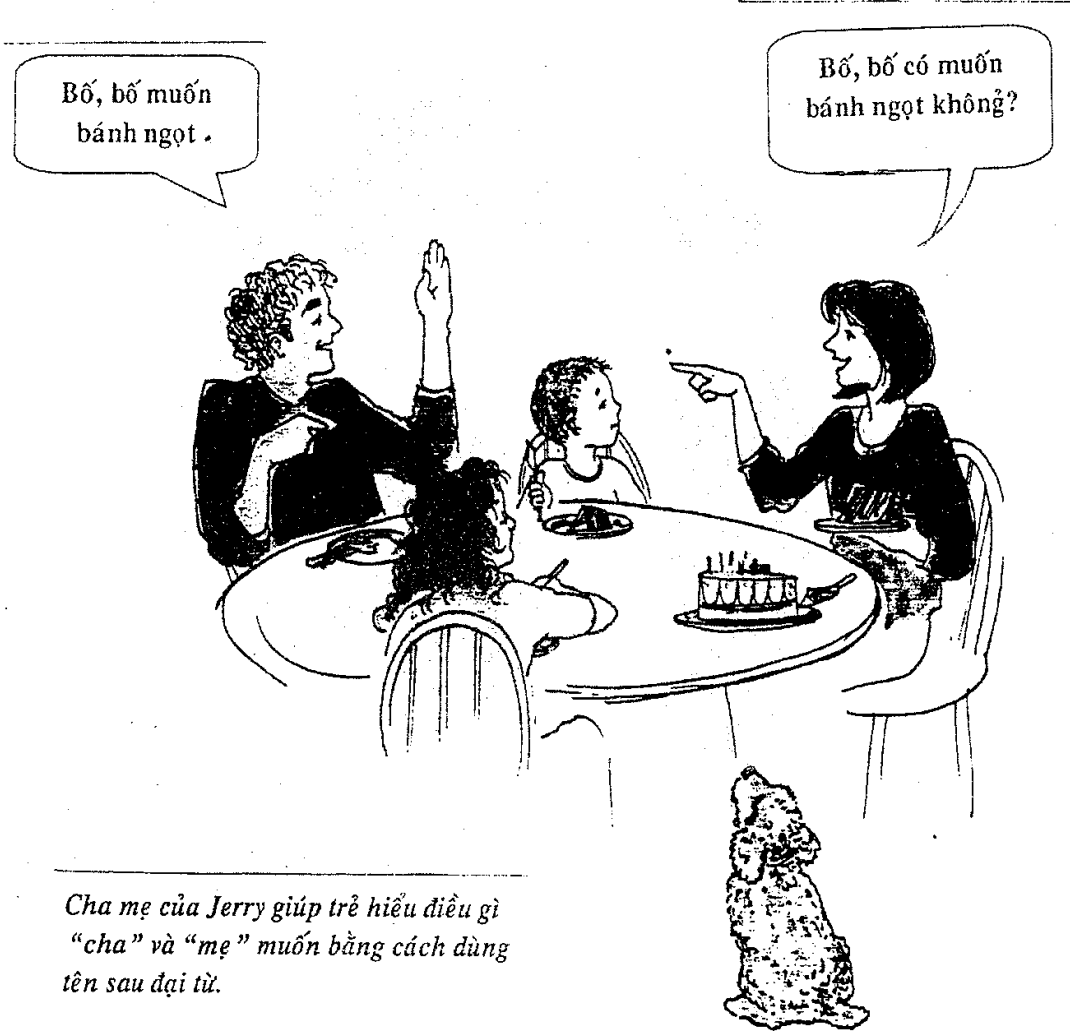
Chỉ rõ

- Chỉ rõ với đồ vật, điệu bộ và hình ảnh.

Nhảy!
Lên gối!

Sử dụng đại từ đi kèm tên người

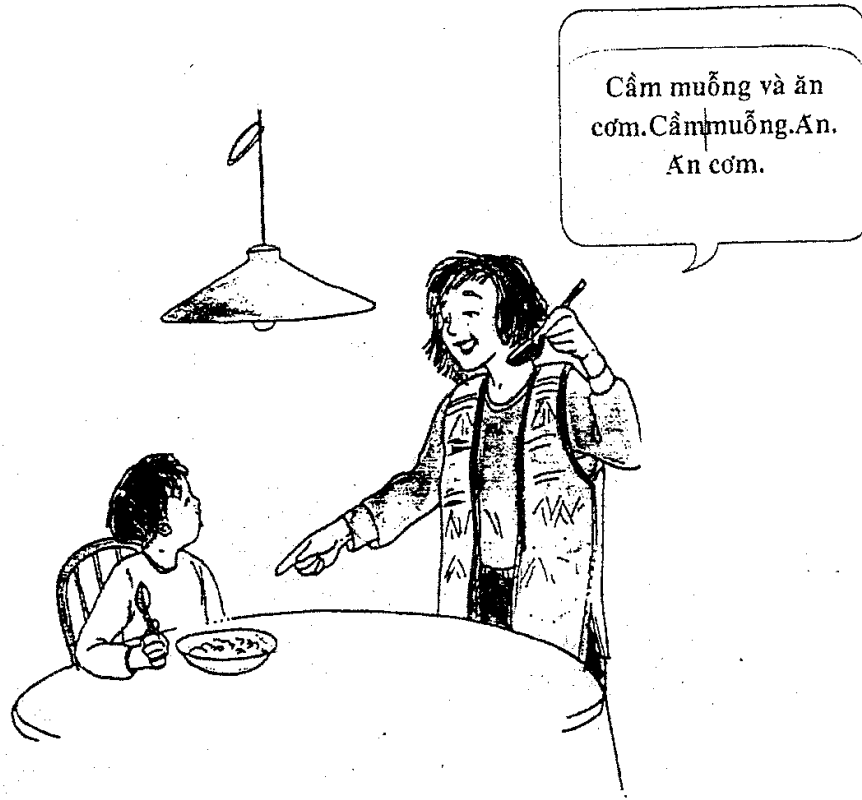
Sử dụng cách xây dựng và phá vỡ (chia nhỏ)

- Trong việc xây dựng, bắt đầu bằng cách nói mỗi phần của câu và sau đó xây dựng các phần để hoàn thành câu. Ví dụ: nói “Nón (chỉ cái nón). Đội lên (cử chỉ). Đội nón lên”. Xây dựng giúp trẻ hiểu mỗi từ trong câu.

*Để giúp trẻ hiểu mỗi từ,
bắt đầu với một từ và xây
dựng nhiều từ thành câu ngắn.*

- **Phá vỡ**(chia nhỏ) bắt đầu với cả câu và sau đó chia nhỏ ra làm nhiều phần.
Ví dụ: “lấy muống và ăn cơm.lấy muống.Muống(chỉ vào cái muống). Ăn cơm (chỉ vào cái chén). Hầu hết thời gian, bạn sử dụng đồng thời xây dựng và phá vỡ(chia nhỏ).

Mẹ của Danny bắt đầu bằng cách nói nguyên câu, rồi sau đó chia ra thành từng phần nhỏ, chỉ vào những gì bà ta nói. Sau đó, bà ghép phần cuối của câu lại (“ ăn cơm ”)

Trò chuyện với trẻ bằng hai cách.

Nước táo!

Mẹ của Justin giúp trẻ hiểu tên đồ vật

Con muốn nước trái cây.

Con muốn nước trái cây.

Bây giờ, mẹ của Justin đang giúp trẻ hỏi về nước trái cây bằng cách nhấn mạnh lời nói. Justin có thể dùng lời nói đó để lặp lại.

Chỉ rõ với đồ vật, cử chỉ và hình ảnh.

Điều chỉnh như thế nào những gì bạn nói ở giai đoạn đối tác

- Trò chuyện với trẻ bằng hai cách:
 - Giúp trẻ hiểu
 - Giúp trẻ nói
- Sử dụng cách xây dựng câu và chia nhỏ câu.
- Lập lại những gì trẻ nói, sửa lỗi.
- Ướm lời chú giải và ý kiến riêng của bạn.
- Chỉ ra thời khoá biểu bằng hình ảnh, bảng lựa chọn và truyện cá nhân.

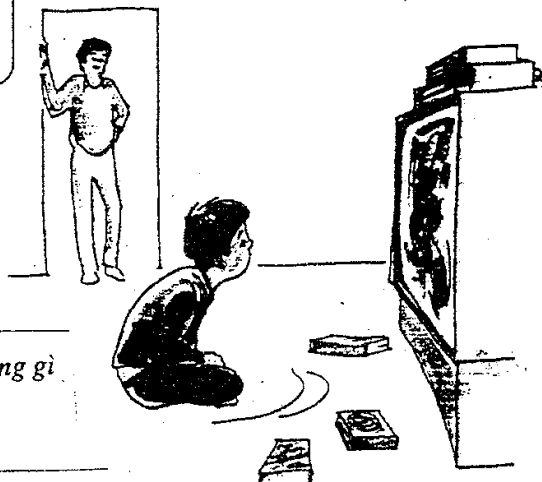
Trò chuyện với trẻ bằng hai cách

- Trò chuyện với trẻ giúp trẻ hiểu

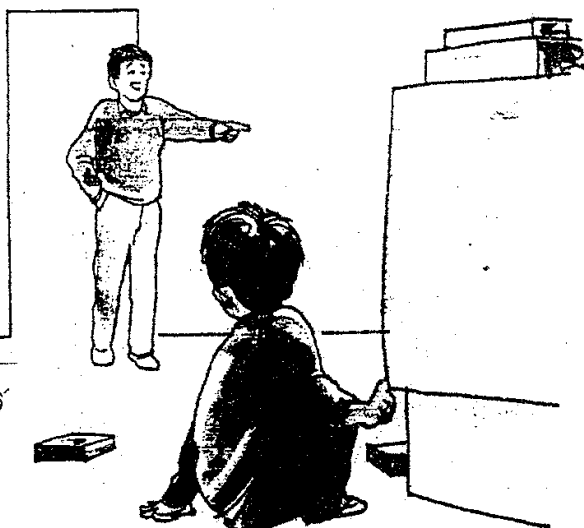
Cha của Jerry giúp trẻ hiểu những gì mà cô gái nói bằng cách làm đơn giản hóa câu nói.

Christopher, bố
nghĩ là con đã xem
ti vi đủ rồi

Christopher, không hiểu những gì
bố trẻ muốn nói . . .

Christopher,
tắt ti vi đi

Như thế bố nói chính xác những gì bố
muốn để Christopher có thể hiểu -
là sự rõ ràng và cụ thể.

- Trò chuyện với trẻ để giúp trẻ nói.

Sử dụng cách xây dựng câu và chia nhỏ câu.

Bố của Brian bảo trẻ làm gì (“Mặc áo khoác vào”). Kế đến, ông nói với trẻ lý do tại sao phải làm vậy (Bên ngoài trời lạnh). Sau cùng, ông chỉ cho bằng cách nào từ “vì” nối kết hai câu.

TÓM TẮT

Hầu hết trẻ em với ASD đều có khó khăn để hiểu những gì người lớn nói. Bạn có thể giúp trẻ hiểu ý nghĩa của từ ngữ bằng việc điều chỉnh cách bạn nói. Nói ít hơn khi bạn trò chuyện với trẻ. Nói với trẻ bằng câu ngắn để diễn tả những gì đang xảy ra xung quanh trẻ. Tạo những từ mà bạn muốn trẻ hiểu (và nói từ cuối) biểu lộ ra bằng cách chậm lại trước khi bạn nói và làm rõ những từ đó. Cuối cùng, sử dụng khả năng của trẻ – sự quan tâm của trẻ với tất cả những gì trẻ thấy – để giúp trẻ hiểu và sắp xếp sự kiện và đối tượng, bao gồm những gì trẻ nói và làm.

(1) ASD: Rối loạn tự kỷ

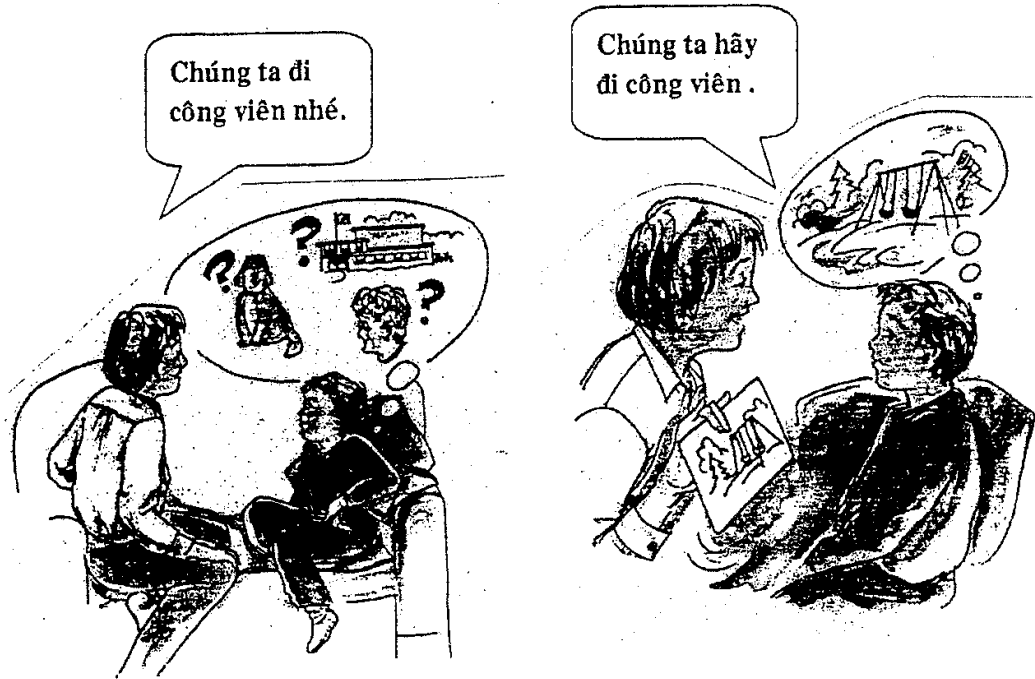
7

CÔNG CỤ NHÌN HỖ TRỢ

*"Tôi nghe và tôi quên.
Tôi thấy và tôi nhớ.
Tôi làm và tôi hiểu."*

--- Châm ngôn Trung Quốc ---

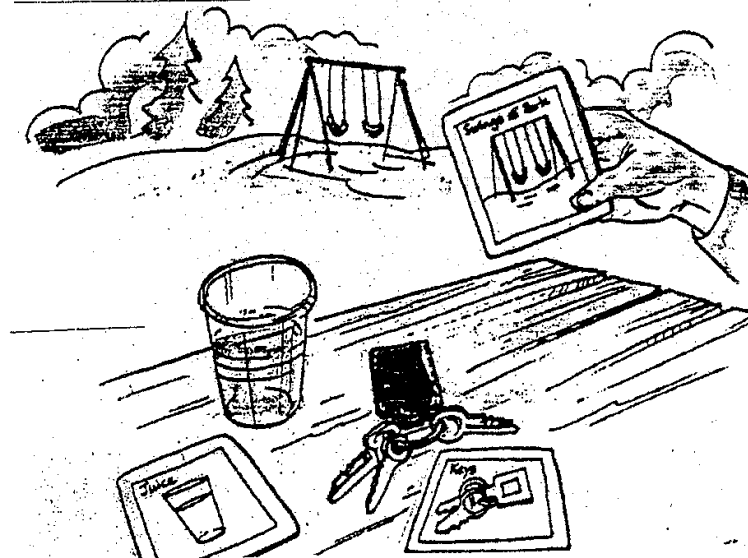

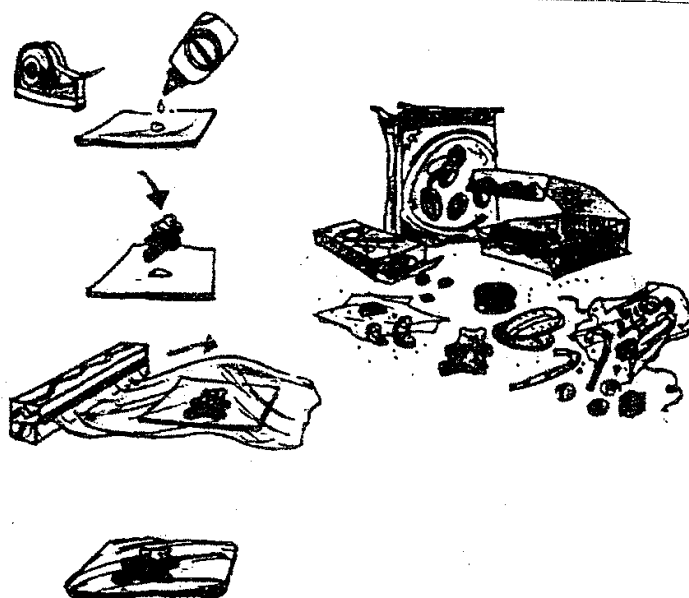

Albert không hiểu mẹ đang nói gì... ...Cho đến khi mẹ đưa cho em một tấm hình.

Cách tạo ra Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ .

Nếu như trẻ chưa sẵn sàng với hình ảnh, hãy dùng vật thật làm Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ.

Để giúp trẻ dần dần hiểu được ý nghĩa của hình ảnh, cố gắng dán vật thật lên miếng bìa cứng và bao lại với màng nhựa trong suốt.

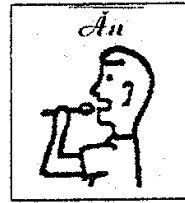
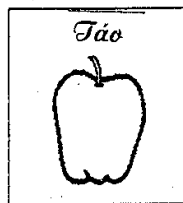
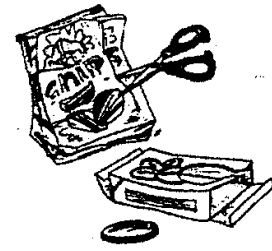
Ảnh chụp màu

Trẻ có thể hiểu ý nghĩa của ảnh chụp trước rồi mới hiểu được ý nghĩa của hình vẽ nét. Để giúp trẻ hiểu những hình vẽ, cố gắng đặt hình vẽ nét ở một góc ảnh chụp.

Hình vẽ nét

Bạn có thể cắt hình ảnh thực từ các hộp đựng những thức ăn mà trẻ thích.

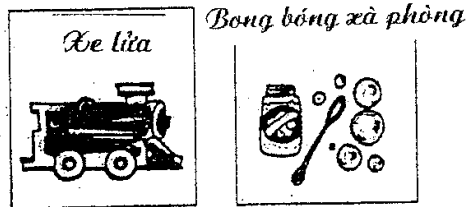
Những hình trên lấy từ quyển “sách về những ký hiệu giao tiếp bằng hình” tác giả Mayer – Johnson.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ Giúp Trẻ Hiểu Thông Tin

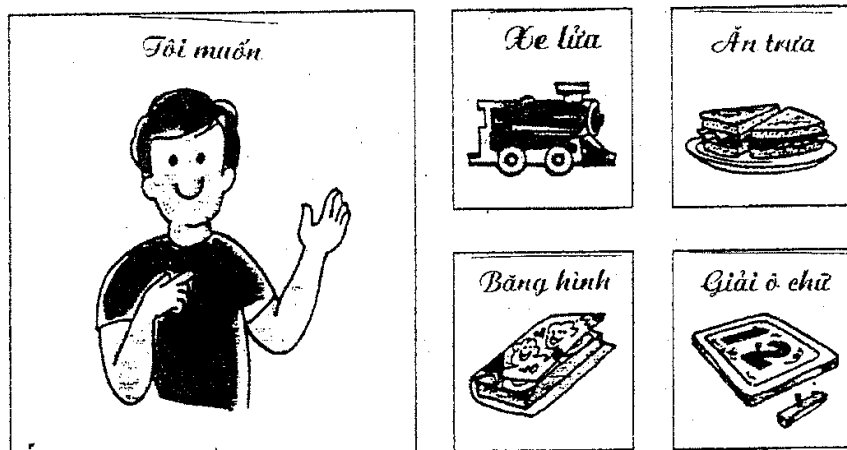
Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ hiểu được nhiều loại thông tin khác nhau. Chúng có thể chỉ cho trẻ :

- Sự lựa chọn mà trẻ có
- Những gì sắp xảy ra
- Quá khứ và tương lai
- Những cảm xúc của trẻ và những cảm xúc của người khác.
- Cách làm những việc một cách độc lập.

CÔNG CỤ NHÌN HỖ TRỢ CÓ THỂ GIÚP CHO TRẺ HIỂU NHỮNG SỰ CHỌN LỰA MÀ TRẺ CÓ

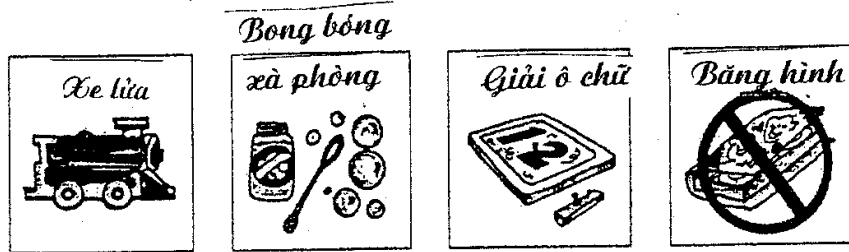

Đây là bảng lựa chọn hai phần, dùng hình ảnh.

Bằng việc thêm “Con muốn” vào bảng chọn lựa,
trẻ có thể học cách làm thành câu.

DẤU HIỆU "KHÔNG"

Xem video không phải là một lựa chọn hôm nay!

Không đánh

Bỏ tay xuống

Lấy quyển sách

Dấu hiệu này bảo trẻ không được đánh nữa. Sau đó dấu hiệu nói cho trẻ biết trẻ phải bỏ tay xuống và đề nghị trẻ đi lấy cuốn sách để giữ bình tĩnh.

CÔNG CỤ HỖ TRỢ CÓ THỂ GIÚP TRẺ HIỂU NHỮNG ĐIỀU SẮP XẢY RA

Lịch sinh hoạt đơn giản bằng vật thật hoặc hình ảnh có thể cho thấy:

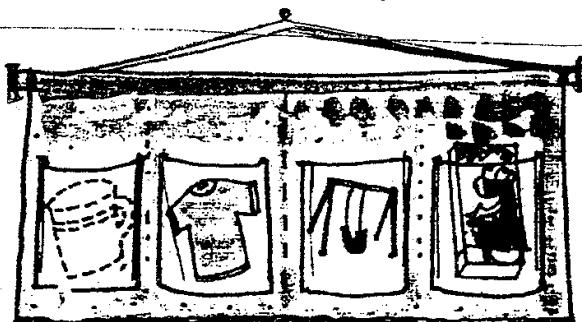
- Một vật thật hoặc hình của một người hoặc nơi có liên quan đến việc trẻ sắp làm.
- Hai vật thật hoặc hai hình ảnh nói cho trẻ biết những gì trẻ sắp làm trong một khoảng thời gian ngắn- ví dụ, “Đầu tiên chuối. Sau đó bong bóng”.

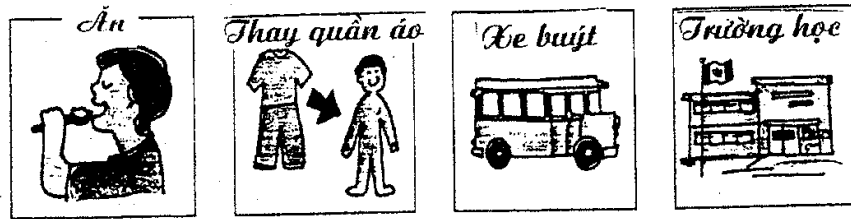
Lịch Sinh Hoạt Hình Ảnh đầu tiên thường là bảng đầu tiên/sau đó.

Lịch sinh hoạt bằng hình ảnh chi tiết hơn và Bảng Tự Hỗ Trợ có thể cho thấy:

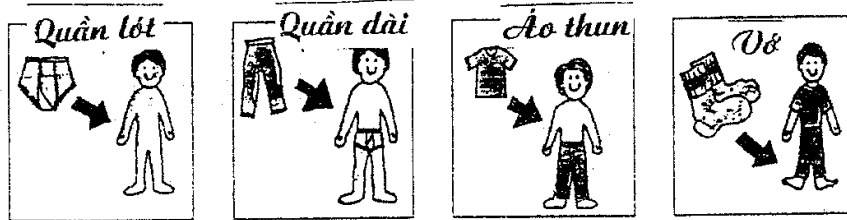
- Bốn hoặc năm hình ảnh hay vật thật liên quan đến những gì mà trẻ sẽ làm trong ngày.
- Bốn hoặc năm hình ảnh các bước tiến hành một hoạt động, như là hình ảnh của các món y phục con bạn sẽ mặc lần lượt khi mặc quần áo hoặc một loạt động tác trẻ cần thực hiện khi rửa tay.
- Hình ảnh vài sự kiện quan trọng trong tuần của trẻ.

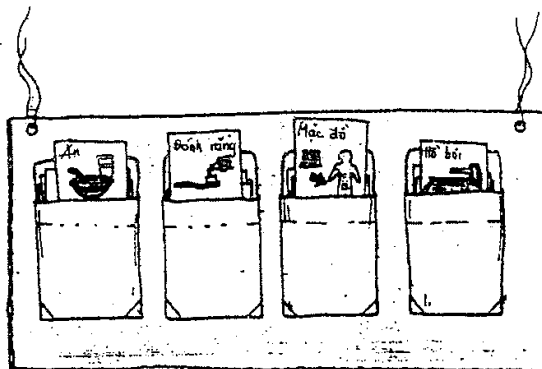
Hãy làm một “lịch sinh hoạt bằng vật thật” bằng cách để bốn hoặc năm đồ vật đại diện cho những hoạt động hàng ngày của trẻ vào các túi ni lông dính trên miếng bìa cứng.

Lịch sinh hoạt này, cho thấy những việc trẻ thường làm vào buổi sáng.

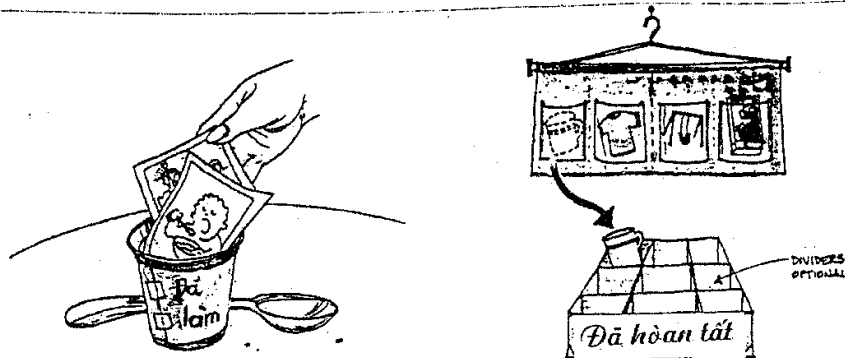

Bảng Tự Hỗ Trợ này cho thấy các bước mặc quần áo.

Cách khác để làm lịch sinh hoạt bằng hình ảnh là việc đặt ảnh vào trong túi rồi dính lên bảng.

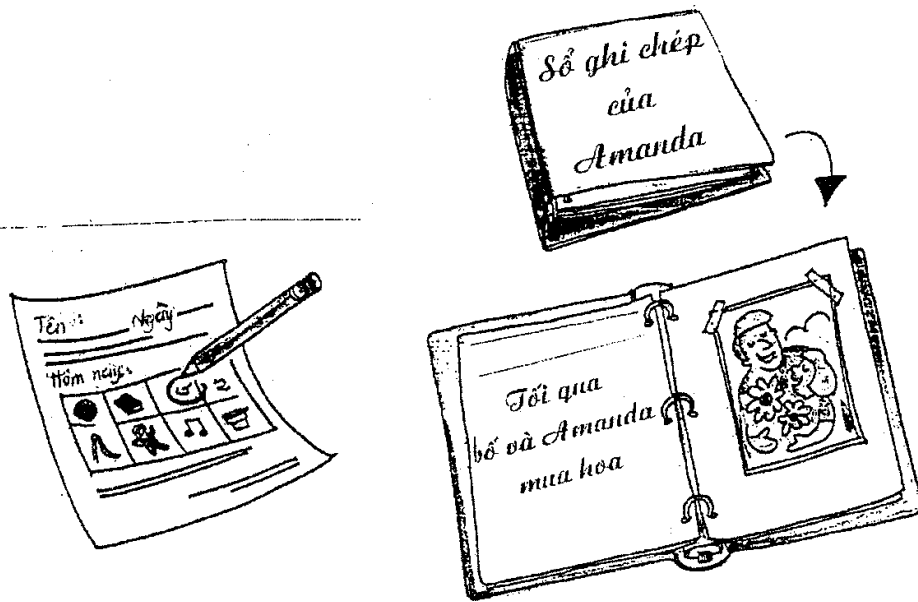
CÔNG CỤ NHÌN HỖ TRỢ CÓ THỂ GIÚP TRẺ HIỂU QUÁ KHỨ VÀ TƯƠNG LAI

Trẻ có thể thấy những việc trẻ đã làm khi đặt ảnh hoặc vật đã hoàn tất vào hộp “Những việc đã làm”.

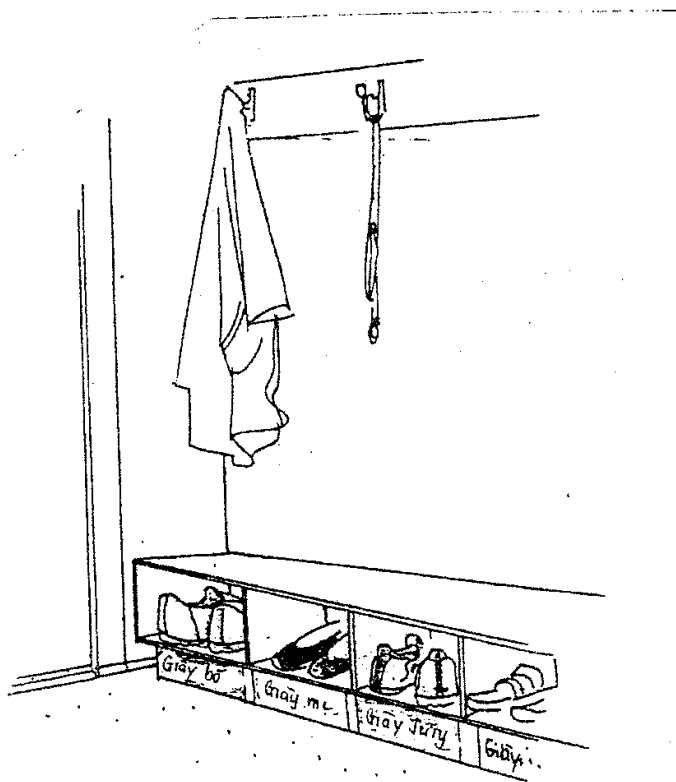
Thầy của Carl đã gửi về nhà tấm hình về hoạt động của Carl ở trường, đó là đề tài để trẻ và mẹ nói chuyện với nhau.

Mỗi ngày giáo viên sẽ khoanh tròn việc trẻ làm ở trường trên Amanda, giáo viên có thể trò chuyện về việc tối qua Amanda và bố đi mua hoa ở cửa hàng.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ hiểu cảm xúc của mình và cảm xúc của người khác.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể chỉ cho trẻ thực hiện công việc một cách độc lập.

Những nhãn này cho trẻ biết nơi cất giày của trẻ.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể chỉ cho trẻ những gì trẻ cần để biết về những tình huống khó khăn.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ bày tỏ bản thân.

- Cho trẻ nhiều sự chọn lựa.
- Cho trẻ cách nói khác, bắt đầu với những yêu cầu.
- Nhắc nhở điều trẻ nói và làm.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ cho trẻ nhiều sự lựa chọn.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ cho trẻ một cách nói khác.

CÔNG CỤ NHÌN HỖ TRỢ CÓ THỂ NHẮC TRẺ ĐIỀU TRẺ LÀM VÀ NÓI

Xin chào, bạn có khỏe không?

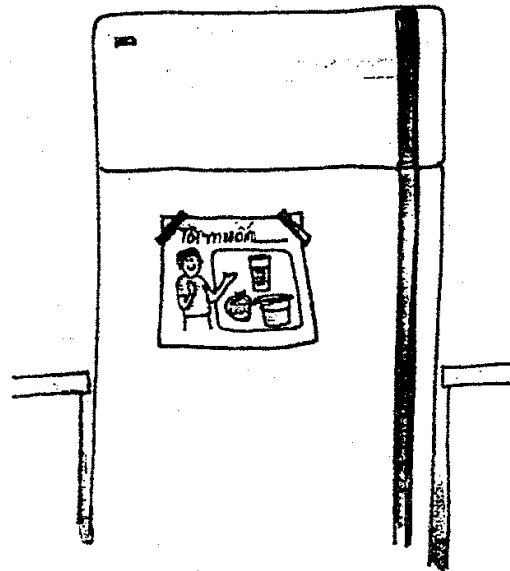
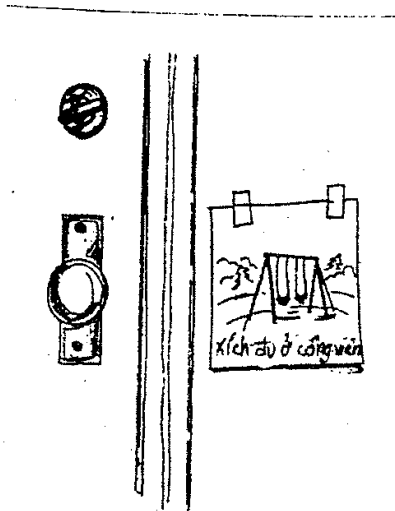

Tôi muốn

Những mẹo khi sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ

- Để Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ ở nơi có thể được sử dụng.
- Thêm chữ in.
- Nhìn điều bạn nói.
- Làm cho trẻ chú ý đến hình ảnh.

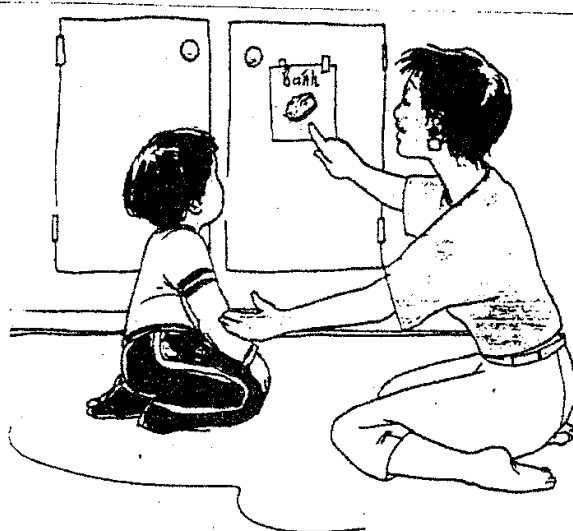

Trẻ có thể chọn lựa ngay lập tức khi bạn dán hình thức ăn trẻ thích trên cửa tủ lạnh.

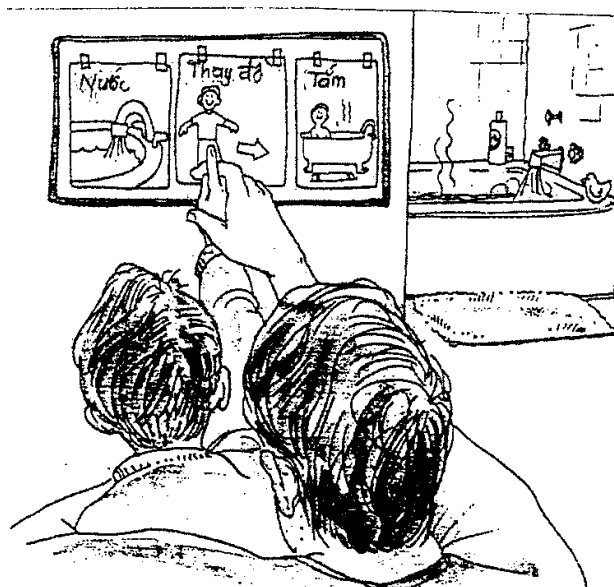
Hình xích đu cho trẻ biết nơi mà trẻ sẽ chơi trước khi đến đó.

Đặt Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ ở nơi sẽ được sử dụng.

Thêm chữ in.
Nhìn điều bạn nói.
Làm cho trẻ chú ý đến hình ảnh.

*Hình bánh ở ngay tầm mắt trẻ,
chứ không ở ngay tầm mắt người lớn.*

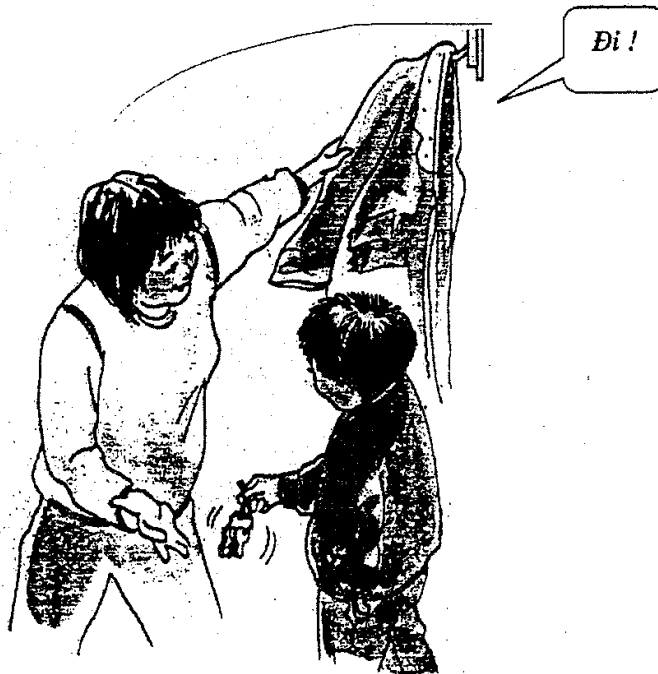
Bố của bé trai này giúp trẻ hiểu từng bước của việc tắm hàng ngày.

Sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ ở từng giai đoạn giao tiếp của trẻ:

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ cho Trẻ ở Giai Đoạn Tự Phát.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ Có Thể Giúp Trẻ Hiểu Thế Giới của Trẻ.

Sử dụng những đồ vật thật để giúp trẻ hình thành ý thức về những gì xảy ra.

*Mỗi lần mẹ Billy đưa trẻ vào xe, mẹ chỉ chùng chìa khoá và nói: "Đi!",
rồi vào một ngày, Billy mang cho mẹ chùng chìa khoá và nói: "Đi!".*

Sử dụng Khoá Biểu về Đồ Vật để giúp trẻ hiểu những gì sắp xảy ra:

*Rebecca thích lấy cái tách từ Khoá Biểu Đồ Vật
đến quầy hàng nơi trẻ ăn sáng.*

Sử dụng đồ vật thật để báo hiệu cho trẻ những gì trẻ nên làm kế tiếp.

Giới thiệu một vài hình và nhãn hiệu lớn trong cái thùng để giúp trẻ hiểu những chọn lựa nào mà trẻ có.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ tự bộc lộ.

Dùng đồ vật để giúp trẻ lựa chọn.

Dạy Trao Đổi Đồ Vật để giúp trẻ yêu cầu bạn cho những vật bằng cách giao tiếp trực tiếp với bạn.

Aaron đưa cho mẹ một cái ly đặc biệt để yêu cầu mẹ cho nước uống.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ cho Trẻ ở Giai Đoạn Yêu Cầu.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ hiểu thế giới của trẻ.

Sử dụng bảng đầu tiên và sau đó để giúp trẻ hiểu những gì sắp xảy ra với trẻ (trong khoảng giờ kế tiếp).

Đây là bảng đầu tiên / sau đó được làm bằng hình. Bạn có thể chỉ cho trẻ cũng điều đó nhưng bằng cách sử dụng đồ vật – miếng ghép hình và đồ chơi trái nho.

Sử dụng lịch sinh hoạt hình lâu hơn khi trẻ sẵn sàng.

Sử dụng những hình đơn để giúp trẻ hiểu trẻ đang đi đâu.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ bày tỏ bản thân

Dạy cho trẻ sự Trao Đổi Hình Ảnh hoặc Đồ Vật để trẻ đưa ra yêu cầu.

Nếu bạn có những hình ảnh của những người và nơi quen thuộc, bạn có thể chuẩn bị cho trẻ khi đi tham quan.

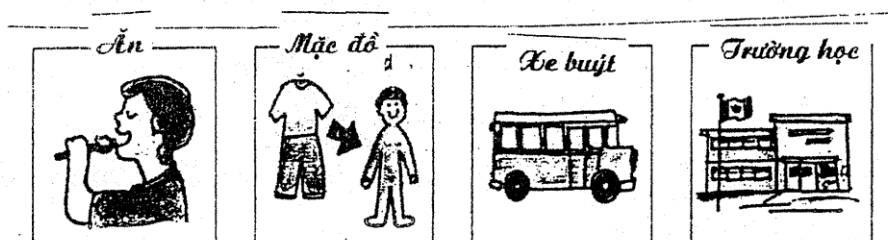

Mẹ của Kevin giúp trẻ đưa cho bố một bức ảnh trước khi trẻ học để chính trẻ tự làm điều đó.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ cho trẻ biết những gì trẻ nên làm và không nên làm.

Sử dụng lịch sinh hoạt hình và bảng tự giúp đỡ để giúp trẻ hiểu những sự kiện trong ngày và những bước trong công việc khó khăn hàng ngày:

Bảng này chỉ cho trẻ những gì trẻ sắp làm trong cả ngày.

Bảng sẽ giúp trẻ nếu như bạn đặt hình ảnh nơi trẻ cần.

Thêm chỗ “đã kết thúc” vào trong lịch sinh hoạt hình để giúp trẻ hiểu những việc đã qua.

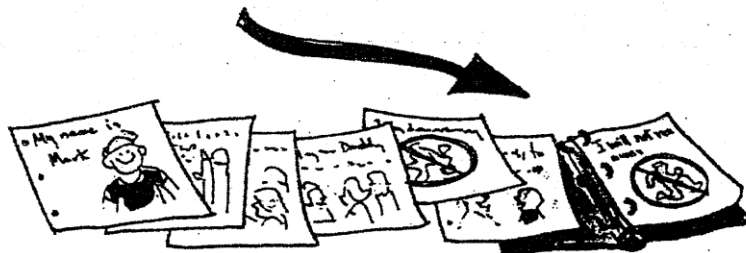
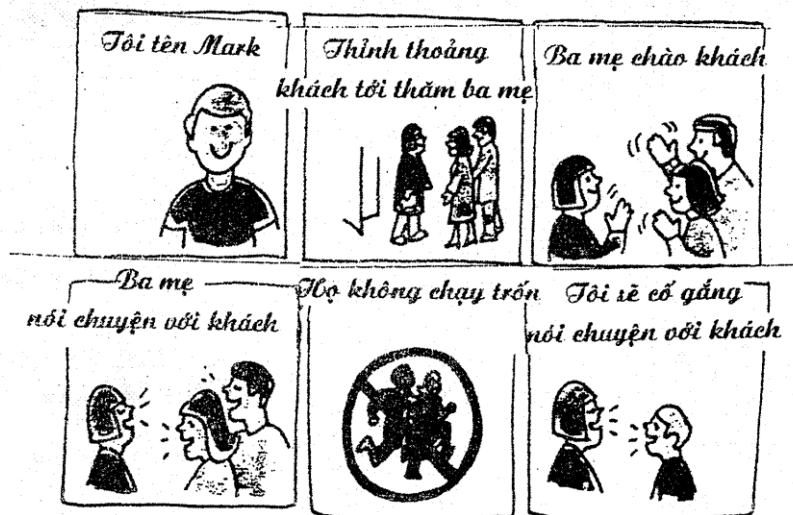
Sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ để chỉ cho trẻ những gì trẻ cần biết về những tình huống khó khăn.

Hướng dẫn viết những câu chuyện riêng tư:

1. Xác định câu chuyện viết về ai và điều gì.
2. Viết từ góc nhìn của trẻ.
3. Mô tả những điều con người nói và / hoặc trong tình huống.
4. Cho trẻ vài điều để thử làm và / hoặc nói trong tình huống.

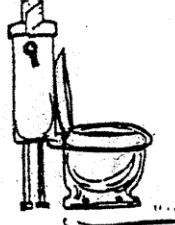

Đây là một ví dụ về câu chuyện riêng tư kể cho Người Giao Tiếp Sớm những gì xảy ra khi một người khách đến thăm nhà:

Những điều tôi có thể làm khi khách đến:

Đây là một ví dụ về câu chuyện riêng tư giúp cho Người Giao Tiếp Sớm tập đi vệ sinh:

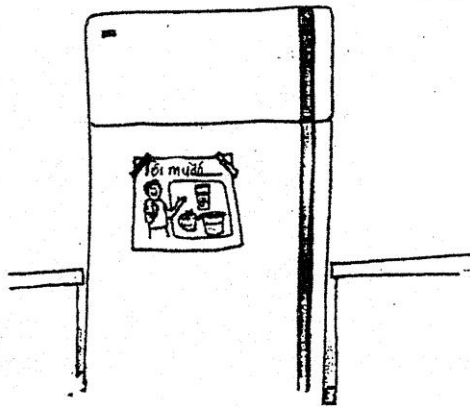
Tôi có thể đi tiểu trong bồn cầu:

Tôi tên Jack. Thỉnh thoảng tôi cần đi cầu.	Mẹ đi cầu trong bồn cầu.	Ba đi cầu trong bồn cầu.
Jesse đi cầu trong bồn cầu.	Đây là bồn cầu.	Tôi sẽ cố gắng đi cầu trong bồn cầu.

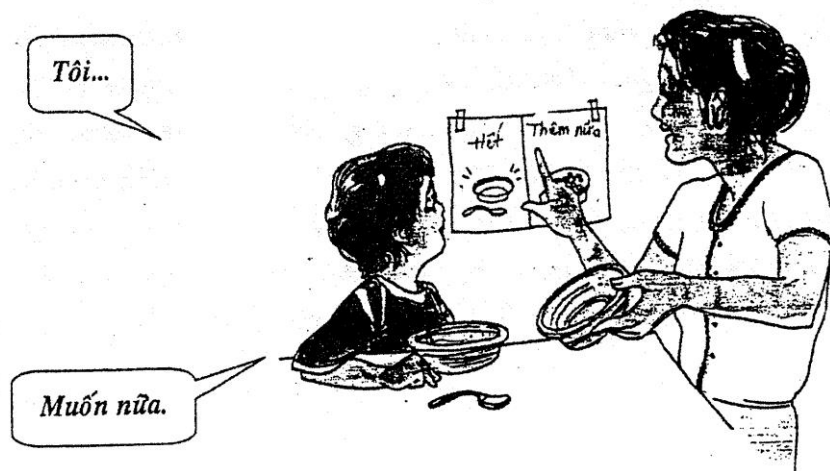
Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ tự bộc lộ.

Sử dụng thẻ gợi ý:

- Sử dụng thẻ gợi ý để giúp trẻ làm thành câu.
- Sử dụng thẻ gợi ý để giúp trẻ giao tiếp có lý do ngoài yêu cầu.

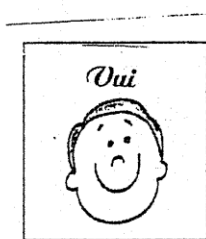
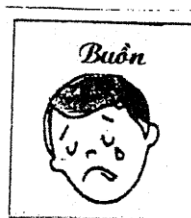
Thẻ gợi ý trên tủ lạnh có thể nhắc cho trẻ cách yêu cầu bữa ăn nhẹ.

Thẻ gợi ý với những cụm từ có thể nhắc những điều trẻ nói trong bữa ăn.

Sử dụng thẻ gợi ý để giúp trẻ hiểu và nói về cảm xúc:

Bắt đầu bằng những hình ảnh với những từ nói về cảm xúc dễ nhất.

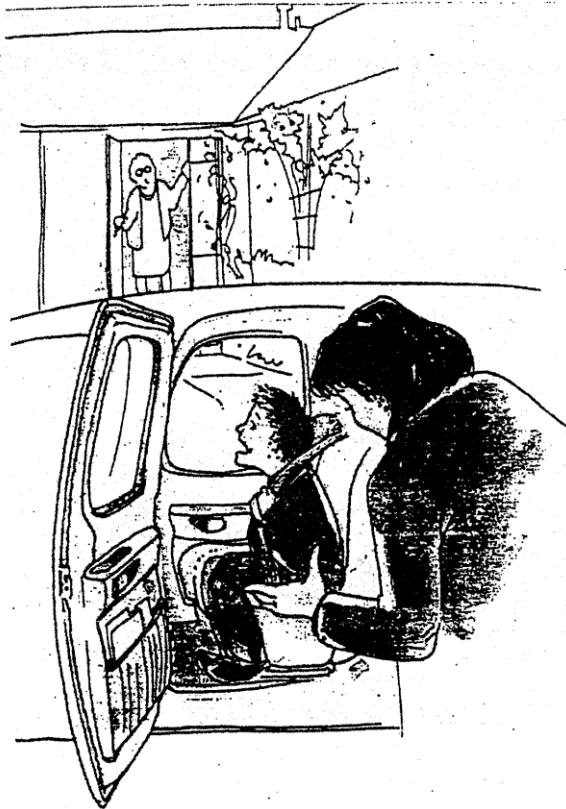
Jake thích kem que, đặc biệt kem màu tím, và rất phấn khởi khi mẹ lấy một cây kem từ tủ ướp lạnh. Mỗi khi mẹ cho trẻ một cây, mẹ nói, "Jake thích kem que. Jake hạnh phúc." Sau đó mẹ lấy tay của Jake và chạm vào thẻ gợi ý với vẻ mặt vui tươi, ừa lập lại từ "hạnh phúc." Mẹ làm điều này hết lần này đến lần khác bất cứ lúc nào Jake thật sự hạnh phúc. Vào một ngày, mẹ cho Jake cây kem que và chờ đợi. Jake chớp lấy tay mẹ và chạm vào thẻ gợi ý. Ngay khi mẹ chạm vào thẻ, trẻ nói, "Jake hạnh phúc!"

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ cho trẻ ở giai đoạn Đối Tác.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ hiểu thế giới quanh trẻ.

Sử dụng lịch sinh hoạt hình để giúp trẻ hiểu những sự kiện trong ngày, tuần, tháng của trẻ.

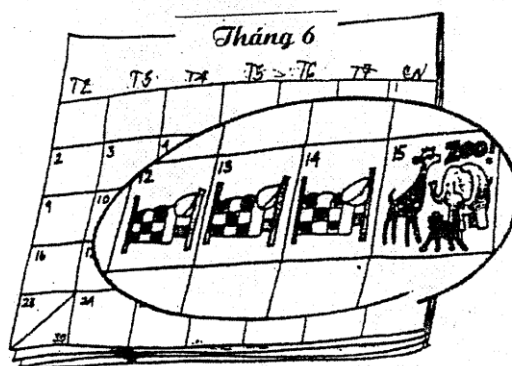
Mỗi thứ năm, bà của Jerry chăm sóc trẻ trong lúc mẹ đi làm. Mỗi khi nào trẻ đến nhà của bà, Jerry từ chối ra khỏi xe và khóc. Trẻ thích bà, nhưng không thích xa mẹ.

Jerry không thích bị bỏ ở nhà bà.

Lịch sinh hoạt hình cho Jerry thấy bố sẽ rước trẻ về nhà vào cuối ngày.

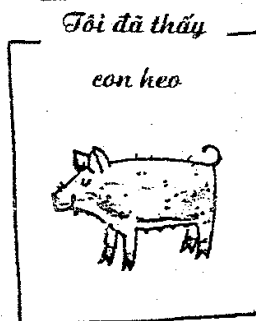
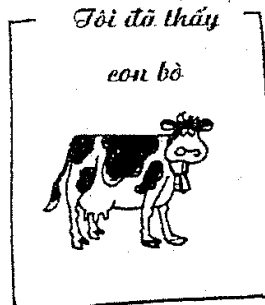
Lịch này nói cho trẻ biết có 3 giấc ngủ trước khi thăm vườn thú.

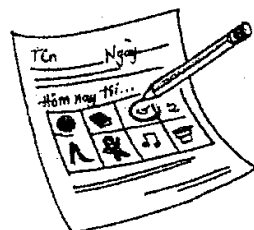
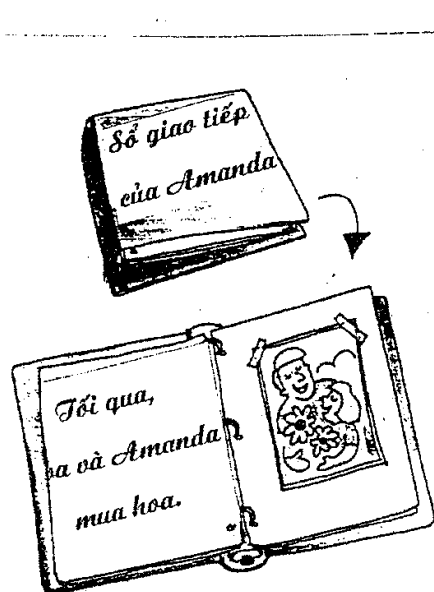
Sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ để giúp trẻ hiểu những tình huống khó khăn.

Sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ để chỉ cho trẻ cách sáng tạo vài điều.

Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ có thể giúp trẻ bày tỏ bản thân

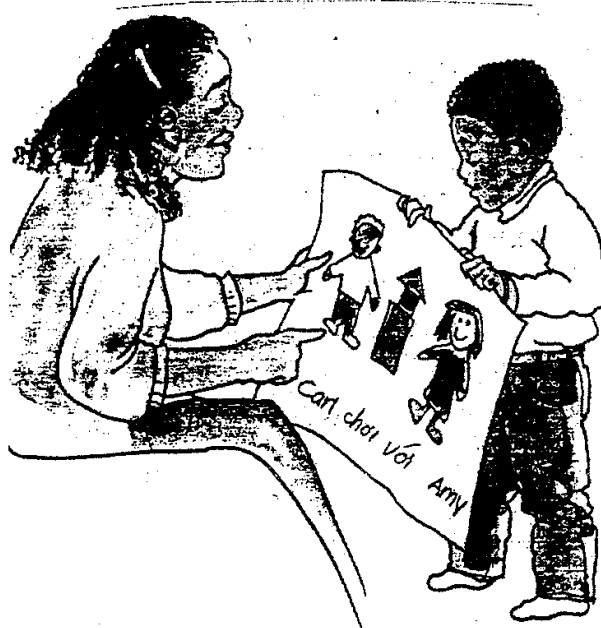
Sử dụng sổ nhật ký bằng hình và sách giao tiếp để trò chuyện về những điều mà trẻ đã làm.

*Khoanh tròn hình ảnh trên trang giấy
được phôtô như thế này
là một cách nhanh cho thấy của trẻ
báo cáo về một ngày của trẻ.*

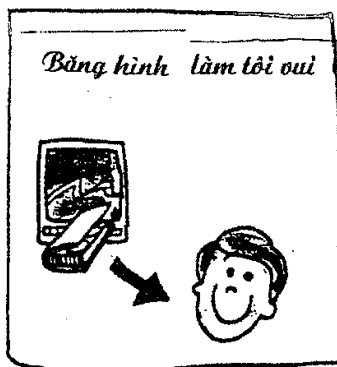
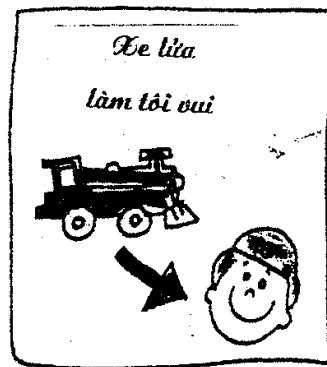
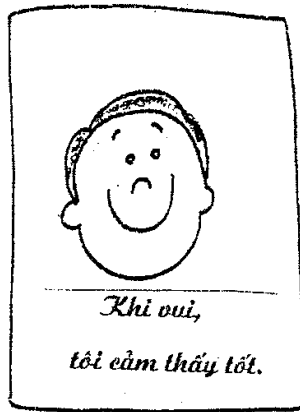
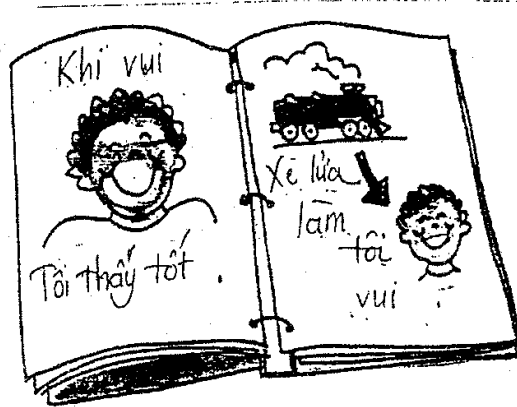
*Mẹ Amanda biết rằng Amanda
đã mua vài bông hoa với bố.*

*Amy là bạn
của con.*

*Nếu thầy của trẻ gửi về nhà quyển sổ ghi nhận trẻ đã chơi với ai và chơi với cái gì,
thì bạn sẽ biết trò chuyện với trẻ về điều gì.*

Sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ để giúp trẻ hiểu và nói về những cảm xúc:

Cảm thấy buồn

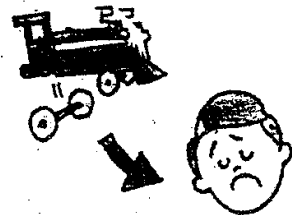

Khi tôi buồn,
tôi cảm thấy tệ

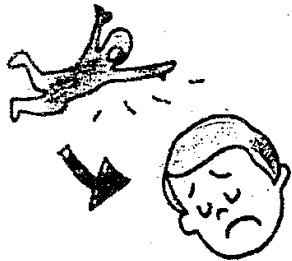

Khi buồn,
tôi không hạnh phúc

Tôi buồn
khi xe lửa hư

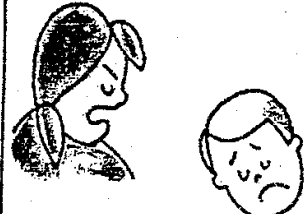
Tôi buồn
khi bị ngã

Khi buồn,
đôi khi tôi khóc

Tôi buồn
khi Krista mừng tôi

Tôi cần nói chuyện
với ba hoặc mẹ khi buồn

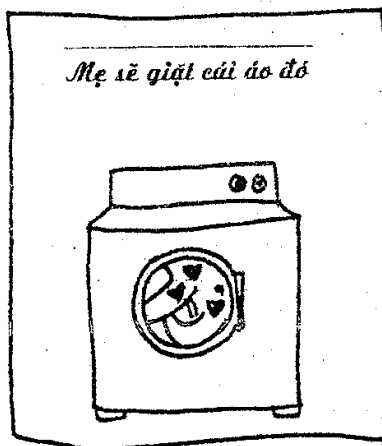
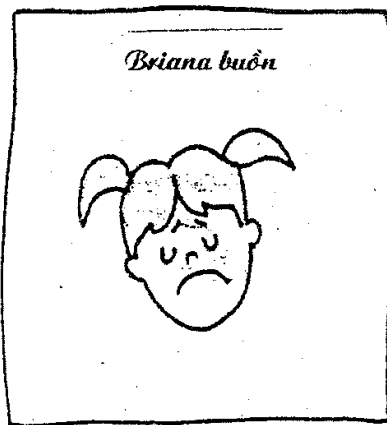

Khi tôi buồn và khỏe,
ba mẹ vỗ về tôi

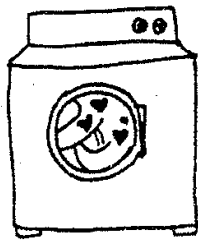

Tôi cảm thấy tốt hơn.

Briana thích áo có nhiều trái tim màu hồng. Một ngày kia, trẻ và mẹ đang ở và Briana đã làm đổ nước sơn màu tím vào chiếc áo. Briana trở nên khủng hoảng và bắt đầu khóc. Mẹ trẻ quyết định giúp trẻ giải quyết vấn đề của trẻ qua công cụ nhìn hỗ trợ. Dưới đây là cách mà mẹ trình bày vấn đề cho Briana và sau đó giải quyết nó bằng cách nhìn.

Mẹ sẽ giặt áo

Vết bẩn vẫn còn trên áo

Briana buồn

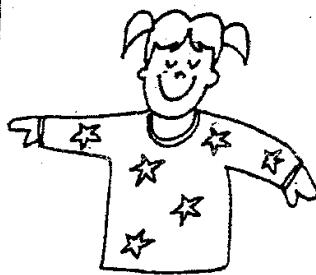

Mẹ sẽ mua cho Briana
cái áo mới

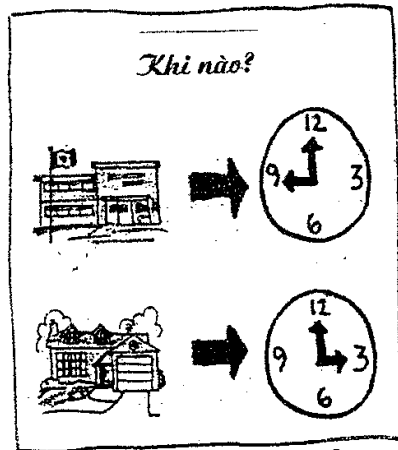
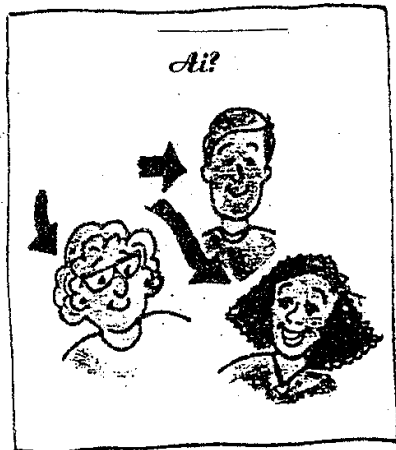

Briana có áo mới.

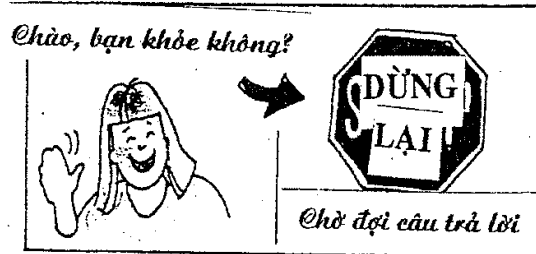
Briana vui.

Sử dụng thẻ gợi ý để giải thích cách sử dụng những từ khó:

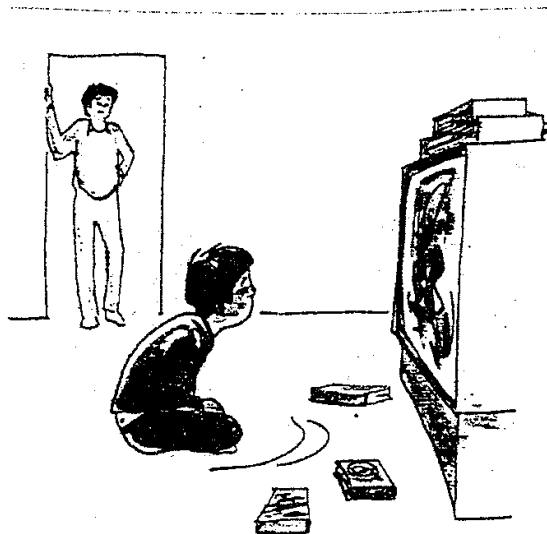

Sử dụng thẻ gợi ý trong đối thoại:

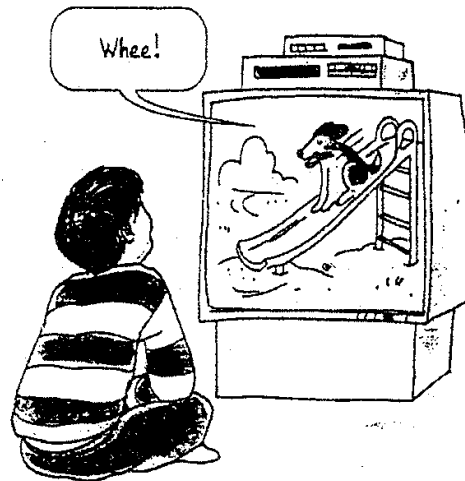

Thẻ gợi ý có thể giúp trẻ nhớ vài nguyên tắc của cuộc đối thoại.

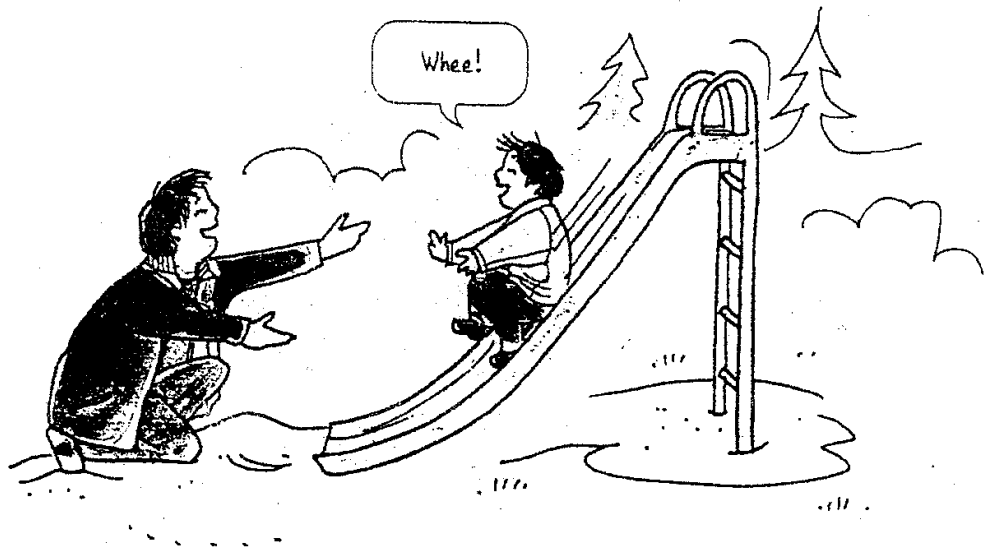
Chuyển giờ xem ti vi thành giờ trò chuyện.

Xem ti vi với trẻ và sử dụng nút tạm dừng của video:

Cậu bé này học từ vui nhộn từ ti vi.

Sau đó trẻ có cơ hội sử dụng từ đó trong cuộc sống thật.

Tương tác.

Quan hệ thông tin trên ti vi vào thế giới hiện thực.

Làm video riêng của bạn.

Sử dụng ti vi để gây sự chú ý của trẻ trong quyển sách.

Sử dụng tivi và video để mở rộng suy nghĩ của trẻ về cảm xúc, quá khứ và tương lai.

*Trẻ có thể thích thú việc nhìn vào quyển sách
sau khi xem video với chủ đề tương tự.*

Sử dụng tivi lôi cuốn sự chú ý của trẻ trong việc đọc sách.

Sử dụng máy vi tính như thế nào?

Giống như ti vi, máy vi tính có thể góp phần vào việc học hỏi của con bạn vì máy vi tính cũng cung cấp thông tin qua hình ảnh và đem lại sự vui thích khi sử dụng. Ngoài ra, máy vi tính còn cho con bạn những cơ hội lặp đi lặp lại để thực hành cùng những từ và quan niệm nhiều lần.

Mặc dù con bạn có thể học được nhiều từ máy vi tính, nên nhớ rằng máy vi tính không thay thế sự tương tác với con người. Vì thế bạn hãy thử ở với con bạn một số thời gian trẻ chơi trên máy vi tính.

TÓM TẮT

Tất cả chúng ta tin vào các Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ - lịch, thời biểu sinh hoạt hàng ngày. Bảng hiệu ngoài đường - để có ý thức về thế giới và việc tổ chức cuộc sống của chúng ta. Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ được mô tả trong chương này mang ý nghĩa giảm bớt sự bối rối trong cuộc sống của trẻ bằng việc cho trẻ những thông tin bằng một cách dễ hiểu cho trẻ hơn. Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ cũng cho trẻ cách tự bộc lộ, và khi trẻ bắt đầu trò chuyện thì chúng có thể nhắc những điều trẻ nói. Có nhiều cách sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ: Bảng Chọn Lựa cho phép trẻ và bạn khởi xướng và đáp ứng, Lịch Sinh Hoạt Hình giúp trẻ hiểu những gì sắp xảy ra và Thẻ Gợi Ý, những Mẫu Chuyện Riêng Tư cung cấp những gì trẻ có thể nói và làm mà không cần bạn giúp đỡ. Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ mà tất cả chúng ta sử dụng, giúp chúng ta cảm thấy bình tĩnh và thoải mái, và cũng thế đối với trẻ.

8

**R.O.C.K TRONG CÔNG VIỆC
HÀNG NGÀY CỦA BẠN**

Có nhiều cơ hội để học về sự tương tác và giao tiếp qua những điều mà bạn và trẻ làm mỗi ngày.

R.O.C.K TRONG HOẠT ĐỘNG HÀNG NGÀY

R(Repeat). Lặp lại những gì bạn nói và làm:

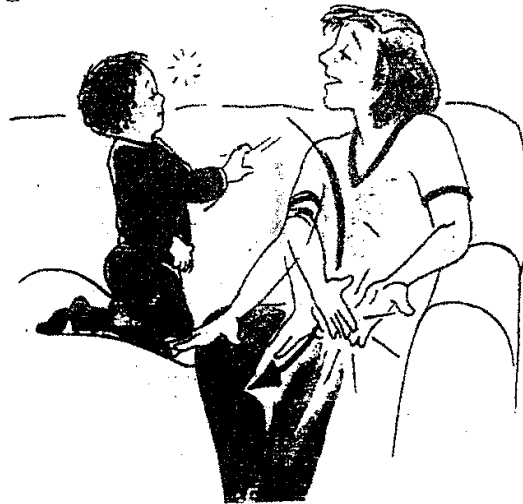
Lặp lại những gì bạn nói và làm khi bạn bắt đầu một công việc hàng ngày.

Nếu như bạn in tên công việc thường ngày cạnh bức hình, bạn sẽ có nhiều khả năng hơn để sử dụng những từ tương tự hằng ngày.

Lặp lại những gì bạn nói và làm trong suốt công việc hàng ngày.

Lặp lại những gì bạn nói và làm khi bạn kết thúc công việc hàng ngày.

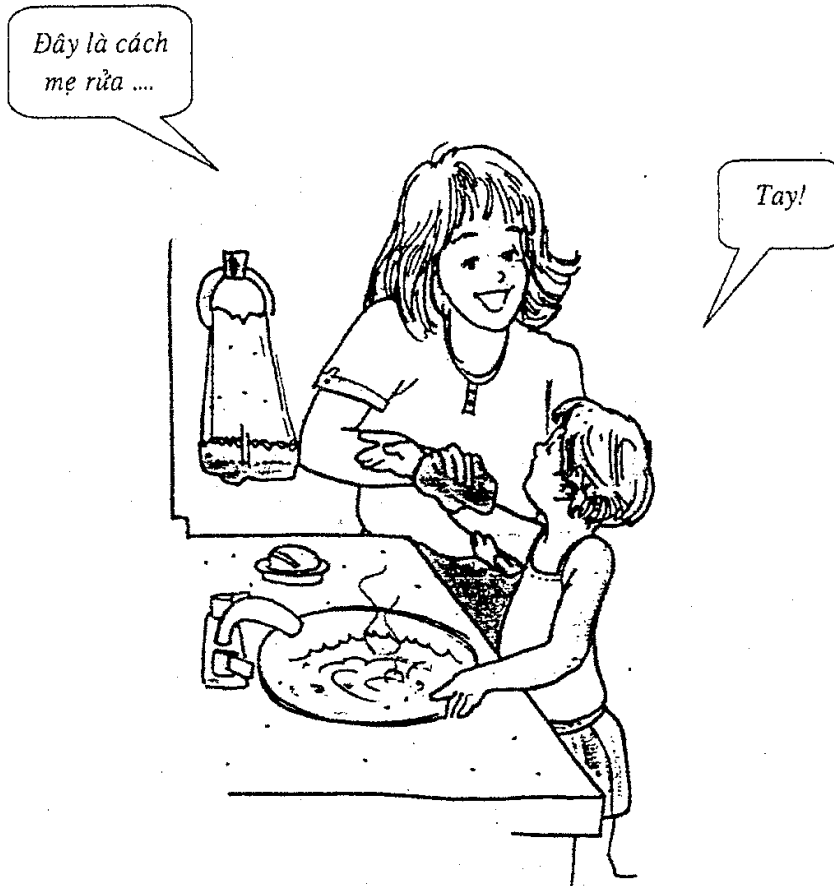

Nếu bạn kết thúc công việc hàng ngày của bạn bằng cách tạo ra dấu hiệu "kết thúc", trẻ sẽ thấy là hoạt động kết thúc.

Lặp lại những công việc hàng ngày với những người khác nhau, ở những nơi khác nhau.

O. (Offer). Cho trẻ có cơ hội luân phiên:

Dự kiến thời điểm bạn sẽ cho trẻ luân phiên.

Có nhiều việc để làm và nói khi rửa!

Dự kiến những phiên mà trẻ có thể thực hiện.

Đưa ra những cơ hội luân phiên khi trẻ tiến bộ.

C. (Cue). Gợi ý cho trẻ luân phiên:

Đưa ra những gợi ý rõ ràng trước và sau đó thêm những gợi ý tự nhiên một khi trẻ quen với công việc hằng ngày.

Sử dụng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ.

Sắp đặt những tình huống.

K. (Keep). Hãy giữ sự vui tươi và liên tục!

Những bài hát giúp thực hiện công việc hằng ngày một cách thú vị cho trẻ và cho bạn.

Bất cứ điều gì bạn và trẻ cùng làm mỗi ngày có thể trở thành một công việc mang tính tương tác với sự luân phiên của cả hai.

Thích nghi các công việc hàng ngày với giai đoạn giao tiếp của trẻ

Hoạt động hàng ngày của trẻ ở giai đoạn Tự Phát:

Những gì bạn có thể mong đợi:

Ở giai đoạn này, bạn có thể mong đợi trẻ học được những điều sau:

- Chú ý đến một hoạt động hàng ngày.
- Hiểu các bước trong hoạt động hàng ngày.
- Tương tác có ý thức với bạn.

Những gì bạn có thể làm:

- Đưa ra những kiểu mẫu bằng lời hoặc bằng hành động.
- Giúp đỡ thể chất.
- Chờ trẻ thực hiện phiên của mình.
- Theo sự điều khiển của trẻ.
- Sắp đặt các tình huống.

Bữa ăn nhẹ cho trẻ ở giai đoạn Tự Phát:

Những gì bạn có thể mong đợi:

Ở giai đoạn này, bạn có thể mong đợi trẻ học được những điều sau:

- Đáp ứng với lời nói: “Đến đây con”, “Ngồi xuống đi con”.
- Hỏi phần ăn của trẻ bằng cử chỉ, vật thể hoặc hình ảnh.

Những gì bạn có thể làm:

Bạn sẽ phải tìm ra cách nào trẻ hỏi xin phần ăn của mình – thông qua vật thể, hình ảnh, cử chỉ hoặc ra dấu bằng tay.

Aaron học cách trao đổi đồ vật trong bữa ăn nhanh.

*Bữa ăn nhẹ: Các bước trong hoạt động hàng ngày
& giai đoạn Tự Phát*

Những việc bạn làm	Những lời bạn nói	Phiên của trẻ
Gọi trẻ bằng tên và ra dấu cho trẻ tiến gần đến bạn. Dùng Nguyên Tác Hồ Trợ nếu trẻ không đáp ứng.	"(tên con bạn), đến đây con!"	Trẻ có thể đến và cần một sự trợ giúp.
Hoặc, chỉ cho trẻ hộp bánh.	"bánh!"	Trẻ có thể nhìn hộp bánh hoặc với tới hộp bánh.
Chỉ vào ghế	"Ngồi xuống"	Trẻ có thể ngồi xuống và cần sự trợ giúp.
Đưa cho trẻ một chiếc bánh.	"Bánh"	Trẻ ăn bánh.
Bạn và một người khác dạy cho trẻ đổi miếng bánh đồ chơi hoặc hình để lấy bánh thật.	"Bánh"	Trẻ đưa cho bạn vật thể hoặc hình với sự giúp đỡ thể chất.
Hoặc, trợ giúp thể chất cho trẻ xòe tay ra để xin bánh.	"Bánh"	Trẻ mở lòng bàn tay ra với sự giúp đỡ thể chất.
Hoặc, chỉ cách trẻ đẩy đĩa thức ăn về phía trước để xin bánh, bạn cần giúp trẻ về thể chất.	"Bánh"	Với sự giúp đỡ thể chất, trẻ đẩy đĩa thức ăn về phía trước.
Hoặc, bạn chỉ cách trẻ ra dấu bằng bàn tay, bạn cần giúp trẻ về thể chất.	"Bánh"	Trẻ đưa ra dấu hiệu với sự giúp đỡ thể chất.
Đưa cho trẻ bánh ngay khi trẻ dùng hình ảnh, vật thể, cử chỉ hay dấu hiệu	"Bánh"	Trẻ ăn và lấy thêm miếng bánh khác.
Lặp lại việc trợ giúp thể chất để Trao Đổi Hình Ảnh, dấu hiệu hoặc cử chỉ.	"Bánh"	Trẻ đưa bạn vật thể, hình ảnh, ra dấu hiệu hoặc xòe tay ra với sự giúp đỡ thể chất của bạn.

Những điều bạn làm thêm:

Làm theo sự dẫn dắt của trẻ để trẻ giao tiếp với bạn một cách có mục đích.

Mỗi khi bố của Shawn đưa bánh cho em, em lấy bánh và chạy đi chỗ khác ăn một mình trên ghế nệm trong phòng khách. Một hôm, bố Shawn chạy theo em đến ghế và giả bộ cắn một miếng lớn vào bánh của Shawn, và nói "Đây là bánh của bố". Thoạt đầu, Shawn không thích điều này, nhưng không lâu sau Shawn thấy rằng bố mình làm thế thật vui. Cuối cùng, Shawn chờ bố chạy theo Shawn, và thậm chí đưa miếng bánh ra để bố giả vờ cắn miếng bánh.

Khi bố của Shawn nhào vào và giả bộ cắn miếng bánh, bố làm điều đó để Shawn có thể cố tình tương tác lần đầu tiên.

Cho trẻ bánh một cách từ từ:

Hãy thử một ít sự "ngớ ngẩn sáng tạo":

*Mẹ Jake làm cho trẻ chú ý
khi mẹ kéo một củ cà rốt ra từ cái hộp bánh.*

Đưa ra sự lựa chọn.

Việc thay áo quần cho trẻ ở giai đoạn Tự Phát

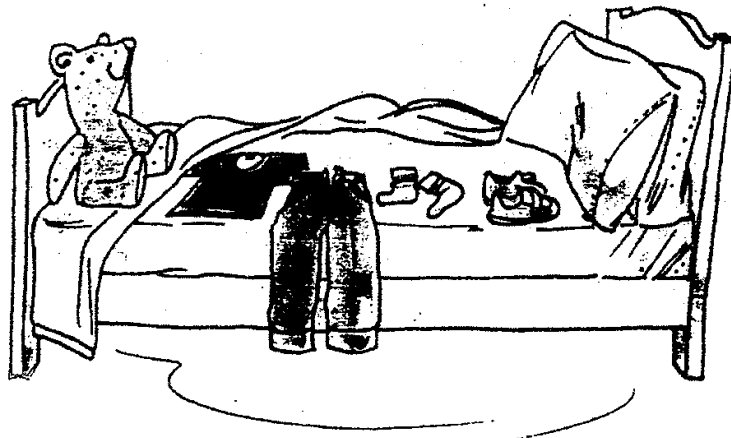
Những gì bạn có thể mong đợi:

Ở giai đoạn này, bạn có thể mong đợi trẻ học được những điều sau:

- Làm theo các bước trong một hoạt động hàng ngày.
- Trẻ có thể giơ tay, chân lên.
- Kéo quần xuống.
- Đáp ứng lại câu nói: “Ôm mẹ nào”.

Những gì bạn có thể làm:

- Dùng Nguyên Tắc Giúp đỡ.
- Theo sự dẫn dắt của trẻ.
- Làm một số điều “ngớ ngẩn sáng tạo”.

Khi bạn cất quần áo của trẻ ở nơi mà trẻ có thể tìm ra chúng, trẻ có công cụ nhìn nhắc lại những gì để làm.

Mặc quần áo: Những bước của công việc hàng ngày
Ở Giai Đoạn Tự Phát

Những việc bạn làm	Những lời bạn nói	Phiên của trẻ
Đặt quần áo trẻ lên giường và giữ quần của trẻ.	“(tên trẻ), mặc đồ vào đi con”.	
Hoặc, gọi trẻ đến nếu trẻ đứng xa bạn.	“(tên trẻ), đến đây con”.	Trẻ có thể đến bạn hoặc cần sự trợ giúp.
Giữ quần của trẻ.	“Quần đây con”.	Trẻ nhìn vào cái quần.
Dừng lại và chỉ vào cái quần.	“Mặc quần vào”.	Trẻ có thể nhìn vào cái quần hoặc nhìn bạn.
Chỉ vào chân trẻ hoặc giúp trẻ đưa chân vào quần nếu cần.	“Một chân” (dùng Nguyên Tác hỗ trợ nếu trẻ không phản ứng).	Trẻ có thể nâng chân lên hoặc cần sự trợ giúp.
Chỉ vào chân còn lại hoặc giúp trẻ đưa chân còn lại vào quần nếu cần.	“Chân kia” (dùng Nguyên Tác hỗ trợ nếu trẻ không phản ứng).	Trẻ có thể nâng chân lên.
Chỉ vào quần, làm cho trẻ bắt đầu kéo quần lên.	“Kéo lên, kéo quần con lên” (dùng Nguyên Tác hỗ trợ nếu trẻ không phản ứng).	Trẻ có thể kéo quần lên.
Đưa một tay của bạn và một tay của trẻ lên đầu bạn.	“Quần mặc vào rồi”.	Trẻ có thể nhìn bạn và cười.
Giơ hai tay bạn ra để ôm trẻ (dùng Nguyên Tác Hướng Dẫn).	“(tên con bạn) ôm mẹ nào”.	Trẻ có thể ôm bạn hoặc hôn bạn.
Lặp lại các bước trên với những việc còn lại.		
Tạo một dấu hiệu kết thúc.	“Xong rồi”	Trẻ có thể nhìn bạn.

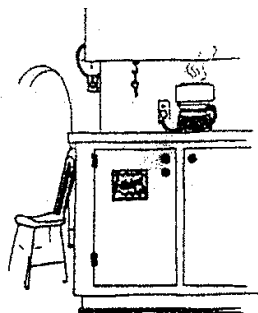
Hoạt động hàng ngày cho trẻ ở giai đoạn yêu cầu

Những gì bạn có thể mong đợi:

- Đưa ra yêu cầu bằng hình ảnh, vật thể, cử chỉ, hoặc âm thanh trong hoạt động hàng ngày.
- Đáp lại những hướng dẫn của bạn.
- Biết lựa chọn.
- Biết từ chối.

Những gì bạn có thể làm:

- Dạy cho trẻ hình ảnh, hoặc trao đổi vật thể (chương 7).
- Đưa ra những kiểu mẫu bằng lời nói hoặc thể chất.
- Đưa ra những trợ giúp thể chất, dùng “Nguyên tắc giúp đỡ”.
- Dùng những gợi ý tự nhiên khi trẻ quen với cách hoạt động hàng ngày.
- Theo sự dẫn dắt của trẻ.
- Tạo ra các tình huống.

Bữa ăn nhẹ ở giai đoạn yêu cầu

Những gì bạn có thể mong đợi:

- Trẻ đòi bánh bằng cách dùng cử chỉ, vật thể, hình ảnh hoặc âm thanh.
- Đáp lại lời gọi “đến đây con”, “ngồi xuống” hay gọi tên bánh.
- Chạm vào cái trẻ muốn khi bạn bảo trẻ lựa chọn.
- Nhìn bạn trước khi thực hiện sự chọn lựa.

Những gì bạn có thể làm:

Những điều bạn có thể làm thêm:

- Dùng bảng Tự giúp đỡ.
- Làm theo sự dẫn dắt của trẻ để trẻ giao tiếp với bạn một cách ý thức.

Mẹ Rebecca cố gắng làm cho việc mặc quần áo có thứ tự hơn và lặp đi lặp lại, để Rebecca có thể hiểu từng bước và hiểu những lời nói gắn liền với từng bước trong khi mặc quần áo. Nhưng Rebecca cứ nằm lăn trên giường, làm cho việc mặc quần áo không thể thực hiện được. Lần tới, Rebecca vẫn cứ nằm lăn trên giường, mẹ quyết định làm theo ý trẻ thay vì kết thúc việc mặc quần áo. Mẹ đưa cho trẻ một món đồ chơi. Điều này thật sự làm trẻ vui! Trong khi Rebecca cười, mẹ thấy có cơ hội dứt áo qua đầu. Sau khi mẹ làm thế, trẻ lại nằm trên giường, mẹ lại lăn trẻ sang một bên và mặc thêm cái khác vào người trẻ. Dần dần, việc Rebecca lăn trên giường là một phần trong việc mặc quần áo cho trẻ.

Mẹ của Rebecca tìm thấy rằng việc mặc quần áo cho Rebecca dễ hơn khi bà ta theo sự dẫn dắt của Rebecca.

Hãy thử một ít sự “ngớ ngẩn sáng tạo”.

Đưa ra sự lựa chọn.

Bữa ăn nhẹ:

*Các bước trao đổi hình ảnh công việc hàng ngày
& Giai Đoạn Yêu Cầu*

Những việc bạn làm	Những lời bạn nói	Phiên của trẻ
Nếu trẻ không biết cách trao đổi hình ảnh, bạn dạy trẻ cách trao đổi hình ảnh (xem chương 7, trang 233).		
Hoặc, nếu trẻ dùng cách trao đổi hình ảnh, bạn đặt bánh gần hình nơi trẻ có thể thấy (ví dụ như trên bàn hoặc trong tủ kính).	Đợi trẻ tự mình đòi bánh.	Trẻ đưa cho bạn hình của cái bánh.
Lấy bức hình và đưa bánh cho trẻ.	"Bánh đây con".	Trẻ ăn bánh.
Ra dấu kết thúc. Sau đó giúp trẻ ra dấu kết thúc.	"Xong rồi".	Trẻ làm dấu hiệu kết thúc với sự giúp đỡ của bạn.
Đặt hình ảnh lại vị trí ban đầu.		Trẻ không đáp ứng trong việc đặt hình ảnh về vị trí ban đầu.

Những điều bạn có thể làm thêm:

Cho trẻ bánh từ từ.

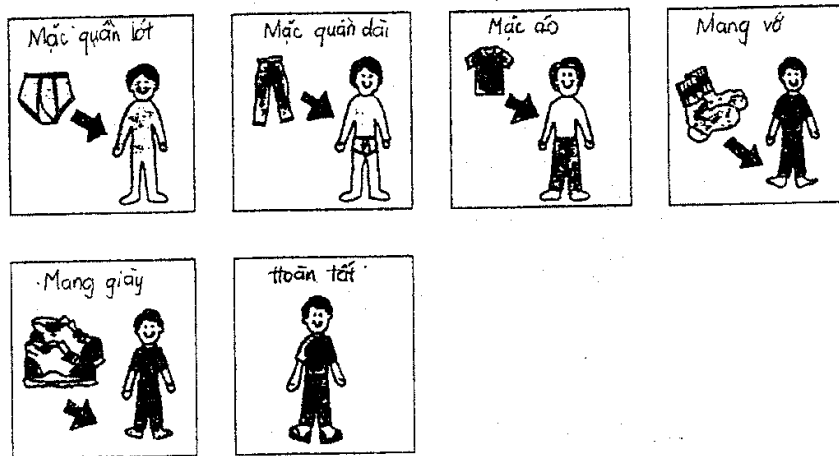
Đưa ra sự lựa chọn.

Bông cải xanh?
Nho khô?

Đưa ra sự chọn lựa giữa hai thức ăn - có 1 loại trẻ thích và 1 loại trẻ không thích.

Việc thay đồ cho trẻ ở giai đoạn Yêu Cầu

Thời khoá biểu về hình có thể giúp trẻ hiểu những bước trong công việc hàng ngày.

Và chắc chắn nó cũng sẽ giữ lại những gì bạn nói và làm.

Những gì bạn có thể mong đợi

- Hiểu tên của các thành phần trong bộ quần áo.
- Đáp lại lời nói: "Đến đây con", "Ôm mẹ nào", và một số chỉ dẫn đơn giản khác.
- Nâng tay và chân lên.
- Kéo quần và kéo vớ.

Những gì bạn có thể làm:

- Chờ và nhìn trẻ một cách mong đợi.
- Dùng một số điều "ngỡ ngàng sáng tạo".
- Theo sự dẫn dắt của trẻ khi thấy thích hợp.

Chờ và nhìn trẻ một cách mong đợi:

Đưa tay lên
nào!

Mẹ của Eric đợi trẻ nhắc hai cánh tay lên,
chính trẻ làm tất cả điều đó.

Hãy thử một ít sự “ngờ ngẩn sáng tạo” và cho trẻ một lý do
để giao tiếp.

Không!

Kevin thích cái quần trên đầu cha Eugene phản đối khi mẹ khăn
khăn mang ngược đôi giày vào cho
trẻ.

Theo sự dẫn dắt của trẻ khi thấy thích hợp.

Các công việc hàng ngày cho trẻ ở giai đoạn giao tiếp sớm

Những gì bạn có thể mong đợi:

- Hiểu các bước và hầu hết các từ trong hoạt động hàng ngày.
- Yêu cầu bằng hình ảnh, cử chỉ hay từ ngữ một cách nhất quán.
- Giao tiếp vì những lý do sau trước khi đưa ra yêu cầu:
 - ✓ Lựa chọn.
 - ✓ Từ chối / phản đối.
 - ✓ Đáp lại lời hướng dẫn của bạn.
 - ✓ Bình luận.
 - ✓ Trả lời những câu hỏi đơn giản (những câu hỏi Có/Không hoặc bắt đầu bằng "cái gì").
- Chuyển lời nói lặp đi lặp lại thành lời nói tự phát.
- Chuyển giao tiếp một từ thành hai từ.
- Tự khởi xướng công việc hàng ngày và hoàn thành một cách độc lập.

Những gì bạn có thể làm:

- Đưa ra những cơ hội lặp đi lặp lại để trẻ thực hành yêu cầu.
- Đưa ra những lời bình luận (ví dụ: "Xem này! Vớ mới").
- Đưa ra những kiểu mẫu bằng lời cho những câu hỏi và trả lời.
- Đưa ra những mẫu câu hai từ cho những trẻ chỉ dùng một từ để giao tiếp.
- Đưa ra những phần điền vào chỗ trống và những gợi ý tự nhiên cho trẻ dùng lời nói một cách tự phát.
- Dùng Công Cụ Nhìn Hỗ Trợ.
- Sắp đặt tình huống.

Bữa ăn nhẹ cho trẻ ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm

Những gì bạn có thể mong đợi:

- Xin bánh bằng cách dùng câu ngắn (đã được in hoặc nói ra).
- Đáp lại bằng từ ngữ hoặc trẻ chỉ vào vật trẻ muốn.
- Bình luận về những thay đổi trong hoạt động hàng ngày.

Những gì bạn có thể làm:

- Chuyển lời nhại thành lời nói tự phát.
- Giúp trẻ giao tiếp với những lý do mới:
 - ✓ Cho trẻ thực hành dùng từ mới nhiều lần.
 - ✓ Cho trẻ có nhiều lựa chọn.
 - ✓ Giúp hiểu khi các lựa chọn không có sẵn.
 - ✓ Hãy “ngớ ngẩn một cách sáng tạo”.
 - ✓ Lợi dụng cơ hội khi làm sai một điều gì đó.
 - ✓ Cho trẻ miếng bánh mà trẻ không thích
- Cho trẻ tham gia vào việc chuẩn bị bữa ăn nhẹ.
- Dùng Thẻ Gợi Ý.

Khi Tyler có sự chọn lựa, trẻ luôn luôn nói “dạ” với chuối!

*Bữa Ăn Nhẹ: Những Bước của Công Việc Hằng Ngày
& Giai Đoạn Giao Tiếp Sớm*

Những việc bạn làm	Những lời bạn nói	Phiên của trẻ
Đối với trẻ trong giai đoạn Giao Tiếp Sớm luôn yêu cầu cách nhất quán bằng cách dùng một hình:		
Chuẩn bị sẵn sàng bánh và hình của nhiều loại bánh trên Bảng Lựa Chọn, nơi mà trẻ có thể thấy.	Chẳng làm gì. Bạn chờ trẻ đưa ra yêu cầu với một hình ảnh.	Trẻ có thể chọn một hình ảnh và đưa cho bạn.
Lấy hình từ chỗ trẻ và chỉ cho trẻ cách đặt hình vào Thẻ Gọi Ý có từ "con muốn" trước khi đưa hình cho trẻ.	"Con muốn bánh".	Trẻ có thể đặt hình chiếc bánh vào Thẻ Gọi Ý có từ "con muốn".
Đối với trẻ trong giai đoạn Giao Tiếp Sớm, yêu cầu bằng hình ảnh và nhại lời bạn:		
Nếu trẻ đã từng nhại từ "bánh", bạn đưa ra cho trẻ một gợi ý điền vào chỗ trống. Nếu trẻ không điền vào chỗ trống được, bạn hãy cầm chiếc bánh và chỉ vào hình ảnh chiếc bánh.	"Con muốn..."	Trẻ có thể nói "bánh".
Đối với trẻ trong giai đoạn Giao Tiếp Sớm, yêu cầu bằng một từ:		
Nếu trẻ đưa ra yêu cầu bằng một từ ("bánh") mặc dù bạn đã đưa ra câu nói mẫu "Con muốn bánh", bạn hãy thử cho trẻ xem Thẻ Gọi Ý có từ "Con muốn".	Đầu tiên bạn dùng Thẻ Gọi Ý có từ "Con muốn" với câu nói mẫu "con muốn bánh". Sau đó dùng Thẻ Gọi Ý và chỉ nói một phần câu mẫu "con..". Rồi bạn chỉ dùng Thẻ Gọi Ý mà thôi.	Trẻ có thể tự nói "Con muốn bánh", hoặc cần một phần câu nói mẫu để trẻ nói tiếp "muốn bánh".

Chuyển “lời nhại” thành lời nói tự phát.

Giúp trẻ giao tiếp với những lý do mới.

- Cho trẻ nhiều thực hành sử dụng từ mới ở những nơi khác nhau và với những lý do khác nhau.

Việc bổ sung từ cuối giúp Jahma sử dụng từ sữa để bình luận.

- Cho nhiều chọn lựa:

Con muốn bánh
nhỏ hay bánh
lớn?

Lớn!

Để hơn cho Jake để đưa ra sự lựa chọn giữa bánh lớn và bánh nhỏ khi mà trẻ thấy 2 cái loại bánh.

- Giúp trẻ hiểu khi chưa có sẵn sự chọn lựa:

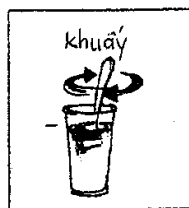
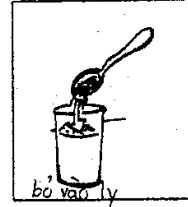
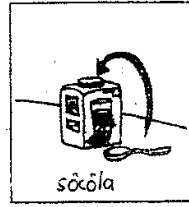
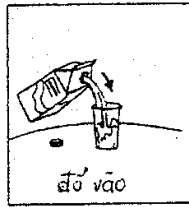
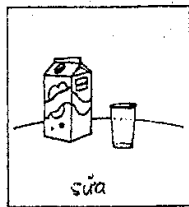
Dấu hiệu “không” nói cho Sasha rằng “không còn bánh”.

- Hãy “ngớ ngẩn một cách sáng tạo”.
- Hãy lợi dụng cơ hội khi có sự sai lầm.
- Hãy cho trẻ một bữa ăn nhẹ mà trẻ không thích.

Khi bạn “quên” cho trẻ một vật nào đó, trẻ có thể bình luận về việc đó.

Cho trẻ tham gia vào việc chuẩn bị bữa ăn nhẹ:

Bạn có thể dùng hình ảnh để chỉ cho trẻ cách pha sữa sôcôla.

*Sữa Sôcôla: Những Bước của Công Việc
Hàng Ngày ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm*

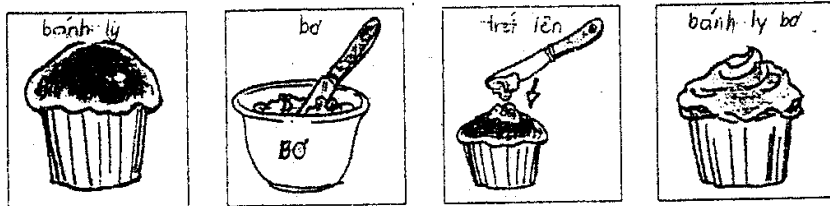
Những điều bạn làm	Những điều bạn nói	Phiên của trẻ
Dành cho trẻ Giao Tiếp Sớm "nhại lời": Chỉ vào hình sữa.	"Đầu tiên, đưa (<i>tạm ngưng</i>) sữa." Cuối cùng bỏ từ "sữa" và để cho trẻ nói từ ấy.	Trẻ có thể lấy sữa từ trong tủ lạnh và có thể lặp lại "sữa".
Chỉ vào hình ảnh cái muỗng	"Rồi, đưa (<i>tạm ngưng</i>) cái muỗng. Đặt sôcôla trên (<i>tạm ngưng</i>) cái muỗng". Cuối cùng bỏ từ "muỗng" và để trẻ nói từ đó.	Trẻ có thể lấy cái muỗng và lặp lại "muỗng".
Chỉ vào hình ảnh bột sôcôla.	"Lấy một muỗng (<i>tạm ngưng</i>) sôcôla". Cuối cùng bỏ từ "sôcôla" và để trẻ nói.	Trẻ có thể lường bột và lặp lại "sôcôla".
Chỉ vào hình ảnh cái ly.	"Đặt sôcôla vào (<i>tạm ngưng</i>) trong ly". Cuối cùng bỏ từ "ly" và để trẻ nói.	Trẻ có thể đặt sôcôla vào ly và lặp lại "ly."
Chỉ vào hình ảnh sữa.	"Mẹ đặt (<i>tạm ngưng</i>) sữa trong (<i>tạm ngưng</i>) ly. Sữa trong." Cuối cùng bỏ từ "sữa" và "ly" và để trẻ nói những từ đó.	Trẻ có thể nhìn bạn trút sữa vào ly và lặp lại "sữa" và "ly".
Chỉ vào hình ảnh muỗng trong ly.	"Khuấy".	Trẻ có thể khuấy sữa và lặp lại "khuấy".
Cho trẻ sữa	"Muốn sữa".	Trẻ có thể lặp lại "Muốn sữa".
Chà vào bụng của bạn	"Ngon lắm".	Trẻ có thể uống sữa và lặp lại "ngon lắm".

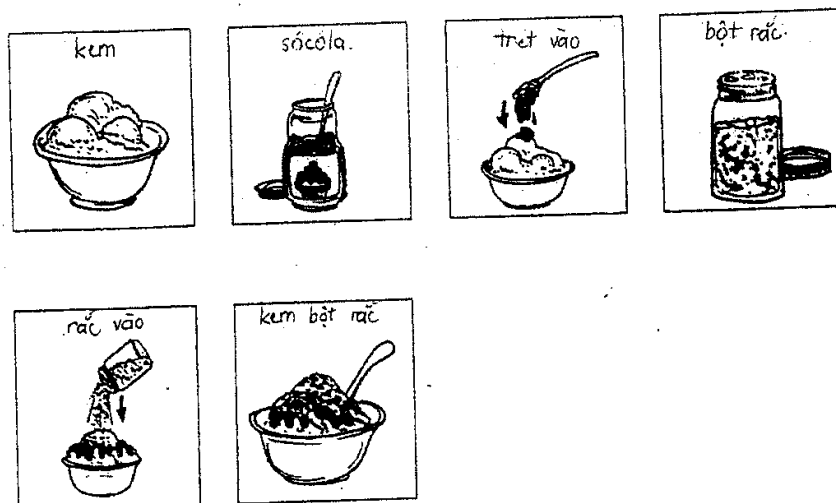
Phần hay nhất của việc làm một điều với nhau là cùng ăn hoặc uống!

Có vài bữa ăn nhẹ đơn giản khác mà bạn và trẻ có thể làm chung với nhau và những hình vẽ những hoạt động hàng ngày nếu như bạn muốn sử dụng chúng :

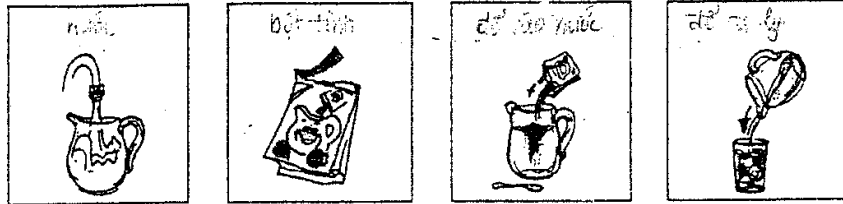
- **Phủ kem lên bánh nướng nhỏ hoặc bánh sinh nhật:**

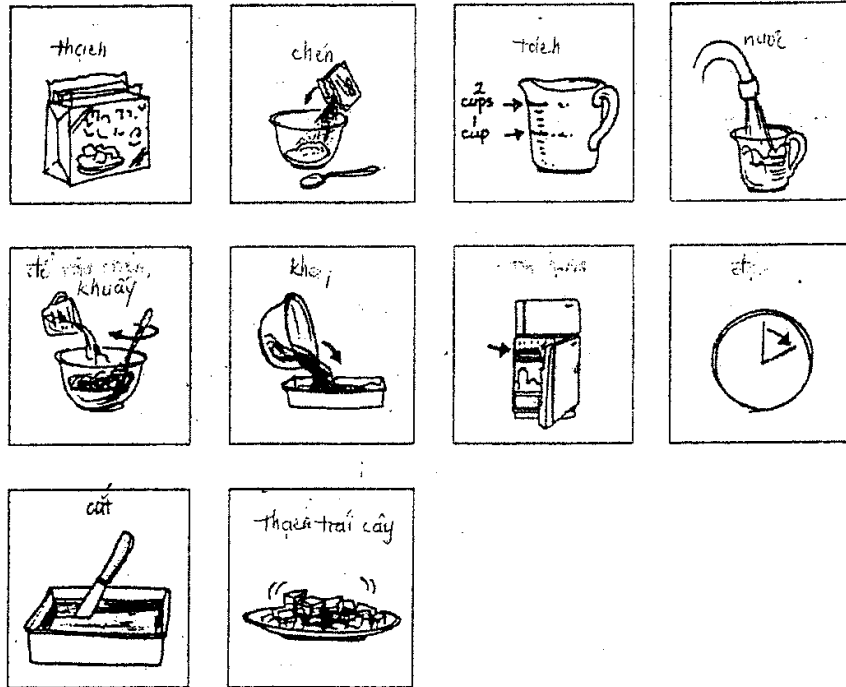
- **Làm món kem trái cây với kem, sôcôla và bột rắc:**

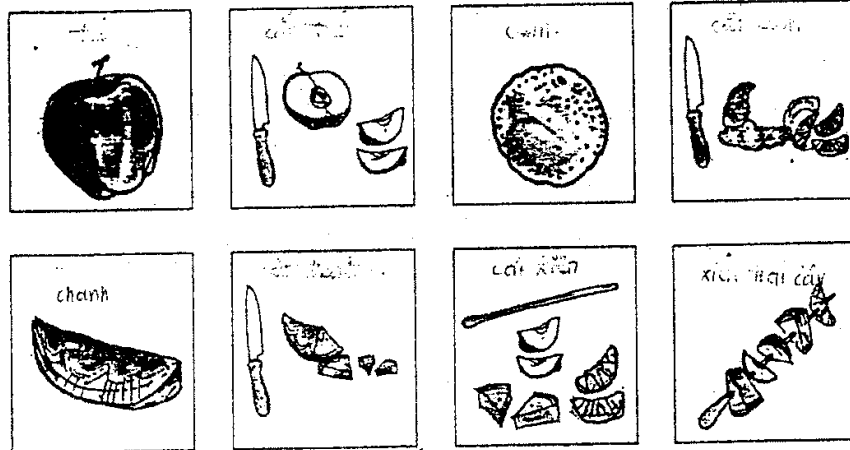
- *Làm Kool - aid hoặc thức uống khác sử dụng nước và bột tinh:*

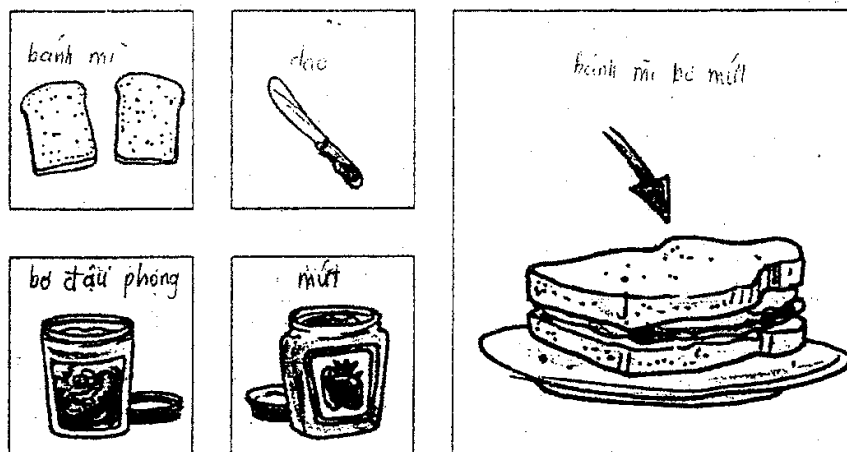
- *Làm thạch:*

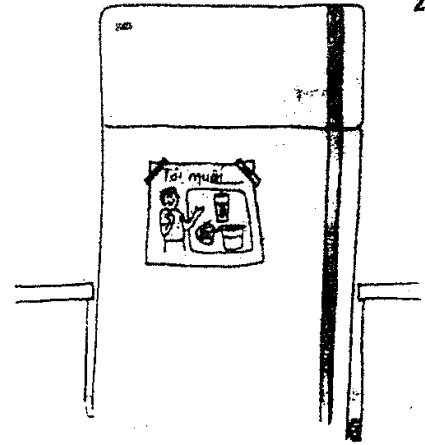
- *Làm xiên trái cây (luân phiên xếp những miếng táo, cam và dưa hấu vào cái tăm hoặc cái xiên):*

- *Làm bánh sandwich (lấp đầy và phụ thuộc vào những gì trẻ thích):*

Sử dụng những thẻ gợi ý:

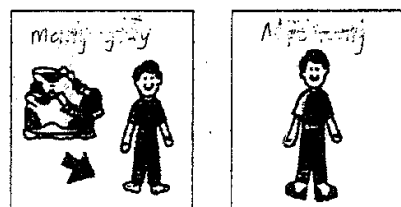
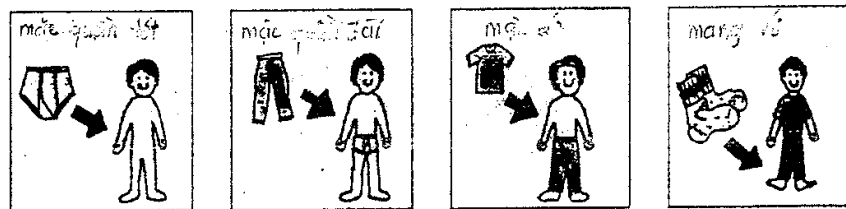
Việc thay đồ cho trẻ ở giai đoạn giao tiếp sớm:

Điều bạn có thể mong đợi:

- Hiểu những tên áo quần của trẻ và những lời hướng dẫn như : “đến đây con”, “mặc quần lót vào”.
- Tự trẻ mặc hầu hết áo quần của trẻ.
- Kể cho bạn nghe những bước tiếp theo nào trong hoạt động thường ngày.
- Sử dụng thời khoá biểu hình chỉ ra từng loại áo quần và mệnh lệnh qua đó trẻ nên mặc những loại quần áo.
- Thay quần áo một cách độc lập và chính trẻ theo mục lục.

Điều bạn có thể làm:

- Giúp trẻ giao tiếp với những lý do mới:
 - Cho sự lựa chọn.
 - Cố gắng một chút “ngờ ngẩn một cách sáng tạo”.
 - Giúp trẻ khởi xướng công việc hàng ngày.

Bảng giúp trẻ tự mặc đồ.

*Thay quần áo: Những bước của công việc hàng ngày
& giai đoạn người giao tiếp sớm.*

Bạn làm gì	Bạn gì nói	Lượt của trẻ
Bố trí quần áo của trẻ. có thời khoá biểu hình một cách sẵn sàng.	"Adam đến đây! Chúng ta thay quần áo nào".	Trẻ có thể đến với bạn.
Chỉ vào quần áo.	"mặc quần áo vào".	Trẻ có thể lấy một cái mục quần áo và đưa cho bạn để bạn giúp đỡ trẻ.
Chỉ vào hình cái quần.	"đầu tiên mặc quần vào".	Trẻ có thể chỉ vào hình, có được cái quần, trao cho bạn cái quần hoặc trẻ mặc vào một mình.
Là "người dẫn dắt vui vẻ".	"hoan hô! Adam mặc quần vào".	
Đợi trẻ kéo xong cái quần.	Không có gì ngoài " hoan hô mặc vào" khi trẻ kéo xong cái quần.	Trẻ có thể kéo xong cái quần.
Chỉ cho trẻ thời khoá biểu ảnh và đợi.	Không có gì ngoài. Bạn đang đợi trẻ đưa ra những bước kế tiếp.	Trẻ có thể chỉ vào mục áo quần kế tiếp khi trẻ cần mặc nó vào. Hoặc Trẻ có thể một mình lấy được mục quần áo kế tiếp. Hoặc Trẻ có thể nói tên của mục quần áo kế tiếp.
Nếu như trẻ không ra dấu mục quần áo nào trẻ nên mặc vào bước kế tiếp, chỉ vào hình.	"mặc vào .."	Trẻ có thể nói "sơ mi" hoặc chuyển cái sơ mi cho bạn.
Kéo cái áo qua cái đầu và đợi trẻ xỏ cái tay vào.	" sơ mi vào rồi.."	Trẻ có thể tự kéo hết áo sơ mi xuống.

Giúp trẻ giao tiếp với những lý do mới:

- Cho sự chọn lựa.
- Cố gắng có một chút “ngờ ngẩn sáng tạo”.
- Giúp trẻ dễ xướng công việc hàng ngày.

Cháu bé này biết nói và làm những gì để nhờ mẹ giúp mặc áo khoác vào.

*Những công việc hàng ngày cho trẻ
trong giai đoạn đối tác.*

Điều bạn có thể mong đợi:

- Làm những công việc hàng ngày một cách tự lập.
- Có những cuộc hội thoại ngắn suốt những công việc hàng ngày.

Điều bạn có thể làm:

- Quyết định khi có cuộc hội thoại trong suốt những công việc hàng ngày.
- Sử dụng hình ảnh trợ giúp trong cuộc hội thoại.
- Có cuộc hội thoại về những gì đang diễn ra trong cuộc sống của trẻ.
- Có vài thành viên trong gia đình cho những mẫu lời nói.
- Làm cân bằng giữa cuộc hội thoại với những câu hỏi, những mẫu lời nói và những dẫn giải.
- Sắp đặt tình huống.

Quyết định khi có cuộc hội thoại trong suốt những công việc thường ngày.

Sử dụng hình ảnh trợ giúp trong hội thoại:

Timmy chơi
trong nước.

Trông nó
vui quá!

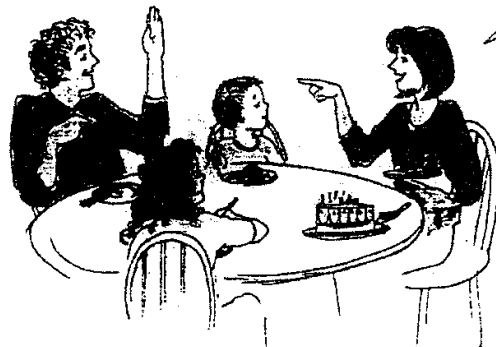
Cha của Timmy tới gần bài học về bơi lội của ông ta và đưa tấm hình của trẻ chơi trong nước. Bây giờ Timmy và cha có vài điều để trò chuyện về giờ đi ngủ.

Có những cuộc hội thoại về những gì đã diễn ra trong cuộc sống của trẻ.

Có những thành viên trong gia đình cho những cái mẫu về lời.

Ba muốn một
miếng lớn

Ba, muốn
miếng bánh
nhỏ hay miếng
bánh lớn?

Bữa ăn chính là mô hình lý tưởng để học thêm về hội thoại.

Cân bằng cuộc hội thoại của bạn với những câu hỏi, những mẫu về lời nói và dẫn giải:

Có một cách đơn giản để động viên trẻ trong cuộc hội thoại trong bữa ăn chiều.

Bạn: Mẹ thích mì ống. Nó có mùi phómát. Con thích mì ống không? (cung cấp mẫu, những dẫn giải, những câu hỏi dễ).

Trẻ: Thích.

Bạn: Con thích ăn thêm cái gì? (hỏi trẻ một câu hỏi về một vài thứ mà trẻ không thấy).

Trẻ: Con thích mì ống. (trẻ có thể có khó khăn về việc hồi tưởng về từ hoặc hiểu câu hỏi).

Bạn: (chỉ vào nước sốt cà chua nấm) con thích ăn thức ăn nào khác? (đưa cho trẻ gợi ý nhìn và hỏi thêm câu hỏi đặt thù).

Trẻ: Con thích nước sốt cà chua nấm.

Bạn: Con, Jerry thích mì ống và nước sốt cà chua nấm. Mẹ tự hỏi austin thích món nào (tên người bạn của trẻ). (tạo ra một dẫn giải mà động viên trẻ sử dụng khả năng sáng tạo và nghĩ về quan điểm một người khác).

Jerry: Austin thích mì ống.

Sắp đặt tình huống:

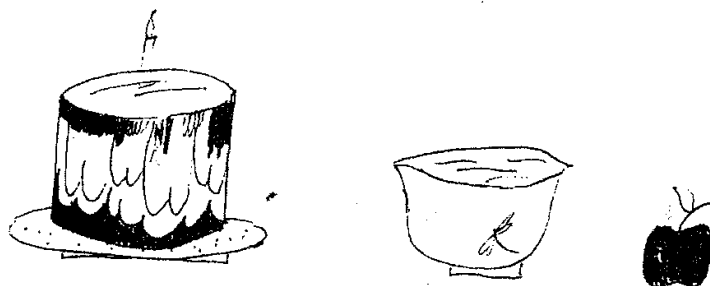
Mẹ của Dahlia cho Dahlia đôi giày của mẹ và chuyển việc mặc quần áo thành trò chơi tưởng tượng.

Sử dụng những công việc hàng ngày với hành động chung:

Mẹ trồng cây. Lynsey tưới nước.

Đó là công việc đồng đội.

*Nếu như trẻ thích thú, thử thêm vài công thức có tham vọng -
nướng bánh từ trộn lẫn hoặc làm một ít nước xốt táo.*

TÓM TẮT

Những công việc hàng ngày, như thay đồ, ăn, thậm chí làm vườn, có thể trở thành những mối tương tác lặp đi lặp lại và có thể dự đoán được, giúp trẻ hiểu và nói những từ hoặc những cụm từ mới. Bạn có thể thích nghi với nhiều sự kiện hàng ngày - như việc cung cấp thức ăn cho thú hoặc việc trải bàn ăn - vào những công việc hàng ngày được cấu trúc nếu như bạn chia chúng thành những bước nhỏ với những phiên cho cả bạn và trẻ. Cũng như trong trò chơi người, những loại luân phiên mà trẻ đưa ra trong những công việc hàng ngày tùy theo giai đoạn giao tiếp của trẻ.

Vài công việc hàng ngày, như: bữa ăn, tùy thuộc vào sự hiện diện của bạn. Trong những công việc khác, như: tự giúp những hoạt động hàng ngày, vài từ của bạn cuối cùng sẽ mờ dần. Lúc bắt đầu, bạn cần chỉ cho trẻ cách tiến hành những công việc hàng ngày, nhưng cuối cùng chính trẻ sẽ làm vài thứ trong công việc hàng ngày như việc sử dụng công cụ màu hỗ trợ. Một vài trẻ linh hoạt hơn những đứa khác và có thể làm những công việc hàng ngày cả trẻ với bạn và một cách độc lập. Còn những trẻ khác cứng nhắc hơn sẽ muốn làm những việc hàng ngày cùng bạn với cách luôn luôn giống nhau. Trẻ sẽ tự quyết định thời gian làm việc hàng ngày. Trẻ sẽ trở nên tốt hơn trong những công việc thường ngày hơn nếu trẻ làm chúng với những người khác ở những nơi khác nhau.

9

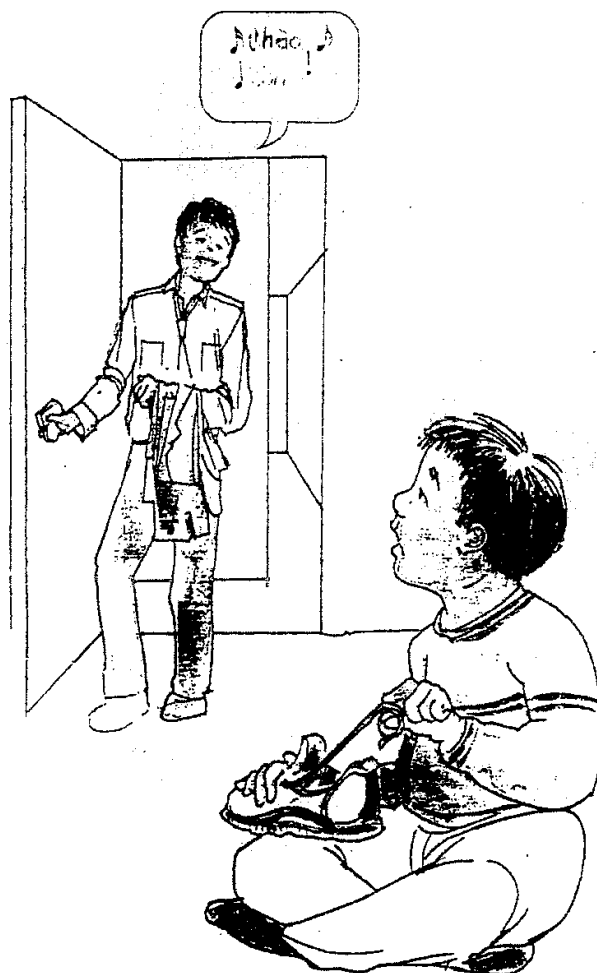
TẬN DỤNG ÂM NHẠC

Craig 2,5 tuổi và đang ở giai đoạn Tự phát. Phần lớn thời gian trẻ ở một mình, đi vòng vòng trong phòng hoặc coi tivi. Trẻ thường im lặng và ít khi đáp lại khi có người gọi, nhưng khi nghe nhạc, trẻ lắc mình và bập bẹ theo lời bài hát.

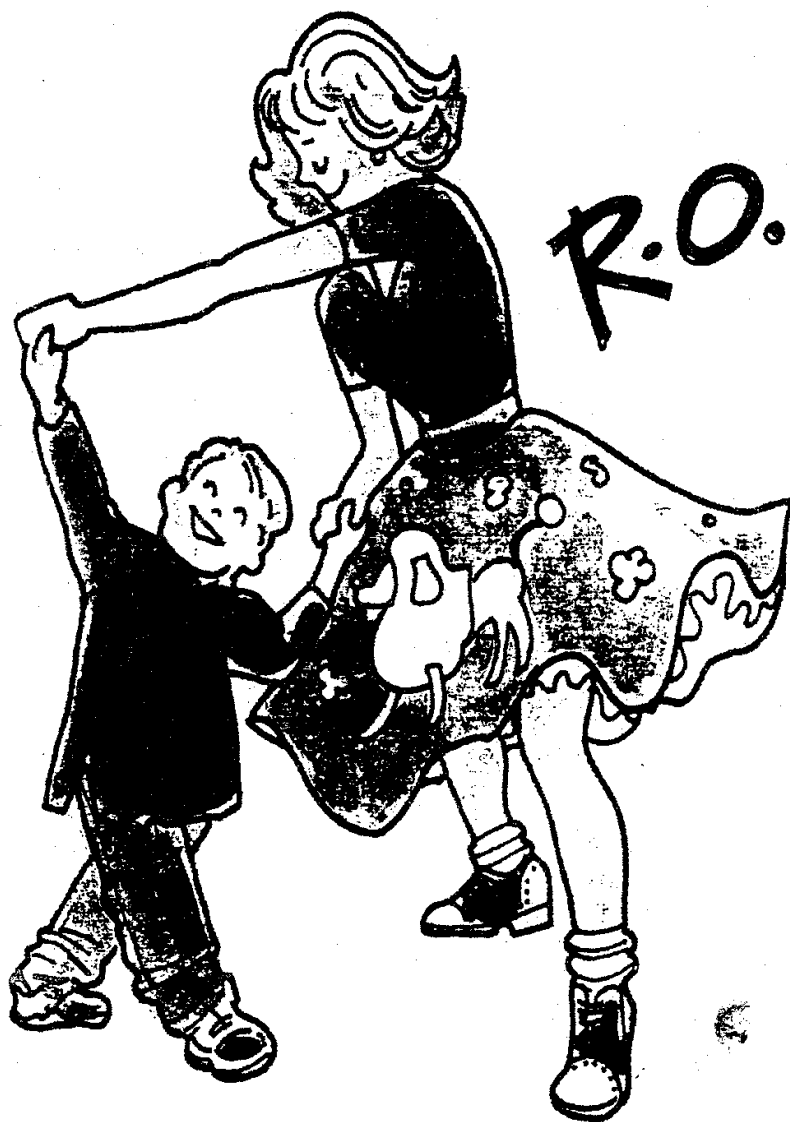
Cũng như một số người trong chúng ta, Craig không thể cưỡng lại âm nhạc. Đã bao nhiêu lần bạn thấy mình vỗ tay hoặc huýt sáo khi nghe nhạc? Con người chúng ta kết nối với âm nhạc bằng một con đường đặc biệt, và đó cũng là lý do tại sao trẻ đáp lại âm nhạc ngay cả khi chúng không phản ứng với giọng nói của bạn.

Nếu trẻ thích nhạc, sẽ dễ dàng cho trẻ học giao tiếp. Trẻ sẽ lắng nghe mình theo điệu nhạc, lặp lại lời bài hát, nhảy lên nhảy xuống, và trẻ sẽ có cơ hội học lời bài hát khi nghe bạn hát.

- Khi bạn hát cho trẻ nghe, trẻ sẽ học được sự chú ý, lặp lại và giao tiếp.
- Những bài hát có thể giúp trẻ tương tác với trẻ khác.
- Những bài hát giúp trẻ hiểu được ý nghĩa của từ bởi sự tương ứng của từ ngữ với hành động.

R.O.C.K:
BẠN HÁT ĐỂ TRẺ DỄ DÀNG HÁT THEO

Mọi điều bạn đã học có thể giúp bạn làm trẻ hát theo. Nếu bạn nhớ phương pháp R.O.C.K, trong lúc bạn hát, bạn và trẻ có thể có sự trao đổi âm nhạc với nhau.

- **R.** Lập lại điều bạn hát và làm.
- **O.** Bày ra những cơ hội cho trẻ luân phiên:
 - Lập kế hoạch khi bạn bày cho trẻ luân phiên.
 - Lập kế hoạch những điều luân phiên mà trẻ có thể làm được.
 - Bày ra những cơ hội mới cho sự luân phiên.
- **E.** Ra hiệu đến phiên trẻ:
 - Ra những dấu hiệu rõ ràng khi trẻ không biết đến phiên mình.
 - Ra gợi ý tự nhiên về bài hát mà trẻ thấy quen thuộc.
- **K.** Giữ niềm vui và sự liên tục: giữ niềm vui trong bài hát thật dễ vì bản thân trẻ em tự nhiên thích sự nhịp nhàng, giai điệu và hoạt động.

Từ "Skinnamarinky dinky dink" có thể là vô nghĩa, nhưng từ đó chắc chắn vui để nghe và nói.

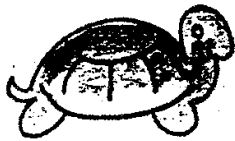
Hát ít hơn và nhấn âm,
đi chậm và chỉ.

Hát ít hơn

Nhấn âm

Đi chậm

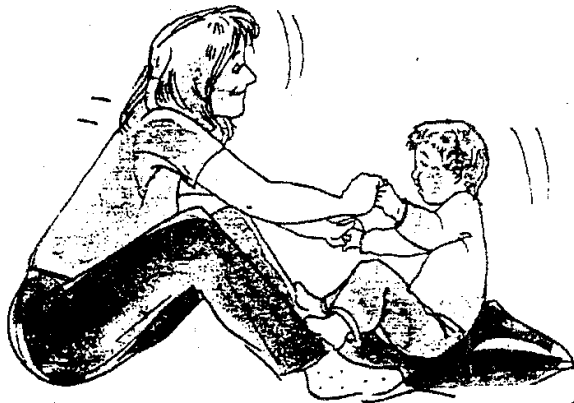

Chỉ

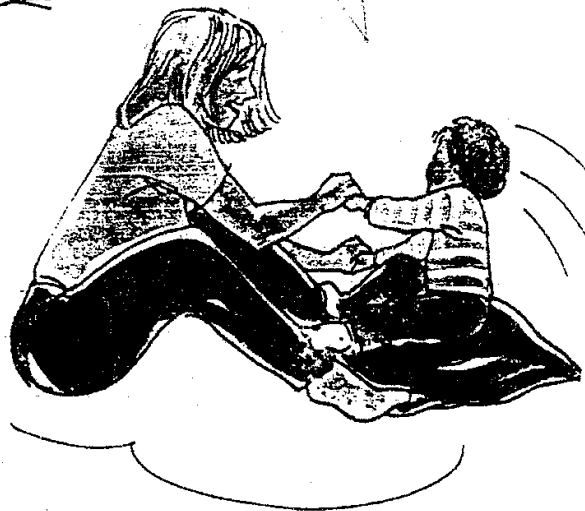
R: Thỉnh thoảng,
lặp lại

*Thích nghi những bài hát
vào giai đoạn giao tiếp của trẻ*

*Thuyền em
thuyền con vịt,
nó bơi bơi bơi...*

*Thuyền em
thuyền con vịt,
nó bơi bơi bơi...*

*Mẹ Zachary bắt đầu “chèo”, đưa tay lui tới như động tác chèo thuyền.
Sau đó hướng dẫn Zachary “chèo” theo cách khác tương ứng
với câu hát khác.*

1. Những bài hát trong giai đoạn tự phát:

* Điều bạn có thể mong đợi:

- lắc lư người.

- Nhìn bạn:

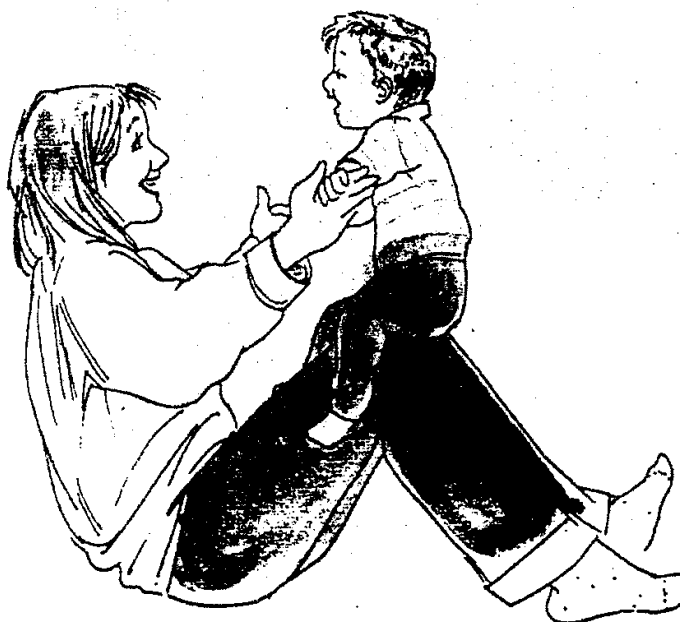
- Cười và cười thành tiếng.

- đến bên bạn khi bạn bắt đầu hát.

* Điều bạn có thể làm:

- Bạn làm hầu hết công việc.

La la la la...
Do re mi...

Mẹ Zachary để trẻ lâu trên chân để giữ sự chú ý của trẻ.

- Để trẻ dán thân vào những hành động vận động thô sơ, điệu bộ và những tác nhân kích thích cảm giác.
- Chọn những bài hát ngắn với dưới 10 từ quen thuộc.
- Tạo cho trẻ những dấu hiệu bằng cách làm mẫu một cách cường điệu, sau đó dừng lại và chờ đợi.
- Tạo những bài hát riêng cho trẻ.

*Cái mũ trên đầu, là
cái mũ trên đầu, cơn
gió thổi bay...*

* Điều bạn có thể làm:

- Chọn bài hát ngắn có dưới 10 từ quen thuộc.
- Mong đợi con bạn nắm được 1 vài hành động sau khi bạn làm mẫu và giúp đỡ trẻ.
- Dừng lại và quan sát.
- Tạo những bài hát riêng cho trẻ.

3. Những bài hát trong giai đoạn giao tiếp sớm:

- Điều bạn có thể mong đợi:
 - Chọn bài hát có từ ngữ, hình ảnh và điệu bộ.
 - Hát một vài từ và minh họa một vài hành động, sau đó bạn cho trẻ làm theo.
 - Bắt đầu hát.
 - Hiểu và thực hiện những hướng dẫn trong bài hát.
- Điều bạn có thể làm:
 - Dùng hình ảnh và bảng lựa chọn.
 - Chọn bài hát với những từ ngữ mà trẻ có thể dùng trong các hoàn cảnh khác.
 - Những bài hát được đặt lời phải có mục đích giao tiếp rõ ràng.
 - Để trẻ bắt đầu hát.

4. Những bài hát trong giai đoạn đối tác của trẻ:

- Điều bạn có thể mong đợi ở trẻ:
 - Chọn bài hát.
 - Hát những từ và những cụm từ với bạn.
 - Hát những từ và cụm từ một mình.
 - Tô điểm thêm cho bài hát.
 - Bắt đầu và kết thúc bài hát.
 - Hiểu hầu hết lời bài hát.

2. Bài hát cho con bạn trong giai đoạn yêu cầu:

*Con nhện bò bò,
bò lên bò xuống...*

ò ồ ồ...

Cháu bé này đang làm theo động tác con nhện bò lên bò xuống.

* Điều bạn mong đợi:

- Lặp lại 1 vài hành động của bạn.
- Phát âm gần giống các từ đó.
- Hiểu 1 vài từ.
- Nắm 1 số điều tự làm.

Bạn và trẻ có thể cùng hát.

- Điều bạn có thể làm:
 - Hát với những từ và ý tưởng mới.
 - Hướng dẫn cách làm theo những bài hát của trẻ.
 - Thực hiện sự tương tác trong bài hát.

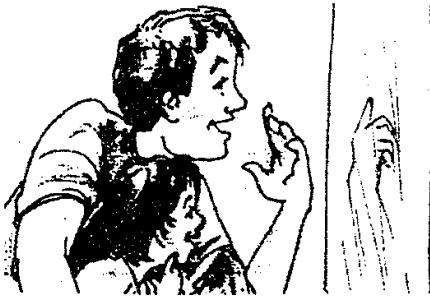
NHỮNG BÀI HÁT THÔNG DỤNG MÀ BẠN CÓ THỂ HÁT CÙNG TRẺ

- Mát, dầu, tai.

- Vỗ tay cho đều.

- Con mèo rửa mặt.

- Một con vịt xoè ra hai cái cánh.

- Ô kìa con chó.

- Chú mèo con.

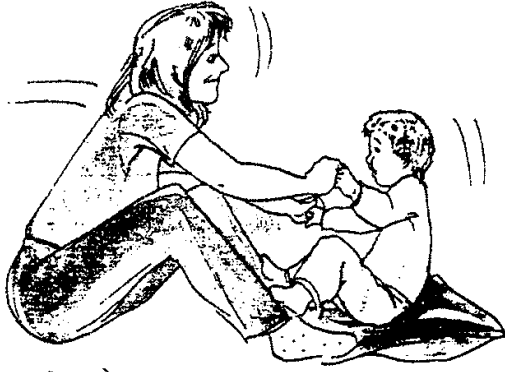
- Chú ếch con.

- Kìa con bướm vàng.

- Mèo con và chó con.

- Vì sao bé không lác.

- Em đi chơi thuyền.

- Đi học về.

- Con cộc ngồi trong hóc.

- Ba thương con.

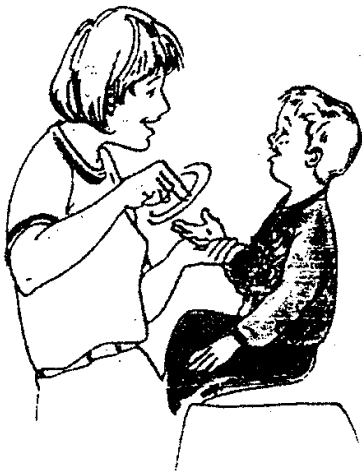
- Một tay xoè ra thành một bông hoa.

- Đếm sao.

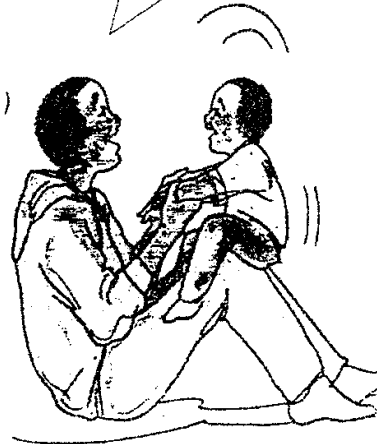
- Một với một là hai.

- V.v ...

De de chành chành,
chim oanh học nói...

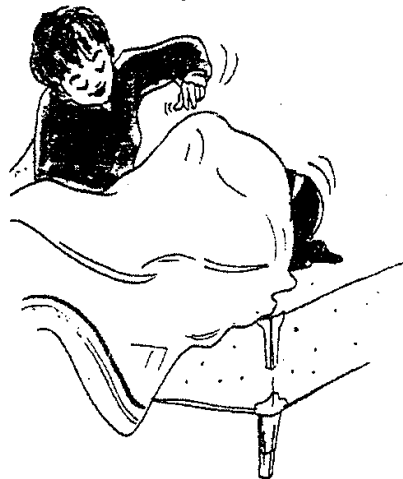
Nhong nhong
nhong chu làm
con ngựa...

Bước bước bước,
bước đi cho đều...

Adam
đâu rồi?

Ba thương con
vì con giống
mẹ...

VÌ SAO BÉ KHÔNG LẮC

Đưa hai tay lên, nắm lấy hai cái tai. Lắc lư cái đầu là lắc lư cái đầu. Kia sao bé không lắc, vì sao bé không lắc.

EM ĐI CHƠI THUYỀN

Em đi chơi thuyền trong thảo cầm viên. Chim kêu hót mừng chào đón xuân về. Thuyền em thuyền con vịt, nó bơi bơi bơi. Thuyền em thuyền con rồng, nó bay bay bay. Má dặn em ngồi yên khi đi chơi thuyền. Vui quá bạn ơi, mai em lại vào đây vui chơi.

ĐI HỌC VỀ

Đi học về là đi học về. Em vào nhà em chào cha mẹ. Cha em khen rằng em rất ngoan. Mẹ âu yếm hôn đôi má em.

CON CỐC NGỒI TRONG HÓC

Ra mà xem con gì nó ngồi trong hang, nó xoay cái lưng ra ngoài đó là con cóc. Con cóc nó ngồi trong hóc, nó xoay cái lưng ra ngoài, đó là cóc con.

CẢ NHÀ THƯƠNG NHAU

Ba thương con vì con giống mẹ. Mẹ thương con vì con giống ba. Cả nhà ta đều thương yêu nhau. Xa là nhớ, gần nhau là cười.

MỘT TAY XÒE RA

Một tay xòe ra thành một bông hoa. Hai tay xòe ra thành hai bông hoa. Mẹ khen đẹp quá hai bàn tay xinh.

ĐẾM SAO

Một ông sao sáng. Hai ông sáng sao. Ba ông sao sáng, sáng chiếu muôn ánh vàng. Bốn ông sáng sao. Kia năm ông sao sáng. Kia sáu ông sáng sao trên trời cao.

TẬP ĐẾM

Một với một là hai. Hai thêm hai là bốn. Bốn với một là năm. Năm ngón tay sạch đều.

NHONG NHONG NHONG

Nhong nhong nhong cha làm con ngựa để cho con lên cưỡi trên lưng. Nhong nhong nhong cha làm con ngựa, để cho con vui thỏa tiếng cưỡi...

Bạn có thể sử dụng những câu hát ngắn như những câu được in nghiêng trong mỗi bài trên để hát và làm động tác cùng với trẻ.

MẮT, ĐẦU TAI

Mắt đầu tai, mắt tai tai đầu tai.

(Bạn vừa hát vừa chỉ vào những phần mắt, đầu, tai trong cơ thể trẻ)

CON MÈO RỬA MẶT

Mèo con ra vòi nước, bần chân nó vuốt vuốt, xoa mấy sợi râu cước, rồi vào bên bếp tro. vì sao con mèo rửa mặt, vì sợ đau mắt, không ai dám đến gần mèo.

MỘT CON VỊT XÒE**RA HAI CÁI CÁNH**

Một con vịt xòe ra hai cái cánh, nó kêu rằng cạp cạp cạp, cạp cạp cạp. Gặp hồ nước nó bì bà bì bõm, lúc lên bờ vẫy cái cánh cho khô.

Ô KÌA CON CHÓ

... Ô kìa con chó nó sủa gâu gâu, nó bảo lâu lâu. Còn chú mèo mướp giục giã mau mau, khóc nhè meo meo...

CHÚ MÈO CON

Chú mèo con, lông trắng tinh, mắt tròn xoe và trông rất xinh. Meo meo. A con mèo nó rất khôn, suốt ngày nằm cuộn trong xó bếp. A con mèo nó rất ngoan, suốt ngày em đùa chơi với mèo mèo.

CHÚ ẾCH CON

Kìa chú là chú ếch con có hai là hai mắt tròn. Chú ngồi học bài một mình bên suối trong cạnh vườn xoan. Bao nhiêu chú chim ri cùng bao nhiêu cá rô phi, nghe tiếng hát mê ly cùng nhau thích chí cười khi.

CON BƯỚM VÀNG

Kìa con bướm vàng. Kìa con bướm vàng. Xòe đôi cánh. Xòe đôi cánh.

Tung cánh bay lên cao trời. Tung cánh bay lên cao trời.

Em ngồi xem. Em ngồi xem.

GÀ TRỐNG, MÈO CON**VÀ CÚN CON**

Nhà em có con gà trống, mèo con và cún con. Gà trống gáy ò ó o. Mèo con luôn rình bắt chuột. Cún con chăm lo quét nhà.

LỢN, VỊT VÀ CHIM

Con lợn éc, biết ăn không biết hát. Con vịt nâu, cạp cạp không nên câu. Con chim nhỏ chăm bắt sâu trong vườn. Vui cùng hoa cùng lá, cất tiếng hát véo von. Vui cùng hoa cùng lá, cất tiếng ca vang lừng.

ĐẶT LỜI BÀI HÁT ĐẶC BIỆT CHO TRẺ

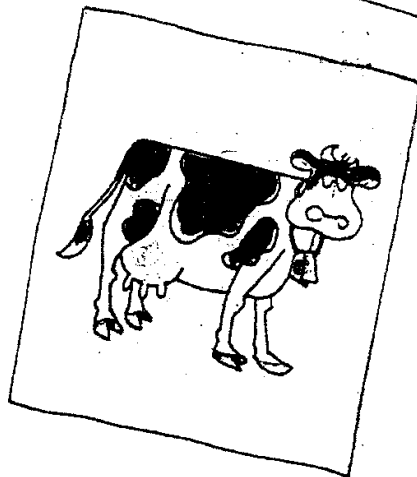
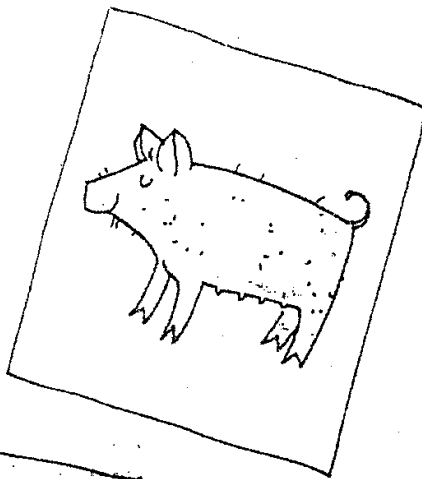
Những điều cần lưu ý khi bạn đặt lời:

- Từ ngữ đơn giản, tương tự nhịp điệu.
- Đặt ra giữa 3 và 10 từ chính hoặc cụm từ khác nhau.
- Từ chính và cụm từ phải liên kết nhau.
- Sử dụng nhiều cụm từ nhân xưng trong bài hát, ví dụ: “Em muốn”, “Con thấy”.
- Nên lặp đi lặp lại.
- Lời hát và hành động tương ứng nhau.
- Có những điệu bộ đơn giản trong bài hát.
- Sử dụng lời hát có những lời yêu cầu.
- Sử dụng lời hát với những công việc hàng ngày.
- Sử dụng lời hát giúp trẻ hỏi hoặc trả lời câu hỏi có/không và thực hiện những từ và cụm từ quan trọng.
- Sử dụng lời hát giúp trẻ học chào, hỏi và trả lời câu hỏi.
- Sử dụng lời hát miêu tả điều trẻ đang làm.
- Sử dụng lời hát giúp trẻ hiểu những lệnh đơn giản.
- Sử dụng lời hát giúp trẻ học những bài tập.

TÓM TẮT

Nhiều trẻ thích nhạc và có thể đáp ứng tốt khi chúng hát hoặc nghe nhạc. Những bài hát là thứ đầu tiên mà trẻ sử dụng được từ và những hoạt động khi trẻ chơi với những trẻ khác. Trong chương này, bạn có thể làm nhiều điều cho trẻ thông qua âm nhạc. Thường thì trẻ con không quan trọng trong vấn đề bạn hát gì, trẻ thích những bài hát đơn giản, đặc biệt là những bài có tên của trẻ; hoặc là trẻ thích múa minh họa theo lời bài hát. Nhiều trẻ tìm âm thanh qua một số nhạc cụ như đàn hoặc kèn. Nói chung, trẻ sẽ học được nhiều về giao tiếp bằng con đường âm nhạc.

10

ĐEM SÁCH LÊN

Khi bạn đọc một quyển sách với trẻ, trẻ học được rất nhiều điều :

- Trẻ khám phá sự thích thú của việc chia sẻ một quyển sách với bạn. Việc đọc sách cho bạn và trẻ cơ hội để kết nối và tìm sự thích thú trong sự giao tiếp hai chiều.
- Trẻ học những từ mới và nhìn thấy những từ mà trẻ đã biết sử dụng trong ngữ cảnh mới.
- Sách động viên trẻ nghĩ xa hơn những từ đã được viết trên trang giấy, khi bạn giúp trẻ tưởng tượng về cách cảm giác hoặc những gì có thể xảy ra tiếp theo.
- Trẻ có thể khám phá một cách giao tiếp khác qua những từ được in.

Bệnh loãng
xương.

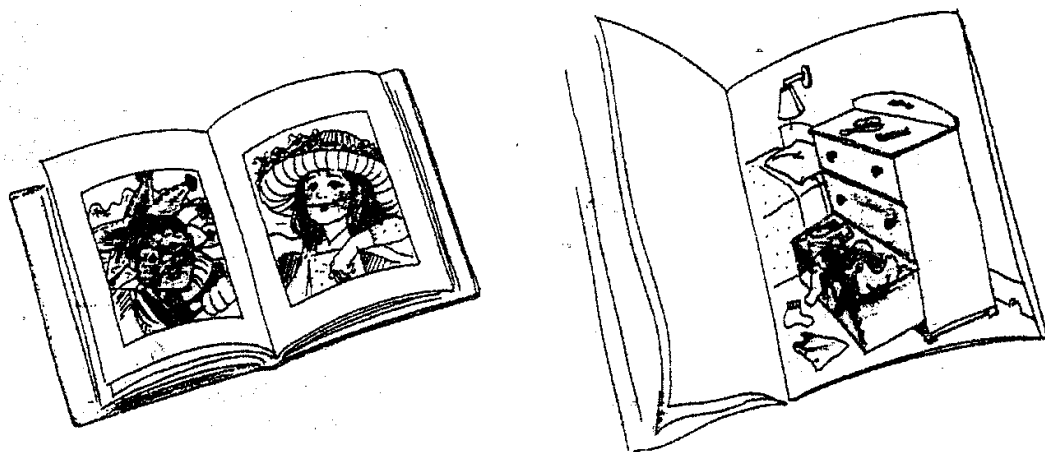
*Alexander thích đọc những từ,
nhưng trẻ không luôn luôn hiểu ý nghĩa của các từ.*

ĐỌC VỚI NHAU

Chọn những quyển sách đúng:

Bìa cứng, vải và những quyển sách nhựa mềm.

Những quyển sách tốt cho việc chỉ và gọi tên những đồ vật.

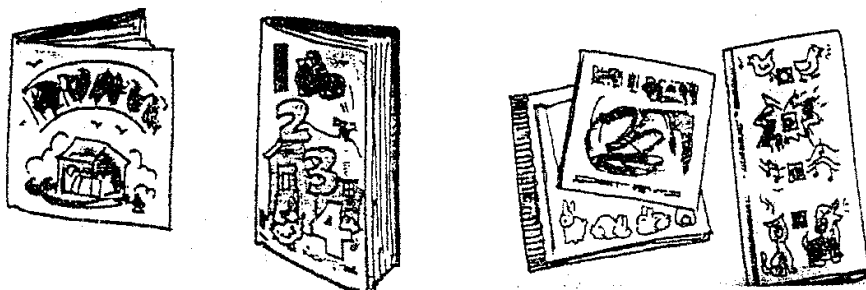
Trẻ có thể thích những quyển sách với một hoặc hai hình thực trên mỗi tranh giấy.

Điều có thể trở nên thích thú là cùng nhau tìm ra vật xinh xắn đang được giấu.

Sách quảng cáo có thể được ưa thích.

Sách tương tác.

Sách có thể dự đoán trước.

Sách truyện đơn giản.

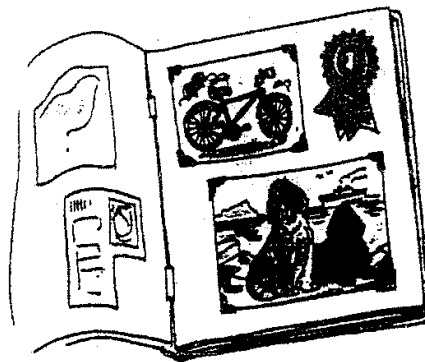
Chọn những quyển sách để giúp trẻ khái quát hóa những từ mà trẻ biết.

Trước tiên, Kelsi học từ "Lên" trong trò chơi người với bố.

Sau đó trẻ thấy không chỉ những cô gái nhỏ mà những quả bóng cũng có thể bay "lên".

Tạo ra một quyển sách chỉ dành cho trẻ:

Đa số trẻ thích nhìn những ảnh thực của chúng, ảnh gia đình của chúng và những đồ vật quen thuộc.

Đọc cách phù hợp.

Giúp trẻ tập trung vào sách bằng việc tạo nên sự thích thú và sôi nổi.

Theo sự dẫn dắt của trẻ.

Molly thích con chó hơn người tuyết

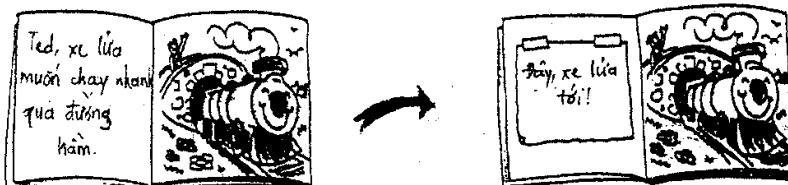
Vì thế người mẹ theo sự dẫn dắt của trẻ và kể câu chuyện cách khác.

Nói ít hơn và Nhấn mạnh, Chậm rãi và Chỉ vào!

Nói ít hơn.

Đơn giản hóa và làm ngắn gọn những gì được viết:

*Nếu những hình ảnh phù hợp nhưng từ thì không,
bạn hãy đổi ra những từ đơn giản.*

Nhấn mạnh.

Bạn hãy linh hoạt và diễn cảm.

Em bé khóc,
hu hu hu!

*Người bố này lấy được sự chú ý của trẻ
với sự linh hoạt và nhiều diễn cảm.*

Cường điệu những từ chính.

Và bà già trầm
tĩnh, đã thì thầm,
nín lặng.

Người mẹ này sử dụng cùng cung giọng và ngữ điệu mỗi khi bà ta nói từ “nín lặng”.

Để những từ chính ở cuối câu của bạn.

Chậm rãi.

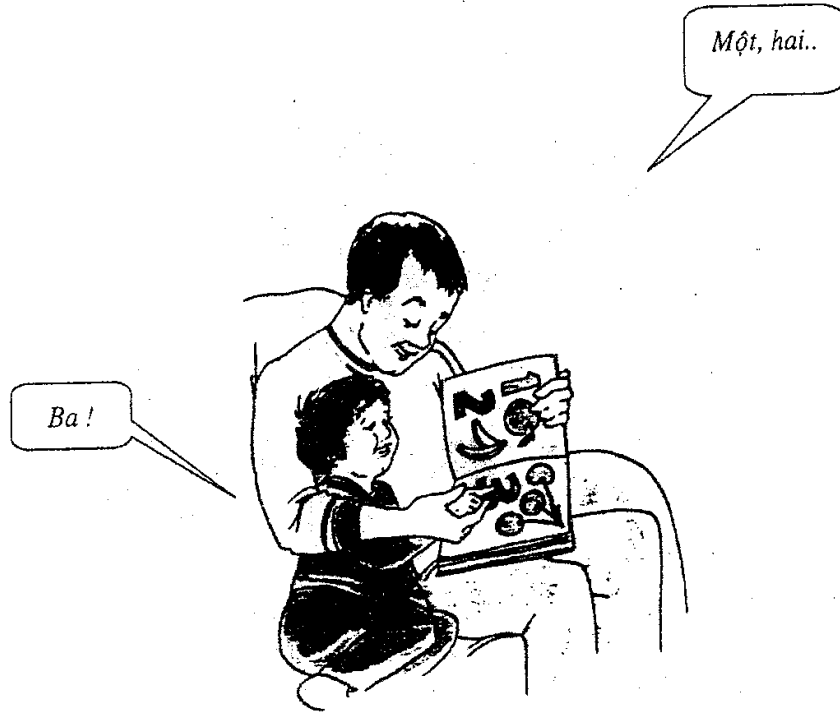
Tạm ngừng giữa những cụm từ và từ.

Hãy đọc cách tự nhiên.

Chỉ vào.

Chỉ vào hình ảnh.

Bố của David giúp David tập trung vào những số bằng cách lấy ngón tay của trẻ chỉ vào.

Chỉ với những từ được in.

Chỉ với những hành động và cử chỉ.

Chỉ với những đồ vật thực.

R.O.C.K KHI BẠN ĐỌC

R. Lặp lại những điều bạn nói và làm.

O. Cho trẻ những cơ hội để luân phiên.

Đừng lo nếu trẻ muốn đọc đi đọc lại cùng một quyển sách. Trẻ sẽ không chán, trẻ sẽ thích hơn trong việc luân phiên của trẻ.

C. Gợi ý cho trẻ để luân phiên

K. Vui tươi! Tiếp diễn!

Thích Ứng Việc Đọc với Giai Đoạn Giao Tiếp của Trẻ

Đọc Sách đối với trẻ ở giai đoạn Tự Phát:

Rebecca có khuynh hướng nhai sách thay vì xem những hình ảnh. Khi bố mẹ cố gắng đọc sách cho trẻ, trẻ đẩy nó ra và vò nhàu trang giấy hoặc đưa sách vào miệng.

Bạn mong đợi gì.

Bạn mong đợi trẻ học:

- Cầm sách một cách hợp lý.
- Mở và đóng quyển sách.
- Nhìn vào một hay hai hình ảnh.
- Hiểu những vật thật được miêu tả trong hình ảnh.

*Trẻ ở giai đoạn Tự Phát khám phá
quyển sách bằng cách nhai sách.*

Chọn những quyển sách phù hợp:

Chọn bìa cứng , vải hoặc sách nhựa mềm.

Chọn những quyển sách với hình vẽ thực tế hoặc những hình vẽ bắt mắt.

Chọn những sách có hình với từ quen thuộc.

Chọn những sách thích hợp với những từ và những âm thanh gây vui thích.

Chọn những sách có sự tương tác.

Tạo ra quyển sách sẽ lôi cuốn trẻ.

Nếu bạn chỉ cho trẻ một quyển sách với đặc tính trong video được trẻ ưa thích, trẻ có thể quan tâm đến sách.

Đọc theo cách phù hợp:

- Tạo ra sự sôi nổi về quyển sách.
- Tạo ra cách đọc ngắn!
- Đừng hi vọng đọc nguyên văn như những gì được viết.
- Tìm một hình mà có vẻ trẻ hứng thú nhất.
- Gắn những vật thể thật gần những hình phù hợp trên trang giấy.

Những sách đọc cho trẻ ở giai đoạn Yêu Cầu

Kevin chỉ nhìn vào bìa và vài trang giấy trong hầu hết các sách của trẻ. Nhưng trẻ có thể trải qua thời gian lâu hơn với quyển sách mà trẻ thích thú – quyển sách chơi những bài hát trẻ thơ khi trẻ nhấn nút. Mỗi lần mẹ của Kevin cố gắng chỉ vào bức tranh, trẻ đẩy tay mẹ ra. Nếu mẹ cứ khăng khăng như vậy thì Kevin luôn luôn đứng lên và mang quyển sách của trẻ vào trong phòng ngủ.

Trẻ Yêu Cầu thích tự nhìn sách.

Bạn mong đợi gì.

Ở giai đoạn này, bạn có thể mong đợi con bạn học:

- Dành một thời gian dài hơn để nhìn vào sách.
- Chỉ vào hình ảnh mà bạn dán vào.
- Lật trang giấy, nhấc cái nắp hoặc đẩy nút.
- Bắt đầu muốn bạn tham gia trong việc đọc sách.

Chọn những quyển sách phù hợp

- *Chọn bìa cứng hoặc sách nhựa mềm với những hình đơn giản của những vật quen thuộc.*
- *Chọn những quyển sách với những vật thể được giấu.*
- *Chọn những quyển sách với những hình ảnh lôi cuốn sự thích thú của trẻ.*
- *Chọn những sách tương tác với nắp, sách "có tiếng sột soạt và tiếng khụt khịt", sách "cảm xúc" và những quyển sách tạo ra âm thanh khi trẻ đẩy nút.*

Corey,
sách

Corey thích quyển sách về bảng chữ cái!

Đọc theo cách phù hợp:

Nói chuyện về hình ảnh qua đó trẻ sẽ hiểu.

Chỉ cho trẻ những gì mà bạn muốn nói với việc chỉ, hành động và đồ vật thật.

Cho trẻ một cơ hội chỉ cho bạn là trẻ hiểu bằng cách chỉ vào hình, lật trang giấy hoặc đáp ứng với những chỉ dẫn đơn giản.

Banh ở
đâu?

Khi mẹ hỏi, chính Cara có thể tự chỉ một vài hình ảnh.

Việc đọc sách cho trẻ ở giai đoạn Giao Tiếp Sớm

Jake sẽ nhìn nhiều quyển sách với bố, nhưng trẻ thích nhìn đi nhìn lại một hoặc hai quyển sách hơn. Đặc biệt trẻ thích những quyển sách về con chó đốm, có thể vì trẻ xem video về chó đốm. Jake đã có nhiều thực hành để trả lời “không” với những câu hỏi được đặt trong quyển sách, như “chó đốm có ở dưới giường không?” và “chó đốm có ở trong nhà vệ sinh không?”. Bây giờ, Jake trở nên giỏi trong việc nói “không” đến nỗi bố trẻ muốn tìm một quyển sách với những cơ hội để Jake nói “có”.

Trẻ Giao Tiếp Sớm thích chia sẻ sách với bạn.

Bạn có thể mong đợi:

Bạn có thể mong đợi trẻ học:

- Lập lại nhiều hơn những gì bạn nói.
- Chỉ vào hoặc dán hình.
- Bổ sung vào chỗ trống với từ hoặc câu ngắn
- Nhìn vào bạn và sau đó nhìn trở lại sách.
- Trả lời có hoặc không và câu hỏi “đây là cái gì?” qua những hình trong sách.
- Theo dõi một câu chuyện với cốt truyện đơn giản.
- Hỏi những quyển sách mà trẻ muốn đọc.

Carl thích bổ sung đầy câu.

Chọn sách phù hợp:

Chọn sách có thể dự đoán trước với những từ và cụm từ mang tính lặp đi lặp lại.

Chọn quyển sách có sự gieo vần.

Chọn những câu chuyện với cốt truyện đơn giản:

- Những quyển sách về cuộc đi chơi / kinh nghiệm mà trẻ có (như việc đi học, thăm ông bà).
- Những quyển sách công việc hàng ngày quen thuộc (trò chuyện trong khi tắm, trò chuyện qua điện thoại).
- Những câu chuyện riêng tư. Đây là những câu chuyện được viết đặt biệt cho trẻ để giúp trẻ học nói và làm những gì trong những tình huống khác nhau. (xem chương 7, trang 239 về cách hướng dẫn viết những câu chuyện cá nhân).
- Những quyển sách qua đó những tính cách có vấn đề đơn giản để giải quyết, học bài học hoặc thay đổi ở vài phương pháp.

Đọc đúng cách

Thay đổi chủ đề nếu cần thiết.

Sử dụng định đề (vấn đề) và vật thể thực.

Những quyển sách đọc cho trẻ ở giai đoạn đối tác.

Jerry thích tất cả các thể loại truyện và thích làm ra vẻ là đang đọc sách bằng việc chạy ngón tay dưới dòng chữ được in và thuật lại những dòng mà trẻ đọc. Thật ra Jerry cũng có thể đọc được vài từ khi mà cha jerry hỏi những câu như “người đàn ông đang làm gì?”, hoặc “Con thấy ai?” Jerry không có vấn đề gì trong việc trả lời và thậm chí cho vài lời dẫn giải và ý kiến riêng của mình. Nhưng thỉnh thoảng người cha hỏi jerry câu hỏi mà đi vào trong sách, như: “Con nghĩ kế tiếp cái gì sẽ xảy ra?”, câu hỏi này khó cho Jerry vì thế trẻ trả lời bằng việc kể cho người cha thêm vài điều về quyển sách.

Người đối tác là người tham dự vào hoạt động trong việc đọc sách.

Bạn có thể mong đợi điều gì:

- Nghĩ xa hơn những gì đang xảy ra trên trang giấy: tưởng tượng, dự đoán những gì có thể xảy ra kiểm soát cách thể hiện đặc tính cảm xúc.
- Học thêm những phương pháp tiến bộ để trẻ tự biểu lộ. (Hỏi và trả lời câu hỏi “Cái gì”, “Ai”, “Ở đâu”, “Khi nào”, “Tại sao” và “Cách nào”).
- Sử dụng những từ, những câu mà trẻ đã được học trong sách ở những nơi khác.
- Đọc vài từ.

Chọn những quyển sách phù hợp:

Chọn những quyển sách nhắm đến mục tiêu giao tiếp của trẻ.

Chọn những quyển sách với cốt truyện đơn giản.

Chọn vài quyển sách có chủ đề không quen thuộc.

Giới thiệu những sách mà hình ảnh không luôn phù hợp với nguyên bản (chủ đề)

Sử dụng những quyển sách làm tại nhà:

- Tạo ra quyển sách về cuộc đi chơi / kinh nghiệm của trẻ có được vì thế bạn có thể trò chuyện về những gì đã xảy ra. Nhật ký hình và sách giao tiếp, được mô tả ở chương 7, giúp bạn trò chuyện về những việc mà trẻ đã làm khi mà bạn không có bên trẻ.
- Đặc biệt viết những câu chuyện cá nhân cho trẻ để giúp trẻ hiểu những gì có thể nói và làm trong những tình huống khác nhau.
- Tạo ra quyển sách giải thích những quan niệm trừu tượng khó hiểu, như cảm xúc, một cách cụ thể.

Đọc theo cách phù hợp:

Động viên trẻ suy nghĩ bằng cách đặt những câu hỏi và đưa ra những dẫn giải về những việc mà không có kể trong truyện:

- Đọc những chủ đề của quyển sách và yêu cầu trẻ nghĩ những gì trong câu chuyện. Nếu bạn đang đọc một câu chuyện về con chó, động viên trẻ nghĩ về những nơi khác mà trẻ nhìn thấy con chó. Nói đến quá khứ. Ví dụ, “Betsy có một con chó. Tên của nó là Andy. Chúng ta đã nhìn thấy Andy trong nhà Betsy.”
- Chỉ ra những chi tiết trong hình sẽ giúp trẻ hiểu những cảm xúc. Ví dụ, “Tôi nghĩ rằng mẹ của Max nổi giận. Nhìn vào khuôn mặt bà ta”.
- Tạo ra sự tham khảo ý kiến và những đặt tính trong quyển sách vào những lúc khác: con chó đó giống chó trong chuyện “101 Con chó đốm.”

Giúp trẻ thuật lại câu chuyện.

Giúp trẻ hoạt động ngoài câu chuyện.

Để dễ đưa vài câu chuyện, như chuyện “Ba con heo”, vào trò chơi giả vờ.

NÓI VỚI NHỮNG CHỮ IN

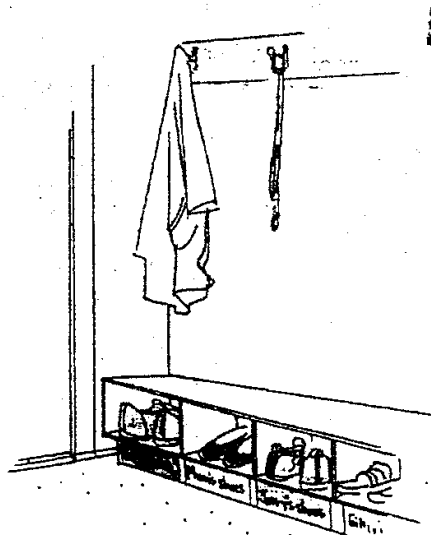
Chúng loăng
xương.

Alexander không hiểu điều mà trẻ đang đọc, nhưng với vài sự giúp đỡ trẻ có thể sử dụng khả năng đọc này để có những thông tin về thế giới xung quanh trẻ.

Cách sử dụng chữ in với trẻ:

Sử dụng những cái nhãn để giúp trẻ hiểu sức mạnh của từ được in:

Đặt cái nhãn vào nơi mà trẻ sẽ chú ý đến chúng.

Những cái nhãn có thể nói cho trẻ nơi đặt giày của trẻ.

Sử dụng những cái nhãn để cho trẻ những thông tin.

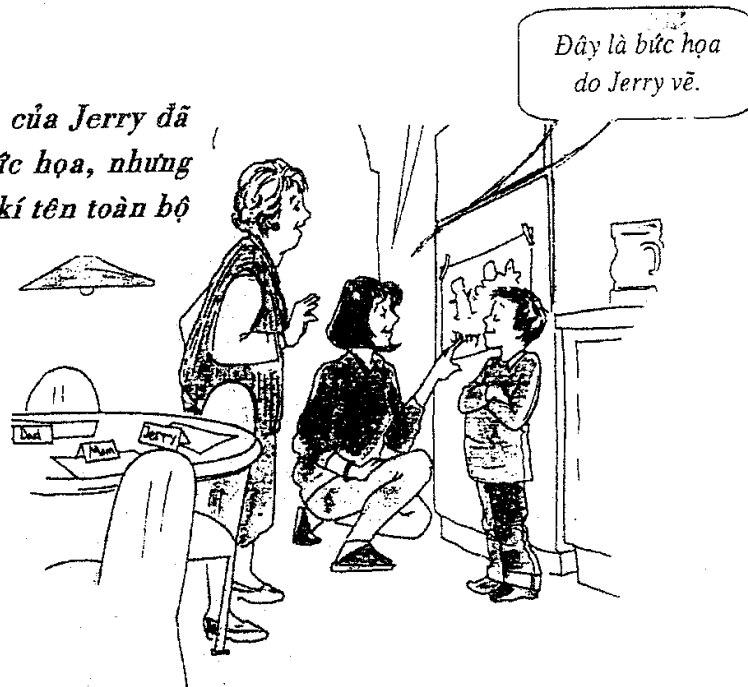

Đọc trên cái hộp có thể thích thú nhiều bằng việc chơi game.

Chỉ cái nhãn sẽ có ý nghĩa đối với trẻ:

- Trong bữa ăn và bữa ăn nhẹ, kéo sự chú ý của trẻ đến cái nhãn trên bao bánh và hộp ngũ cốc.
- Đọc và chỉ cho trẻ nhãn trên hộp kem đánh răng, gói xà phòng và những sản phẩm khác trong việc thường ngày: đánh răng, rửa tay và lúc tắm.
- Cất vài đồ chơi mà trẻ thích trong cái hộp của trẻ và đọc tên đồ chơi với trẻ trước khi bạn lấy nó ra ngoài.
- In tên của trẻ hoặc cho trẻ tự in tên trẻ trên mảnh giấy hoặc vẽ và treo chúng lên nơi mà trẻ có thể thấy. Chỉ cho mọi người tuyệt phẩm và chữ ký của trẻ.

Lần đầu tiên mẹ của Jerry đã in tên trẻ lên bức họa, nhưng bây giờ Jerry tự kí tên toàn bộ những bức họa.

Sử dụng những nhãn trong việc ghép lại những hoạt động thường.

Công thức làm món nước xốt táo dễ

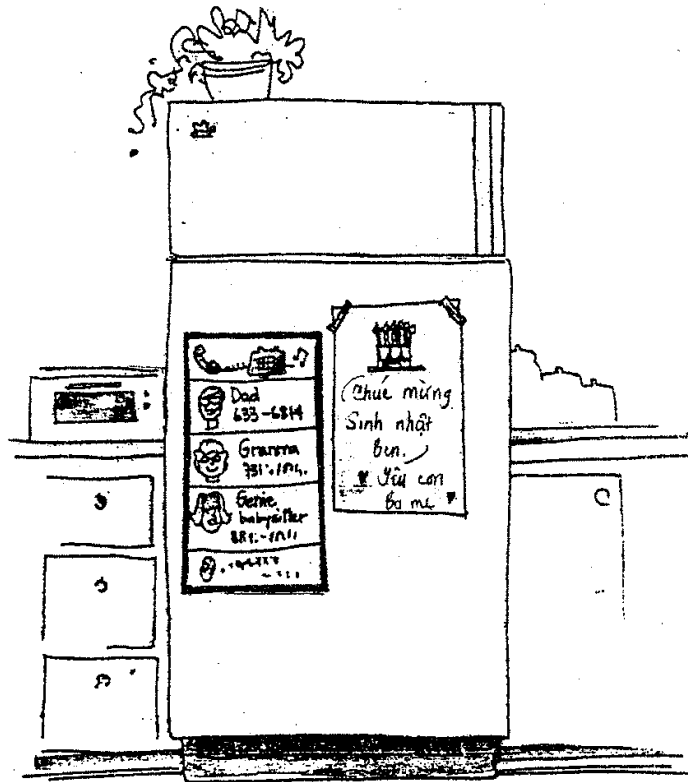
để theo tất cả những cái bạn cần là vài trái táo và nước.

Sử dụng Tivi và video để giúp trẻ hiểu những từ được in:

- Nhìn vào sự chỉ dẫn của TV với trẻ. chỉ ra điều mà trẻ thích trước khi mở TV.
- Nếu như trẻ nhìn vào danh sách những người làm phim sau khi chương trình TV hết, theo sự dẫn dắt của trẻ và đọc vài tên cho trẻ.
- Chỉ ra và ghi nhãn tên trên băng video trước khi đặt băng video vào trong đầu máy. Chỉ ra hai cái nhãn video và cho phép trẻ chọn video mà trẻ muốn xem. Hướng dẫn ngón tay trẻ bên dưới từ khi đó có người đọc tên một băng video.
- Xem chương trình Tv với trẻ mà khuyến khích bằng thư, âm thanh.

Sử dụng những thẻ và những lá thư để giúp trẻ giao tiếp với những từ được in:

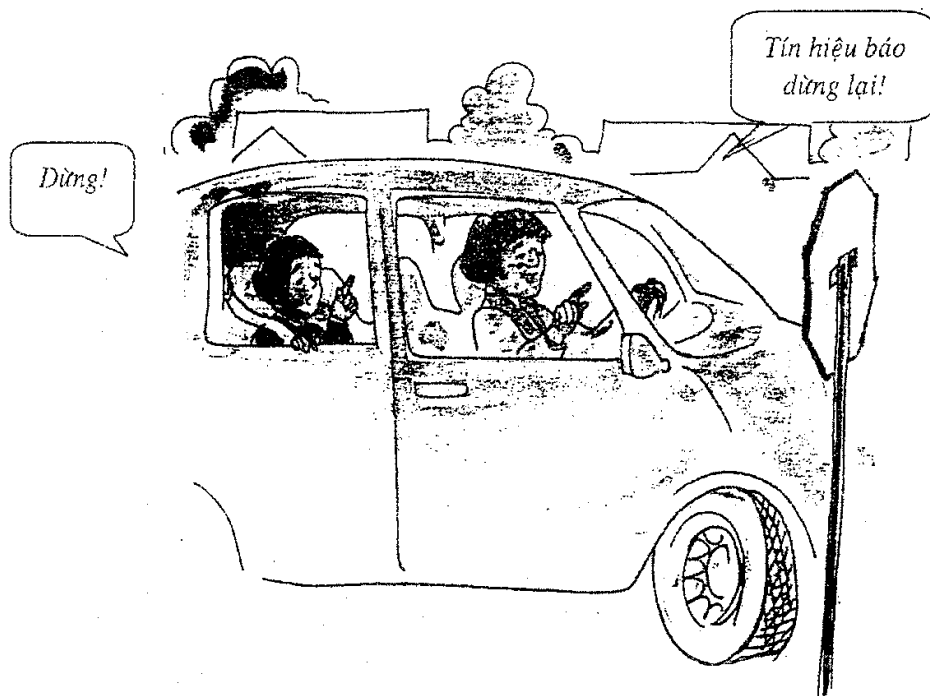
- Viết lời chú thích cho trẻ và giúp trẻ đọc: “Mẹ yêu Ben”.
- Để trẻ xem và tham gia vào việc viết những thiệp sinh nhật của cha và mẹ và những thiệp mừng lễ.
- Động viên những người bạn và gia đình gửi thiệp đến trẻ. Mở hộp thư và cùng đọc với nhau.
- Thẻ, thư làm thành danh sách và thời khoá biểu trên tủ lạnh ngay tầm mắt của trẻ, vì thế trẻ có thể nhìn chúng khi trẻ muốn.

Nếu trẻ thấy bạn cho và nhận thông tin từ những từ được in, trẻ có thêm khả năng để chỉ sự quan tâm trong việc đọc.

Phương pháp khác chỉ cho trẻ “trò chuyện” về chữ in:

- Chỉ ra mẫu quảng cáo trong tờ tạp chí, báo và tờ rơi, điều đó có thể hứng thú cho trẻ. Chỉ cho trẻ đoạn phim của tờ báo, chỉ ra phim mà bạn lên kế hoạch đưa trẻ đi xem.
- Đọc và chỉ ra những dấu hiệu và bảng dán thông báo khi đang lái xe. Bạn có thể mua quyển sách có những tín hiệu đi đường từ khả năng học đào tạo tài xế.
- Yêu cầu và sử dụng thực đơn của trẻ với hình mô tả những thức ăn trẻ thích.
- Sử dụng những hướng dẫn với trẻ. Những đồ chơi thường có sơ đồ hướng dẫn các bước.

Mẹ của Henry luôn luôn chỉ cho trẻ tín hiệu dừng.

Và bây giờ trẻ chỉ cho mẹ những tín hiệu đó.

Những chữ ABC:

Cho trẻ cơ hội để viết nguệch ngoạc và viết.

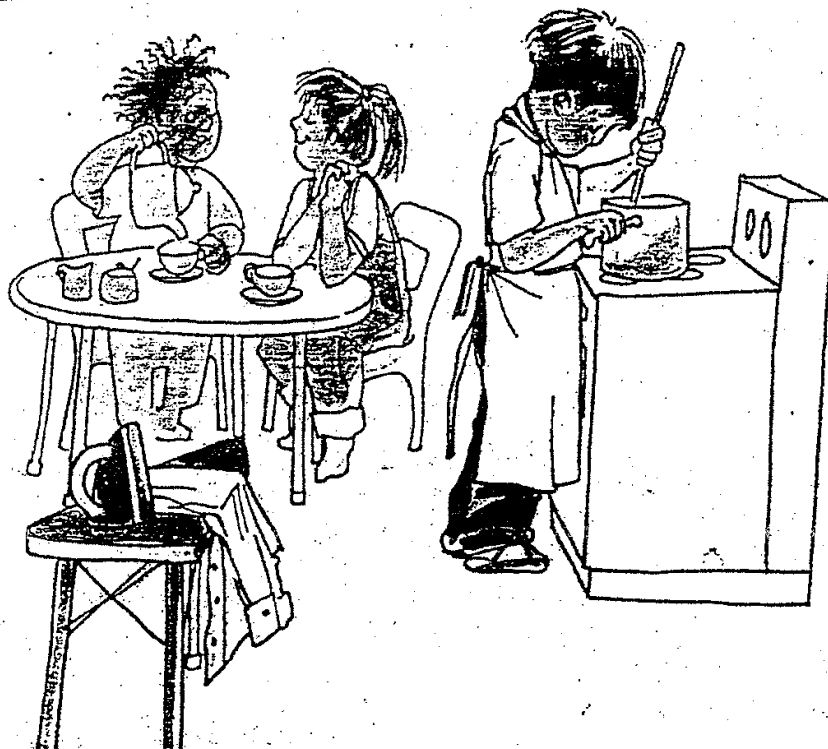
TÓM TẮT

Sách là nơi lý tưởng cho trẻ học nhiều hơn về nghĩa của những từ và sự hài lòng chia sẻ trong câu chuyện. Chuyển việc đọc vào trong kinh nghiệm tương tác nhau đòi hỏi nhiều chiến lược mà bạn đã biết, như đơn giản hóa điều bạn nói cái gì, nhấn mạnh, cường điệu từ của bạn, và chắc chắn trẻ có những cơ hội để tham gia tùy theo mức độ của trẻ. Vài trẻ tự học nhận biết và đọc vài từ. Bạn sẽ thấy rằng từ in có thể là cách quý giá để trẻ cho và nhận thông tin.

Ở giai đoạn giao tiếp sớm, con bạn có thể hoàn thành một hành động giả vờ với đồ chơi hay với người khác, thích ứng vài điều mà trẻ đã thấy bạn làm. Trẻ có thể giả vờ nấu ăn với một cái nồi trên bếp hay cho con gấu của trẻ uống nước bằng ly của trẻ. Chơi theo cách này, trẻ cần những đồ vật giống như thật.

Ở giai đoạn đối tác, con bạn có thể hành động giả vờ ngắn, thích ứng với những kinh nghiệm hằng ngày hay những cảnh trẻ đã xem qua truyền hình. Ví dụ, trẻ có thể cho gấu của trẻ ăn bằng muỗng, cho gấu uống nước rồi cho gấu đi ngủ. Hay như Daren trong bức tranh dưới đây, trẻ có thể giả vờ nấu súp và rồi dọn bàn ăn. Trong trò chơi giả vờ, một đối tác có thể dùng một vật gần giống như thực tế.

Trong giai đoạn cuối của trò chơi giả vờ, trẻ tạo những câu chuyện từ sự tưởng tượng và thực hiện chúng, đôi khi trẻ giả vờ là một ai đó. Loại trò chơi này là một thử thách vì dựa vào sự nói chuyện và khả năng kế hoạch và thực hiện những hành động giả vờ.

Trước tuổi đến trường, trẻ thích chơi đóng kịch.

Trẻ có thể khuấy súp trên bếp, chỉ khi thấy Mẹ và Bố làm bếp ở nhà.

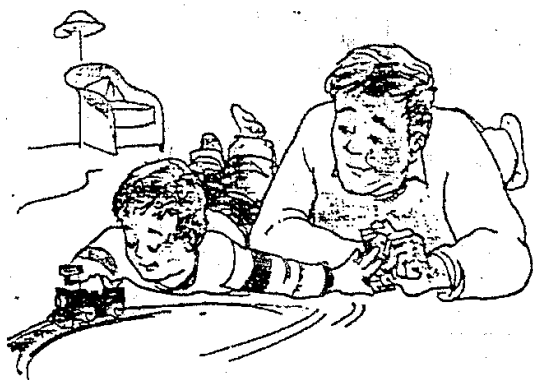
6) Trò chơi luật lệ:

Ở giai đoạn giao tiếp sớm và giai đoạn đối tác trẻ bắt đầu chơi trò chơi luật lệ, như trò trốn tìm. Trò này đòi hỏi sự luân phiên, làm và nói những điều khác nhau để trò chơi tiến hành. Không giống hầu hết trò chơi, trò chơi luật lệ đòi hỏi chơi một cách cụ thể. Vì thế nhiều trẻ mắc hội chứng rối loạn tự kỷ thích thú trò chơi này. Sau khi học chơi như thế nào, chúng biết chính xác điều sẽ làm mỗi khi chơi.

Trẻ giao tiếp như thế nào trong khi chơi?

Hầu như không giao tiếp:

Ở giai đoạn Tự phát và giai đoạn yêu cầu, trẻ chỉ học chơi như thế nào với đồ chơi và gửi những thông điệp trực tiếp với bạn như thế nào. Nhưng trẻ còn có một thời gian dài trước khi trẻ có thể làm cả hai điều cùng lúc. Mặc dù trẻ không giao tiếp một cách cố ý, thì trẻ cũng có thể làm được một vài điều, như với tới hay đẩy tay bạn ra xa đồ chơi, mà bạn có thể diễn giải như là giao tiếp.

Thông qua hành động và ngôn ngữ cơ thể, Benjamin để bố biết rằng trẻ khó tập trung vào bố và xe lửa cùng lúc.

Giao tiếp không bằng lời:

Đầu tiên con bạn chỉ giao tiếp để đạt điều trẻ cần. Ví dụ như, nếu bạn cầm miếng hình ghép mà trẻ muốn, trẻ có thể kéo tay bạn để hỏi xin miếng hình ghép. Yêu cầu không bằng lời bắt đầu ở giai đoạn yêu cầu và tiếp tục vào giao đoạn giao tiếp sớm.

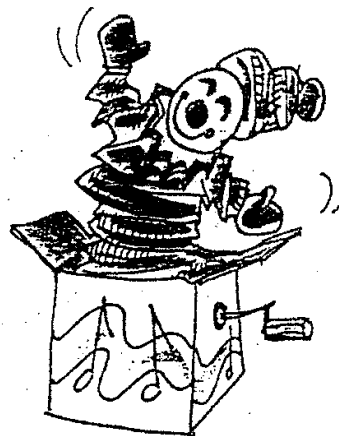
Giao tiếp bằng lời:

Giao tiếp bằng lời trong khi chơi đồ chơi có thể bắt đầu khi trẻ ở giai đoạn giao tiếp sớm hay giai đoạn đối tác. Đầu tiên, con bạn có thể giao tiếp với từ đơn để yêu cầu đồ chơi mà trẻ cần hay nhờ giúp đỡ. Kế đến, trẻ có thể trả lời những câu hỏi đơn giản như là: “Đồ chơi này tên gì?”. Sau đó, trẻ có thể bình luận, đặt câu hỏi hay cho bạn biết trẻ không muốn chơi. Một số trẻ giao tiếp bằng lời hoàn toàn theo cách của chúng trong khi những trẻ khác cần được dạy kịch bản dùng trong khi chơi.

CHỌN ĐỒ CHƠI ĐÚNG

Các loại đồ chơi:**1. Đồ Chơi Nguyên Nhân - Và - Hậu Quả:**

Đồ chơi dễ nhất cho trẻ là dùng đồ chơi nguyên nhân - và - hậu quả. Các đồ chơi này đòi hỏi trẻ bấm nút hay kéo đòn bẩy để tạo ra tiếng động hay xuất hiện đồ chơi âm nhạc.

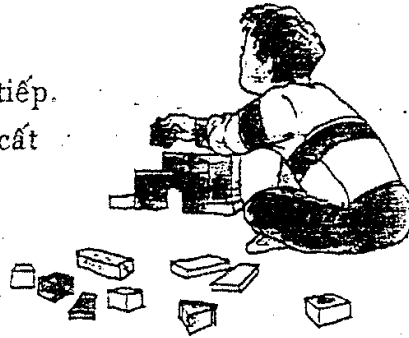
2. Đồ chơi nhìn được trong không gian 3 chiều:

Đồ chơi loại này có cấu trúc xây dựng để trẻ tạo hình ảnh.

3. Đồ chơi xây dựng.

Lego, khối xây dựng và đồ chơi nối tiếp.
Bạn cần bảo đảm có thùng chứa để cất
sau khi trẻ chơi.

4. Đồ chơi trao đổi:

Một trong những cách trẻ học đầu tiên
để cùng chơi với bạn trong lúc trẻ chơi
là cho bạn một vật rồi lấy nó lại.

Ví dụ: Chơi thấy bánh:

*Khi trẻ đã sẵn sàng, bạn có thể chuyển
sự trao đổi thành trò chơi bắt lầy.*

5. Đồ chơi cần người:

Đồ chơi dễ vận hành là tốt nhất để dạy
trẻ chơi. Tuy nhiên khi mục đích của bạn
là để tương tác, bạn cần sáng tạo một vấn
đề mà trẻ không thể giải quyết một mình.
Đồ chơi cần người, như hộp âm nhạc,
bong bóng, bánh nhỏ. Trẻ sẽ nhờ bạn giúp
để chơi. Bạn tạo ra đồ chơi cho riêng bạn
bằng cách bỏ một số vật trẻ thích vào
hộp chứa trong suốt hay vào nước khuấy được.

6. Đồ chơi cảm giác, sáng tạo:

Cát, nước hay bánh vải và ngay cả tờ giấy gạo không nấu được, hạt đậu vẫn có thể hấp dẫn trẻ. Nếu trẻ thích cảm giác của sức ép bàn tay, trẻ có thể dùng keo dính vào vật chứa nhựa trong.

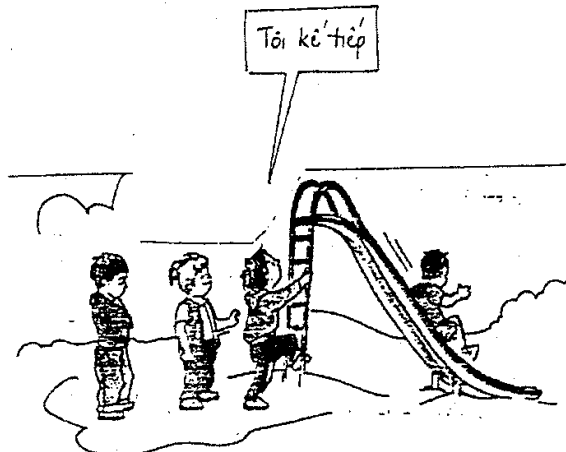
7. Đồ chơi giả bộ:

Đồ chơi tốt nhất cho trò chơi giả vờ sớm thường là những đồ chơi trông giống đồ thật: điện thoại (một cho bạn và một cho trẻ), xe hơi, xe lửa và xe tải, búp bê bàn chải, quần áo, máy tính tiền với đồng tiền nhiều màu sắc, ngôi nhà với đồ dùng thật (tủ lạnh, bếp ga), chén đĩa và thức ăn giả vờ và một số trang phục cho bố mẹ. Con rối cũng hấp dẫn trẻ ở mọi giai đoạn.

8. Dụng cụ trò chơi lớn.

Cầu trượt, xích đu, đồ chơi thể dục, bập bênh, các toa xe lửa, ngựa cỡi, nhào lộn, thú nhún tạo chuyển động và là nơi tự nhiên cho tương tác với các trẻ khác.

*Nếu trẻ thích nhìn hình ảnh,
trẻ có thể vui thích với trò chơi ráp hình.*

9. Trò chơi luật lệ.

Đối với giai đoạn giao tiếp sớm và giai đoạn đối tác, bạn có thể tự quyết định trò chơi như giấu đồ chơi hay liệng banh vào rổ hay mua những trò chơi thương mại được thiết kế cho trẻ học mẫu giáo. Hầu như trò chơi hình ảnh trên bảng cần có luân phiên giữa người chơi, trẻ cần biết các tín hiệu chơi như thế nào.

R.O.C.K. TRONG KHI CHƠI

Dùng hướng dẫn R.O.C.K. khi bạn và trẻ cùng nhau chơi với đồ chơi để tạo ra các lễ thói cấu trúc lặp đi lặp lại trong đó trẻ biết đến phiên khi nào và làm sao.

R. Repeat : Lặp đi lặp lại những điều bạn nói và làm lúc đầu, trong lúc và cuối trò chơi:

Cầm đồ chơi hay túi đồ chơi và nói tên trò chơi với cùng cách gọi bất cứ lúc nào bạn chơi. Ngay cả khi trẻ khởi xướng trò chơi, cố gắng gọi tên trò chơi nhất quán như lego hay xếp hình.

O. Opportunities: Tạo cơ hội cho trẻ chơi luân phiên:

Lập kế hoạch khi bạn tạo cơ hội cho trẻ luân phiên bằng cách ngắt đoạn trò chơi thành những phần nhỏ. Nên có những điều để trẻ làm và nói khi trò chơi bắt đầu, trong lúc chơi hay khi trò chơi kết thúc. Số lượng và các loại luân phiên mà trẻ có sẽ thay đổi tùy thuộc vào giai đoạn của trẻ và trẻ có đang học cách để chơi hoặc đang đạt mục đích giao tiếp hay không.

C. Cue: Gợi ý cho trẻ biết đến phiên:

Dùng dấu hiệu mà trẻ cần (rõ ràng và tự nhiên), rồi giảm dần càng nhanh càng tốt. Khi bạn dạy trẻ chơi như thế nào với đồ chơi, dấu hiệu được dùng thường xuyên sẽ đem đến sự giúp đỡ thể chất.

K. Keep: Giữ cho trò chơi vui vẻ. Giữ cho trò chơi tiếp tục

Nếu bạn tiến đến trò chơi theo ý của trẻ đầy thân thiện và sinh động, trẻ sẽ có khuynh hướng tiến đến trò chơi giống như vậy. Thiệt chí của trẻ để tham gia trò chơi sẽ quyết định mức độ cách trẻ thích học chơi .

Cùng nhau chơi ở mọi giai đoạn

Chơi với trẻ ở giai đoạn tự phát:

Bạn có thể mong đợi:

- *Không chơi gì cả:*

Trẻ chỉ khám phá đồ chơi bằng miệng hoặc liệng đồ chơi xuống sàn nhà.

- *Giao tiếp không chủ đích:* Nếu bạn cố gắng gây chú ý cho trẻ bằng một đồ chơi, trẻ có thể đẩy tay bạn ra và với đến cái trẻ muốn.

Ở giai đoạn này, bạn hy vọng trẻ học :

- Chơi đồ chơi đơn giản.
- Thỉnh thoảng chơi đồ chơi cùng với bạn .
- Gửi thông điệp trực tiếp cho bạn.
- Hiểu một số hướng dẫn của bạn.

Rebeca chỉ quan tâm đến nắm và cảm nhận đồ chơi trong miệng.

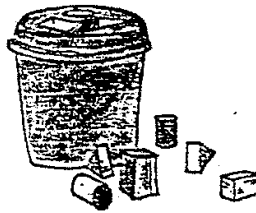
* Chọn đồ chơi đúng:

- Đồ chơi nguyên nhân và hậu quả:

Tìm đồ chơi nguyên nhân và hậu quả chỉ đòi hỏi một động tác đơn giản, như ấn nút hay kéo thanh ngang để tạo ra tiếng động.

- Đồ chơi không gian - thị giác:

Dùng đồ chơi đơn giản như vài khối nhỏ. Trong hầu hết cửa hàng, bạn có thể mua khối gỗ hay bảng với vài miếng gỗ hình chữ viết, con số và con thú.

Bắt đầu bằng những đồ chơi mà trẻ tìm thấy dễ dàng nhất để chơi.

- Đồ chơi xây dựng: Lego

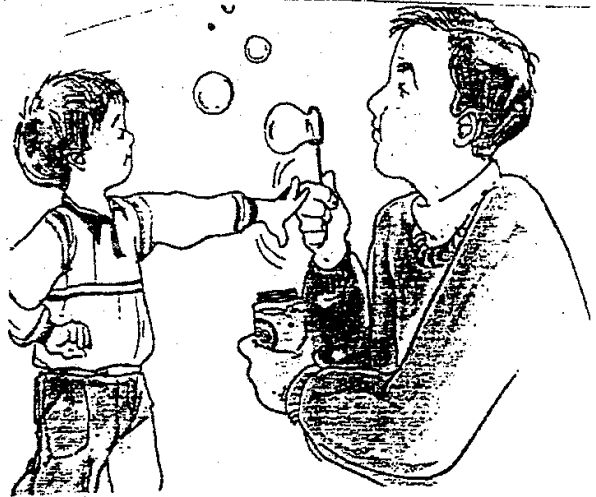
Trẻ không sẵn sàng để xây tháp nhưng có thể thích thú làm đổ tháp. Trẻ còn có thể thích lấy và đẩy chúng ra xa.

- Đồ chơi trao đổi:

Dùng bóng to và mềm hay, bóng nhựa bóng xà bông. Bất cứ đồ chơi nào vừa tay trẻ như giỏ đi chợ hay chìa khóa nhựa.

- Đồ chơi có người:

Hộp âm nhạc, bóng xà phòng, bong bóng. Ở giai đoạn này, một số trẻ được động viên bởi đồ chứa trong suốt. Bạn cần tìm cách khám phá nhiều đồ chơi để giúp con bạn đòi hỏi thêm.

Thổi bóng xà bông luôn làm mọi trẻ thích thú.

- Đồ chơi cảm giác / sáng tạo :

Ở giai đoạn tự phát, trẻ có thể thích đồ chơi giác quan hơn đồ chơi sáng tạo. Làm đầy đồ chứa với hạt gạo chưa nấu hay hạt đậu. Trẻ chưa biết dán hình trên giấy bằng keo nhưng trẻ có thể nặn keo.

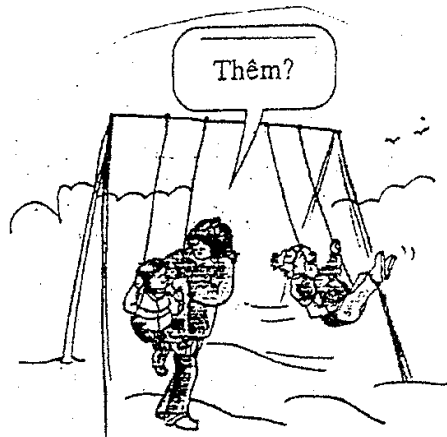

- Đồ chơi giả vờ:

Ở giai đoạn này trẻ ít chơi giả vờ nhưng bạn có thể giới thiệu cho trẻ con rối, thú nhồi bông, búp bê, điện thoại, xe lửa.

- Dụng cụ trò chơi lớn:

Cầu tuột, xích đu, xe lửa, bập bênh cho trẻ có cơ hội để trẻ ở gần nhau, ngay cả khi trẻ chưa sẵn sàng để chơi chung. Xích đu và bập bênh để tạo cơ hội trẻ yêu cầu chơi thêm.

Tham gia và chơi.

Thật khó tham gia vào nếu trẻ không thích chơi với đồ chơi. Trong trường hợp này, tham gia có nghĩa là biểu lộ niềm vui của trò chơi bằng cách dùng đồ chơi đúng cách và sáng tạo tương tác đầy vui thích ngay cả trẻ chơi không đúng cách mà bạn mong đợi.

Giúp trẻ học cách chơi với đồ chơi đơn giản.

Mục tiêu của bạn là dạy trẻ hoàn thành một hành động trên một đồ chơi đơn giản. Dạy trẻ chơi với đồ chơi như thế nào bằng cách từng bước với vai trò của người giúp đỡ/giáo viên. Đầu tiên cho trẻ giúp đỡ thể chất bằng cách hướng dẫn tay trẻ ấn nút, kéo học, nhấc cát hay kéo bánh mì từ một sợi dây. Mô tả trẻ đang làm gì bằng một từ trong khi trẻ làm như "kéo" hay "lên". Nài nỉ nhẹ nhàng trẻ hoàn thành hành động. Sau đó, trở thành người linh hoạt vui vẻ và tạo phấn khích về sự hoàn thành của trẻ. Khi trẻ hiểu rằng trẻ có thể làm đồ chơi

hoạt động, trẻ có thể muốn làm lại lần nữa. Ngừng cho trẻ giúp đỡ thể chất khi trẻ có thể làm cho đồ chơi hoạt động theo cách riêng của trẻ. Nếu trẻ có khó khăn để bắt đầu, sờ hay nhắc một phần khuỷu tay và bàn tay. Đừng lo lắng nếu không có giao tiếp 2 chiều khi trẻ học cách chơi với đồ chơi một cách đơn giản. Trẻ phải thông suốt một vài kỹ năng cơ bản và hiểu cách làm việc với đồ chơi trước khi bạn có thể giới thiệu mục đích giao tiếp.

Giúp trẻ chơi với bạn và đồ chơi bằng cách chơi trao đổi:

Cho và nhận những đồ vật là một cách vui thích để giúp trẻ biết chơi cùng bạn trong trò chơi của trẻ trước khi trẻ có thể chơi trò "bắt". Bạn sẽ làm tất cả những gì cho và nhận đến khi trẻ học sẽ làm điều gì.

TRAO ĐỔI BANH

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ
Ngồi đối diện và gần trẻ Cầm bánh để trẻ có thể thấy và biểu lộ vui thích.	Rebeca! Bánh!	Trẻ có thể nhìn bánh.
Đặt bánh vào tay trẻ.	Bánh! Bánh của Rebeca!	Trẻ có thể lấy bánh.
Nhẹ nhàng lấy lại bánh.	Bánh của Mẹ!	Trẻ có thể nhìn bánh
Đặt bánh vào tay trẻ.	Bánh của Rebeca!	Trẻ có thể lấy bánh.
Ra hiệu để trẻ đưa bánh cho bạn bằng cách xòe tay ra.	Bánh của Mẹ!	Trẻ có thể đặt bánh vào tay bạn.

Cho và nhận bánh là bước đầu tiên của Rebeca để chơi với Mẹ và đồ chơi cùng lúc.

Giúp trẻ gửi thông điệp trực tiếp đến bạn bằng cách dùng đồ chơi cần người:

Một trẻ ở giai đoạn tự phát thường đáp ứng tích cực với bong bóng và những trái banh. Nếu bạn chờ sau khi tạo bong bóng, trẻ có thể biểu lộ yêu cầu để “thêm” bằng cách hướng đến tay bạn hay tiến đến gần bạn hơn. Đây là cơ hội tốt để dạy trẻ dấu hiệu xin “thêm”.

Rebeca nhờ Mẹ mở hộp để trẻ có thể lấy đồ chơi ở bên trong.

Dụng cụ trò chơi chuyển động lớn như xích đu, xe lửa có thể dễ dàng trở thành đồ chơi cần người.

Bà mẹ này chơi xích đu với trẻ bằng cách ngừng đu đưa để trẻ có thể xin chơi thêm “nữa”.

Thao tác chơi bong bóng

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ.
Cho trẻ thấy bong bóng.	“Bong bóng”.	Trẻ có thể quan tâm.
Bắt đầu thổi bong bóng.	“Thổi”.	Trẻ có thể nhìn.
Ngưng thổi và chờ.		Trẻ có thể di chuyển, tạo tiếng động hay nhìn vào bong bóng.
Để bong bóng vào miệng bạn.	“Thổi”.	Trẻ có thể đẩy tay bạn và bắt chước thổi bóng của bạn.
Hoặc, cho trẻ bong bóng xẹp. Rồi đề nghị đưa bàn tay xòe ra.	“Thổi”.	Trẻ có thể để bong bóng xẹp vào tay bạn.

*Mẹ Austin thổi bong bóng từng chút từng chút,
vì thế trẻ có thể thực hành yêu cầu thổi nữa.*

THEO SỰ HƯỚNG DẪN CỦA TRẺ VỚI 4 CHỮ "I" ĐỂ TẠO TƯƠNG TÁC.

- *Include:* Bao gồm thích thú của trẻ.
- *Interpret:* Diễn giải một số hành động của trẻ như là thông điệp được cố ý gửi cho bạn.
- *Imitate:* Bắt chước những gì trẻ làm với đồ chơi để làm trẻ chú ý và kéo dài thời gian tương tác.
- *Intrude:* Xâm nhập nếu cần.

Làm điều không mong đợi:

Khi bạn làm trẻ ngạc nhiên, trẻ nhìn bạn và biểu lộ thích thú.

Kéo sự vui thích của trẻ bằng cách bắt chước trẻ đánh trống.

CHƠI VỚI TRẺ Ở GIAI ĐOẠN YÊU CẦU

* Điều bạn có thể mong đợi:

Trò chơi chức năng:

Trẻ có thể dùng một cặp đồ chơi thích hợp, thường dùng đồ chơi nguyên nhân hậu quả, làm được 1 hay 2 hành động với đồ chơi này.

Trò chơi không theo quy ước:

Trẻ chơi theo cách của trẻ.

Trò chơi tự giả bộ đơn giản:

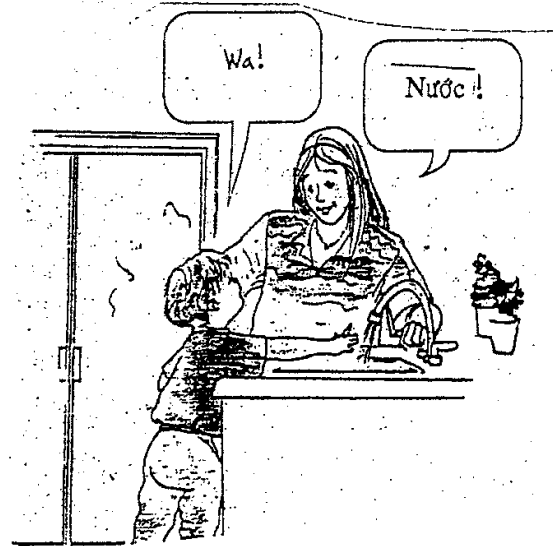
Trẻ nhắc điện thoại đồ chơi và làm điều giả vờ đơn giản.

Yêu cầu bằng ngôn ngữ không lời:

Trẻ giao tiếp bằng cách đưa vào tay bạn đồ chơi khó vận hành hay kéo tay bạn để nhờ giúp đỡ.

* Ở giai đoạn bạn có thể hy vọng trẻ học :

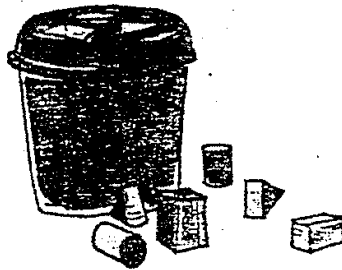
- Chơi với nhiều loại đồ chơi và hoàn thành một số hành động với đồ chơi.
- Bắt chước một hay vài hành động.
- Chơi 2 chiều.
- Yêu cầu giúp đỡ hoặc tiếp tục chơi với điệu bộ, hình ảnh, âm thanh và từ ngữ.
- Đáp trả một số điều bạn nói.

“Mark học cách tạo âm thanh và bảo mẹ cứ để nước chảy”.

CHỌN ĐỒ CHƠI ĐÚNG

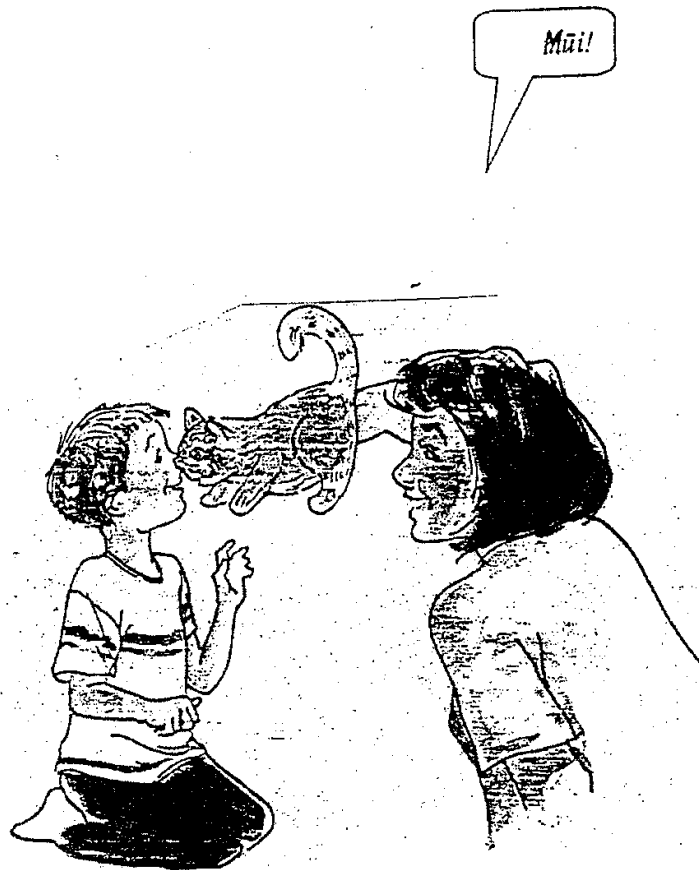
Trẻ ở giai đoạn yêu cầu có thể dùng nhiều trò chơi giống trẻ ở giai đoạn tự phát như nguyên nhân hậu quả, đồ chơi xây dựng, đồ chơi ráp hình, trao đổi, giả vờ và dụng cụ đồ chơi lớn.

Tham gia và chơi:

Khi bạn chơi, điều tốt nhất là cùng chơi với sự nhiệt tình. Ngồi xuống sàn nhà, mặt đối diện với mặt trẻ để có giờ phút vui vẻ. Cách bạn cùng chơi sẽ tùy thuộc vào mục tiêu của bạn cho trẻ và tùy thuộc vào trẻ chơi đồ chơi. Đôi khi cùng chơi bắt đầu bằng cách ngồi gần trẻ và bắt chước những gì trẻ đang chơi. Đôi khi bạn có thể cùng chơi như là một người giúp đỡ hoặc hướng dẫn bày cho trẻ chơi như thế nào.

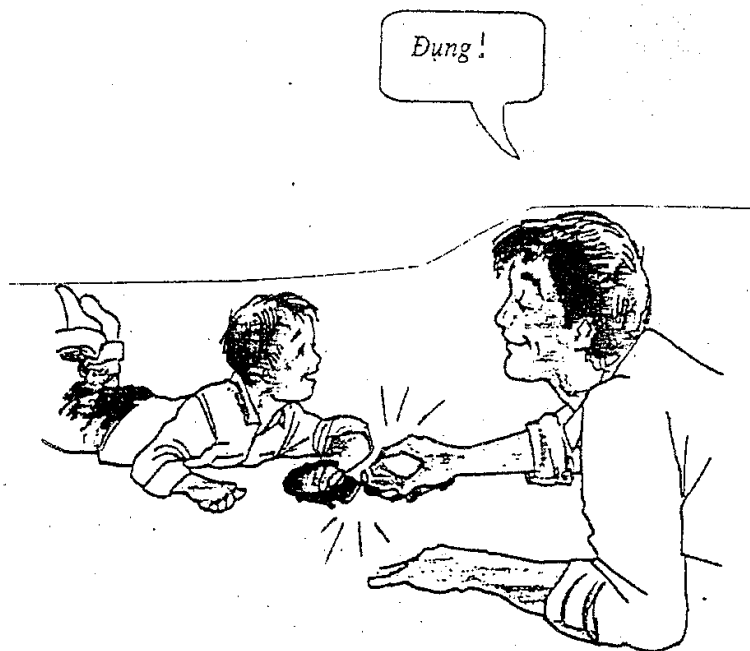

*Mẹ không còn là mẹ yêu nữa.
Thay đổi giọng Mẹ trở thành mèo con.*

*Mohammed chẳng vui thú bao nhiêu
khi bố chỉ mô tả những gì đang diễn ra.*

*Nhưng mọi điều sẽ thay đổi khi bố của Mohammed
tham gia chơi chung và chơi giả vờ.*

CHƠI BÃI ĐẠU XE .

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ
Cầm chiếc xe	(Tên trẻ)! Chơi xe!	Trẻ có thể đáp trả bằng cách đến chơi. Trẻ có thể lấy xe từ bạn.
Chỉ vào đỉnh con dốc	“Để xe ở đây!”	Trẻ có thể để xe trên con dốc.
Ra dấu cho trẻ để đồ chơi chạy xuống dốc bằng cách nói, “chạy” .(Những dấu hiệu bạn dùng sẽ tùy thuộc vào con bạn biết vận hành đồ chơi tốt như thế nào). Trẻ có thể cần giúp đỡ thể chất .	“ Sẵn sàng, chơi” Hay, “ Một, hai ,ba- chạy” . “Xuống” .	Trẻ có thể đẩy xe xuống dốc. Sau đó, trẻ có thể bắt đầu để hoàn thành giai đoạn” Sẵn sàng,...” với một âm thanh gần giống như “chạy” hay dùng mẫu không ngữ điệu của bạn.
Bắt lấy chiếc xe trước trẻ , để trẻ yêu cầu điều này.	“Xe”	Trẻ có thể nhìn bạn.Trẻ có thể kéo tay bạn để yêu cầu có xe. Sau đó trẻ tạo một âm thanh
Dạy trẻ dấu hiệu xin “thêm” Hay ,dạy trao đổi hình.	“Thêm”	Trẻ có thể làm dấu hiệu “thêm”

Giúp trẻ yên cầu và đáp trả hướng dẫn của bạn.

Nếu bạn bắt đầu trao đổi hình hay đồ vật với trẻ, tìm đồ chơi động viện trẻ nhiều nhất và dạy trẻ trao đổi hình và đồ vật để được đồ chơi. Rồi theo hướng dẫn ROCK, chơi từng bước nhỏ để trẻ có nhiều cơ hội yêu cầu và thực hiện những hướng dẫn đơn giản của bạn.

Chơi Nước

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ.
Mở vòi nước	Kevin, đến đây, Kevin!	Trẻ có thể đáp trả bằng cách đến hay cần sự giúp đỡ thể chất.
Để đồ chứa dưới vòi nước	Nước, nước chảy vào.	Trẻ có thể nhìn.
Tắt vòi nước	Nước tắt. Thêm nữa? Chờ đợi. Nếu trẻ để bạn biết trẻ muốn thêm nước, bạn nói: "Thêm nước"	Trẻ có thể nhìn. Trẻ có thể cầm tay bạn để xin thêm nước.
Lặp lại "thêm" hoặc "nước" càng nhiều lần để trẻ bắt chước bạn.		Trẻ có thể bắt đầu phát âm hay nói một từ khi trẻ cầm tay bạn.
Thay đổi điều làm thường ngày khi trẻ thực hiện phiên của trẻ bằng cách: Giả vờ vòi nước bị vỡ Bỏ xà bông vào nước từng ít một. Giúp trẻ rửa tay.	"Ồ, không uống nước thêm" "Xà bông" Hát. "Nếu con vui và con biết điều đó, con hãy rửa tay."	Trẻ có thể nhìn bạn và phát âm. Trẻ có thể xin thêm xà bông bằng cách cầm tay bạn rồi phát âm. Trẻ có thể bắt đầu rửa tay mình và bắt đầu hát.

CHƠI THỐI BONG BÓNG XÀ BÔNG

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ.
Cắm ống thổi bóng hay chai chứa nước xà bông	Bóng! Đến đây! Bóng!	Trẻ có thể đáp lại bằng tiến đến.
Hoặc Đưa tay bạn để đưa cho trẻ ống thổi hay là bóng	Không làm gì. Chờ trẻ đưa cho bạn ống thổi hay hình bong bóng rồi nói "bóng"	Trẻ có thể đưa cho bạn ống thổi và hình bong bóng
Thổi bóng	"Bóng". "pop!"	Trẻ có thể làm bể bóng và nhìn cách bạn làm.
Ngừng và giữ ống thổi trong không khí	"Bóng".	Trẻ có thể kéo tay bạn để xin thêm bóng. Rồi trẻ kéo tay bạn để phát âm "BU"
Hoặc Đưa trẻ ống thổi với bàn tay mở ra	"Bóng"	Trẻ có thể đặt ống thổi bóng vào tay bạn.
Hoặc Dạy trẻ dấu hiệu "nữa" nếu trẻ không yêu cầu theo cách mới.	"Nữa"	Trẻ có thể làm dấu hiệu yêu cầu với cách riêng.

Chơi trò chơi trao đổi để giúp trẻ thiết lập sự tham gia chú ý.

Một số trẻ ở giai đoạn yêu cầu có thể chơi bắt. Nếu trẻ thích ném banh, bảo đảm bạn chụp banh chỗ banh sẽ lăn đến và hành động như là trẻ ném banh nhắm đến bạn. Nếu trẻ không thích thú ném và chụp banh, bạn cố gắng cầm tay trẻ để chuyển banh.

Khi trẻ biết ném và chụp banh, nên lặp đi lặp lại với ROCK.

TRAO ĐỔI BANH.

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ
Cầm trái banh	“(Tên con bạn) Đến đây! Banh!”	Trẻ có thể đáp trả bằng cách tiến đến hay cần giúp đỡ thể chất.
Lăn banh đến con bạn	“Banh của Kelvin!” Sau đó “... của Kelvin (chờ trẻ đưa tay ra trước khi bạn dội lại banh).	Trẻ có thể bắt lấy banh. Trẻ có thể đưa tay ra và tạo tiếng động khi bạn chờ trước khi lăn banh đến đến trẻ.
Xòe tay bạn để chụp banh và rồi lấy banh từ con bạn nếu trẻ không đưa cho bạn.	Banh (chờ đến khi trẻ dội banh hay bạn lấy banh trước khi bạn nói) của Mẹ. Của Kelvin(chờ)	Trẻ có thể cho bạn banh. Rồi trẻ xòe tay hay tạo tiếng động để yêu cầu bạn lăn banh đến trẻ.

Mẹ của Miguel bắt chước từng vòng tròn,
từng nét của Miguel vẽ và hình như trẻ thích trò chơi này.

Bánh xe quay làm Carl thích thú nhiều hơn
ý tưởng giả vờ có đám cháy của Cha Carl.

Vì thế Cha Carl tham gia trò chơi và quay ngược bánh xe, chờ phiên Carl linh hoạt trò chơi bằng cách quay bánh xe để tương tác 2 chiều.

CHƠI VỚI TRẺ Ở GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP SỚM

* Điều bạn có thể mong đợi:

Chơi chức năng:

Trẻ biết cách chơi với đồ chơi và có thể chơi tốt nhất với đồ chơi nguyên nhân hậu quả và thị trường – không gian.

Chơi giả vờ:

Ở giai đoạn này, trẻ có thể thực hiện một số giả vờ với vài đồ chơi.

Chơi luật lệ:

Trẻ có thể học một vài trò chơi luật lệ đơn giản.

Chơi không theo quy ước:

Trò chơi không theo quy ước có khuynh hướng biến mất khi trẻ chơi tốt hơn với cách trẻ nghĩ ra. Tuy nhiên trẻ có thể tiếp tục dùng đồ chơi với cách không mong đợi vì sự yêu thích cảm giác hơn của trẻ.

Giao tiếp không lời và có lời.

Thật khó khăn cho trẻ giao tiếp bằng lời khi chơi với đồ chơi hơn là những tình huống khác.

Ở giai đoạn này bạn có thể mong đợi trẻ học:

- Giao tiếp với nhiều lý do trong khi chơi: yêu cầu, chọn lựa, đáp trả và bình luận.
- Đến phiên trẻ lặp lại bằng lời ngẫu nhiên.
- Khởi xướng trò chơi bằng cách của trẻ.
- Mở rộng trò chơi giả vờ.
- Chơi trò chơi luật lệ.

CHỌN ĐỒ CHƠI ĐÚNG

Ở giai đoạn này, trẻ có thể dùng tất cả đồ chơi ở giai đoạn tự phát và giai đoạn yêu cầu. Trẻ bắt đầu sẵn sàng cho trò chơi giả vờ và trò chơi luật lệ.

Đồ chơi giả vờ:

Điện thoại (2 cái - 1 cho bạn và 1 cho trẻ), xe hơi, xe lửa, búp bê, rối, quần áo cho búp bê, thức ăn giả vờ, cà vạt cho Ba, ví tiền của Mẹ.

Trò chơi luật lệ:

Chơi bài, chơi Bingo.

CHƠI GHÉP HÌNH

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ
Bắt đầu chơi bằng cách soạn bảng hình ra Hay, Để trẻ bắt đầu chơi bằng cách yêu cầu bạn bằng từ hoặc bằng hình	"Jake, đến đây. Chơi ghép hình nhé!".	Trẻ có thể đến với cách riêng khi được mời. Trẻ có thể yêu cầu bằng hình hay lời nói.
Giữ tất cả các hình ghép. Chờ trẻ hỏi xin.	Dùng 1 câu như "đây là" rồi nêu tên từng miếng khi trẻ hỏi xin.	Trẻ có thể hỏi xin miếng hình ghép bằng cách nhìn bạn, đưa tay trẻ ra, lặp lại tên miếng hình ghép sau khi bạn gọi tên hay ghép vào. Trẻ có thể để miếng hình ghép vào bảng.
Vui thích với trẻ mỗi lúc trẻ ráp được 1 miếng hình ghép.	Hoan hô! (Gọi tên miếng hình ghép) Hoan hô!	Trẻ có thể bắt đầu thể hiện vui thích.
Ra hiệu cho trẻ hỏi xin miếng hình ghép khác bằng cách cầm nó trong tay, bằng cách mong đợi hay nói lên câu.	"Đấy là..."	Trẻ có thể hỏi xin miếng khác bằng cách gọi tên lên.

Jake chỉ có thể giao tiếp khi chơi xếp hình nếu nó có ai cùng chơi.

Tạo cơ hội cho nhiều loại luân phiên khác nhau hơn nữa:

- Thử một số sự “ngụ đại sáng tạo”.
- Tạo ra những cơ hội.
- Đặt câu hỏi Có/ không.
- Đặt câu hỏi cái gì đây.

Biến xích đu trở thành trò chơi và đem cơ hội để trẻ muốn chơi.

*Thật dễ cho Wendy dùng điện thoại vì
trẻ có nhiều lần nói "alo" với mọi người trên điện thoại thật.*

Bố làm mẫu điều Lisa có thể nói khi trẻ đang chơi giả vờ.

Mẹ của Sasha luôn tạo cơ hội cho trẻ gọi tên hình trước khi trẻ ráp vào tấm kia trong trò chơi ráp hình.

RÁP CHỮ Ở GIAI ĐOẠN GIAO TIẾP SỚM

Điều bạn làm	Điều bạn nói	Việc của trẻ
Chờ trẻ hỏi xin trò chơi bằng từ hay bằng hình.	Không nói gì .Chờ trẻ khởi xướng và rồi nói “ Cùng chơi ráp chữ nhé!”	
Hoặc Đề nghị trò chơi bằng cách cầm trò chơi trong tay.	“Muốn chơi Bingo không?”	Trẻ có thể trả lời bằng cách nói “có” hoặc “không” hay lặp lại” Bingo”.
Yêu cầu trẻ miếng ráp nào trẻ muốn (miếng hình có thể nhiều màu khác nhau)	“Muốn màu đỏ hay xanh dương?” và nếu trẻ cần giúp đỡ thêm “ con muốn”	Trẻ có thể trả lời bằng cách nói chọn lựa ra và ráp hình vào chỗ trống.
Nói “đến phiên mẹ ” khi chỉ vào miếng ráp và hỏi đến lượt ai lấy miếng ráp từ mặt ráp chữ.		
Hoặc Chờ đợi trẻ nói đến phiên trẻ.	“Đến phiên mẹ” (chỉ khi trẻ muốn)	Trẻ có thể ráp vào chỗ trống .
Khi đến phiên bạn, lấy miếng ráp hình và đưa cho trẻ.	“Đây là ” (đưa hình cho trẻ)	Trẻ có thể nhìn vào hình, nói tên và quyết định nơi hình ráp vào.
Ra hiệu cho trẻ nói đến phiên trẻ hoặc chạm vào trẻ, chỉ vào hình hoặc hỏi trẻ bây giờ đến phiên ai.	Nếu trẻ không nói gì cả sau khi bạn ra hiệu, bạn nói “đến phiên ai” và chờ đợi.	Trẻ có thể nói đến phiên ADAM.

CHƠI VỚI TRẺ Ở GIAI ĐOẠN ĐỐI TÁC

* Điều bạn có thể mong đợi :

Ở giai đoạn này, bạn có thể hy vọng trẻ học :

- Chơi một vài trò chơi luật lệ và giao tiếp bằng lời trong khi chơi.
- Chơi đạt mục tiêu và hoàn thành trò chơi.
- Dùng từ ngữ và câu của riêng bản thân để giao tiếp trong khi chơi.
- Giao tiếp trong khi chơi giả vờ với nhiều lý do, như là trả lời và đặt câu hỏi, tiếp tục chủ đề, đề cập đến ý tưởng riêng, diễn tả những ý tưởng theo cách riêng của trẻ, bàn kế hoạch cho việc sắp tới, nói về cảm xúc và sự việc đã qua .
- Chơi lâu hơn với trẻ khác.

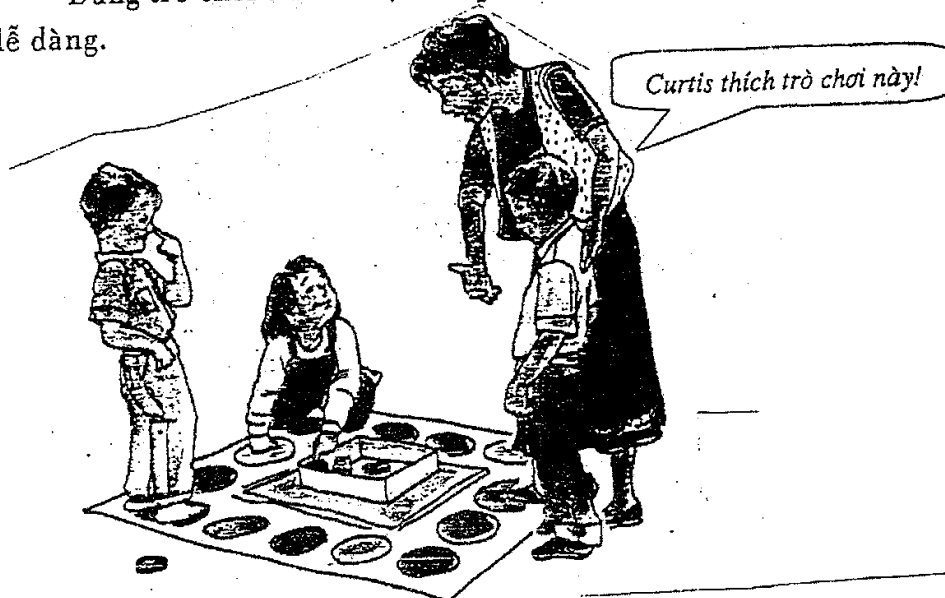
CHỌN ĐỒ CHƠI ĐÚNG

Đồ chơi giả vờ:

Nếu có thể cung cấp cho trẻ đồ chơi liên quan đến các hoạt động trong gia đình như điện thoại, nhà nhỏ, chén đĩa đồ chơi xe lửa, khủng long, máy đếm tiền.

Trò chơi luật lệ:

Dùng trò chơi đòi hỏi sự luân phiên và chắc chắn trẻ có thể chơi dễ dàng.

"Alo!
Bố có
khỏe
không?"

"Bố khỏe.
Con thế
nào?"

Wendy học từ bố mẹ cách nói và biết nói thế nào.

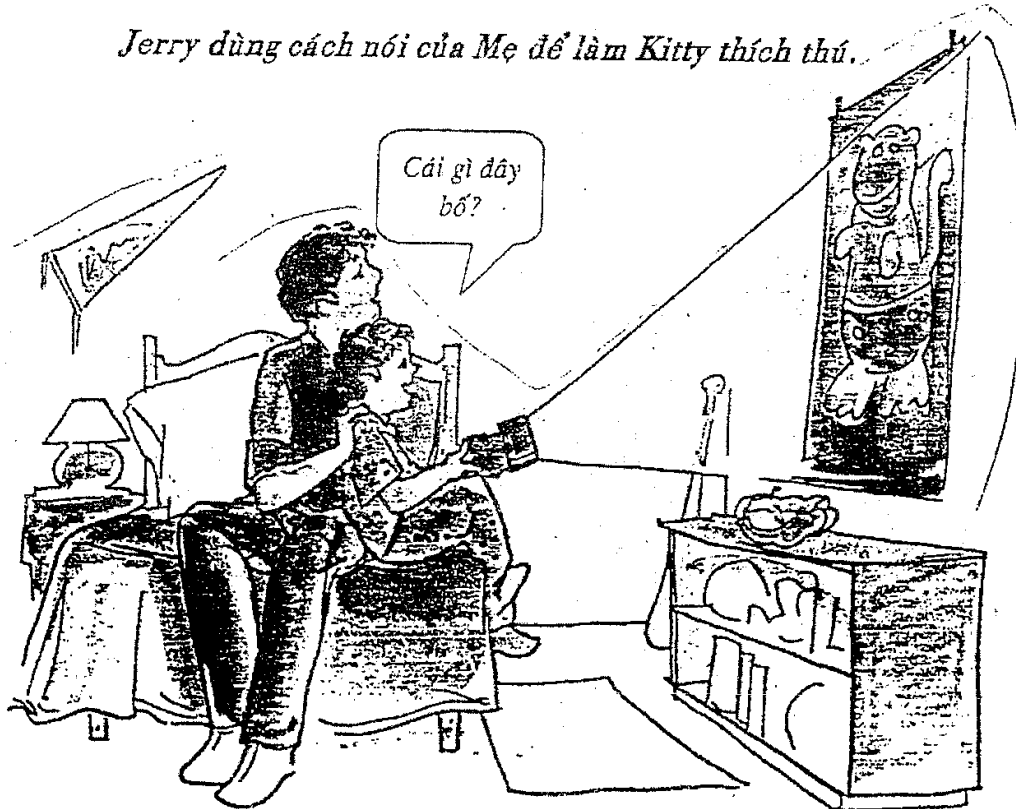
Đầu tiên, Jerry và mẹ đi mua bánh.

Sau đó, họ giả vờ làm như vậy ở nhà.

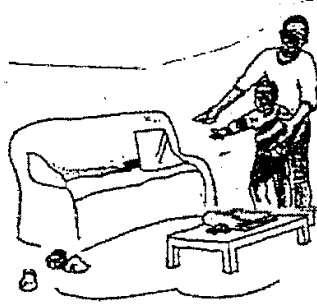
Jerry dùng cách nói của Mẹ để làm Kitty thích thú.

Bố và Luca luôn phiên nhau khi chơi với đèn pin trong trò chơi giao tiếp

Đây là xe
búyt!

Không, xe
tài mà bố!

*Khi bố của Carl giả vờ quên tên đồ vật được giấu,
làm cho Carl có cơ hội để trẻ đọc tên đồ vật đó.*

TÓM TẮT

Chơi với đồ chơi là một phần quan trọng trong cuộc sống của trẻ. Nó giúp trẻ phát triển những kỹ năng vận động và giải quyết vấn đề, mở rộng trí tưởng tượng của trẻ và cho trẻ nơi thực hành kỹ năng giao tiếp. Trong chương này, chúng ta tìm hiểu cách giúp trẻ học chơi với nhiều loại đồ chơi. Chúng ta biết rằng đồ chơi nguyên nhân và hậu quả là dễ chơi nhất. Đồ chơi giả vờ như búp bê và nhà nhỏ, thì khó hiểu hơn để chơi. Mọi trẻ chơi với đồ chơi, ngay cả chơi lung tung hay chơi chức năng có thể tạo tương tác nếu bạn theo sự dẫn dắt của trẻ .

Khi con bạn hiểu chơi với đồ chơi như thế nào, trẻ cần học chơi với cả bạn và đồ chơi cùng lúc. Một vài đồ chơi, khó khởi động như đồ chơi cần người, buộc con bạn tương tác với bạn để được giúp đỡ. Trò chơi trao đổi, như trò chơi “ bắt”, động viên con bạn bao gồm cả bạn trong lúc chơi.

Mặc dù trò chơi cần được cấu trúc và lặp đi lặp lại lúc bắt đầu, điều quan trọng là giới thiệu sự mới lạ bằng cách làm những điều không mong đợi. Với cách này, con bạn sẽ trở nên linh động và luân phiên chơi. Cuối cùng, bằng cách tham gia sống động và linh hoạt với con bạn, bạn giúp trẻ học bài học quan trọng nhất hơn tất cả bài học - chơi có thể đem lại nhiều niềm vui.

12

KẾT BẠN

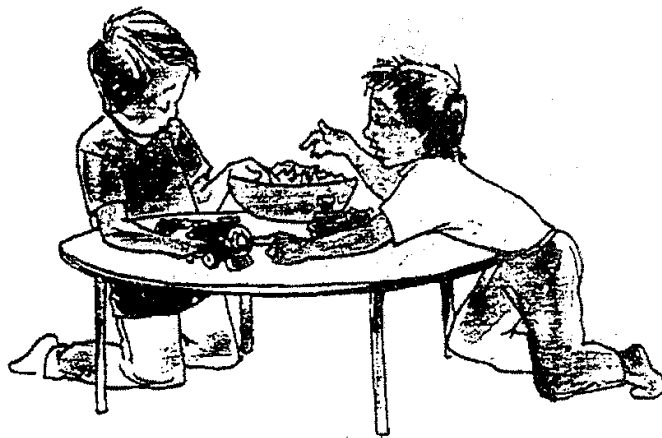

Chơi với một trẻ có thể mất nhiều thời gian, đòi hỏi tính kiên nhẫn và sự bền bỉ của bạn. Bạn cần tiến những bước nhỏ. Chương cuối cùng này sẽ giúp bạn khuyến khích sự tác động xã hội và giao tiếp của trẻ với trẻ khác, tùy theo từng giai đoạn của trẻ.

BẠN BẮT ĐẦU Ở ĐÂU? BẠN ĐÃ SẴN SÀNG CHƯA?

6 hướng dẫn:

1. Lặp lại trò chơi, bài hát và những điều diễn ra hàng ngày mà trẻ sẽ làm khi tiếp xúc với trẻ khác.
2. Tìm những người bạn đích thực: đầu tiên, trẻ sẽ chơi dễ dàng hơn với những người lớn tuổi hơn trẻ, vì một người lớn hơn trẻ có thể hiểu rằng họ giúp trẻ học và làm trong lúc chơi.
3. Thời gian biểu chơi nên bao gồm thời gian chơi có kế hoạch và không có kế hoạch.
4. Chọn những đồ chơi tốt và năng động: như lục lạc, vải bố, thùng xe bốn bánh chở hàng, những quả banh, xe hơi, đồ nấu ăn, búp bê, con rối và những trò chơi có luật, những trò chơi xây dựng.

Mẹ Tood lên kế hoạch chơi thành công bằng việc có sẵn 2 xe lửa mà trẻ thích và một tổ khoai tây chiên lớn mà chúng có thể chia sẻ.

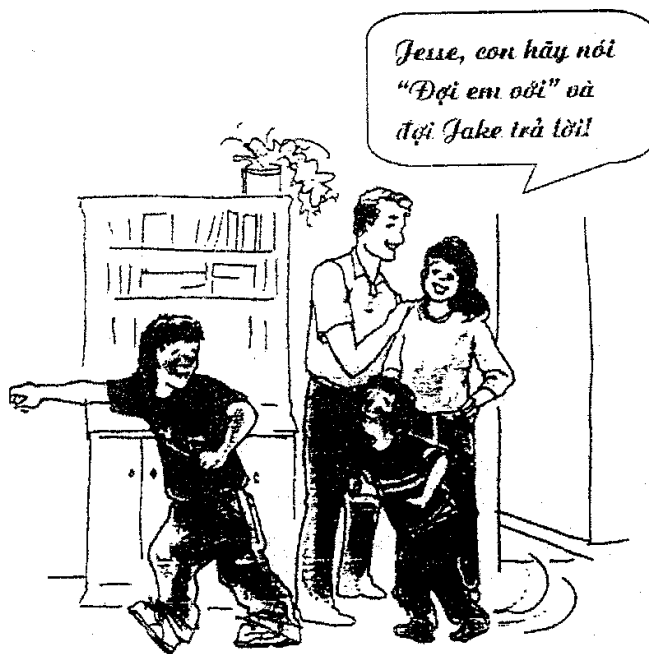
5. Hướng dẫn trẻ và bạn của trẻ:

Khi trẻ bắt đầu chơi với trẻ khác, bạn nên có mặt để hỗ trợ cho chúng. Hỗ trợ nhiều ít tùy thuộc vào khả năng của bọn trẻ. Bạn có thể giải thích với những từ đơn giản và cơ bản về cách chơi và giao tiếp như thế nào. Ví dụ: Kavin sẽ không hiểu nếu bạn nói “Những chiếc xe này cần được đưa đến gara”, nhưng nó sẽ hiểu nếu bạn nói “Để chiếc xe này trong gara”. Minh họa thêm bằng trò chơi với người, bài hát và trò chơi với những công việc hàng ngày mà bạn và trẻ đã làm nhiều lần. Giải thích những từ ngữ và hành động mà bạn muốn trẻ làm.

6. Cố cân bằng sự luân phiên giữa trẻ và bạn của trẻ:

Ví dụ: Nếu trẻ đưa cho bạn nó thức ăn và nó đáp lại bằng cách nói tên của thức ăn thì bạn hỏi trẻ một câu giống vậy và khuyến khích trẻ đáp lại một cách tốt nhất theo khả năng của trẻ.

Không cần chỉ tập trung vào việc bắt trẻ làm hay nói điều gì, chỉ cần bạn trẻ tham gia một cách bình đẳng với trẻ.

Mẹ Jake cho anh trai nó một số tiền thưởng khi chơi với nó.

Bên cạnh 6 hướng dẫn vừa được mô tả, việc kết bạn đòi hỏi những loại khuyến khích khác nhau từ bạn và bạn chơi của trẻ phụ thuộc vào giai đoạn giao tiếp của trẻ.

KẾT BẠN

TRONG NHỮNG GIAI ĐOẠN KHÁC NHAU

1. Giai đoạn tự phát:

Dẫn trẻ đến một khu chơi hoặc công viên, nơi mà trẻ có thể quan sát những trẻ khác mà không cảm thấy bị ép buộc phải chơi với chúng. Hãy để trẻ đi vào nhà banh và vô tình gặp những trẻ khác. Minh họa cho trẻ khác những trò chơi mà bạn đã chơi nhiều lần với trẻ, chỉ cho nó cách chơi mà nó có thể, như gọi tên trẻ, vỗ tay, bắt đầu mặt đối mặt và tạo sự hứng thú về trò chơi.

2. Giai đoạn yêu cầu:

Trong giai đoạn này, trẻ có ý thức về trẻ khác, quan sát trẻ khác nhưng không chơi với chúng. Trẻ có thể đến gần trẻ khác để coi chúng làm gì, sau đó học cách chơi.

*Stephen muốn tham gia chơi
nhưng không biết phải làm sao.*

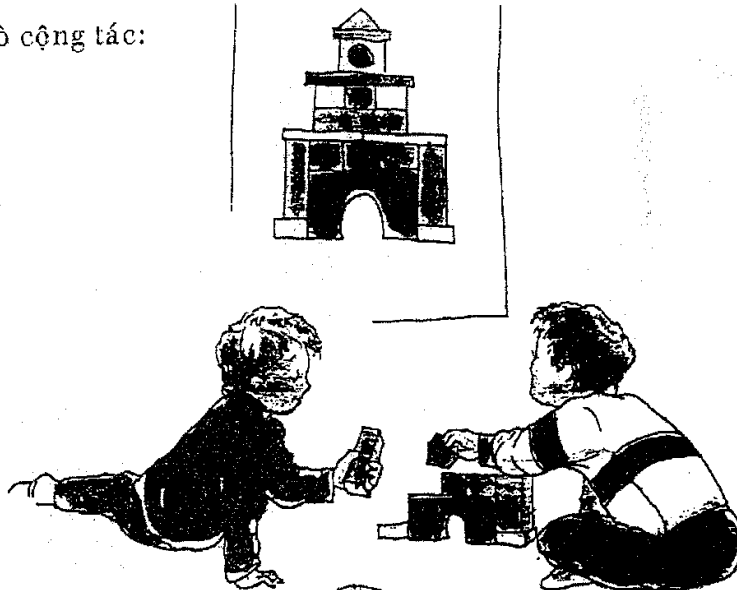
3. Giai đoạn giao tiếp sớm:

Trong giai đoạn này, trẻ chơi cùng trẻ khác với những đồ chơi trong phạm vi và giống nhau. Thế nên điều trẻ cần làm là tìm những đồ chơi và trò chơi để chơi chung với trẻ khác.

Steven cầm cái xẻng lớn khi chơi bên cạnh trẻ khác.

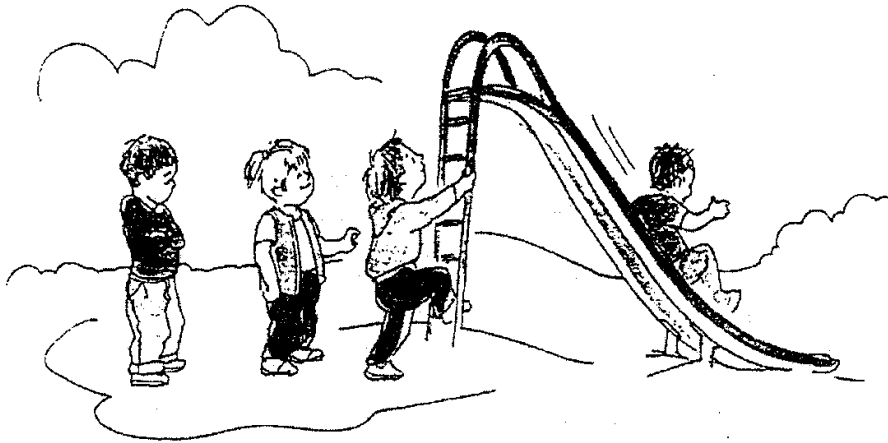
- Chơi trò cộng tác:

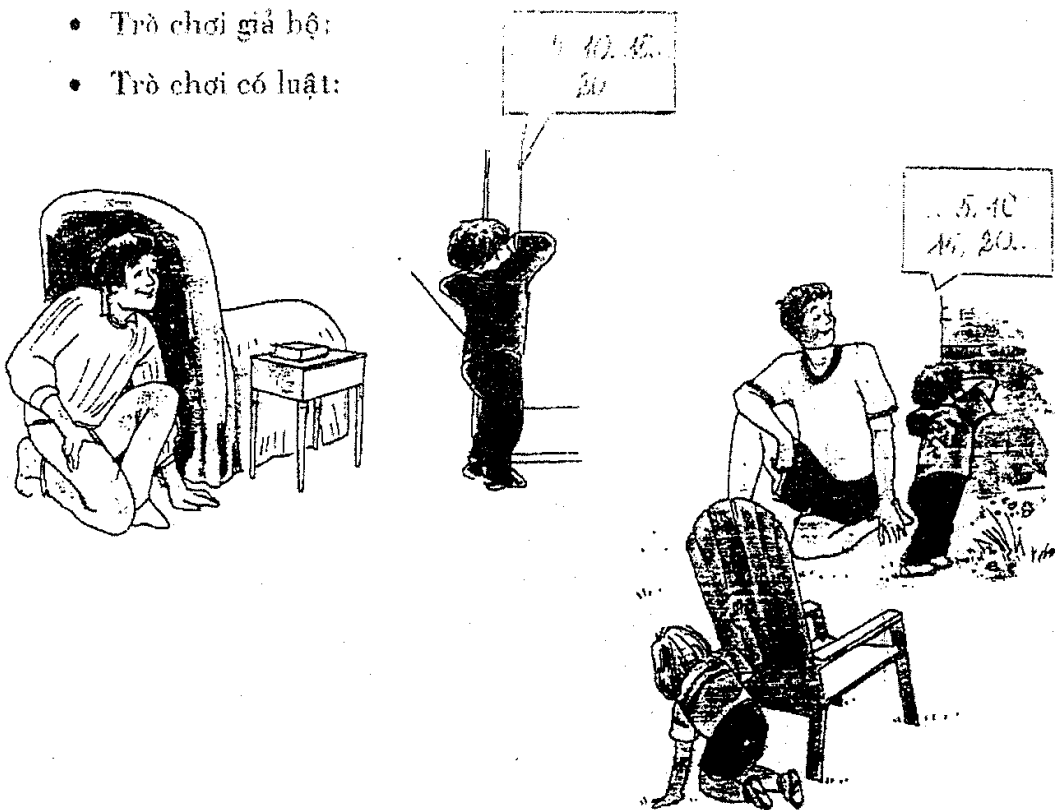
Corey và Max thay phiên đặt những khối vào toà nhà mà chúng có thể làm khi nhìn tấm hình.

- Luân phiên:

Trẻ có thể thực hiện sự luân phiên dễ dàng nếu trẻ đã được làm điều đó với bạn ở nhà, như bỏ túi đạn vào cái giỏ, đợi để tuột cầu trượt.

- Trò chơi giả bộ:
- Trò chơi có luật:

Trẻ sẽ chơi trốn tìm thật dễ dàng với trẻ khác nếu trẻ được chơi trò này với bạn trước đó.

4. Giai đoạn đối tác:

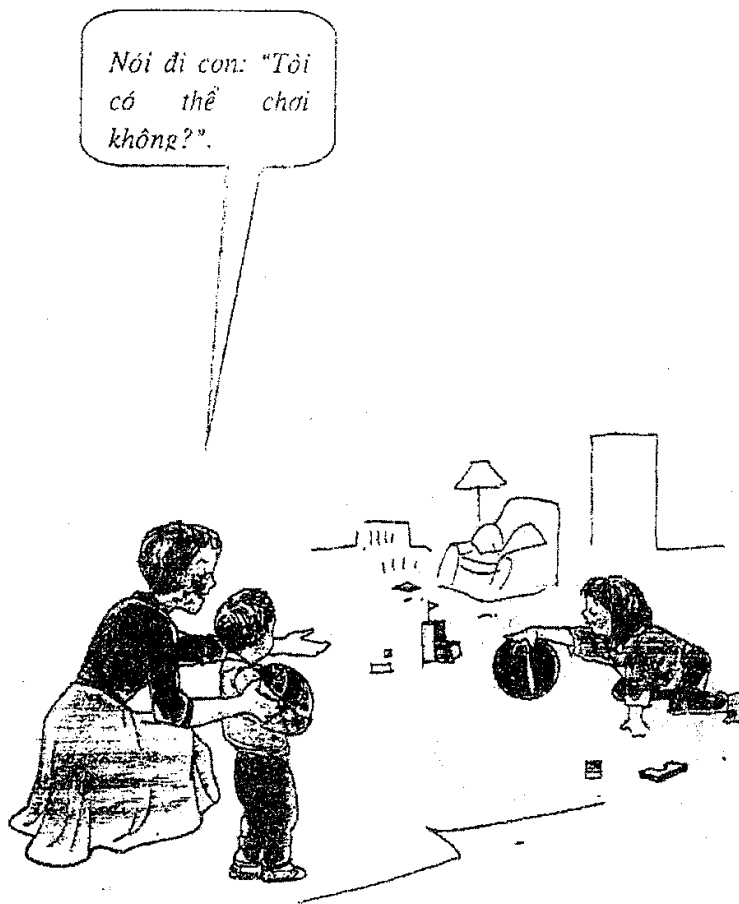
Trẻ học kết hợp với trẻ khác trong cách đặt câu, nhìn vào sách, làm nghệ thuật, giải ô chữ và chơi trò nhà cửa. Mục đích của trẻ là học bắt đầu chơi như thế nào, duy trì và cách kết thúc trò chơi khi chơi với trẻ khác.

Jerry biết chính xác chơi trò "nhà hàng giả vờ" như thế nào với trẻ khác vì nó đã chơi giống vậy ở nhà nhiều lần.

- Bắt đầu chơi như thế nào:

Trẻ cần học những từ chính để bước vào cuộc chơi với trẻ khác như: "Tôi có thể chơi không?" mà bạn đã chuẩn bị cho trẻ.

Sasha cần mẹ giúp đỡ để vào cuộc chơi.

Bạn có thể giúp trẻ chơi với trẻ khác bằng cách dẫn trẻ tới và yêu cầu cho trẻ chơi cùng:

Mẹ phiên dịch cho Curtis.

- Chơi như thế nào: Có thể giữ cuộc chơi tùy thuộc vào sự thân quen của trẻ và trẻ khác. Dạy cho trẻ tối thiểu 5 điều hàng ngày: trò chơi có luật, điều làm thường ngày như làm bếp hoặc xây dựng
- Sử dụng Video.
- Kết thúc chơi như thế nào.

TÓM TẮT

Có nhiều điều bạn có thể làm để giúp trẻ chơi với trẻ khác. Bạn có thể bắt đầu bằng cách dắt trẻ ra công viên, nơi mà trẻ có thể gặp các trẻ khác. Bạn có thể tìm bạn chơi cho trẻ. Thêm nữa, sẽ rất tốt nếu trẻ chơi với những trẻ khác bằng những trò chơi, hát những bài hát, hoặc đọc những sách mà trước đó trẻ đã được chơi cùng bạn. Lúc bắt đầu, bạn có thể tham gia cùng các trẻ, nhưng dần về sau, khi trẻ đã biết cách chơi như thế nào để tương tác với trẻ khác, bạn có thể rút lui và quan sát.

